

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

NOVELLER

AF

H.

(HELENE NYBLÖM.)

FJERDE SAMLINGEN.

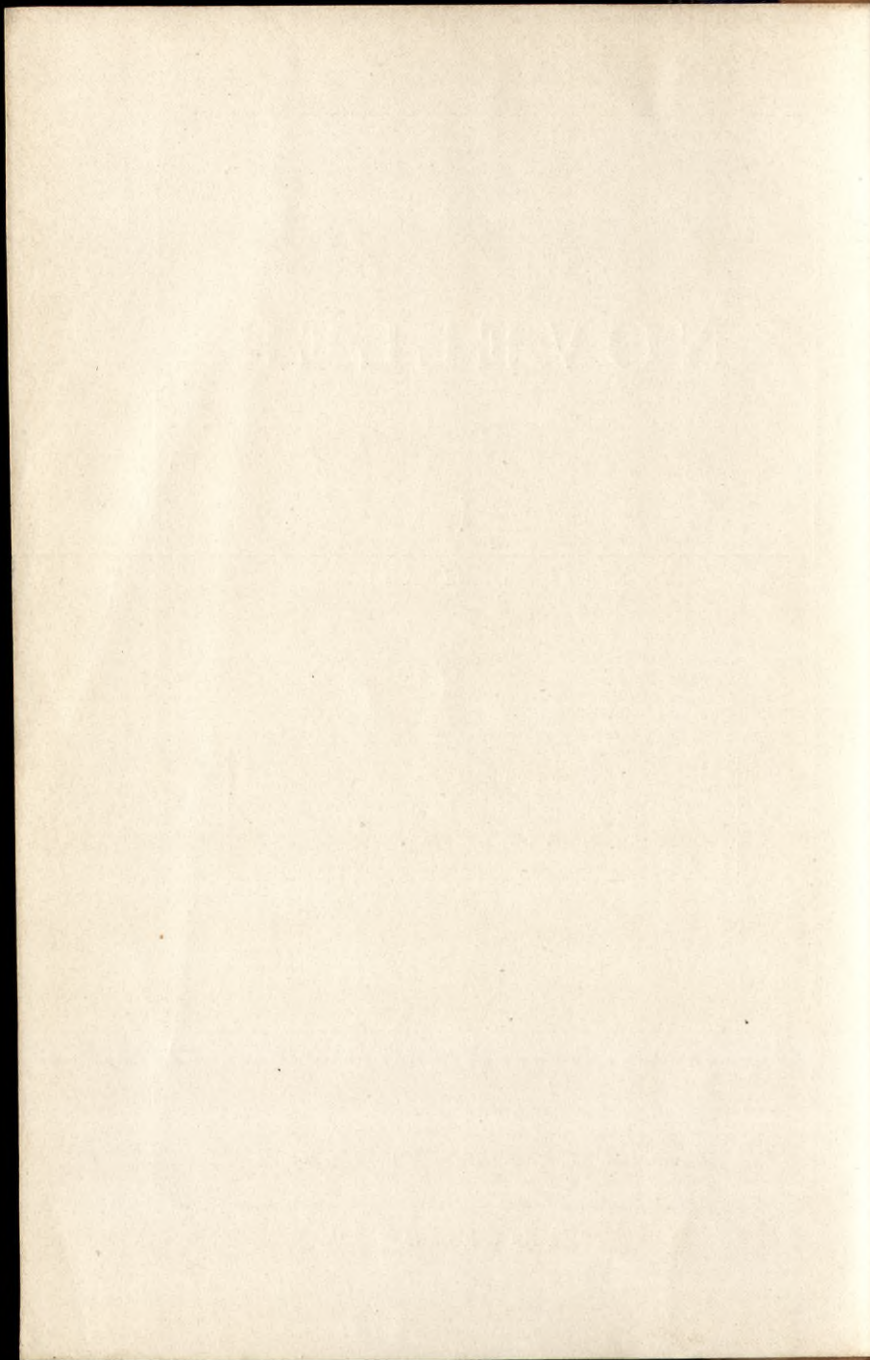
Merkurius. — Farbror Elis. — I
dyningen. — En Evas dotter. — En
hård nöt att knäcka.

STOCKHOLM. P. A. NORSTEDT & SÖNERS FÖRLAG.

Pris 3 kronor.

NOVELLER

AF

H.

(HELENE NYBLÖM.)

FJERDE SAMLINGEN.

Merkurius. — Farbror Elis. — I
dyningen. — En Evas dotter. — En
hård nöt att knäcka.

STOCKHOLM, 1881.
KONGL. BOKTRYCKERIET
P. A. NORSTEDT & SÖNER.

JULY 1, 1870

1870

Merkurius.

Gården var fideikommiss, och äldste sonen var en gammal ungarl, men han hade en hel rad af gifta systrar och bröder, hvilka åter hvar för sig voro försedda med flere eller färre barn. För alla dessa var onkel Williams hem det paradiset, som hägrade bakom alla långa skolterminer. Alla ferier, eller så godt som alla, tillbragtes på Tunaholm, och då blef der lif i alla de tomma salarne.

Den gamla hushållerskan hade många dagar förut brådtom med att framtaga linne till mångfaldiga små och stora sängar, med att vädra eller värma upp rummen och anskaffa alla slags läckerheter i skafferi och matbod för alla de små munnar, som snart skulle gapa efter dem.

Farbror William höll af alla sina brors- och systerbarn och behandlade dem alla lika, det vill säga med outtröttlig godhet. Voro föräldrarne lagen, så var han evangelium, stängde föräldrarne allt för noga igen pligtens bur, så var det farbror William, som gläntade på dörren till den och med en betydelsefull blinkning i sina bruna ögon gaf småfoglarne signal att slippa ut för en stund.

Och likväl hade alla barnen stor respekt för honom, och föräldrarne icke mindre. När någon af

gossarne var allt för sjelfsväldig eller någon liten flicka för nyckfull, så kallades under ferien farbror William alltid till hjälp, och hans blotta närvaro imponerade med en nästan hemlighetsfull makt. I hans ögon ville gossarne gerna vara ridderliga och flickorna älskvärda, och hvad man icke gjorde för sakens skull det gjorde man för att stå väl hos farbror William.

Han höll, som sagdt, af alla barnen, men — vi äro ju alla människor, och till och med det mest opartiska hjerta har gerna någon svag sträng, som vibrerar starkare för en viss röst och ljuder fullare, när ett visst väsen är i närheten, och farbror William var häri icke bättre än vi andra. Han hade en stor svaghet, en rent passionerad kärlek för ett af dessa barn framför alla de andra; det var hans yngsta syster Annas enda dotter Virginia. Farbror William hade alltid haft en speciel vänskap för sin yngsta syster Anna, och då var det ju icke så underligt, om han särskildt skulle fästa sig vid hennes barn; men nej, nej, nej, låtom oss vara ärliga: detta var icke orsaken. Orsaken var helt enkelt den, att lilla Virginia var en förtrollande flickunge.

Hon var icke född i Sverige; hon var född i Vestindien. Hennes fader, son af en rik man, men med anlag för lungdot, köpte sig en plantage der på grund af diverse sammanträffande omständigheter, och der borta var Virginia född. Under de sista åren hade föräldrarne flyttat tillbaka till Sverige, sedan fadern, som nu var en äldre man, mycket äldre än modern, sålt sin egendom der, och de hade slagit sig ned på en gård i Södermanland. Han var en gammal, sjuklig, fåordig herre, som tillbragte det mesta

af sin tid ensam i sitt arbetsrum, omgifven af allt slags lyx, bekvämligheter och materialier till läsning och studier. Modern såg ännu mycket bra ut och var en verksam och intresserad qvinna, som med sin första barndomskärlek hängde fast vid sin äldre broder William. Derför tillbragtes också af henne och hennes man de flesta ferier på Tunaholm, det gamla föräldrahemmet. Den forne plantageegaren hade ett stort, luftigt rum i nedre våningen, hvilket ledde direkt ut i trädgården. Det var väl ombonadt för vintern, då de kommo på julbesök, och om sommaren försedt med gröna jalousier, en hängmatta med brokiga fjädrar och diverse amerikanska liggstolar. Här kunde fru Annas man sitta i en hvit lärftsrock med en solfjäder i handen eller ligga utsträckt med en utsökt cigarr i munnen, och när man en sommardag kom in och såg den långa, magra, bruna mannen i sin hvita dräkt och hörde honom tala sin brutna svenska, hvilande i den präktiga hängmattan, så kunde man gerna inbilla sig, att man var åtskilliga breddgrader söderut, och att en tropisk sol brände utanför de gröna jalousierna.

Virginia — ty det var nu egentligen om henne vi skulle tala — liknade ingendera af sina föräldrar. Skulle det vara någon, så måste det väl vara modern, men hon var ljusare, mycket ljusare. Hennes hy var så hvit och mjäll som ett blomblad, utan rodnad i kinderna och utan att vara blek. Hennes mörkblå ögon hade långa, ljusa ögonhår, och håret sjelft var en lång, silkesmjuk, ljus tofs, som hängde ned öfver axeln. Hon såg ännu hvitare ut, än hon var, vid sidan af den svarta negress, som var hennes piga. Det

var en gammal ful best, svart och blank som en ny-skurad jernspis, med dubbel haka, som om man icke haft nog af att se på en enda, kolsvart, hängande hak-påse, två rader krithvita tänder, och alltid klädd i de praktfullaste färger. I en högröd sjal öfver sin ljus-blåa klädning, med en turban, glänsande som solen, fäst med en knut midt öfver sitt ulliga hufvud, gjorde hon vanligen sitt intåg på gården, till outhärlig mun-terhet för pigorna, som gerna hade skrattat henne midt i ansigtet, om de icke haft en förfärlig respekt för henne, ty hon var verkligen icke att leka med. Hon kritiserade grundligt sitt rum, sin garderob, sin säng, allt hvad som stod i ordning åt henne, och slängde och slog med kuddar och täcken, till dess hon fick allting så, som hon önskade, och så satte hon sig till sist i den bekvämaste stolen med sina mörka fingrar hopknäppta öfver magen och sade:

»Nu finna mig bra, nu ha någonting godt att äta!»

Det må erkännas, att ingen af de andra tjenarinnorna för släktens barn höll sina småttingar i en så fullkomlig renlighet och elegans, som gamla Maggy höll lilla Virginia. Hennes hvita klädningar voro alltid som direkt komna från strykbrädet, hennes hvita, smala händer alltid rena som snö och hennes hår glänsande som solstrålar. Gamla Maggy gjorde egentligen sig sjelf icke mycket besvär derför, utan hon kommenderade alla de andra, så att det susade om öronen på dem. Tvätterskan rent af darrade i knä-veckan, när hon gick in med tvätten, och strykerskan stod dubbelt så länge med lilla Virginias remsor och spetsar som med de andras.

»Den svarta otäckan kan ju skrämra slag på en menniska, när hon rullar med ögonen och skriker åt en med sin gälla röst», sade strykerskan, och så värmdde hon pipjärnen, så att det fräste om dem. Mot den lilla flickan var negressen icke mindre sträng. För den minsta fläck på en nystruken klädning fick hon smäll på sina små fingrar, och för ett par ned-sölade händer en sådan ström af våltalighet på neger-engelska, att hon vanligen stod alldeles stilla och lät tårarne droppa under de långa ögonhåren, tills den värsta vreden hos den svarta mamsellen hade lagt sig.

Virginia hörde icke till det slags små flickor, som tänka mycket på kläderna, men hon hade en lätthet i sin gång, en behändighet i att taga och hålla i allting, så att det sällan blef anledning till någon längre afstraffning. De andra mödrarna sågo afundsamt på denna smärta, hvita flicka i sina hvita drägter, hvilken alltid kom hem fin och ren, när de andra sågo ut som riktiga små demoner af smuts. Men Virginia gick också mest ensam. Hon var ovanligt stilla, och när hon lekte med de andra barnén, bestod hennes del i leken egentligen blott i att lyda: sjelf hittade hon icke på något, och få voro de ord, som kommo öfver hennes läppar.

En annan sak var det, när hon befann sig ensam; då roade hon sig förträffligt. Hvad hon sysselsatte sig med, var alltid obetydligheter, och hon kunde tiuntals hålla på med en och samma sak, men på det intresserade uttryck, som hennes ansigte fick, och af det hemlighetsfulla sätt, hvarpå hon gömde och bevarade de fynd, hon hade gjort på sina promenader, kunde man förstå, att allt satte hennes fantasi i stark

rörelse, när hon ostörd kunde hängifva sig åt sina betraktelser. Hon var alltid snäll och vänlig mot de andra barnen, men flickorna sade, att hon var förnäm, och gossarne, att hon var en kruka, och hon var verkligen ofantligt rädd för alla pojkar. Hon tyckte, att det luktade illa om deras kläder, och hon kunde icke uthärda, att de med sina söliga fingrar togo i henne, när de lekte fasttagare. En stor fjortonårs gosse skrämde henne en gång, att han med sitt gevär skulle skjuta tvärs igenom hennes rum och låta kulan passera rakt igenom »Svarta Maggys» turban utan att kröka ett hår på hennes ullhufvud, och hon trodde detta fullt och fast, ehuru hon då redan var tio år gammal. Från den tiden såg Virginia med stora, förskräckta ögon på alla undanställda bössor och flög bort som på vingar, om någon af gossarne kom med en sådan emot henne; och när hon om aftonen gått i säng, steg hon sakta upp, medan Maggy snarkade, och såg ännu en gång efter, om alla luckor voro riktigt skjutna för fönstren.

Hon hade dessutom den medfödda olyckan att rodna för det allra minsta. Om någon blott såg litet länge på henne, blef hela hennes ljusa ansigte rosenrödt, och om gossarne på minsta sätt voro opassande i sitt tal — och det, som Virginia fann opassande var ofta alldeles oberäkneligt — ja, då var det rent på tok. Hon blef strax blossande röd och försökte förgäfvos dölja det genom att slå ned de långa, ljusa ögonhåren. Då, kan man förstå, vankades der skämt och pikar, och då var det äfven oändligt frestande för gossarne att vara riktigt, såsom de tyckte, manhaftiga i hennes närvaro; men det räckte icke länge: ett par år

senare visade de allesammans sitt vackratse ansigte och rättade på halsduken, när hon kom dem nära, men äfven då gick hon förbi dem med lätta steg och nedslagna ögon, som om hon i en hvar af dem anade en affiende.

Det var en pingsthelg, då alla släktingarne voro samlade på Tunaholm. Vintern hade varit hård, men just med pingsten, som inföll ganska sent, kom sommaren. Naturen hade ända till dess sett så kall och sluten ut, som om hon alldèles icke gömde på något godt; men plötsligt, som när ett hjerta på en gång tillstår en länge dold kärlek och kommer fram med allting huller om buller i en oväntad, värtalig härlighet, så slog också naturen nu ut i en öfverraskande skönhet.

Himlen var varm, jorden var varm. När man lade handen på mullen, tyckte man sig kunna känna, huru gräset kraflade derunder af lust att komma upp och gro. Genomskinliga, våta skyar gingo då och då förbi solen, brusto ut i en lycksalig gråt och efterlemnade alla knoppar dubbelt svällande och glänsande. Och sakta utvecklade sig löfvet; som en aning låg först den ljusgröna slöjan öfver björk och lind; man tänkte sig den nästan mera, än man såg den, men efter ett par dagar var det verklighet; löfträden stodo i sin första späda grönska, darrande af förlägenhet öfver sitt eget behag, och upp ur jorden sköto i täta rader kring trädgårdssångarne hyacinter, vifvor, påskliljor och rödsippor.

Klockan hade ringt till middag. Man började samlas i matsalen, som låg midt emot stora ingången, och till hvilken en bred trappa ledde upp. Farbror

William knackade på en dörr nere i förstugan, strax öppnades den, och en svart hand makade ut genom den en snövit ung flicka.

»Jag kommer för att hemta dig till middagen», sade farbror William och såg ned på det ljusa hufvudet. »Vi följas väl åt?»

Virginia räckte honom sin ena hand. I den andra höll hon en helt ljus vårbukett af blekröda hyacinter, ljusgula påskliljor och de spädaste bladen på syrenbuskarne, hvilken hon med stilla beundran betraktade. Virginia var nu tretton år. Hon var lång och smärt och såg i sina mycket korta kjolar ännu längre ut.

»Det är förfärligt att se den långa flickan med sina långa ben och bara armar», sade tanterna. »Det ser ut, som om man icke hade råd att bestå henne ett tillräckligt stort stycke tyg till en klädning. Hon är ju klädd i en lapp.»

Men hemligt måste de dock tillstå, att lappen klädde henne. Hon var så gratiös och så välvuxen, trots sin späda kropp, och hon bar sitt hufvud så ståtligt, med det långa, ljusa håret hängande i en allt fylligare tofs ned åt nacken. Hon gick tigande vid farbroderns hand uppför trappan, men då de nästan voro vid matsalsdörren, vände han sig för att se efter någon utanför. Virginia vände sig också, och i det hon med sitt smala pekfinger visade ned åt trappan, sade hon sakta:

»Morbror, hvem är det der egentligen?»

Det var icke någon människa, hon pekade på. Det var en staty, som stod på en fotställning strax invid trappuppgången och som förestälde Mercurius.

Husets herre hade en gång köpt den utomlands af en ung fransk konstnär; det var ett originelt och vackert arbete. Det framstälde Merkurius i något mer än naturlig storlek, med den ena foten hvilande på jorden, som om han ännu icke fullständigt hade sänkt sig, och armarne halft utsträckta såsom för att påskynda den sista rörelsen, innan han var helt och hållet nere. Hufvudet var af antik skönhet, munnen halft leende, och på det lockiga håret satt den bevingade hatten.

»Hvem är det?» frågade Virginia igen sakta, när morbrodern med ögonen sökte efter det föremål, som hon pekade på.

»Jaså, han, statyn! Det är en Merkurius.»

»Hvad är det för en?» frågade hon igen och lyfte ögonen mot morbrodern, för att strax åter sänka dem, i det hon vardt alldeles rosenröd öfver sin okunnighet.

»Din engelska lärarinna tyckes inte lägga vidare vikt på den grekiska mytologien», sade morbrodern. »Merkurius är ju en af gudarne!»

»En!» sade Virginia i en sakta, förvånad ton.

»Ja, i Grekland hade de många af den sorten», sade farbror William, »nästan lika många, som de hade olika tycken.»

»Och den här?» frågade hon igen.

»Han var, som man säger, midt emellan himmel och jord. Han var den, som förde budskap till jorden, när gudarne hade något extra godt att sända eller önskade göra människorna några direkta obehagligheter. Det är därför han har vingar på hälarne och hatten, ty han är alltid i farten.»

Virginia drog en suck, som om hon fått något mycket innehållsrikt att öfvertänka, gick fram till balustraden, lade armen på den, hufvudet på armen och såg ned på statyn.

»Jag tror, du tycker om den?» sade farbror William.

»Ja», svarade Virginia. Hon stod ännu ett ögonblick, tog derpå morbroderns arm och gick in i salen.

I den höga, luftiga matsalen gick det alltid muntert till. Der var en stor samling personer af bägge könen, som alla kände hvar andra, och dertill en talrik barnskara. Virginias mor, fru Anna, var en talför och munter dam. Hon tyckte om att äta godt, och hon åt och pratade gerna på en gång. Alla småbarnen sutto vid ett särskildt bord, men de större, till hvilka Virginia nu hörde, sutto vid andra ändan af det stora bordet, som det kallades.

Midt emot sig hade Virginia en kusin, en ung sjökadett, blott några år äldre än hon, som i hög grad beundrade henne. Det var en vacker gosse med mörk hy, svarta ögon, ett friskt leende och en anstrykning af kavaljer, som sjömiliterer få nästan från de första år, de som kadetter komma i tjänst. Han var alla kusinernas ideal, och i det hela en ung man, som lofvade att få stora sympatier hos könet.

»Får jag bjuda dig litet af den här pastejen?» sade han till Virginia, som satt midt emot honom med nedslagna ögon.

»Nej, tack, jag äter aldrig pastej», svarade hon med en liten böjning på hufvudet utan att se upp.

Han ville slå rödt vin i hennes glas, men hon lade handen öfver glaset och sade:

»Nej, tack, Douglas, jag tycker inte om det; det är så surt.»

»Det är bestämdt bättre, som de ha der uppe vid chefsändan», svarade den artige kusinen, gick bort till farbror Williams stol och hviskade något i hans öra. Strax derpå kom han igen med en annan flaska.

»Bara helt litet!» bad Virginia.

»Det var förfärligt, hvad du är kinkig», sade kusin Louise, som satt bredvid henne. Det var en ung flicka på femton år, men mycket utvecklad för sin ålder och alldeles klädd som en fullvuxen. Hon hade en utpräglad svaghet för sin vackre kusin och fann det komiskt och afundsvärdt, att han gjorde sig så mycket besvär för lilla Virginia.

»Hon är inte god att göra till nöjes», sade Louise igen med en vänskaplig blick på kadetten.

Virginia blef rosenröd och sökte dölja det i vinglasen.

»Ju finare man är, dess mera nogräknad är man», svarade Douglas. »Jag tycker inte alls om människor, som man kan slå allting i.»

»Nå, hvar har sin smak», sade Louise och knyckte på nacken.

»Men nu äter du bestämdt», sade Douglas, då deserten kom. »Du har ju inte en gång sett på, hvad det är, Virginia.»

Hon slog upp ögonen, och det glänste till i dem af glädje vid åsynen af en stor skål med jordgubbar midt framför henne.

»Ack, jordgubbar!» utbröt hon.

»Ja, och på denna tid af året!» tillade Douglas. »Det är bara farbror William, som kan bjuda på sådant. Får jag servera dig?»

Hon sköt fram sin tallrik och fick den pålagd.

»Litet till!» sade hon sakta, då han upphörde att lägga för henne. Hon åt dem helt långsamt, ett par i sänder, och gömde alla de största till sist. Douglas, som kände sig uppmuntrad af denna framgång, försökte att samtala med henne.

»Skulle du inte vilja ro ut med mig en dag och fiska, Virginia?» frågade han. »Det nappar så utmärkt nere vid qvarnen, och du kan ju . . . vi kunna ju taga Louise och ett par andra med».

»Nej, tack», sade Virginia och stack en stor jordgubbe i munnen. »Jag är rädd för att kantra i de otäcka små båtar, ni ha, och dessutom . . .»

»Dessutom?»

»Dessutom kan jag inte uthärda att meta. Det är så ohyggligt att se fiskarne hänga och gapa och se blodiga ut på kroken.»

»Ack, hvilket ömt hjerta», sade Louise ironiskt.

»Nå, så köra vi ut med öläanningarna. Vi taga korgvagnen och åka upp till By kyrka och se på utsigten.»

»Tror du inte att de skena?» sade Virginia. »De rusa alltid så förfärligt i väg.»

»Åh, jag är så säker kusk», svarade han.

»Ja men — jag tror inte, att jag får lof af Maggy.»

»Hvad bryr du dig om det», svarade han. »Du måtte väl nu vara stor nog att få göra, hvad du vill, utan att begära lof af den gamla babianen.»

»Maggy är alldeles inte någon babian», sade Virginia och lyfte förnämt på hufvudet.

»Hvad är hon då, om jag får fråga?»

»Hon är snäll, och jag håller af henne, och jag gör aldrig, hvad hon inte tycker om.»

Det sista sade Virginia med en viss häftighet och blef sedan alldeles stilla. Douglas hade tydligen fallit i onåd, ty från det ögonblicket bevärdigade hon honom icke vidare med några svar vid bordet, utom det allra nödvändigaste.

Det blef en varm pingst, och gästerna på Tunaholm gjorde långa utflygter. Dessutom hade nästan hvarje afdelning af familjen sin favoritplats, der man slog sig ned på förmiddagen. Några föredrogo trädgårdssidan, andra den öppna gårdsplanen med utsigt till landsvägen, ännu ett annat parti höll till i en berså längre ned i trädgården. Barnen lekte ute i skog och mark, plockade blommor hoptals och slängde bort dem igen, kastade boll och sprungo sista paret ut i oändlighet.

Virginia hade också valt sig sin älsklingsplats; det var nedersta trappsteget i förstugan alldeles nedanför Merkurius-stoden. Här satte hon sig, när hon kom utifrån med famnen full af gullvifvor och hvitsippor för att binda kransar, eller hon smög sig dit med en bok, som hon helst studerade med bägge armarne på knäna och händerna för öronen. Bittida eller sent kunde man vara säker på att någon gång under dagens lopp finna henne der.

»Du tycker om att sitta här på trappan», sade farbror William och klappade henne på kinden, när han gick förbi om förmiddagen.

»Ja, solen skiner så godt här, morbror.»

»Hvad är det du studerar så ifrigt?» frågade han och tittade i boken.

»Det är Pompejis sista dagar af Bulwer.»

»Jaså, du tycker om den?»

»Ja, mycket. Tänk om man hade lefvat den tiden!»

»Åh ja, det skulle ha varit obehagligt.»

»Obehagligt?» sade hon förundrad. »Nej, skönt, tycker jag.»

»Jo, och ha blifvit uppbränd af lavan!»

Hon fälde hufvudet, som om hon icke hade tänkt sig ett så obehagligt slut . . . . .

»Virginia!» ropade Maggy, då hon seglade förbi för att intaga sin andra frukost. »Inte sitta och skrynkla ned sin fina, fina klädning! Fy skam, sådana otäcka, fula blommor, snuskiga, fulla af jord och sand, kasta bort dem — bara smutsa ned sig!»

»Söta Maggy», bad Virginia, »låt mig behålla de bästa!»

»Nå, skynda då! Bort med allesammans de här fula, och taga förkläde på, när du smutsa ned dig.»

Och dermed tågade hon vidare . . . . .

»Hvarför sitter du alltid här, Virginia?» frågade kusin Douglas, då han en förmiddag gick förbi. »Du skulle hellre vara ute i det gröna.»

»Här får jag vara i fred», svarade hon.

»Är det meningen, att jag skall gå?» frågade han.

»Nej, du får göra hvad du vill.»

Han stälde sig stödd med armbågen mot bildstodens fotstycke, medan hans fingrar gräfdde in sig i hans tjocka krusiga hår. Med en blick af den innerligaste beundran och ett leende, som lät alla hans hvita tänder lysa, stod han och såg på Virginia, som satt och band buketter. Hans armbåge halkade, och

då han rätade på sig, kom han att se upp på stoden; han tycktes förut icke ha bevärdigat den med någon uppmärksamhet, ty han sade med den öfverlägsna min, hvarmed unga män vanligen betrakta en obekant af deras eget kön:

»Hvad är det för en karl?»

»Det är icke någon karl», sade Virginia, »det är en gud.»

»Jaså, verkligen! — Jo, det är ju en Mercurius.»

»Ja, det är det», upplyste hon, som när man omtalar en person af sina närmare bekanta.

»Uppriktigt sagdt, känner jag mycket litet om honom», sade Douglas. »Jag tror egentligen, att jag bara vet, att det var han, som bortförde Psyke.»

»Jaså», sade Virginia och lät blommorna sjunka i skötet. »Huru gick det till?»

»Åh, den historien känner du väl, huru kärleksguden ville bortföra den vackra kungadottern, men som alla höga herrar lät han det ske genom ombud.»

»Och huru gick det sedan?»

»Jo, de sände ju Psyke upp på en klippa och bundo henne der och sade, att ett odjur skulle komma och uppsluka henne; och så gingo de ifrån henne och läto henne vara ensam öfver natten.»

»Åh, huru förfärligt rädd hon måtte ha varit!» sade Virginia med en suck.

»Jo, det är säkert», sade Douglas, »hon var också inte litet harig af sig, och midt i mörkret hörde hon då någonting susa genom natten.»

»Susa?» återtog Virginia.

»Ja, som af stora vingar; och då tänkte hon: der ha vi draken, som kommer för att göra kål på mig! Men då . . . .»

»Men då? . . . .»

Virginia hade alldeles glömt sin blyghet; hon satt med vidöppna ögon, som om hon hängde vid hans läppar. Han märkte det och tänkte låta det fortfort så länge som möjligt.

»Jo, ser du, då kom — inte en drake — inte ett spöke — inte heller någon örn eller något annat vild-djur, utan just den här munsjörn.» Härvid slog Douglas rätt muntert med knogarne på gudens bevingade fot.

»Det var suset af hans vingar», sade Virginia.

»Ganska riktigt!»

»Och han, som kom för att rädda henne!»

»Alldeles.»

Hon drog igen en suck och såg upp på guden med ett sådant leende och ett sådant uttryck af lycksalig beundran, att Douglas kunde haft lust att kasta föremålet för en sådan hänförelse direkte utför trap-porna.

»Och hvart flögo de sedan?» frågade Virginia efter en paus.

»De flögo till Amors palats. Merkurius var ju egentligen bara ett slags öfverstekammarherre, som skulle hemta prinsessan, och Amor satt hemma i palatset och väntade. Den här bevingade herrn lyfte upp prinsessan helt varligt, bar henne på armarne och flög genom natten och dimmorna ned på en grön äng och lade henne der utanför Amors slott, och så gick han ifrån henne.»

»Gick han ifrån henne?» utbröt Virginia.

»Ja, det var ju Amor, som skulle ha henne. Merkurius hade gjort sin tjänst, och då flög han sin väg.»

»Usch, det var en dum historia», sade Virginia och reste sig, så att alla blommorna föllo ned på trappan.

»Jaså, hvarför det?» frågade Douglas, som kände en hemlig skadeglädje, att Merkurius icke fick Psyke.

»Emedan det var gräsligt orättvist», svarade Virginia, som var i ett riktigt uppror. »Den, som frälste henne, *han* skulle haft henne — han — han der! Det var riktigt skamligt!»

»Åh, du kan trösta dig», svarade Douglas. »Han fick sig nog en orden i blått band att bära som belöning för sitt gesandtskap.»

Virginia svarade honom icke, hon gick långsamt och värdigt som en förnärad prinsessa sin väg och försvann genom sin kammardörr.

* * *

Ungdomsåren gled hastigt sin kos, och det varade icke länge, förrän alla de skrikande småbarnen, som om sommaren samlades på Tunaholm, voro en skara fullvuxna ynglingar och ungmör.

Virginia var nitton år. Hennes hår hade kommit upp, hennes klädningar ned, och hon hade icke förlorat på förändringen. Lika lätt som förr steg hon uppför den breda trappan, och lika stilla och oåtkomlig vände hon sig bland alla de muntra unga personerna. Hon hade många tillbedjare, både bland kusinerna och de andra unga herrarne, som i deras följe kommo under ferierna till det muntra lifvet på Tunaholm; men icke en enda af dem hade den allra minsta lilla förhoppning. Hon gick som i tankar eller som en, hvilken redan såsom ung har lofvat bort sig. Hon dansade icke så mycket som de andra unga flickorna, ty det var icke så många, som hade mod att bjuda upp henne, och dock ville hon ofantligt gerna dansa. Kusin Douglas sade visserligen åt

sig sjelf, att om han icke finge Virginia, så »brydde han sig inte ett dyft om hela lifvet»; men det såg egentligen lika mörkt ut för honom som för alla de andra. Hon gaf bara fingerspetsarne, när hon räckte handen, och ännu mindre gaf hon af sin andliga personlighet. Den enda, för hvilken hon visade sig mera öppenhet, var morbror William. När hon var ensam med honom, skrattade och pratade hon, frågade särskildt om allt möjligt i himmel och på jord och visade honom sin ömhet genom att draga honom hårdt i mustascherna, ge honom små slag på örat och stora omfamningar. Han var också mera förälskad i henne än någonsin och såg med en viss tillfredsställelse, att ännu hade ingen annan utträngt honom från hans plats i hennes hjerta.

Det var en vacker jul. Tunaholm vimlade af gäster, och hvar enda afton tändes alla kronorna i den stora salen, och hambopolskan och valsen fortforo till långt öfver midnatt. Det var morbror Williams vana att alltid göra en rund i huset, när alla voro i säng, för att se efter om dörrarna voro stängda, ljusen släckta och huset i fullkomlig hvila. Då han sålunda en afton, efter det att dansmusiken hade förklingat, gick nedför den stora trappan med sin nyckelknippa, blef han stående utanför Virginias kammar dörr, vid det att han der inne hörde gråt och snyftningar. Maggys starka stämma flödade med den mest flytande vältalighet, ibland stannande med korta tonhöjningar, som om hon gjorde en fråga. Deremellan hörde han Virginias röst mycket ödmjuk och bedjande, afbruten af snyftningar och näsputsningar, och derpå igen Maggys stentors-stämma med nytt allarm.

Han kunde icke motstå att öppna dörren, och fick just då se en syn, nämligen att gamla Maggy gaf Virginia en dugtig smäll med sin stora, svarta hand på hennes fina kind. Man kan just icke säga, att den svarta mamsellen blef så väl till mods vid att se morbror Williams skepnad i dörren. Han stod helt stilla, med flammande ögon och mörkröd af vrede i ansigtet. Virginia satt på en stol med en stor, röd fläck på kindbenet, och antagligen blef gamla Maggy också röd i ansigtet, ehuru ingen kunde se det.

»Hvad skall det här betyda!» sade ändtligen morbror William.

»Ack, sir, sir!» utbröt Maggy och knäppte ihop händerna. »Ni vet inte, hvad gamla Maggy måste tåla, ni vet inte, huru förfärligt, gräsligt det vara att få bugt med miss Virginia. Hon inte vara som en annan människa, hon vara lömsk som ormar.»

»Hvad är meningen?» sade morbror William igen. »Hvad har hon gjort?»

»O, verkligen svårt att omtala», svarade Maggy och höll ena handen öfver ögonen. »Det vara så ry-seligt opassande!»

Morbror William lät sina ögon glida från Maggy till Virginia, som gömde ansigtet i näsduken.

»Hvad är det?» frågade han hårdt.

»O, sir kan tänka, jag komma in klockan half tolf, jag tro henne inne som alla andra i afton, men borta var hon. Jag ut på trappan i mörker, alldeles mörker, bara en liten smula ljus från snön — och hvad se jag? — stygga flicka, stygga flicka!» — Hon vände sig i parentes till Virginia och hotade henne

med fingret. — »Kyssa främmande herre i trapporna, vara mycket, mycket syndigt.»

»Har du gjort det, Virginia?» frågade onkel William.

»På min heder och ära, så sant jag vara en oskyldig flicka», började Maggy.

»Jag talar inte till er», sade morbror William så skarpt, att hon blinkade. »Virginia», tillade han derpå med sin mjukaste röst. »Är det sant, hvad Maggy säger?»

»Nej, det är det alldeles inte», började Virginia småsnyftande. »Det är alldeles inte sant, alldeles inte — det vill säga — ack, morbror!» utbrast hon och kastade sig om hans hals.

»Der kan ni sjelf se, sir!» sade Maggy och reste på sig, i det hon triumferande lade händerna i kors på sin stora mage. »Jag inte bedraga mig, jag veta, hvad jag ser! Der oppe i trappan stå miss med armarne om halsen på främmande herre — se så här!»

Och dermed försökte hon återgifva en intagande ställning.

»Naturligtvis hon springa bort, när jag kom. De alltid göra så, men mycket syndigt, att miss Virginia göra sådana fula saker.»

Virginia hade blifvit stående med sin morbror om halsen, och för hvart af Maggys ord klämde hon sig hårdt till honom som för att skydda sig mot ett slag. Morbror William höll sin hand om hennes fina arm och tänkte på saken. Han genomgick i sina tankar de unga herrar, som Virginia möjligtvis hade visat mera vänlighet än de andra, men han kunde alldeles icke bestämma sig för någon.

»Har hon någon hemlig kärlek för sig», tänkte han, »så förstår hon åtminstone att dölja den väl. Men om så är?» — Hans ögon föllo på det ljusa hufvud, som gömt sig vid hans väst. — »Om så är? Nå, det är i alla fall den lyckligaste tid man har här i världen, denna den första ungdomens lycksalighet, och hon skall ha den i fred.» Detta betydde den suck, under hvilken han smekte hennes nacke, för att derefter kyssa henne lätt på hjessan.

»Jag finner det alldeles otillbörligt af er, miss Maggy», sade han, »att behandla fröken Virginia, som om hon ännu vore ett barn. Hon är stor nog att själf svara för sina handlingar, och skulle något mot dem vara att anmärka, så är hennes mor icke långt borta; att deremot ni tillåter er att själf straffa henne — och det på ett så brutalt sätt — är i hög grad opassande, och jag hoppas, att ni inser det och skäms riktigt grundligt öfver det.»

Virginia tryckte sig närmare och närmare till honom i en obeskriflig tacksamhet, men gamla Maggy upphäufde ett sådant klagotjut, att flickan hastigt måste se upp.

»O ja!» utropade negressen. »Jag inte duga mer! Gamla Maggy inte duga mer! Jag, som bära miss Virginia på dessa armar, då hon var litet smalt barn; — jag, som vaka — jag, som slita och släpa för att miss skall vara fin och hvit — jag bort nu! — Inte duga mer! — Stackars, ryseligt olycklig gamla Maggy!»

Och derpå började hon igen med sådana hjertskärande tjut, att de andra gästerna på gården antagligen trodde, att det var bandhunden, som gaf signal till obehöriga främmandes närhet.

Virginia sprang bort till henne för att omfamna henne, men hon stöttes undan.

»Bort med dig, otacksamma, hårda flicka! Ditt hjerta vara som sten i ditt bröst, i ditt lömska bröst.»

Alla vänliga ord och ömhetsbetygelser från Virginia voro alldeles förspilda. Den gamla gumman ville i ro utföra till slut sin roll af den förorättade, misshandlade trotjenarinnan. Hon grät, så att tårarne haglade ned, hon talade högre och högre om alla sina egna förträffligheter, intill dess att det framkallade en ny tåreflod af rörelse öfver henne sjelf, och så fortfor hon, tills hon tycktes vara tillfredsstäld. Derefter tystnade stormen småningom. Hon gick framför spegeln och rättade på sin gula turban, tvätade sig om händerna, lade Virginias toilettsaker i ordning och sade derpå under en befallande åtbörd med fingret:

»Kom och sätt dig här, så får jag kamma dig.»

Virginia lydde ögonblickligt, lät hänga den hvita puderkappan om sig och håret släppas ned. Morbror William stod och såg på i all tysthet, huru negressen tog kammen ur Virginias hår och lät alla dess ljusa böljor falla ned öfver hennes axlar, då på en gång Maggy såg upp på honom med sitt bredaste leende och sade, i det hon vecklade en af de ljusa lockarne kring fingret:

»Detta hår, sir? Det vara guld!»

Då ansåg morbror William freden vara sluten, och han gick hastigt till sin favorit för att säga henne god natt.

»God natt, *älskade* morbror», sade hon och lade ännu en gång begge armarne öfver hans hals, i det

att en hel flod af hennes ljusa hår föll ned om kinderna på honom.

„Mörbror William sof ej mycket den natten.

»Hvem kan det vara? — Hvem?» var den fråga, hvilken tätt och jämnt som regndroppar föll på hans tankar, och han intogs af ett obestämdt, kallt hat till den person, som nu tagit Virginia från honom, och som hon — ja, som hon verkligen kysste i trappan.

* * *

Från den dagen var farbror William orolig. Han hade egentligen väntat, att Virginia skulle kommit till honom och uppriktigt erkänt sammanhanget med det mystiska mötet i trappan, men hon sade ingenting. Morgonen derpå hade hon visserligen blifvit ovanligt röd om kinderna då hon mötte sin morbror vid frukosten, och — som han tyckte — undvikit hans blick, men det varade icke länge. Snart var hon lika vänlig och fri mot honom som alltid och kom in till honom som förr, när han var ensam i sina enskilda rum. Han hörde så väl hennes lilla knackning på dörren, hvilken följdes af, att hon sakta öppnade den, stack in sitt ljusa hufvud och sade:

»Får jag vara här?»

Låg han då på soffan och läste, så satte hon sig på golfvet vid sidan af honom och lade hufvudet upp mot hans, och så kunde hon sitta huru länge som helst utan att säga något, eller också lade hon sig ned så lång hon var på mattan och samtalade med hans stora hund. Det var en jättstor, engelsk, svart-hårig hund med två bruna fläckar öfver ögonen och en praktfull, långhårig svans. Han tog vanligen sina

hvilostunder på samma tid som hans herre, och när Virginia fann morbrodern alltför mycket fördjupad i sina tidskrifter, så vände hon sig till Bob. Han lyfte litet på hufvudet och slog med svansen på mattan, då hon kom nära, och så började en längre konversation mellan dem, mycket ordrik och sakta från Virginias sida och besvarad af Bob med små dämpade bjäbbningar af hänryckning, som då och då bröto ut i ett och annat entusiastiskt rop, hvilket lät, som när gossar äro i målbrottet.

Satt morbrodern vid skrifbordet, så satte Virginia sig vanligen i en gungstol på den andra sidan, hvilken hon snart fick i en våldsam gungning, i det hon sträckte sig rakt ut och lade benen upp på en stol framför sig. Medan hon satt och flög på detta sätt, frågade hon morbrodern om allt möjligt, och var det en längre historia, han måste ut med, så hände det ofta, att hon i det ögonblick, då han slutat, sade, som barn bruka säga: »Åh, tala om det en gång till!»

Ibland satte hon sig att röra om i hans papper och illustrerade tidskrifter, som lågo i stora högar på bordet, och det största tecknet på hans svaghet för Virginia var, att han aldrig gjorde någon anmärkning, i huru stor oordning hon än ofta bragte dem. Om han dagen efter märkte det och rynkade ögonbrynen, gick hans missbelåtenhet strax öfver, i det han sade till sig sjelf: »Ack, det är sant, det var Virginia!»

En dag under julen satt hon sålunda i skymningen inne hos honom. Efter kaffet plägade de fleste af gästerna under ett par timmar draga sig tillbaka för att hvila, skrifva bref och så vidare, och sedan samlas till aftonens förströelser, när ljusen blifvit

tända i salens kronor. Morbror William låg makligt tillbakalutad i en stol, rökande sin cigarr; Virginia satt midt emot och gungade.

»Hör, morbror», sade hon med ens, »hvarför egentligen har du aldrig gift dig?»

»Naturligtvis därför att jag inte kunde få dig», svarade han leende och strök askan af cigarren i en kopp, som stod emellan dem. »Men du», tillade han, »du skall väl snart tänka på saken?»

»Jag?» sade Virginia, i det hon satte stolen i den våldsammaste fart. »Jag tänker aldrig gifta mig.»

»Jag trodde det ändå», började morbrodern. »Du mins, den der aftonen i trappan?»

»Åh, tala inte om den dumma historien», sade hon hastigt, och derpå sprang hon upp och tog honom om halsen med begge armarne och lade sitt hufvud tätt upp till honom.

Några minuter derefter gick hon.

Hvad ville detta säga? Morbror William började att bli på fullt allvar misstänksam, och han öfverraskade sig sjelf med att gå och spionera.

Han gick helt sakta, när han visste, att Virginia befann sig i ett närliggande rum, och då ryckte han plötsligt upp dörren, som om han med säkerhet väntade att se henne i armarne på en eller annan ungeherre, men hon satt då vanligtvis med något handarbete, som aldrig vardt färdigt, eller en roman, som ovanligt fort tog slut, och hade hon sällskap af några herrar, så satt hon alltid så långt från dem som möjligt och hörde med sin frånvarande min på deras artigheter.

Farbror William observerade noga alla de unga män, som under ferierna funnos på gården, och han

hade snart upptäckt, hvilka af dem voro allvarligast angripna af kärlek till Virginia. Det var icke svårt att se, att kusin Douglas stod främst af alla. Han var nu en lång och vacker sjöofficer, utomordentligt firad af de unga damerna; men farbror William såg nog, att han icke hade öga eller sinne för någon annan än Virginia, och hvem han än valsade med, så såg han öfver sin dams hufvud och sökte med blicken oroligt efter det ställe, der hans hjertas utkorade befann sig. Och när han talade med henne, huru stora och simmande blefvo ej då hans mörka ögon, och huru leende hans stolta öfverläpp! Visserligen såg Virginia icke det ringaste vänligare på honom än på alla andra, men farbror William började dock fatta misstankar till honom.

»Gossen är ju så stormförälskad, att han är nära att krypa ur sitt eget skinn, och hon är kan hända inte så likgiltig, som hon ser ut», tänkte farbror William.

Han blef mer och mer irriterad och sade för sig sjelf, att qvinnor äro och förblifva ändå alltid några slipade kanaljer, och hin må tro dem. Gamla Maggy hade sagt, att den herre, Virginia kysst, genast sprungit sin väg, och farbror William sade åt sig sjelf, att han måtte haft dugtigt långa ben, då han kommit undan så raskt. Han mönstrade de unga herrarnes respektiva ben och fann, att löjtnant Douglas onekligen hade de längsta, i alla händelser de starkaste och smidigaste.

»Jag tror pojken börjar på att ha inbillningar för den smula krusiga polisonger och lockigt hår han har», sade farbror William för sig sjelf. »Han är ju brun som en tatare, nästan lika svart som gamla

Maggy sjelf. Hvad inbillar han sig, den morianen, att våga tänka på min hvita flicka?»

Och farbror William började verkligen hysa agg till den unge mannen, som förr varit hans favorit. Än stod han just i vägen, när betjenten kom med en bricka, än dansade han för häftigt, än bockade han sig för djupt.

»Tänker du taga lifvet af flickorna?» frågade farbror William honom, då han en afton sprang upp på en stol för att mellan danserna öppna en lätruta i salen. Och en annan afton hette det:

»Du, som skall vara en sådan kavaljer, kunde väl passa på, att det blefve litet frisk luft, när ingen är i rummet!»

Kort sagdt, löjtnant Douglas kunde icke göra farbrodern till nöjes.

Det ryckte till i farbror William, då det en eftermiddag knackade på hans dörr och Douglas helt oväntadt steg in hos honom. Den unge mannen blef stående strax innanför dörren, ref sig betänksamt i en af sina polissonger och sade helt sakta:

»Skulle jag kunna få tala några ögonblick med farbror?»

Farbror William satt och skref. Han pekade med pennskafvet på en stol bakom sig och sade temligen kort:

»Sitt ned!»

Den unge mannen satte sig och förhöll sig helt lugn, medan farbrodern skref brefvet färdigt. Då det var i ordning, lade farbror William det tillsammans, och i det han stack in det i kuvertet, sade han:

»Nå, hvad står på?»

»Jo, ser farbror», sade Douglas, som var alldeles belåten med, att farbror vände honom ryggen. »Jag älskar Virginia!»

Ehuru farbror William nästan var förberedd på något sådant, fick han dock en känsla, som om någon plötsligt satte en elektrisk svamp till hans ryggrad, en stickande, het, högst obehaglig känsla.

»Nå, och hon», svarade han bara, med postmärket på tungan.

»Hon? Ja, hon bryr sig naturligtvis inte den minsta smula om mig», sade den unge mannen med tragisk stämma.

»Hvad säger du?» utbröt farbrodern och vände sig helt om mot honom med en så illa dold glädje strålände ut från hela sitt ansigte, att Douglas måste säga:

»Jag tror det gör farbror ett riktigt nöje?»

»Åh nej, visst inte, visst inte!» sade farbror William och reste sig. »Du vet, att jag alltid har hållit af dig, min kära gosse, och skulle jag unna henne åt någon, så skulle det väl vara åt dig. Jag trodde du var den lycklige.»

Douglas ryckte melankoliskt på axlarna.

»Kom, så skola vi gå upp och ned på golfvet en stund!» sade farbrodern och lade sin arm öfver den unge mannens axlar. »Låtom oss tala litet mer om den saken!»

Han kände plötsligt all sin gamla vänlighet i fullt mått vända tillbaka mot brorsonen.

»Ja, kära farbror, det är egentligen just ingenting att tala om», sade Douglas, i det de gingo fram och

tillbaka i skumrasket på golfmattan, öfver hvilken elden från den öppna kakelugnen kastade ett varmt rödt sken. »Jag har älskat henne hela mitt lif, så långt jag minnes tillbaka. Det existerar egentligen icke någon annan qvinna i världen för mig, och hon — ja, jag existerar inte för henne, det är min belöning.»

»Nå, men tror du inte, att det möjligtvis kunde vara någon annan?» frågade farbrodern och stannade.

»Någon annan?» återtog Douglas.

»Jag har mina misstankar om den saken», sade farbrodern och blinkade med ögonen.

Douglas öppnade munnen för att utslunga någon förbannelse, men då han tydligt i hastigheten icke kunde få fatt i tillräckligt många onda andar, så gaf han bara ifrån sig ett oartikuleradt ljud och tog farbrodern hårdt i armen.

»Ja, jag vet ingenting, jag vet ingenting», sade farbrodern, »men jag anar, att det är ugglor i mossen. Säg mig, hvilken af de unga män, som för ögonblicket finnas här, skulle du kunna ha den allra ringaste anledning att misstänka såsom vänligare bemött än de andra?»

»Hm!» sade Douglas och lyfte sig på klackarne, medan han stod funderande med händerna på ryggen. »Der är nu kusin Johan: han ser inte illa ut. Det är också en rask pojke, men han sjunger bas och har stora händer, och begge delarne har Virginia en riktig fasa för.»

»Nå, än kusin Karl då?» frågade farbrodern.

»Hvad för slag? Kusin Karl? Han är ju enfaldig och ser ut som en gubbe på ett tvålomsdag.»

»Det gör ingenting till saken, min käre vän», sade farbrodern. »Qvinnorna äro i den saken oberäkneliga. Den mest begåfvade qvinna, jag har känt, gifte sig med en stendöf inspektor på landet, som drack öl och sof omvexlande halfva dagen, och hon egnade honom ett svärmeri, som om han varit gud Amor sjelf.»

»Ja, men i alla fall tror jag inte, att det är kusin Karl, — och kusin Vilhelm! — Åh!» — Den unge mannen brast ut i ett långt, belätet skratt. »Nej, han kan det åtminstone inte vara.»

»Men hvarför skall det ovilkorligen vara en af kusinerna?» frågade farbrodern. »Hvad säger du om löjtnant Funcke, artilleristen, som kom hit öfver med Hallerströms. Det är ju ett praktexemplar?»

»Onekligen!» svarade Douglas. »Han är perfekt. Han ser bra ut, klär sig bra, sjunger bra, talar bra, rider bra, dansar bra, gör allting bra, — och jag afskyr honom.»

»Kom det der som svartsjuka för Virginias skull, eller är detsvartsjuka i allmänhet?» frågade farbror William.

»Ingendera delen», sade Douglas och slog bort med handen, »ingendera delen! Det vet farbror mycket väl. Nej, men han hör till dessa dresserade menniskor, som kunna allting på sina fem fingrar. Jag tål inte personer, på hvilka man aldrig kan märka, att någonting kostar dem en andlig ansträngning, men för hvilka allting går lika lätt som att äta sparris.»

»Det kan så vara», sade farbrodern, »men här är ju egentligen inte fråga om, hvad *du* kan tåla, utan hvad Virginia tycker om. Finner hon inte behag i löjtnanten?»

Duglas stod länge och såg på sin farbror med ljungande ögon.

»Det vet jag inte», sade han slutligen, »men gör hon det, så skjuter jag honom.»

»Det skall du inte göra», sade farbrodern, »det hjälper inte.»

De stodo en stund midt emot hvarandra utan att säga ett ord. Plötsligt kastade löjtnant Duglas sina begge armar om farbroderns hals och brast ut i gråt. Han grät så länge och så vildt, att hela hans starka kropp skakade, och hvar gång han med en häftig ansträngning ville försöka att sluta, bröt det bara löst igen. Farbrodern klappade helt stilla och tröstande hans lockiga hufvud med sin ena hand och sade med en enformig, dämpad ton.

»Min stackars gosse, min stackars gosse! Gud gifve, att du kunde få henne, Gud gifve du kunde det! Kan du drifva det igenom, så skall du på din bröllopsdag få en hederlig gåfva af mig, det lofvar jag dig.»

»Ack, jag vill ingenting ha, jag vill bara ha henne själf!» snyftade löjtnanten som ett litet barn . . . .

»Behagar brukspatron dricka te?» frågade betjenten i dörren.

»Vi komma genast, vi komma genast», sade farbror William. »Duglas, tag och tvätta dig i mitt tvättfat och se ut som en människa, när du kommer ned. Jag går förut.»

Och dermed gick farbror William ned i salen för att taga mot flere nykomna gäster från granngårdarne, ty den aftonen skulle det dansas grundligt på Tunaholm.

Då Douglas kom ned, var ett talrikt sällskap samladt i danssalen och angränsande rum. Familjen Hallerströms med den fullkomlige löjtnant Funcke voro der från granngården och dessutom flera andra lösa unga herrar från grannskapet. Alla kusiner, som funnos på Tunaholm, utgjorde dessutom en anseelig flock, och i alla hörn surrade och brummade det af förtroliga och muntra samtal.

Virginias mor och far voro äfven der inne. Fru Anna satt i dörren intill salongen, omgifven af en hel mängd herrar, med hvilka hon var i liflig konversation. Hon hade under de senare åren blifvit något fylligare och fått högre färg, men hon hade sina friska ögon och tänder från fordom, sitt goda lynne, sin goda aptit och sitt hjertliga, muntra skratt, hvilket kom så lätt och välde upp som ett vattensprång.

Inne i det angränsande rummet satt hennes man i samtal med ett par äldre herrar. Han hade blifvit ännu magrare och såg ännu längre ut än förr. Håret hade grånat, men mustascher och ögonbryn voro ännu alldeles svarta. Han satt prydlig och rak i ryggen såsom alltid i stort sällskap och gestikulerade med en liten pris snus mellan högra handens pekfinger och tumme. När meningen var färdig, tog han grundligt och långsamt sin pris ända till sista kornet och tor-kade sig sedan omsorgsfullt med en ostindisk silkes-näsduk.

Douglas kunde aldrig se Virginias föräldrar tillsammans, utan att tänka på, huru föga hon liknade någondera af dem. Fadern höll starkt på det utländska och bortlade aldrig den lilla brytning af något främmande i uttalet, som han med eller mot

sin vilja hade fört med sig hem från Amerika. Han begagnade med inre tillfredsställelse de flesta engelska ord, som han på något sätt kunde använda; ja, om han bara kunde komma åt att säga »claret» i stället för rödt vin eller »blanket» i stället för filt, så gaf det honom dock en hemlig glädjersning. Han var i hög grad oföretagsam och konservativ. Allt, så väl i det yttre lifvet som i hans privata existens, önskade han skulle gå så mycket som möjligt precis på samma sätt som förr. Hvarje obetydlighet hade så många vidlyftigheter omkring sig, innan den utträttades till punkt och pricka efter hans sinne, att dagen verkligen till slut fick en förunderlig egenskap att försvinna.

För den minsta biljett, han skulle skrifva, behöfde han tid och öfverläggning, fullkomligt lugn, goda pennor, ett bestämdt slags papper, en viss ställning till ljuset o. s. v. Han hade också en inspektor, som skötte hans egendom, och sjelf satt han mesta tiden af året inne i sina enskilda rum. När han visade sig på landsvägarne eller i skogarne i hvit sommar-drägt och stor panama-hatt om sommaren eller i en enorm pels och händerna i muff om vintern, så bugade hans folk sig djupt för honom. Det var något mystiskt och högtstående hos honom, som imponerade mera på dem, än om han på allvar skulle sysselsatt sig med det, som var hans.

Tre månader af vintern tillbragte familjen i Stockholm. Der hade den en vacker och bekväm väning och många tjenare med sig till uppässning. Fru Anna gjorde detta som ett offer åt sin mans smak, ty hon sjelf bodde helst hela året om på landet. Han åter-

gäldade hennes medgörlighet i detta hänseende med att följa henne och Virginia under så godt som alla ferier till Tunaholm, ty det gamla föräldrahemmet var dock, när allt kom omkring, det som fru Anna tyckte mest om i hela världen. Höll hennes man på det utländska, så var hon deremot svensk från topp till tå. Att tänka sig en jul utan vörtbröd och hembrygdt öl föreföll henne nästan som ett slags hädelse, och hon påminde sig de år, hon tillbragt i Amerika, med en högt uttalad fasa. Nej, i Sverige skulle man lefva och egentligen helst på Tunaholm, men hennes eget hem, Björkesta, gick också an. Så som arbete och nöje der voro ordnade och fördelade, så som man på dessa ställen åt, drack, sof och uppförde sig, det var det normalt menskliga; alla andra förhållanden fann hon abnorma och tragikomiska, kan hända mest komiska, ty fru Anna skrattade gerna.

När den stora släden vid jultiden hemtade dem nere vid stationen för att föra dem till Tunaholm, och det var godt före och tjugu grader kallt och kusken hade rimfrost i skägget, då log fru Anna in i sin muff och kände sitt svenska hjerta slå i den riktiga jultakten. Lika indolent som hennes man var, lika verksam var hon. Hon intresserade sig för allt och alla. Hon hade på deras gård hela hushållningen under sin egen uppsigt, från linneskåpet till mjölk-kammaren, från allt hvad som väfdes och syddes i pigkamrarne till allt, som gräfdes och göddes i trädgården. Hon höll mycket af sin dotter Virginia, men hon höll också mycket af andra människors barn och mest dem, som hon kunde göra någon tjänst. Allra gladast var hon, när hon hade bägge händerna fulla och någon då kom och bad henne om litet till.

I Stockholm gjorde hon sig också alla slags för- rättningar under de månader, hon der vistades, för att icke spilla tiden; stora uppköp, familjevisiter och dylikt upptogo all hennes tid. För Virginia hade hon haft gamla Maggy som bonne och sedan en engelsk guvernant som lärarinna; nu lät hon henne om vintern i Stockholm taga lektioner i ett och annat likasom andra unga damer, och om sommaren lät hon henne sköta sig sjelf i trädgården och skogen. Hon omfamnade och kysste henne hjertligt hvar gång hon kom in och gick ut, men någon längre stund af dagen tillbragte de aldrig tillsammans, och Virginia var egentligen lika tyst inför sin mor som inför alla andra, med undantag af morbror William. Hennes far stod på en fullkomligt ceremoniös fot med henne. Då hon var liten, hade han mottagit hennes kyss på handen morgon och afton och gifvit henne en nick, när hon skulle läsa sin engelska bordsbön. Nu, då hon var stor, bjöd han henne armen, när han förde henne in i ett sällskap, och kallade henne »min char- manta ängel». Douglas måste alltid säga åt sig sjelf, när han såg Virginias föräldrar, att hon tycktes ho- nom hafva fallit som en snöflinga ned från skyarne mellan dem.

Han sökte nu med oroligt spejande blick hennes plats och fann henne sittande i godt förvar längst bakom i raden af en hop kusiner. Kusin Louise var också med. Hon hade blifvit en stor och praktfull dam med svarta stenkolsögon och tungt svart hår i många flätor. Om hon förut hade svärmat för kusin Douglas, så flammade hon nu för honom, så att det syntes långt bort. Han var alldeles icke trakterad deraf

och tyckte, att han både med blick och ord, dock inom de gränser af artighet, som en gentleman iakttaget, tydligt sade henne, att hon borde spara sina ansträngningar och vända dem till ett mera tacksamt föremål, men — hon hvarken såg eller hörde, utan var bara rasande förälskad.

Då dansen började, uppbjöds Virginia af löjtnant Funcke, och Douglas satte sig i tyst raseri borta i ett hörn hos farbror William och såg på dem.

Virginia var klädd i en hvit klädning, öfverströdd med glitter, så att det hela såg ut som rimfrost. Den enda prydnad, hon för öfrigt bar, var två stora juveler i öronen, hvilka också sågo ut som två stora, kalla isdroppar.

»Se på Virginia!» sade Louise till en af de andra kusinerna. »Hon har naturligtvis hvarken blommor eller rosetter som vi andra.» — Sjelf var hon öfversållad med mörkröda rosor och rosetter. — »Och så juveler på en så ung flicka, — det är förfärligt pretentiöst!»

»Se på Virginia!» sade Douglas till farbror William. »Hon är så kall, så att hon sätter kristaller.»

I det samma såg hon upp från sin solfjäder och log bort till farbror William, och två långa gröna blixtar sköto ut från diamanterna i hennes öron.

»Tycker du det leendet var kallt?» frågade farbrodern.

»Nej, till farbror, det tror jag nog! Jag skulle önska, att jag sjelf vore en gammal farbror, för att få ett sådant leende från henne.»

»Och jag skulle önska, att jag vore en sådan der ung olycklig man som du, för att ändå möjligtvis ha ett litet, litet hopp att få ega henne.»

»Du är ju också förälskad i henne, farbror?»

»Naturligtvis! Hvad skulle man annars vara?»
svarade han och nickade tillbaka till Virginia.

Löjtnant Funcke gjorde sig tydligen allt möjligt besvär. Han talade, så att munnen aldrig stod igen på honom, han gestikulerade med sina hvita glacéhandskar och drog i sina fina mustascher. Han såg än vist begrundande, än hänförd, än melankoliskt frågande ut; men Virginia såg endast på honom från sidan med uppdragna ögonbryn och en liten förnäm dragning kring näsan; sina ögon fick hon aldrig högre upp än till den midtersta knappen i hans skjortbröst, och för det mesta höll hon dem fästade på sin solfjäder.

»Gör dig söt du, din markatta,» mumlade Douglas mellan tändera. »Du kan väl begripa, att hon ger dig tusan!»

Längre fram på aftonen dansade också Douglas och Virginia med hvarandra. Då dansen var slut och Douglas gick ut i ett annat rum för att i ro behålla återklängen af de lyckliga ögonblicken, kom farbror William in.

»Jag har sett på er, medan ni dansade», sade han; »och vet du hvad? Hon tycker om dig.»

»Nå ja, det tror jag också, det har jag alltid trott», sade Douglas och torkade betänksamt svetten ur pannan, »men, ser farbror, hon skall *älska* mig!» Och dermed skakade han farbroderns arm, så att det gjorde ondt.

»Du behöfver därför inte bryta armarne af folk», sade farbror William och höll med en bedröflig min på sin armbåge. »Men jag är likväl rädd för, att hon hör till dem, som icke ha talang att älska.»

»Åh, jag skall lära henne det, jag skall lära henne det», utbröt Douglas. »Jag kan den saken så bra, att jag vill åtaga mig lära bort den.»

»Jag önskar dig många lyckliga ögonblick till dina lektioner», sade farbrodern.

Då supén var förbi och gästerna började tänka på att bege sig hem, gick farbror William ned för att se efter, om föret var godt för de mera långväga bland dem. Det hade förut varit mörkt, men nu hade månen kommit upp och simmade högt upp bland lätta, ilande skyar, så att det såg ut, som om den sjelf i tyst, sällsam hast gled fram öfver himmelen. I den stora trappan brunno blott två kandelabrar uppe vid salsdörren och utanför ingångsporten några marschaller. Trappan sjelf kunde man aldrig riktigt uppvärma, och den begagnades därför aldrig utom vid ankomsten och afresan.

Farbror William hade varit ända ut på gården och stod en stund och såg på skyarnes jagande fart och de få stjernor, som lyste fjärran bakom dem på en kolsvart himmel, och nu vände han sig om och gick in.

Framför honom låg den breda trappan i mörker. Högst uppe vid salsdörren brunno ljusen röda och djupt nere i stakarne och kastade blott ett fladdrande sken på salsdörren, från hvilken den dämpade musiken trängde ut. Från de höga fönstren utåt gården kom en lång, bred månstråle, som då och då utplånades af de förbiilande skyarne, men derefter igen flöt fram med sitt hvita ljus såsom en bäck, som man dämt för och som plötsligen breder ut sig åt alla sidor.

Mänskenet försvann ett ögonblick, men föll der- efter plötsligt på Merkuriusstoden. I det simmande

ljuset såg det alldeles ut, som om den flög. De halft lyftade armarna tycktes bäras af luften, fötterna sänkte sig tydligt liksom för att finna det slutliga stödet, och skuggorna, som föllo kring hans kinder, gáfvo munnen ett uttryck, som om den smålog. Och der vid foten af honom — der stod något hvitt, något besynnerligt . . . . . Nu rörde det sig! Det var tydligen ett lefvande väsen. Farbror William såg andlös dit upp . . . . . Der lågo två hvita armar om bildstodens fötter, och nu lyfte sig helt sakta ett hufvud, och se, — två långa, gröna blixtrar sköto i det samma fram genom månskenet.

Farbror William, som hittills hade stått orörligt stilla, gjorde ett par hastiga steg framåt, och lika hastigt slet skepnaden sig lös och var i ett par lätta språng högt uppe på trappan; men farbror William hade, trots sin ålder, raska ben och var ännu snabbare, och just utanför salsdörren fångade han Virginia och tog henne om bägge armarna med sina händer. Hon försökte gömma ansigtet och vände bort hufvudet, men han höll ned bägge hennes armar med fast tag.

»Jaså, det var han!» sade farbror William leende.

»Ack, morbror!» sade hon och hade blifvit alldeles röd med tårar i ögonen. »Du får inte tala om det för någon.»

Han böjde sig blott och kysste henne på håret. —

Då Douglas den aftonen kom för att säga god natt åt farbror William, sade denne till honom i det han släckte lampan på divansbordet.

»Nu har jag upptäckt din rival, Douglas. Jag tror inte, att han är farlig.»

Den unge mannen såg upp med förundrade ögon. Farbror William böjde sig till honom och hviskade ett ord i hans öra.

»Hvad vill det säga?» uttryckte den förundrade rörelsen hos Douglas.

»Jo, som jag säger», sade farbrodern. »Han der nere i trappan!» Och han pekade med tummen öfver axeln.

Douglas öppnade munnen som för att le, men han visade bara sina friska tänder och blinkade skämskt med ögonen.

»Ah!» sade han blott.

* * *

Från den dagen fick Douglas mera mod, och hans dristighet upptogs icke illa. Virginia visade honom ett särskildt slags förtrolighet, som bestod deri, att hon hellre bad honom om hjälp och handräckning än någon af de andra. Hon gick hellre tvärs öfver golfvet och bad honom om någonting, än hon vände sig till en granne, hvem det än vara månede. Denna utmärkelse gjorde naturligtvis Douglas mycket lycklig, och han sökte dag efter dag något spår i hennes väsen och uttryck, som kunde gifva honom hopp om något ännu mera. Hon såg ibland på honom med en min, som om hon tänkte: »Du är en bra gosse, och jag tycker om dig.» Ibland kunde till och med hennes ögon säga: »Du är en präktig gosse, och jag tror på dig», men: — »Jag älskar dig», det sade de aldrig.

Douglas började till och med att vara rädd för denna öppenhetiga förtrolighet, som hon visade honom. Han var säker om, att Virginias natur skulle mycket ängsligt och mycket bäfvande göra sina för-

sta steg i kärlekens lustgårdar. Hon, som flydde såsom för att rädda lifvet, när hon öfverraskades med att kyssa en bildstod, huru skulle hon icke gömma och skyla hvar spår af känsla för en lefvande man af kött och blod? Douglas befann sig just på den punkten, att han förklarade allt, som hände, till skada för sig sjelf. Var hon god och vänlig mot honom, så tänkte han: »Åh ja, så der är man vänlig mot en äldre bror, åt hvilken man en vacker dag betror sitt tycke för en annan.» Var hon stilla och tillbakadragen, då var han rent förtviflad och ansåg, att hon nu en gång för alla tydligt ville visa honom, att han icke hade något alls att hoppas.

En dag efter nyåret skulle det bli ett stort slädparti. En hel mängd människor voro församlade i salen och i trappan, och slädarne körde fram för att taga emot de olika deltagarne. Der voro stora slädar med två säten för fruarna, med praktfulla slädnät och långa remmar med bjällror öfver hästarne. Der funnos mindre slädar för två väninnor med plats för en herre bakpå, och der funnos små intima slädar, der damen kunde sitta ensam och plats fans bakpå för en herre, som kunde stå och fläkta bort rimfrostn från hennes flor med varma ord.

Hvem som fördelat sällskapet, var icke riktigt tydligt, och de unga herrarne hade nog gått och kurat för de äldre för att komma tillsammans med dem de helst önskade. Det var bestämdt, att löjtnant Funcke skulle köra för Virginia, och att Douglas skulle ha kusin Louise i sin släde. Man hade tagit sig en styrkedryck före resan och var nu i färd med att gå nedför trappan. Virginia såg så högre ut i sin

långa svarta dräkt med skinn om kragen och en slöja vecklad flere gånger om halsen och pelsmössan. Inne i ramen af den svarta slöjan strålade hennes ansigte i sin ljusa ungdomlighet med den bestämdt tecknade, vackert formade munnen och de fina ögonbrynen.

Just som Douglas skulle gå nedför trappan, gick hon bort till honom, och i det hon tog fast honom i den ena rockknappen, sade hon:

»Låt mig åka med dig! — Hör du? Jag är så rädd, att löjtnant Funcke stjelper.»

Ehuru man väl kan förstå, att Douglas icke önskade någonting högre i denna världen än att så der alldeles ensam ha Virginia för sig sjelf ett par långa timmar, så insåg han dock, huru svårt det skulle vara att låta arrangera saken, och han sade:

»Kära Virginia, du har ju lofvat löjtnant Funcke att bli hans dam?»

»Jag tror det är mamma, som har lofvat det», sade hon, »men jag vill inte, ty han står och pratar så mycket, att han glömmer hästen, och jag är så gräsligt rädd för att stjelpa.»

»Men hvad skall han säga? Hvad skall Louise säga?» fortsatte Douglas i stort bryderi.

»Ja, då säger jag det åt honom sjelf», sade Virginia.

Hon gick nedför trappan och bort till löjtnanten, som redan stod bakpå sin släde och nu kom henne till mötes med utsträckt hand.

»Jag vill bedja löjtnanten om att köra för Louise i stället för mig», sade hon. »Jag är så rädd för er häst.»

»Min häst?» utbröt löjtnanten. »Men det är ju det bästa djur i världen, min fröken!» Då han emellertid såg Virginia stå alldeles stilla och orörlig, fort-

satte han: »Har jag genom något för mig sjelf okändt fel förlorat den lyckan att få vara frökens kusk?»

Han såg verkligen mycket olycklig ut.

»Nej, jag är bara rädd för löjtnantens häst», sade hon med samma stilla ton och raka hållning som förr.

»Kusin Douglas har lofvat köra för mig.»

»Jaså», sade löjtnanten och bockade sig. »I sådan händelse afstår jag naturligtvis från mina fordringar.»

Hans röst var så ironisk och hans blick så fiendtlig, att Virginia såg litet förundrad på honom.

»Ni skall få Louise», sade hon. »Hon är en mycket treffigare dam än jag.»

Louise, som kom gående, färdig att sätta sig i Douglas' släde, blef stående förbluffad.

»Hvad är det för ett arrangement?» sade hon med skarp röst. »Du skulle ju åka med löjtnant Funcke?»

»Ja, min nådiga», sade löjtnanten. »Men fröken Virginia har gjort en annan bestämmelse och ber er nu öfvertaga, hvad hon förkastar.»

»Hvem skall du åka med?» frågade Louise Virginia.

»Jag har bedt Douglas», svarade hon ganska enkelt.

Kusinen sände henne två mördande blickar, men bröt plötsligt ut i ett högt skratt.

»Hvilken naivetet!» sade hon. »Ja, herr löjtnant, vi få väl trösta oss med hvarandra.»

Hon kastade den tjocka skinnfällan tillbaka från släden och hoppade in med feberaktig oro. Löjtnanten stoppade om henne, och Virginia gick långsamt bort och satte sig i Douglas släde. I det att de två slädarne svängde förbi hvarandra, sade Douglas öfver till Louise:

»Du får förlåta mig, det var inte min skull.»

»Det är väl tidigt att komma under piskan», svarade hon endast.

Douglas låtsade, som om han icke hörde det, ehuru det brände honom som ett slag i ansigtet, men han saluterade med piskan åt löjtnant Funcke och sade:

»Förlåt, herr löjtnant, jag skall ge er min förklaring i afton.»

»Behöfs inte!» sade löjtnanten och återgaf saluten med piskan. »Jag hämnas inte på en dam.»

Men de ögon, de båda unga männen skickade hvarandra, voro välmenta som två pistolskott.

Det var ett klingande vinterväder, högt och klart, ett sådant, hvari man skulle tro, att alla blefvo lätta om hjertat, då de stormade fram, dragna af raska, frustande hästar. Och dock andades de två unga människor, som nu mot sin vilja kommit i samma slåde, allt annat än lätt. Vrede, svartsjuka, indignation öfver att ha blifvit förorättade, kokade i dem och bragte blodet upp i deras kinder.

De begynte med att säga hvarandra obehagligheter, gingo derefter öfver till att göra sig lustiga öfver Virginia och Douglas och började småningom känna sig lätta om hjertat vid att kunna säga sin mening rent ut till hvarandra. Louise förklarade, att Douglas alltid hade varit en ouppmärksam kavaljer och en fullständig narr af betagenhet i Virginia, och löjtnanten tillstod, att han rent ut hade tagit miste på fröken Virginia. Han hade antagit henne vara ett mönster för en ung dam ur »stora världen», och han fann, att hon var en sjelfsväldig liten skolfficka. Men också förklarade han sig grundligt och för alltid ku-

rerad för sin låga. Det fans en gräns för hvad en man af ära skall taga imot, sade han, »i synnerhet en militär.»

Det tyckte Louise var vackert sagdt, och hon började se på löjtnant Funcke med andra ögon. De talade om mångt och mycket och kommo hvarandra närmare och närmare. Då de sedan i halfmörkret körde hem, uppstodo der sådana långa, intressanta pauser, afbrutna af små vänliga ord, som föllo tätare, ju tätare mörkret vardt. Då de igen svängde in på gården, voro de förlofvade.

Douglas och Virginia hade deremot alls icke roligt. Det pinade Douglas att ha förnärrmat både Louise och löjtnant Funcke, — och om det ändå hade varit för hans egen skull, som Virginia ovilkorligen ville åka med honom! Men då han rent ut frågade henne: »Var det verkligen inte någon annan orsak, hvarför du ville undgå löjtnanten, än emedan du var rädd för honom som kusk?» och svagt hoppades på ett litet uppmuntrande svar, så sade Virginia:

»Nej, hvad skulle det annars vara? Han får gerna vara förnärrmad, det är mycket bättre, än om han brutit armarne af mig.»

Så körde de, rätt illa till mods, framåt, och då de ändtligen började småprata, var det om seltyget, om föret, om närmaste väg till prestgården och dylikt. Då de körde hem och månen kom upp, var Virginia halfsömnig.

»Hu, det börjar bli kallt», sade hon och gäspade in i sin lilla muff.

Douglas satt bakpå och skötte hästen och tyckte att hela världen bara var en enda kall snödrifva, dit våren aldrig kunde komma.

Farbror William, som den aftonen fick hela historien af Louise, både om hennes egen plötsliga och makalösa lycka och om Virginias uppförande, trodde naturligtvis, att denna slädfart hade varit en lycklig resa för Douglas och Virginia. Då han satt ensam med den senare i kabinettet ett ögonblick, sade han med ens:

»Du håller allt mycket af kusin Douglas?»

»Ja, det gör jag», svarade hon ganska lugnt och fortfor att bläddra i det album, som hon såg i.

»Hvarföre tycker du då så mycket om honom?» frågade morbrodern vidare.

»Emedan jag inte generar mig för honom», svarade hon och föll i betraktelser öfver fotografierna. »Man kan säga allt hvad man vill åt honom utan att vara rädd, och så — och så — —»

»Och så?» återtog morbrodern.

»Jo, och så går han inte och är dumt förälskad i en, som de andra äro», sade hon med bestämdhet och slog om bladet.

Farbror William såg upp. Han trodde, att han skulle få se något ironiskt, något spefullt, något, som motsade hennes ord, — men nej! Det var den rena uppriktigheten.

»Gud och folket, hon menar det!» sade han för sig sjelf och blef sittande med halföppen mun.....

»Huru du skall få *den* fjäriln fångad, det vet jag sannerligen inte», sade han till Douglas, då han bjöd honom godnatt, och slog honom dervid på axeln. »Men tag sakta, tag sakta, så att du inte skakar stoftet af hans vingar!

Julen gick, och man skildes åt, och påsken kom. och man möttes igen. Men då de första påskdagarne voro förbi, blef Douglas sjuk i feber. Den var först icke så farlig, men tog till så småningom och blef kort derefter af doktorn förklarad vara en farlig och smittsam tyfusfeber. Det var ingen god nyhet. Den unge mannen var utkommenderad till en längre resa, som skulle gå för sig om få veckor, och som han nu fick uppgifva alla tankar på. Alla öfriga gäster på Tunaholm packade skyndsamt in och togo till flykten, då en så fiendtlig sjukdom fans i närheten, och fru Anna skickade bort sin man med Virginia och Maggy. Sjelf stannade hon qvar. Hon ansåg sig vara den närmaste att sköta Douglas och ville icke betro honom åt en sjukvakterska.

Några dagar efter sedan hela gården genljudit af muntert skratt och steg af många människor, var nu allting så tomt och högtidligt, och uppe i andra våningen i ett afskildt rum kämpades en lång och seg kamp mellan lif och död om den unge Douglas. Men hans friska natur segrade, och när pingsten kom och väckte allt i naturen till lif, vaknade också han igen med stora, matta ögon och började fatta, att han skulle lefva.

Först då han var uppe och påklädd inne i andra rum, blef karantänen förklarad för upphäfd, och alla de vanliga gästerna vände äfven vid pingsttiden tillbaka till Tunaholm för att önska honom välkommen åter till lifvet och tacka fru Anna för hennes långa och trofasta skötsel.

Det var igen en ljus och doftande pingst med utsprucket björklöf och hyacinter i trädgårdssängarna,

och ehuru snön ännu låg inne i djupa skogen, började den dock äfven der förlora sin säkerhet och blifva rörd öfver solens oupphörliga vänlighet.

Virginia hade kommit igen till Tunaholm. Hon hade fått lof att helsa på Douglas i hans rum, men ännu hade hon icke talat vidare med honom. Nu satt hon en varm, solklar förmiddag på trappan under Merkuriusstoden. Utanför darrade luften som fylld af ångor, då den ljumma vinden utifrån mötte de kalla strömmar, som slog ut från murarne. Lärkan sjöng öfver de gröna markerna, så att man hörde det ända in i förstugan. Virginia hade plockat en mängd blommor och lagt dem vid foten af statyn, och hon satt nu med händerna i skötet och såg framför sig med en lycklig känsla att lefva i denna nyskapade värld, då hon bakom sig hörde fotsteg. Hon vände sig halft om och såg Douglas komma nedför trappan. Han gick långsamt, hållande sig i ledstången med ena handen och stödd på en käpp i den andra.

»Får jag sitta litet hos dig här i solskenet?» frågade han.

»Mycket gerna!» svarade Virginia och gjorde plats för honom vid sin sida. »Hvad det är glädjande att se dig så rask igen, att du kan gå ut ur rummen!»

»Jaså, gläder det dig verkligen?» frågade Douglas i det han sakta satte sig vid hennes sida.

»Det kan du väl förstå», svarade hon.

»Skulle du således ha varit ledsen, om jag dött?» frågade han igen och började stöta med käppen på trappsteget under sig.

»Douglas!» sade hon förebrående.

»Nå ja, men du skulle väl också ha varit ledsen, om gamla Maggy dött», fortsatte han och såg på henne. Det var förfärligt, hvad hans ögon blifvit stora under den sjukdomen!

»Om Maggy dött?» utbröt hon. »Herre Gud, ja, det skulle jag visst, det.»

»Eller om Bob dött, skulle du väl också blifvit ledsen», sade han och såg riktigt skarpt på henne.

»Du måste då tro, att jag inte har den minsta känsla», sade Virginia och rätade på sig litet förnämt. »Jag måste ju vara en förfärlig människa, om jag inte skulle sörja, i fall det vackra djuret dog.»

»Vet du hvad», sade Douglas och satte hufvudet mellan händerna, likasom för att hålla på alla de tunga tankarne der inne, »jag skulle alldeles inte ha brytt mig om, i fall jag hade måst dö. Jag bryr mig inte en smula om att lefva.»

Hon såg förundrad och frågande på honom.

»Tror du, jag bryr mig om att lefva», fortfor han häftigt, »när jag är dig så likgiltig? Du bryr dig inte mer om mig än om din barnpiga eller om farbrors hund. Vet du, Virginia, det är alltför litet att lefva på.»

Han höll bägge händerna för ansigtet och tryckte dem hårdt deremot.

Hon flyttade sig helt sakta bort till honom och lade sin hand i hans hår. Den låg der som en hvit blomma bland alla de tätta, svarta lockarne.

»Jag håller så mycket af dig, Douglas», sade hon tröstande.

»Inte så mycket, som jag ville», sade han, men då han märkte, att hennes hand ville draga sig till-

baka, tillade han: »Men huru skulle du också kunna bry dig om en sådan stackars fattig löjtnant som jag?»

Handen lade sig igen fast och förtroligt på hans hufvud, och hon sade:

»Tror du, jag är så dålig, att jag tänker på, huru mycket pengar en person har?»

Douglas höll på att säga:

»Nej; men du skulle dock inte vilja gifta dig med en sådan, som ingenting eger»; men han tordes icke säga ordet »gifta sig», ty han var rädd för, att handen då skulle dragas bort igen. Han sade därför blott: »Åh nej, du skulle kan hända glömma det, om du höll af honom.»

De sutto bägge helt tysta en stund. Man kunde höra, huru det droppade från taken, och obestämda, plötsliga rop ute från fälten af höga, jublande röster nådde upp.

»Naturligtvis», dristade han sig då igen att säga, »naturligtvis håller du mera af kusin Johan. Han är ju redan långt framme i världen och kommer nog att gå längre. Jag trodde visserligen inte, att du kunde tycka om sådana stora elefanter, men — —»

»Åh, du vet mycket väl, att jag aldrig talar med kusin Johan», sade hon. »Han har ju en röst så grof som en bastrumma.»

»Men kusin Karl, han är söt, eller hur? Han är helt annorlunda vacker än jag, han. Han liknar ju en riktig sockerprins.»

Virginia såg på Douglas. Hon tyckte, att hon aldrig förr sett, huru mycket vackrare han var än alla de andra, och ehuru han nu blifvit mager och blek, så var det dock en förunderlig finhet och älskvärdhet

i hela hans fysiognomi, som aldrig något sjukt utseende kunde taga bort.

»Hvarför skulle jag hålla af kusin Karl?» frågade Virginia. »Har jag någonsin visat det?»

»Nå ja», sade Douglas, som beständigt satt med händerna för ansigtet och icke tordes röra sig, »löjtnant Funcke var det ju inte, det är ju säkert?»

»Åh, den narren!» sade Virginia och log.

Det vardt igen tyst. Men plötsligt tog Douglas händerna från ögonen och ropade:

»Men hvem, i himlens namn, är det då?»

Virginia ryckte till och hade släppt hans hår. Hon såg på hans flammande ögon och hela hans besynnerliga sorgsna uttryck. Derefter lyfte hon sakta ansigtet upp emot statyn och smålog. Den tycktes le tillbaka åt henne, och hon drog en djup suck.

»Virginia!» sade Douglas med en nästan tonlös röst. »Säg mig det, säg mig, hvilken du håller mest af!»

Virginia drog åter en djup suck. Hon såg på detta vackra, bleka, bedröfvade ansigte framför sig.

»Jo, jag håller väl mest af dig, tänker jag», svarade hon långsamt.

»Men — så der riktigt på fullt allvar?» sade han och lade sin hand öfver hennes midt i en lång solstråle? »Så der — alltid, för hela lifvet?»

Hon drog sin hand tillbaka och sade ängsligt:

»Det kan jag inte säga, det vet jag inte riktigt.»

»Nå!» sade han och kastade hennes arm ännu längre bort. »Så låt mig gå. Jag skall väl se till, att jag kan släpa mig igenom lifvet i min ensamhet, utan föräldrar, utan syskon, utan någon, som håller af mig. Må hända kan jag ha den turen att gå till botten i

en storm en gång, och går det inte, så skall jag hålla ut, till dess de draga mig i land som en gammal obrukbar båt, som får stå och falla sönder, utan att någon människa bryr sig om honom.»

Han hade rest sig och försökte att gå långsamt uppför trappan.

»Ack, Douglas!» ropade Virginia. »Gå inte ifrån mig, inte så der!»

»Hur, på hvad sätt då?» frågade han och såg på henne med innerlig smärta.

Hon gick de få trappstegen upp till honom och lade sina armar om hans hals, i det hon gömde ansigtet vid hans bröst.

»Är det allvar?» frågade Douglas strängt.

Hon lyfte ansigtet och såg på honom med tårfyllda ögon, och då vågade han kyssa henne.

I det samma gick dörren upp från salen, och der stod farbror William.

»Är du nu igen nere och kysser Merkurius i trappan, du förskräckliga flicka!» sade han.

»Nej», sade Virginia, »den här gången var det Douglas.»

Det blef icke liten förvåning på Tunaholm bland familjens medlemmar öfver det, som föregått. Douglas själf var så lycklig, att han var nära att bli sjuk igen af sinnesrörelse. Fru Anna bar ett leende öfver hela ansigtet, och hennes man tryckte Douglas' hand och sade:

»Jag hade visserligen önskat min dotter ett briljantare parti, men, dear boy, jag sätter värde på, att du är af the family.»

Den, som mest angreps af händelsen, var gamla Maggy. Hon var i fullkomlig ekstas, och man skulle

kunnat tro, att det egentligen var hon, som blifvit förlofvad. Hon klädde på sig en spritt ny turban i orange med gröna palmer och ett par enorma guldörhängen. Dertill koketterade hon så häftigt med den unge löjtnanten, att det verkligen var angripande vid vissa tillfällen.

Virginia sjelf var helt stilla. Man kunde egentligen icke märka någon stor förändring på henne. Hon gick ständigt vid sin fästmans arm, gjorde sig med mycken ifver till hans uppasserska, medan han ännu var svag, läste högt för honom och uppförde sig i det hela som en hängifven liten fru; men någon stor kärlekens hänryckning kunde man icke se på henne. Då hon reste sin väg och gick in för att säga farväl åt morbror William, tog denne henne i famnen och sade:

»Nå, Virginia, är du lycklig?»

»Ja, mycket», svarade hon sakta.

»Och du håller riktigt förfärligt af honom?»

»Ja, det tror jag, att jag gör.»

»Nå, har du sagt det åt honom?»

»Nej, men jag skall göra det vid tillfälle», sade hon, — och så reste hon.

* * *

Två år efteråt var Virginia på Tunaholm. Hennes man var utkommenderad, och hon tillbragte sommaren hos morbror William och förde med sig en liten flicka på ett halft år.

Virginia hade blifvit fyllig och fått ett rosenskår öfver hyn, som gaf henne ett blomstrande utseende. Hon ammade sjelf sitt lilla barn och gick alldeles

upp i att sköta det. Ingen annan än hon sjelf fick kläda det, och man såg henne öfverallt framför den ljusa barnvagnen med sin blåa hätta öfver, rullande den genom sandgångarne eller sakta vyssjande i skuggan af något stort träd. Hon gick lika mycket för sig sjelf nu som förr och delade sin tid mellan att sitta hos barnet och skrifva bref till sin man, bref, i hvilka det fans få komma, men så många flere utropstecken.

När man i hennes närhet nämnde hans namn, blef hon purpurröd, som om hon skulle varit hemligt förlofvad med honom, och kom det icke bref från honom på bestämd tid, då gick hon ur vägen för alla menniskor och kunde endast ibland hos morbror William gråta sina ohejdliga och ängsliga tårar öfver denna ohyggliga och oförklarliga händelse.

En varm sommardag kom morbror William ut på trappan. Virginia hade skjutit barnvagnen alldeles under Merkuriusstoden. Den lilla sof under sin blåa sufflett, och Virginia sjelf satt och läste sin mans sista bref för tolfte gången. Då någon kom, stack hon det hastigt i fickan och började syssla med vagnen.

Morbror William blef stående på trappan och tycktes glädja sig öfver den vackra taflan framför honom. Virginia stod i sin ljusa klädning, fyllig öfver bröstet, med uppskurna ärmor, ur hvilka armar och händer kommo fram i hela sin hvithet. Hon böjde sig öfver vagnen, der den lilla flickan låg och sof med skugga öfver sitt ansigte. Solen sken in öfver dem och kastade skuggor från löfvet utanför, hvilka som rörliga böljor halkade öfver dem bägge och vecklade sig i underliga slingringar kring Mer-

kurius' bevingade fötter. Han sväfvade der som alltid med ett leende på munnen, färdig att sänka sig till jorden, som han aldrig nådde.

»Sofver Baby?» frågade morbror William och kom närmare.

»Ja», sade Virginia sakta och lyfte på sufletten.

»Kom och se, huru förtrollande hon är!»

»Hon får ditt ljusa hår», sade morbror William och stod i deltagande beundran öfver den lilla.

»Åh, jag hoppas, att det nog blir svart med tiden», sade Virginia med en suck.

»När kommer Douglas igen?» frågade morbrodern.

»Jag vet inte bestämdt», svarade Virginia och blef alldeles rosenröd. »Men jag hoppas han kommer och hemtar mig här, om morbror vill ha mig så länge.»

»Till eviga tider, om du vill», svarade onkeln.

Det blef tyst en stund. Virginia hade lagt allt i ordning kring den lilla. Hon reste sig, rak i ryggen, bred öfver höfterna, med höguret hufvud.

Hennes ögon föllo på statyn, som stod badad i solljuset. Morbror Williams blick föll också på den.

»Vet du», sade han, »jag tycker, att Douglas borde vara svartsjuk på den herrn der. Han var i alla fall din första kärlek.»

»Åh vet du, morbror», svarade hon, »det tycker jag ändå inte han behöfver ha någon anledning till.»

Och i det hon leende såg på statyn, tillade hon:

»Han är ju bara en gud!»

Farbror Elis.

I.

Unga baron Nils var i mycket dåligt humör, ja, man kunde säga, att han var djupt nedslagen. Och icke nog dermed: han var också kränkt, ond, riktigt upprörd på sina egna vägnar. Och hade han icke äfven orsak dertill? En hvar, som vill gifva sig tid att höra på orsaken till hans bedröfvelse, skall bestämmt gifva honom rätt och icke undra på att, han den 4 augusti 1875 alldeles icke hade lust att gå ned och äta middag, utan lät middagsklockan dåna, som om domedagen varit nära, utan att röra sig ur stället, ehuru han väl kände farbror Elis' fordringar på punktlighet vid mattimmarne.

Saken var den, att den unge baron Nils under två hela sommarferier svärmat för en ung fröken, dotter till presten i den församling, der hans farbrors gods låg. Hon var en vacker ung flicka med röda kinder och klara ögon samt en liten utmanande uppnäsa; hon plägade sväfvva omkring i ljusa sommarklädningsar och plocka ängsblommor, och i denna sysselsättning hade hon ofta unga baronen till sällskap.

Han hade med mycken beredvillighet följt henne på alla hennes exkursioner, hållit i buketten, medan hon band om den, hjälpt henne öfver stättorna, rott henne på sjön, följt henne hem efter solnedgången

o. s. v., — kort sagdt, genomgått gradvis alla de små intagande förspel till den vanliga gamla historiens början. Han hade blifvit mycket intagen i henne, och han hade all anledning att tro, att ett frieri från hans sida skulle blifva mottaget med öppna armar; ty utom den omständigheten, att han var en vacker gosse, hvars studier vid universitetet gingo raskt framåt, hade han med framtiden förhoppning om att blifva sin farbrors universalarfvinge, och det var icke någon liten sak, eftersom farbror Elis hade ett ansenligt herresäte och stora årliga räntor. Baron Nils hade sjelf som litet barn mist sina föräldrar och hade uppfostrats af sin ogifta farbror, hvilken adopterat honom såsom sin son.

Att samme unge man skulle anse sig sjelf vara ett briljant parti för en prestdotter, var väl icke att undra på, och han hade i flere veckor gått och bitit sig i läpparne för att icke plumsa ut med ett frieri, hvilket han icke tänkte komma fram med förr än vid feriernas slut, och hvad inträffar då? Den unga fröken går och förlofvar sig med pastorsadjunkten. Samma dag på morgonen hade hon med egen mun berättat det för baron Nils. Det var omöjligt, att hon icke skulle ha en stark aning om, hvad den unga baronen tänkte på. De hade vexlat allt för många halfqvädna visor och lättfattliga ord, skickat hvarandra allt för många ömma blickar och visat hvarandra allt för mycken utpräglad uppmärksamhet, för att hon icke skulle veta att han var mycket betagen. Men antingen tog hon nu det vissa för det ovissa, eller ock föredrog hon rent ut den nya adjunkten, — nog af, hon hade antagit hans friareanbud och tyck-

tes vara i sjunde himmeln af lycksalighet, och hon hade efter allt utseende glömt alla dessa förgångna ljuftva timmar, hvilka hon i sällskap med baron Nils tillbragt på de blomstrande ängarna.

»Och för hvem?» utbröt den unga herrn och slog i bordet, der han satt. »För en bonddräng med röda händer och ett bredt grin, en karl, som inte kan så mycket som knyta sin halsduk!»

Onekligen var föremålet för den unga frökens nya kärlek för vanliga ögon af en mindre förförisk art, men hvilken dömer om sådana saker utom vederbörande? Ehuru det för andra måste vara svårt att begripa, huru hon kunde föredraga adjunktens fränkiga ansigte framför baron Nils' vackra manliga drag, den förres tafatta, plumpa väsen framför den senares ridderliga artighet, kort sagdt, huru hon kunnat taga en rofva, när hon kunnat få en ros, så är det imellertid ett faktum, att hon *hade* gjort det och befann sig väl dervid, och detta satte den försmädde älskaren i eld och låga.

»Hade det ändå varit en gentleman, en man med intelligens, med ett yttre, med något som helst! Men Gud skall veta . . . ja, det är infernaliskt att tänka på.»

Härvid ref han sig i sin krusiga peruk, som om det på minsta sätt kunde förändra sakernas ställning. Han satte sig igen vid bordet, med hufvudet stödt mot armbågarne, och stirrade framför sig. Bilder från de förflutna dagarne gledo förbi honom med skuggor från skogarne och solsken öfver vågen och blomsterdoft och suckar och en tryckande, halfrusig lycksalighet. Huru söt hade hon icke varit, huru hade hon icke sett på honom *den* gången och tagit hans

arm *den* gången, — och huru innehållsrika hade icke dessa timmar varit, ehuru han måste tillstå för sig sjelf, att de egentligen aldrig hade fört ett enda allvarligt eller innehållsrikt samtal.

»Hon är bestämdt dum», sade han plötsligen till sig sjelf. »Ja, naturligtvis är hon dum, när hon kunde taga den dimfiguren!»

Men i samma ögonblick såg han hennes lilla mun för sig, när hon drog upp öfverläppen och visade alla sina små tänder som en liten engelsk hund, och han tillade med ömklig ton för sig sjelf:

»Ja, men söt, gräsligt söt!»

»Hon har fula händer», tröstade han sig igen med. »Jag har alltid förargat mig öfver hennes korta fingrar!»

Men vid tanken på alla de små tryckningar, som dessa händer hade gifvit honom, vardt han igen ganska öm om hjertat och lät hufvudet sjunka ned på armarne. Men nu ljöd middagsklockan för tredje gången med en verkligt hotande klang. Ännu återstod det likväl för honom att byta om rock, borsta och tvätta sig, och han kände sin farbrors rynkade ögonbryn, i fall *han* stod först i salen. Han störtade upp med ett: »anamma och regera!», efter hvilken fromma önskan han i stor fart gjorde sin toalett.

Då han kom ned i matsalen, stod verkligen farbror Elis der i sin finborstade rock, med sitt svarta, omsorgsfullt kammade hår och med en liten blomma i knapphålet; men märkvärdigt nog hade hans svarta ögon icke det hotande uttryck, som vid liknande tillfällen var vanligt. Han såg helt vänligt, nästan skälmskt på sin brorson och sade endast:

»Din klocka går visst efter, min vän! Men tag dig nu en smörgås; vi ha nyplockade champignoner, som du ser.»

Farbror Elis slog i två glas brännvin, plirade med ögonen åt Nils och tömde sitt glas, medan Nils med ett hjeltomodigt beslut störtade sitt i sig och förargade sig öfver, huru bra det smakade, trots det att hans olyckliga kärlek satt honom uppe i halsen. Farbror Elis gick smågnolande och bredde sig en smörgås, och betjenten stod med serveten på armen vid kakelugnen och väntade på det högtidliga ögonblick, då han skulle lyfta locket af soppskålen.

Baron Elis var en man af mer än femtio år, men ännu funnos icke många hvita strån i hans kolsvarta hår, som mycket kraftigt vältrade fram öfver hans breda panna. Mustascherna voro mera gråsprängda, men ögonbrynen stodo som tvenne väldiga streck öfver de djupt liggande ögonen. Det var ett par besynnerliga ögon han hade, så svarta, som man sällan ser dem hos oss, och med ett nästan förfärande allvar i sig. Så bestämd och kraftig hans blick var, tycktes den dock beständigt vara mera vänd inåt än utåt. Blef han ond, och det kunde han lätt bli, kastade de rent af gnistor, och hellre än att se dessa ögon ljunga, ansträngde hans omgifning sig till det yttersta för att nå den fullkomlighet, som han fordrade. Men om något gladde eller roade honom, fingo dessa mörka blickar plötsligt ett skälmskt och älskvärdt uttryck, så mycket mera öfverraskande, som det alltid kom oväntadt och därför var dubbelt fängslande.

Han älskade barn och djur, och då han sjelf inga barn hade och i slägten ej haft andra barn än Nils,

sökte han hvarje anledning att få fatt i sina underhafvandes barn. Han kunde gå och promenera och underhålla sig i hela timmar med någon liten fyra eller fem års pys och med största intresse lyssna till hans anmärkningar, hvilka han sedan upprepade med en riktigt njutningsfull känsla. Han bjöd beständigt en hel skara barn upp på herregården och öfveröste dem då till den grad med goda saker af alla slag, att deras mödrar med en blandning af bäfvan och glädje togó emot den smickrande inbjudningen att barnen skulle »äta på slottet.» När han satt och klap-pade deras små krusiga eller släta hufvud, såg dem in i ansigtet eller lyssnade till deras småprat, skulle ingen kunnat tro, att denna blida man var samma stränga herre, som kunde hålla en straffpredikan med ovanlig kläm för sin brorson eller sitt folk, äfven då det gälde en mycket ringa förseelse.

När man såg hans lilla smärta och spänstiga figur vandra öfver fälten, följd af tre, fyra hundar af olika storlek, skulle man på hans gång kunnat taga honom för en yngling; men när han om eftermiddagen satt sammansjunken i sin stol och halfsof, låg det ett så mörkt och tungt uttryck öfver hans panna, att man skulle vilja säga: »en ensam gammal man».

Med sina grannar, af hvilka den närmaste bodde på en mils afstånd, umgicks han på det artigaste sätt. Hade han den ringaste anledning att visa dem en uppmärksamhet, så gjorde han det med ifrig glädje, och när han ett par gånger i månaden hade främmande, var han den älskvärdaste värd. Damerna kunde icke nog berömma hans ridderliga, uppmärksamma väsen. Herrarne funno i honom den mest

förekommande kamrat, såväl i sällskapslif som i affärer, men någon intim vän hade han icke. Han hörde till dem, som icke gerna taga emot en tjänst af andra, icke ens den allra minsta, emedan han dels mycket väl kunde undvara och försaka, hvad han hade lust för, dels var alltför stolt att vilja vara någon något skyldig. Men han öste med bägge händer och gaf sitt vänligaste leende åt alla, om de också blott hviskande önskade hans hjälp.

Sin brorson, hvilken han mottog i sitt hus såsom ett spädt barn strax efter föräldrarnes död, var han mycket svag för, så länge han var en liten gosse. Hans vanliga kärlek till barn var här naturligtvis ännu mera förökad genom det släktband, som enade dem, och genom de ömmande omständigheter, som bragte det lilla fader- och moderlösa barnet i hans hus. Men så snart gossen var så stor, att han började kunna reflektera, ändrades farbroderns uppförande mot honom. Hans kärlek till gossen var långt ifrån att aftaga; den utgjorde egentligen hufvudinnehållet i den ensamme mannens lif. Men han hade som grundsats att uppföstra barn strängt, så snart de kunde förstå och uppfatta klart.

Då en af hans vänner en gång uttryckte sin förundran öfver den gränslösa ömhet, som baron Elis egnade barn i deras tidiga ålder, och den ovanliga stränghet, som han sedan lät den gå öfver till, svarade han:

»Ack jo! Barn äro alltid sådana lofvande möjligheter; vi fullvuxna menniskor äro bevisen för att dessa möjligheter äro förspilda. Så snart vi derfor få en liten aning om, hvilka upproriska magter finnas

i oss, så måste vi försöka tukta dem, och det måste vi äfven hjälpa de kära barnen med.»

Emellertid var denna hans goda vilja icke alltid så tydlig för vederbörande, och unge baron Nils såg i sin farbror en sträng herre, en fordrande och må hända kall man, som i sin egen stränga pligtuppfyllelse icke kunde förstå någon menskelig svaghet, och åt hvilken man aldrig skulle våga anförtro någon sådan. Han viste icke, huru många gånger farbror Elis' ögon hade följt honom med en längtansfull blick, när han gick ut genom dörren, och huru många gånger han suckat för sig sjelf och önskat att hans gosse ville ge honom en liten del af sin förtroelighet, en liten blick in i sitt innersta lif.

Men som det nu var, herskade ingen förtroelighet dem emellan. Baron Elis var för det mesta färdig, och när han talade, var det vanligen Nils, som hörde på, likasom man lyssnar på en värdefull och intressant föreläsning, men något egentligt samtal utspann sig så godt som aldrig emellan dem. Farbror Elis hade så stora insigter i landtbruk, i litteratur, i sociala och politiska förhållanden, han hade rest så mycket, kände så mycket folk och hade varit med om så många olika saker, att Nils såg upp till honom som till en mycket framstående, men oupphinnlig person, hvilken det aldrig kunde falla honom in att säga emot; han hade ju lärt sig att tiga och lyda. Farbror Elis deremot såg på en gång, att hans gosse hade blifvit en fullvuxen ung man. Han hörde honom samtala med andra, och han hörde, att han hade sina egna, ganska bestämda åsigter, och han önskade ingenting hellre, än att den unge mannen skulle be-

trakta honom som en kamrat, utbyta tankar och känslor med honom, säga honom emot, kort sagdt, känna sig fri och otvungen i hans närhet. Men sådant läres icke plötsligt, och farbror Elis glömde, att han, trots sin längtan att ha en vän i sin unge brorson, ännu ofta nog behandlade honom som en skolgosse. Ännu kunde han, ehuru den unga herrn snart var tjugufem år, gifva honom en skrapa, när han kom fem minuter för sent till bordet eller icke hade ridit honom till nöjes på en favorithäst. Baron Nils var aldrig häftig. Han teg och tog emot sin skrapa, men någon hjertlighet eller frimodighet ville icke blomstra upp vid sidan af den disciplinerade vördnad, som han hyste för sin faderlige välgörare.

Då de nu denna sommardag satte sig midt emot hvarandra vid det elegant dukade bordet och farbror Elis tog sopplesfven för att servera, lät han sina ögon hvila på Nils med ett alldeles ovanligt vänligt och innerligt uttryck.

»Du är inte rask, min gosse, — eller hur?» frågade han, i det han satt med den lyftade slevfen i handen.

»Fullkomligt, bästa farbror», svarade Nils och slätade omsorgsfullt ut serveten öfver sitt knä, medan han dock på samma gång vardt alldeles röd i ansigtet. I sitt hjerta tillade han: »Du skulle då vara den siste af alla, som jag anförtrorde mina qval åt. Du har väl aldrig haft någon aning om, hvad den svaghet vill säga, som kallas kärlek.»

Det föreföll honom, som om farbror Elis ännu en gång fixerade honom, innan han serverade soppan, men han sjelf lyfte icke sina ögon från tallriken.

»Det skulle glädja mig, om du inte hade någon anledning att vara missnöjd i dag», sade farbror Elis efter en paus, under hvilken man endast hade hört de klingande taktslagen af det höga gammaldags vägguret och svalornas hvinande, när de flögo förbi det öppna fönstret. »Jag sjelf har nämligen just i dag haft en utomordentligt glad underrättelse.»

»Det gläder mig för farbrors skull», sade Nilshöfligt.

»Vi få efter all sannolikhet långväga främmande i morgon», fortsatte farbror Elis. »En engelsk dam, en gammal väninna till mig, kommer på besök med sin dotter. Jag tänker att rummen i venstra flygeln med nedgång till terrassen kunde vara passande gäst- rum för dem.»

Nils såg upp litet förundrad. Den nämnda flygeln var nämligen den afdelning af slottet, som var möblerad med det bästa, farbror Elis egde. Den var ett slags skattkammare, i hvilken han förvarade alla sina ärfda och förvärfvade dyrbarheter och konstverk, som utgjorde hans stolthet och som han gerna förevisade för sina gäster såsom en helgedom, när de njutit af slottets öfriga företräden. Blott vid ett tillfälle kunde Nils komma i håg att dessa rum varit upplåtna till boningsrum, nämligen för kungen, då han en gång hade legat öfver natten på stället.

»Der behöfs en och annan bekvämlighet för två damer naturligtvis», fortsatte farbror Elis. »Men om man flyttar en säng in i hörnrummet och låter göra i ordning brokadsängen inne i det röda rummet, så tror jag att de skulle kunna befinna sig bra der.»

»Brokadsängen, samlingens praktstycke, ett konstverk i broderi af mörkrödt och hafsblått silke, den

som inte en gång kungen fick ligga i! — Hvad går det åt farbror?» tänkte Nils.

Gamla baronen underhöll sig under återstoden af middagen med Nils om bästa sättet att inreda de nämnda rummen, talade om, huru den bästa vagnen med spann skulle skickas ned till stationen nästa förmiddag och var ovanligt liffig i sin diskussion härom.

Nils hörde halft förströdd på honom, drack en mängd rödt vin, åt en stor portion sparris samt suckade då och då djupt, när ett visst litet rödblommigt ansigte dök upp för hans fantasi.

Kaffet serverades utanför på gräsplanen. Derifrån hade man utsigt öfver sjön, och der var skugga om eftermiddagen. Då betjenten aflägsnade sig, lutade sig baron Elis plötsligen framåt, klappade Nils på knät och sade:

»Det är inte riktigt fatt med dig, min gosse; det är någonting i vägen med dig i dag.»

Nils yttrade, att han måste bekänna, det han led af en dugtig hufvudvärk.

»Jaså», sade baron Elis mycket blidt och lutade sig tillbaka i sin stol. »Jag skulle annars tro, att det inte var så mycket i hufvudet, du hade ondt, som inte snarare här», — och han förde högra handens fingerspetsar rundt omkring i en cirkel öfver den sida af västen, under hvilken man antager att hjertat sitter.

Nils stammade något om: »huru kan farbror tro det?» och: »för ingen del!», men han vardt mycket röd och fick tårar i ögonen.

»Du skall inte skämmas för det, min vän», sade farbror Elis och plirade med ögonen åt honom genom

den lätta cigarröken. »Det är någonting, som vi alla skola genomgå, och jag ville bara så gerna veta, om det är alldeles hopplöst?»

»Alldeles!» svarade Nils med en dof suck och betraktade sina stöflar med en förtviflad blick.

»Hon är . . . », började farbror Elis.

»Förlofvad», svarade Nils.

»Och du har haft henne mycket kär?» frågade åter farbror Elis.

»Öfver all beskrifning», lydde svaret, och Nils lyfte sina vackra våta ögon på farbrodern.

»Min stackars gosse!» sade denne i en så innerlig och deltagande ton, att Nils med ens kände sig öfverväldigad af sina känslor och måste taga fram sin näsduk.

»Och du tror också, att hon hade varit den rätta för dig?» frågade farbror Elis försigtigt.

»Den enda!» svarade Nils.

»Jag tror, att jag vet hvem det är», sade farbror Elis. »Ni ha varit allt för mycket tillsammans, för att jag inte skulle ha anat något sådant; men jag har tyckt — jag har just inte tänkt, att hon — — —»

Han stannade dröjande.

»Nej naturligtvis», svarade Nils hastigt. »Hon är ju icke någon adlig dam, icke en rik flicka, och farbror hade förmodligen aldrig gifvit mig sitt samtycke; men för den, som ser mera på hjertats egenskaper än på världsliga fördelar, mera på ett sant kvinligt väsen än på rang och familj — och jag har ty värr den svagheten att vara en sådan —, för honom öfvergår hon alla andra, de måtte än ega alla möjliga yttre förtjenster.»

Farbror Elis hörde mycket stilla på denna ädla indignation, hvarmed unge herr Nils framkastade sin verldsåskådning som en handske. Farbror Elis tog alls icke upp den, utan lät den ligga som en annan barnleksak och sade bara:

»Jaså, hon är så förträfflig?»

»Farbror skulle känna henne!» utbröt Nils med värme.

»Inte nu!» svarade farbror Elis. »Ålskar hon dig inté, så skola vi glömma henne, och det går nog. En olycklig kärlek i *den* meningen är inte så svår att öfvervinna, skall du få se.»

»Det säger farbror!» sade Nils med en underjordisk röst och såg upp under lugg på den gamle herren. »Hvad är *då* svårt att öfvervinna?»

Farbror Nils teg en stund och satt tillbakalutad och följde de små blåa hvirflarne af cigarröken, hvilka som lätta skyar stego upp i den klara luften. Det spelade ett litet besynnerligt leende kring hans fina mun. Hans ögon sågo så svarta, så bedröfvade och så lyckliga ut.

»Jo, ser du, min gosse», sade han, »om hon hade älskat dig, så glömde du henne aldrig.»

»Nej, då gifte jag mig naturligtvis med henne.»

»Men om hon nu redan hade tillhört en annan?»

»Ah!»

Nils såg betänkligt framför sig och drog i sin ena mustasch, som om han icke riktigt hade väntat den vändningen, men fann den begrundansvärd.

»Ja, sådant kan inträffa», sade farbror Elis.

Det blef en lång paus, under hvilken den gamle och den unge hvar för sig sutto försjunkna i sina egna tankar. Farbror Elis bröt den genom att säga:

»Du har någon gång tänkt om mig, att jag var en hård, gammal herre, Nils — eller hur?»

»Bästa farbror!» började Nils.

»Nej, intet försök att säga mig artigheter! Du har tänkt det, och du kan ha haft rätt. Men, ser du, ibland kan hårdhet komma af, att det är allt för mjukt här inne», och han slog sig med flata handen för bröstet. »Man *vill* inte skrika, och därför biter man sig i läppen och visar världen, att man är karl.»

Nils hade aldrig förr sett sin farbror med tårfyllda ögon; det låg något i hans röst och hans hela väsen, som grep honom så, att han på en gång kom honom närmare, än han gjort under alla de år, de lefvat tillsammans. Han visste icke, hvad han skulle säga till honom, och därför böjde han sig endast ned och kysste hans hand.

»Tack, min gosse», sade farbror Elis. »Du håller litet af mig, och du förstår, att ehuru jag nu är gammal, så har också jag en gång varit ung, och du förstår, att jag liksom ni alla har haft min hjertehistoria. Du har i dag visat mig ett stort förtroende genom att tillstå för mig din egen hjertesorg. Jag anser, att det ena förtroendet der vid lag är det andra värdt, och mina egna gamla minnen stå i dag dubbelt klara för mig, eftersom jag i morgon skall återse den person, om hvilken jag vill tala med dig. Du skall få höra det alltsammans.»

Han lutade sig tillbaka i stolen, men på en gång sade han:

»Vänta litet! Jag har der oppe en hop gamla anteckningar, en dagbok från den tid, som jag ville föra dig tillbaka till. Jag har sjelf läst igenom den

otaliga gånger, och du skulle kan hända genom den få en mera tydlig skildring af de personer och situationer — — dock! Du skall slippa det. Det är gamla gula papper, och min handstil hör, som du vet, inte till de bästa. Du skulle kan hända bli innerligen led vid den, innan du kommit igenom den till hälften. Låt mig därför berätta för dig!

Det är nu snart tjugutre år sedan. Tjugutre år! Det är en lång tid, min gosse, och jag var då en ung man på tjuvuåtta år. Jag hade tagit graden vid universitetet, jag hade sedan varit ute ett par år såsom attaché i Paris, och jag skulle nu, innan jag återvände hem till fäderneslandet, företaga en resa omkring i Europa. Mina föräldrar lefde ännu, och min far hade anslagit en summa, en icke särdeles stor summa, till denna resa. Jag var den sommaren alltså nästan tre år äldre, än du nu är, men jag kan icke neka, att när jag tänker på mig sjelf den tiden, så förefaller det mig, att jag var mycket yngre, än hvad du är.

Kan hända är det bara inbillning, när det i det hela förefaller mig, att man i mina unga dagar var mycket yngre, än hvad ni unga menniskor nu för tiden äro. En klok man yttrade en gång till mig: »Barn äro alltid äldre än sina föräldrar», och jag tror han hade rätt. För hvart tionde år får verlden lära så många nya och besynnerliga saker, och allt hvad vi gamla mottogo med förundran såsom någonting nytt och märkvärdigt, det äro nu lindebarnen födda med.

Nå, huru det nu än må vara med den saken, så är det säkert, att jag en gång har varit ung, så det

förslår. Då jag lemnade Paris, der jag aldrig riktigt trufdes, stormade jag som en lössläppt fånge ut i verlden. Jag hade gjort mina afskedsvisiter i den fina verlden, der jag alltid hade haft tråkigt, jag hade slutat mina lumpna diplomatiska göromål, och jag tog nu vägen till Schweiz för att en gång se, huru den verkliga lefvande naturen såg ut. Vi hade den tiden icke så många järnvägar som nu. Jag hade åtskilliga långsamma diligensturer att göra, och då jag väl var inne bland de schweiziska bergen, föredrog jag för det mesta att vandra till fots, något som du vet att jag alltid varit passionerad för. Jag kan icke säga dig, hvilket öfvervåldigande intryck naturen der nere gjorde på mig. Liksom man, när man träffar en genialisk menniska, tycker att alla gamla sanningar blifva nya och slående i hennes mun, så föreföll det mig äfven vid åsynen af denna stora natur, att jag först nu visste hvad jord och himmel var. Visserligen kände jag ju berg och skog, sjöar och älfvar hemifrån; men detta var dock någonting helt annat. Nu såg jag hvad samma medel kunde uttrycka, samman-satta efter en oerhörd och storartad måttstock.

Jag hade kommit ned till Genève sjön, och jag hade legat der några praktfulla höstdagar. Derifrån begaf jag mig in åt Rhônedalen, der jag öfverraskades af ett förfärligt oväder, som i tjugufyra timmar höll mig inspärrad i en liten bondstuga. Men efter detta våldsamma skyfall vaknade jag nästa morgon vid ett rent öfverjordiskt väder, och jag tog afsked af mitt värdfolk för att begifva mig på väg till ett ställe, som blifvit mig anvisadt och anbefaldt såsom en sällsynt vacker tillflyktsort. Det var ett litet hö-

tel garni, som låg tämligen afsides på en af sluttningarna i Rhônedalen, och man hade sagt mig, att jag der skulle finna allt för min bekvämlighet, om jag önskade längre uppehålla mig i dessa trakter.

Vägen kunde jag icke taga miste om, och jag begaf mig därför å stad utan förare. Den genomskinliga, klara luften hade en styrkande friskhet. De gröna bergsluttningarna sågo ut som mörkt sammet i skuggorna och gnistrade efter regnbadet i solskenet. Långt borta stodo snötopparne som försilfrade mot den ljusa himmeln.

Jag tyckte, att jag mera flög än gick. Jag sjöng, jag skrek, jag jodlade som berusad af glädje öfver att lefva. Jag snubblade mellan stenarne, som rasat ned med vattenströmmarne, jag vadade då och då genom vatten, som gick mig upp på halfva stöfveln, och jag kände i mig en kraft, som om jag i ett språng skulle kunnat sätta öfver »*Dent du midi*».

Det var många timmars vandring, men fram på eftermiddagen såg jag framför mig högt uppe mellan de gröna bergen en hvit punkt, hvilken jag efter beskrifningen förstod måste vara den sökta pensionen, som bar namnet »*La haute chaumière*». I den klara luften tycktes den ligga tämligen nära, men då jag började få litet erfarenhet om, huru mycket man tager miste i sina beräkningar af afstånden i bergländer, insåg jag, att jag ännu hade en god promenad dit upp. Jag hade endast haft en obetydlig matsäck med mig, och jag började bli hungrig, hvarför jag satte ut bröstet, fäste hatten säkrare på hufvudet och gick framåt med stora steg för att nå mina önsknings mål.

Men på en gång måste jag stanna, emedan en bergbäck, som svält upp af regnet, kom störtande ned utför fjället och strömmade öfver vägen med sådan fart, att jag icke riktigt insåg möjligheten af att komma öfver.

Vid sidan af den stod en ung dam i modern promenaddrägt. Hon hade tydligen samma tankar som jag, ty hon betraktade uppmärksamt dess färd, huru den störtade ned öfver bergets sida och der tydligt följde ett gammalt spår, som vittnade om att den vissa tider om året kunde antaga ett helt annat omfång, än hvad den nu hade. En mängd grenar och qvistar följde dess lopp, och öfver vägen, den enda, som var att passera, sköljde den väl omkring en fot högt mellan stora och små stenar.

Den unga damen stod en stund och betraktade den likasom jag, såg derefter upp på mig och sade med ens efter ett litet kort skratt: »Mais c'est impossible!»

»Det ser verkligen betänkligt ut», svarade jag på samma språk och stack med min käpp i vattnet för att mäta dess djup. »Ännu är vattnet visserligen icke särdeles högt, men grunden är hal och osäker för de många stenarnes skull, och dessutom tyckes vattnet för hvarje ögonblick växa.»

Jag frågade derefter hvart »madame» ärnade sig, och hon sade sig bo just uppe i pensionen i »La haute chaumière.» Om morgonen hade hon gått samma väg, och vattenflödet var då endast obetydligt. Då hon hade ett besök att göra längre ned i dalen hos ett bondfolk, som hon kände, hade hon, utan att frukta för några hinder på återvägen, fortsatt sin vandring,

men insåg nu, att det hade sina stora svårigheter att komma längre. Jag rådde henne att vända om till det böndfolk, hon hade besökt, och hos dem få hjälp att komma en annan väg upp till pensionen.

»Nej, det går inte an!» utbröt hon. »Jag har en gammal tant i hotellet, som skulle förgås af ångest, om jag inte kom hem till middagen klockan sex. Jag måste försöka att komma öfver.»

Hon såg icke rädd ut. Hennes ögon hvilade med ett visst utmanande uttryck på det skummande vattnet. Hon satte fram sin ena fot och drog ihop ögonbrynen, som om hon var fast besluten att våga en dust med naturens upprörda krafter; men då hon satt foten på den första stenen och vattnet sprutade öfver den, drog hon den hastigt tillbaka och vardt röd i ansigtet. Derefter såg hon på mig med ett så bekymradt och bedjande uttryck, som när ett litet barn ber sin pappa hjälpa sig. Hon var utomordentligt söt, och jag tänkte för mig sjelf: »tänk, om jag skulle bära henne öfver!»

I det samma hörde jag mina egna tankar högt uttalade af en bonddräng, som hade stått ett stycke från oss med ett knyte i handen och betraktat oss.

»Om jag vore en sådan dugtig ung herre som ni», sade han, »och hade en så vacker *demoiselle* vid sidan af mig, skulle jag icke draga i betänkande att gå öfver bäcken med henne.»

»Fins det ingen annan väg?» frågade jag.

»Jo, om ni kan flyga», svarade han, »så är vägen öfver berget fri.»

Jag såg frågande på den unga damen, och hon såg pröfvande på mig. Hennes ansigte tycktes säga:

»Ni är väl en gentleman?» men som om hon skulle sett på mitt ansigte, att jag gissade hennes tankar, sänkte hon hastigt blicken och sade:

»Ni har väl säkra stöflar?»

»Dem svarar jag för», sade jag, »men vi måste skynda oss.»

Ett stycke uppe i bäcken låg nämligen en träd-stam, som fallit tvärs öfver vattnet och till en viss grad hämmade dess lopp. Så länge den blef liggande, torde vattnet knapt stiga till någon farlig höjd, men den svajade redan och hade vid sin ena sida öppnat en liten genomgång, där vattnetsköt upp som en springbrunn.

»Alltså, madame!» sade jag.

I ett ögonblick hade jag lyft henne upp på armen, och hon slog bägge armarne om halsen på mig. Jag höll henne fast med venstra armen och stödde mig vid min bergsstaf med den högra, och så trafvade jag framåt. Men jag hade icke gått många steg, förr än jag märkte att det icke var någon lek, jag gifvit mig in på. Jag halkade mellan de oregelmässiga och skarpa stenarne och sjönk ned öfver knäna. Jag höll af all makt fast min dyrbara börda, och jag kände hennes mjuka kind tätt emot min. Med ens svajade trädstammen igen der uppe och gjorde större öppning för vattnet, som nu störtade ned med fördubblad fart. Jag hörde det sjuda och koka omkring mig. Jag snubblade vid hvart steg och kunde ingen-ting se framför mig, emedan den unga damen i ångesten hade gömt sitt ansigte alldeles upp emot mitt eget. Kallsvetten stod ur pannan på mig, och jag tänkte ett ögonblick: »det går ej längre». Men halft förtviflad gjorde jag ännu några stora steg, utan att

veta, hvar jag klef, och vi voro på den andra sidan, just som trädstammen der uppe gaf vika och öppnade vägen för strömmens hela styrka, hvarvid den som ett brusande vattenfall störtade ned öfver berget.

Den unga damen gled ned från min arm, men stod ännu ett ögonblick med hufvudet lutadt emot mig. Då hon lyfte upp sitt ansigte, såg jag, att hon var likblek. Jag sjelf måtte icke heller ha sett synnerligen uppbygglig ut, ty det första, hon frågade, var: »Har ni skadat er?»

»Jag är frisk som en fisk», svarade jag, men jag skakade ännu öfver hela kroppen efter ansträngningen. Då hon satt sig ned på en sten ett stycke från strömmen, räckte jag mig fram för att dricka, emedan jag kände stark törst.

»Hvad tänker ni på?» sade hon och tog mig om armen. »Ni vill väl inte taga lifvet af er? I ett sådant uppror, som ni nu befinner er, får ni inte smaka det kalla vattnet.»

»Som ni vill», svarade jag henne leende och torkade svetten ur pannan med näsduken. Hon såg så deltagande och bekymrad ut på mina vägnar, att det riktigt gladdde mitt hjerta.

Vi sutto en stund alldeles stilla. Hon hade stödt sitt hufvud mot sina båda händer och såg framför sig på alla de hvirflar och kast, som vattnet gjorde. Jag satt och såg på hennes bleka, vackra ansigte med det bruna håret öfver den fina pannan, de undrande, blågråa ögonen och den lilla slutna, allvarliga munnen. Jag tyckte mig aldrig ha sett ett ansigte, som uttryckte en så barnslig oskuld tillika med en djup sorgbundenhet, och jag tänkte för mig sjelf:

»Hvar kommer du från, hvar gård du här, och hvar är ditt hjerta på?» sade hon som det står i en gammal visa.

»Jag tror nästan, vi voro nära deran att stanna der nere?» sade hon efter en paus.

»Ja, jag tror inte det var så långt ifrån», svarade jag.

»Men nu kan jag gå», sade hon och reste sig. »Ni skall inte vänta längre på mig. — Ni skall också till La haute chaumière», sade hon, sedan vi en stund gått tysta; det ansträngde henne tydligen ännu att tala. »Ni skall der finna en utmärkt behaglig vistelseort. Min tant och jag ha redan bott der i flere veckor.»

»Madame är således icke hemma här?» frågade jag.

»Nej, vi äro från England», svarade hon. »Ni talar kanhända engelska?»

Då jag nekade till detta, svarade hon:

»Ja, så fortsätta vi med ert modersmål. Jag talar gerna franska.»

Då jag upplyste henne om att jag var svensk, blef hon helt öfverraskad.

»Då äro vi på sätt och vis slägt», sade hon. »Min mormor var från Sverige», och hon nämnde hennes flicknamn, tillhörande en svensk slägt, som jag icke kände till. »Jag mins mycket väl min mormor», fortfor hon. »Det var en mycket älskvärd och god fru. »Äro alla svenska fruntimmer sådana, så måste ni ha det bra.»

Jag skulle gerna ha sagt henne, att hennes mormors efterkommande visst icke stodo tillbaka för den

goda frun sjelf, men det var något i den unga qvinnans väsen, som alldeles icke uppmuntrade till att säga artigheter, huru ärligt man än kunde mena dem.

»Ni reser för ert nöje?» frågade hon mig.

»Ja, för att se litet af denna vackra verld och samla något att lefva på för framtiden, — och ni reser förmodligen för samma ändamål, om jag tillåter mig att fråga?» sade jag.

»Jag reser för min helsa», sade hon med en liten suck och böjde på hufvudet. »Jag är inte så rask, som jag skulle vara.»

»Fins det någon bestämd regel för, huru rask man skall vara?» frågade jag.

»Åh, man behöfver så väl vara rask», svarade hon.

»Då går allting lättare.»

Jag vet ej, hvarför jag inlade någon djupare betydelse i dessa hennes ord; men ehuru hon egentligen icke såg sjuk ut, utan hade den friska, bleka ansigtsfärg, som så ofta utmärker engelskorna, låg det något lidande i hennes uttryck, såsom hos ett barn, som man gjort något ondt, och jag tänkte: hon måste på ett eller annat sätt ha haft ett sorgligt öde.

Vi hade hunnit så högt upp på bergslutningen, att vi nu starkt närmade oss det trähus, i hvilket pensionen befann sig, och der vi sågo folk på verandan. Min följeslagerska stannade ett ögonblick och andades häftigt. Jag trodde, att hon var trött, och blef äfven stående.

»Innan vi skiljas», sade hon och såg ned framför sig, »vill jag bedja er om förlåtelse.»

»Mig?» utbröt jag förundrad.

»Ja, det var mycket lättsinnigt af mig att utsätta ert lif på sådant sätt för fara. Det var på håret, att ni, en främmande, hade gått förlorad för min skull. Men jag försäkrar er, att hade jag haft aning om, huru farligt det var, skulle jag icke för något pris ha utsatt er därför. Jag hoppas ni är öfvertygad om att detta är mitt fulla allvar.»

Hon såg upp på mig och hade tårar i ögonen. Jag kände det som ett qval, att jag icke åtminstone kunde kyssa hennes händer och försäkra henne, att om jag nu skulle göra om saken, så gjorde jag det med glädje, bara för att få hålla henne i mina armar igen.

»Jag är öfvertygad derom», sade jag endast och bugade mig.

»Tack!» sade hon och tog mig i handen. »Nu äro vi hemma», fortfor hon och viftade åt en korpu- lent dam, som stod på verandan. »Der står vår värd- inna, madame Sidonie Cambry, en förträfflig och mycket kostlig fru. — Jag hoppas ni gör oss visit i afton. Ni frågar efter madame och mademoiselle Millis. . . Ni skall då åtminstone veta namnet på den, hvars lif ni har räddat», tillade hon leende, »likasom jag också gerna skulle vilja föreställas för min välgörare.»

Jag tyckte bestämdt, att jag en gång hade sagt henne mitt namn under vårt samtal på vägen, men i den besynnerliga upprörda stämning, jag befann mig i, vill jag gerna tro, att jag hade glömt det. Jag sade henne alltså mitt namn och mitt stånd, och hon tog afsked af mig vid uppgången till trappan med de orden:

»Alltså, välkommen i afton, monsieur le baron!»

Från den öfversta verandan mottogs hon med en ström af ord från den korpulenta damen, som uttryckte sin förskräckelse öfver, att hon varit borta, och sin hänryckning öfver, att hon kommit hem igen.

Då min nya väninna försvunnit in i huset, stälde värdinnan sig åter vid räckverket och gjorde en mycket väl anlagd *contraposto*: hon vände nämligen sin imponerande byst åt den ena sidan, och öfver sin feta hals sände hon mig åt den andra en junonisk blick. Då jag steg uppför trappan, seglade hon mig till mötes med mycken värdighet; och då jag efter att hafva helsat, frågade, om det var möjligt att få ett rum för några dagar eller längre, böjde hon hufvudet med en nådig rörelse och försäkrade, att mina önskningar i allt skulle efterkommas.

Madame Sidonie var en brunett med gulblekt ansigte och, som sagdt, mycket anlag för fetma. Hon var starkt snörd, hvarvid all hennes öfverflödiga härlighet trycktes upp under hakan, och hon bar ingen krage, hvaremot hon hade en stor stålbrosch och dito örhängen. Hennes små, svarta ögon betraktade mig några ögonblick på ett forskande sätt, och hon ytttrade derefter:

»Jag har två rum att bjuda på: det ena är, efter hvad jag sjelf skall tillstå, nyare möbleradt, — en viss smakfull lyx betecknar hufvudintrycket af dess karakter. Man har der en trymå med förgyld ram, brysselmatta, gardiner från Paris, med ett ord allt, hvad denna moderna tid i sin sträfvan efter komfort kan uppdrifva, — men utsigten genom fönstren är icke den bästa. Vår gröna backe med ett par oskyldiga kreatur är så godt som allt, hvad den består ögat . . .

Så har jag ett annat rum. Sängen är god äfven der, der finnas stolar och bord, lifvets oundgängliga förnödenheter, men ingen öfverdådlig prakt utmärker den enkla bostaden. Deremot genom fönstret — o min Gud! Ord kunna icke måla den storartade bild, som naturen der upprullar för det häpna menniskoögat. Allt är skönhet, allt är poesi . . . . Nu beror ju valet helt och hållet på den persons karaktär, som skall bo der. Priset är det samma. För hvilketdera skulle du *ni* ha största böjelse? — Ah, jag är ett stycke människokännare. Poeten, icke sant, min vackra unga herre, poeten segrar i valet hos er? Har jag gissat rätt?»

Jag erkände naturligtvis med liflig beundran för hennes klarsynthet, att jag valde rummet med den bästa utsigten, och hon förde mig upp genom en lång korridor. Då vi gått ett par steg, kom en herre ut genom en dörr. Det var en liten, ålderstigen man med gråsprängdt hår, hvilket var borstadt rätt upp i vädret, en liten, rödlett näsa och ett par rödkantiga ögon, som med ett bekymradt uttryck sågo på en under de ömkligt uppdragna ögonbrynen. Han bockade sig för mig, yttrade sin förmodan, att jag var en ny gäst och vände sig till madame Sidonie, i det han på ett stammande och tämligen otydligt sätt föreslog ett rum åt mig.

»Låt mig sköta den saken!» sade hon, lyfte på nacken och viftade afvärjande med handen åt honom. »Jag har redan vår nya gäst alldeles klar för mig. Gå du in och se till, att man dukar bordet ordentligt. — Men jag skulle väl presentera», fortfor hon och vände sig till mig. »Min man, monsieur Alphonse Cambry!»

Hon såg härvid på honom med en blick, som tydligen sade: namnet är godt nog, men hvilken obetydlig liten puttfnasker är han inte!

Den lilla herrn bockade sig upprepade gånger mycket lifligt för mig och mumlade hostande något om den stora äran och så vidare.

»Och ni, monsieur?» vände hon sig till mig.

Det friherrliga namnet gjorde en särdeles gynsam verkan på henne. Hon blef sjelf litet högre och ansenligare af den anledningen och styrde i väg framför mig med en kunglig värdighet, som tycktes säga: då har ni i mig funnit en passande värdinna; ni skall få se, att jag förstår den fina världen.

Vi hunno det bestämda rummet, och hon gick genast bort och slog upp bägge fönstren på vid gavel, hvarefter hon klef några steg tillbaka och fixerade mig.

»Nå, herr baron! Hvad säger ni nu?» sade hon och slickade sig om munnen.

Jag kan icke neka, att utsigten var öfver all beskriafning vacker. Gröna höjder i förgrunden, dalarne djupt nere med floden, som slingrade sig fram, der bakom den ena bergshöjden efter den andra, slutligen som gräns för synvidden snötopparne, som stodo i den klaraste eftermiddagsbelysning.

»Jag tror det duger!» sade min värdinna och betraktade utsigten med händerna korslagda under bröstet. »Men nu måste vi tänka på er yttre menniska. Ni är trött, ni är förmodligen hungrig, ni vill göra toalett. Det ser ut, som om ni vadat genom Röda hafvet», tillade hon med en blick på mina stöflar. »Spisar ni vid table d'hôte? — Nej, inte i dag! Nå, det är fullkomligt riktigt. Jag serverar er ögonblick-

ligen ett par rätter mat här inne i rummet, och ni hvilat er en stund före aftonen. — Ni väntar ert bagage från Genève? Det kan inte dröja länge, innan det kommer. Vi ha fullkomligt säkra rapporter med hotellen der.»

Härmed seglade hon ut ur rummet, och jag hade i ett nu klädt af mig, ömsat om fötterna och stod just med ansigtet i tvättfatet, då hon utan vidare komplimenter trädde in igen. Det tycktes icke på minsta sätt genera henne. Hon dukade bordet, medan jag fullbordade min toalett, och då jag uppriskad, nyborstad och nyfödd till mods satte mig ned i soffan, bar hon in omeletten, derefter pastejer, höns, kottletter, vin, dessert, mera än ett hungrigt människohjerta kunde begära, och medan jag åt med stor aptit, gick hon omkring och passade upp på mig, och innan middagen var förbi, kände jag hela hennes historia.

Hon var född i Paris. Hon antog, att jag strax hade hört det på hennes prononciation. Dotter af en berömd, kan hända »europeiskt berömd restauratör», som hon uttryckte sig. Ja, Paris! Hvem visste icke, att det var jordens första stad, Europas hjerta? Hvem visste icke, att ingen utom en pariserdam var född med smak, att endast en sådan förstod att kläda sig? — Och härvid borstade hon med sin feta hand på sin förut tämligen oborstade svarta ylleklädning. — Endast en pariserdam egde ju verklig *esprit*, detta *je ne sais quoi*, som bedårade världen. Men det var nu försvunna dagar för henne att tänka på. — Hon hade gjort en *mésalliance*, gift sig med en schweizare från Lausanne, som höll hotell der och som icke hade mera geni för sin *métier*, än det fans i hennes lill-

finger, försäkrade hon och klämde dervid den venstra af dessa dyrbara ledamöter mycket hårdt i sin högra hand. — Nå, det hade väl gått alldeles galet för dem, om hon icke kommit på den lyckliga tanken att upp-rätta en pension på detta ställe. Under de första åren hade icke många hittat dit, men det blef för hvart år bättre, och denna sommar hade den egentliga säsongen medfört många resande. För ögonblicket hade hon två prester från Genève, och madame och mademoiselle Millis, två charmanta damer i parentes sagdt; men äfven om det icke alltid var fullt af gäster, så förstod jag väl, att intelligent sällskap för henne var ett sådant behof, att hon bokstaf-ligen icke kunde existera det förutan.

»Med min uppfostran och min medfödda bildning», slöt hon, »är det omöjligt, begriper ni, att den döda naturen, låt den också vara himmelskt skön, skulle kunna uppväga ett intressant samtal med en framstående person — sådant som det jag till exempel nu har fört.»

Hon hade sjelf talat hela tiden. Jag hade ätit och druckit och då och då nickat åt henne ett »naturligtvis!» eller: »madame talar som en filosof», eller något dylikt. Hon samlade nu ihop alla saker från bordet på en bricka och bar den bort, utan att dervid på minsta sätt känna sin junoniska öfverlägsenhet nedsatt. Hon seglade ut genom dörren, vände sig och nickade leende åt mig.

»Sof nu godt en stund, min vackra herre. Ni försummar ingenting dervid.»

Och verkligen låste jag genast igen dörren efter henne, kastade mig på den uppbäddade sängen och föll så godt som ögonblickigen i djup sömn.

Jag tyckte mig i sömnen höra vatten brusa, än starkare, än svagare, tills det alldeles dog bort och jag öfvergick till kaos. Jag vaknade vid en sakta rysning af köld och öppnade ögonen med en förundrad känsla af att alldeles icke veta, hvar jag befann mig. Men så snart jag fick det klart för mig, sprang jag upp, obeskrifligt lycklig till mods. Det var kallt i rummet. Jag hade sofvit för öppna fönster, och solen hade redan lemnat våra höjder. Långa skuggor slogo ut öfver dalen, men på de midt emot liggande bergen strålade aftonsolen i sin sista glans, och snötopparne gnistrade som ädelstenar.

Jag såg på klockan och begrep, att det just kunde vara tid att göra visit hos madame och mademoiselle Millis. Då jag kom till deras dörr, ropade man strax: »stig in!», och jag fann bägge damerna inne. Min nya väninna stod i ett stort, öppet fönster och såg ut öfver landskapet, hennes tant var sysselsatt vid tébordet. Den gamla damen var ännu en mycket vacker qvinna och måste i sina unga dagar ha varit en stor skönhet. Hennes drag voro ännu af en felfri regelbundenhet. Håret, som var alldeles hvitt, hängde i lockar under den hvita mössan. Hon bar hvit sjal, hvit tyllkrage och såg i det hela taget ut som någon fin sorts stor hvit dufva. Så snart jag kom in, gick hon mig vänligt till möte.

»Det behöfves, som jag tror, ingen presentation», sade hon och gaf mig handen. »Amy har berättat alltsammans för mig.»

Amy sjelf kom ett par steg fram och gaf mig handen. Det hade plötsligt kommit ett lifligt uttryck öfver hennes ansigte, och jag såg, att hennes hvita färg kunde förändra sig.

»Jag vet för öfrigt ej, herr baron, om jag skall tacka er eller banna er», fortfor den gamla damen. »Man utsätter inte så der sitt och andras lif onödigtvis, och jag skulle nästan ha föredragit . . . .»

»Jag har ju sagt dig, tant», afbröt Amy henne lifligt, »att det var för din skull jag gjorde det. Jag vet, huru ängslig du skulle ha varit, om jag inte kommit tillbaka i tid.»

»Ja, men det var nästan för mycken uppmärksamhet», invände tanten. »En annan gång undanbeder jag mig, att du tar hänsyn till mig, i fall du vill sätta ditt lif på spel.»

Hon hade en mycket blid och mjuk röst, den gamla tanten, och den darrade litet, när hon talade, och jag vill icke säga, att hennes ord gjorde det allra minsta hotande intryck på en, utan snarare ljödo som halft skämt.

»Gå nu bort och se på utsigten, medan jag gör téet i ordning», sade hon till mig och puffade mig helt förtroligt på axeln.

Jag gick bort och stälde mig vid sidan af Amy, som stod med armen stödd mot fönsterposten och hufvudet i handen och följde solstrålarnes vidunderliga glöd på de fjärran liggande gletscherna.

»Det kan må hända i alla fall vara bra att ha varit så nära sin undergång», fortsatte tanten från tébordet och slamrade med kopparne. »När man står alldeles vid afgrunden, vet man bäst, att man håller lifvet kärt, hvad man än för öfrigt kan tänka om det. Inte sant, Amy?» sade hon med en blick på sin brorsdotter.

»Jo», svarade Amy knappt hörbart.

Vi kunde icke vända våra ögon från den brinnande härligheten der oppe på bergstopparne, men på en gång bleknade den, och helt plötsligt, som när en låga släckes, var allt förbi och gaf rum åt en silfverlik kylig glans.

»Nu är det förbi», sade Amy med en liten suck.

»Ja, allting skall vara förbi en gång», sade tanten. »Men när det har varit så vackert, som detta i afton, så får man inte beklaga sig. Något sådant skulle vi icke kunna hålla i med jämt och ändå vara menniskor. Kom nu och drick ert té!»

Vi satte oss ned framför det öppna fönstret vid det vackert dukade lilla tébordet, och tanten och jag kommo snart i samtal. Vi talade om resor och om resan i Schweiz, och hon frågade mig om en hel mängd saker i afseende på Sverige.

Amy var mera tyst, men hon deltog med sitt uttryck i allt hvad vi yttrade, och det var ett så vexlande minspel i hennes ansigte, att jag tydligt såg, huru hon följde med. Ett litet omärkligt leende då och då, ett friskt, plötsligt skratt, ty hon kunde skratta godt, ett tänkande eller förskräckt uttryck aflöste hvar andra oupphörligt. Jag ser ännu hennes smärta gestalt i en tätt åtsittande mörk klädning, som gick högt upp i halsen, det slätkammade håret, som låg löst i ett nät i nacken, och det lilla ljusröda örat, som stack fram med sin hvita perla i snibben. Det låg något så fint och kyskt öfver hela hennes figur, såsom den tecknade sig emot aftonhimmeln, och då nymånen, blank och krum, sväfvade fram just öfver hennes hufvud, tänkte jag:

»Ack, du höga Diana, som ingen man får älska!
— Men att tillbedja dig är det intet förbud emot.»

Vi hade icke suttit mycket länge tillsammans, förr än madame Sidonie kom in på visit. Hennes man, som visade sig i dörren, blef med en befallande åtbörd af sin kära hälft anvisad att draga sig tillbaka till en mera obemärkt del af huset.

Madame Sidonie eröfrade snart konversationen. Hon gaf karakteristiken öfver de-resande, hon denna sommar hade mottagit, företog igen en afstickare till Paris och pratade sig småningom upp till en verkligt dramatisk effekt. För att icke afbryta den högröstade frun vexlade Amy och jag då och då ett par halfhviskande ord öfver stolryggen, och när jag gjorde mina små hemliga anmärkingar åt henne — och jag är rädd, att det ofta var med en starkt humoristisk uppfattning af vår patetiska värdinna — smålog Amy så innerligt förnöjd, skakade på hufvudet eller nickade åt mig, som om hon väl förstod halfqväden visa och alldeles delade mina tankar.

Då den värdiga damen imellertid hade aflägsnat sig, voro vi alla ense om, hvilken förträfflig värdinna hon var, och berömde i kapp hennes goda egenskaper.

»Hon är bara inte god emot sin man», sade Amy. »Hon kommenderar honom förfärligt.»

»Nå ja, göra inte alla fruar det?» frågade jag. »Mer eller mindre föra de nog alltid spiran, eller hur, mina damer?»

Amy blef mycket röd och såg på sin tant.

»Ja, eller också afstå de alldeles derifrån», sade tanten. »Man vill endast regera öfver den, som man

till en viss grad håller af. Det fins en gräns, der alla intressen upphöra.»

»Ja, när man föraktar», sade jag.

Tanten nickade.

Amy sade ingenting, men hon reste sig och gick bort till fönstret.

Då vi skildes, var hela hennes lifliga uttryck försvunnet. Hon såg ut, som då hon satt och stirrade ned i det upprörda bergsvattnet och tänkte på de ohyggliga makter, hon hade varit utsatt för.

Jag fick ej en gång ett leende till godnatt, men bägge damerna yttrade dock sin önskan, att vi skulle träffas följande dag.

II.

Då jag vaknade nästa morgon, tänkte jag: hvarför är jag så lycklig? och jag svarade mig sjelf: emedan jag, så snart jag klädt mig, kan gå till henne; kan träffa henne, kan höra hennes röst, kan se hennes leende och hennes ögon — emedan hon lefver i min närhet.

Jag hade förut sett många vackra, kan hända vackrare kvinnor än hon, jag hade då och då varit mer och mindre förälskad; men likasom jag aldrig kommit dessa skönheter närmare än att räcka dem handen, hvaremot jag strax fick Amy på mina armar, så hade hon genast kommit rakt in i mitt innersta hjerta, hvaremot de andra endast mer eller mindre sysselsatt min fantasi, och jag sade för mig sjelf:

hvad som än kan bli följden af detta, så tackar jag Gud för denna stora lycka.

Jag träffade alla samlade på verandan, väntande på, att frukosten skulle serveras. Två unga prester, hvilka på drägten tycktes tillhöra något jesuitkollegium, sutto i ett hörn och småhviskade öfver ett petrifikat, som den ene hade i handen och som alldeles tycktes upptaga deras uppmärksamhet. Amy stod vid balustraden och skref upp i sin anteckningsbok, tanten satt i sin ljusa morgondrägt och betraktade med välbehag utsigten, som låg i hela morgonens friskhet. Monsieur Cambry stod i den öppna dörren med serveten på ryggen, ömkligt plirande med ögonen, då och då lyftande dem med en bekymrad blick på det härliga landskapet. Han ropades in af madame Sidonie, som just var sysselsatt med att lägga sista hand vid frukostbordet.

Vi vexlade ömsesidiga helsningar, och i det tanten klappade på den tomma platsen på bänken, der hon satt, sade hon:

»Kom och sätt er hos mig, så att vi kunna få prata litet, tills frukosten blir färdig.»

Från den första gången, hon helsat på mig, hade det varit en egendomlig vänlighet i hennes uttryck, och jag kunde icke neka för mig sjelf, att jag måste verka sympatiskt på henne, hvilket icke kunde annat än glädja mig, eftersom den fina gamla damen också genast hade intagit mig till sin förmån.

»Är det inte besynnerligt», sade hon med sin sakta, litet darrande röst, »att en sådan morgon som denna, som går upp med så mycken skönhet, kan föra med sig så sorgliga nyheter.»

»Från er familj?» frågade jag deltagande.

»Nej, Gud ske lof, det är icke oss sjelfva det direkte angår, utan en stackars familj här i vår närhet. En bonde, som hade sitt hus nära en af de strömmar, som gå ned mot dalen, har fått det bortsköljdt vid den starka regnfloden i går natt och har endast med möda räddat sitt och sin hustrus lif.»

»Och sina två små barn», tillade Amy, som oupphörligt skref i sin bok.

»Ja, det är verkligen mycket bedröfligt», sade tanten igen och strök sin ena fina hand öfver den andra. »De ha mist allt, hvad de hade, och nu bo de i ett slags lada, som tillhör en annan bonde der uppe. Vår goda värdinna har redan sändt dem mat och åtskilliga gamla kläder, men vi sitta just nu och tänka på att samla ihop litet åt dem och söka få det dit upp någon gång i dag.»

Madame Sidonie visade sig i det samma i hela sitt majestät och bad oss komma in till frukosten. Medan vi åto, berättade hon med mycken värtalighet och mycket detaljeradt, huru de arma människorna uppe i bondhuset om natten vaknat vid ett förfärligt susande och brusande, och huru de med yttersta nöd hunnit ut och hållit sig fast i ett par gamla träd, som bättre än huset hade motstått floden.

»Men så är det med vårt menliga öde», sade hon, i det hon tog locket af faten med de utsökta rätterna. »Man lägger sig om aftonen, omgifven af all jordisk lycka, och drifver nästa morgon omkring som ett vrak på vågorna.»

Huru det förhöll sig med det ruinerade bondfolkets »stora jordiska lycka», kunde det nog vara

tvifvel om, då det på beskrifningen tycktes, som de icke haft mer än det nödvändiga; men att de nu hvarken hade det ena eller det andra, det tycktes vara säkert. Tanten hviskade till Amy, och denna drog en liten suck, som om det icke var till hennes fulla belåtenhet, då tanten lade ett tjugufrancsstycke på en tallrik och derefter räckte den åt mig.

Jag lade samma summa på den, då jag för ögonblicket icke kunde undvara mera. Jag hade i Lausanne förgäfvets väntat på ett penningebref och kunde icke gerna använda något extra, förr än detta kommit mig till handa.

»Jag har gjort hvad jag har kunnat göra för dem», sade madame Sidonie och lät tallriken gå vidare, »men du, Alphonse! Ingenting hindrar dig att lägga dit en småsak.»

Värden tog en franc upp ur fickan, visade den halft i smyg för sin äkta hälft och såg frågande ut.

»Du tar säkert miste», sade hon tämligen högt. »Mindre än ett femfrancsstycke kan ingen person af stånd ge.»

Han mumlade förskräckt några osammanhängande saker och lade det äskade penningstycket på tallriken.

Presterna, som icke tycktes ha egnat samtalet någon vidare uppmärksamhet, utan beständigt sutto med pannorna samman och tittade på sitt petrifikat som barn på en ny och märkvärdig leksak, togo fram hvar sin lilla silfverslant och lade den till de andra gåfvorna, i det de mumlade ett: »Gud välsigne!»

Amy vände sig till mig och frågade, om jag ville följa henne upp till det nödlidande folket för att gifva dem det insamlade, och jag lofvade henne

naturligtvis med glädje att strax efter frukosten gå med.

Hon tycktes vara mycket otålig för att frukosten snart skulle vara förbi, och då vi hade rest oss och blefvo ensamma med tanten, gick hon till henne och hviskade något i hennes öra.

»Det går inte an, min lilla vän», svarade denna och rättade på hennes hatt och slöja. »Du vet sjelf, att vår reskassa är begränsad, och de måste hålla till godo med hvad vi här kunna gifva dem.»

Det var en besvärlig väg vi hade att klättra uppför bergen, innan vi hunno den byggning, der det hemlösa bondfolket för ögonblicket var inqvarteradt. Det var en skum kammare eller egentligen ett tomt rum, der ljuset endast sparsamt trängde in genom ett litet fönster. En bondhustru, som såg ut att vara bortåt fyrtio år, gick upp och ned på golfvet med ett litet barn på armen; en annan liten unge satt på golfvet och lekte med en hufvudlös docka. Borta vid fönstret, med armarne stödda mot ett bord och hufvudet i händerna, satt mannen.

Han såg knappt upp, då vi kommo in, hvaremot hustrun genast neg, och då hon hörde vårt ärende, bröt hon ut i en lång berättelse om den olycka, de genomgått. Hon talade mycket och med stor färdighet i tungan. Ju mera hon talade, desto mörkare såg mannen ut, der han satt i sin vrå vid fönstret. Jag tyckte, att han satte bägge händerna för öronen för att aldeles undgå berättelsen.

»Men så har också en mängd människor redan varit så goda emot oss», fortfor hustrun. »En har skickat oss bröd, en annan ett stort stycke skinka.

Madame Cambry der nere, som ni kommer ifrån, har gifvit oss både mat och kläder», och hon började rifva upp ett bylte, som låg på golvet för att visa fram allt det, hon fått sig tillsändt.

Amy sade, att vi, som voro gäster i »*La haute chaumière*», också hade samlat ihop litet åt dem, hvilket hon bad dem icke försmå. Då hustrun tog emot penningarne och såg, huru mycket det var, sprang hon strax dermed till sin man och sade i en ton, som var alldeles vild af glädje:

»Ser du här, min vän! Nära femtio francs! Har du kunnat tänka dig något sådant? Det är föda för många dagar, ja, veckor!»

Mannen tycktes ej förändra sitt uttryck. Han såg flygtigt på penningarne, som hon höll i flatahanden, och gaf oss ett kort: »tack!» hvarefter han intog sin gamla ställning med det sorgfulla ansigtet mellan händerna.

»Hvad tänker du på?» sade hustrun. »Kan du inte vara gladare vid att se så mycket pengar i huset?»

»Huset? Hvilket hus?» sade han och såg upp. »Du vet ju, att vi inte ha något hus mera, och hvar skall jag få medel att skaffa mig ett nytt? Vi kunna må hända dra oss fram från dag till dag, ehuru du nog sjelf vet, huru det är med att få arbete vid denna årstid, — men bygga upp mitt hus åt mig igen? Nej! — Hade jag trehundra francs här framför mig, så kunde jag kanske tänka på att få ihop timmer och bygga oss igen ett eget hem. Som det nu är, så äro vi inte bättre än landstrykare. Huru länge tror du vi få lof att stanna här.»

»Ja, Herre Gud», började hustrun med jämrande ton, »det huset var han sjelf född i, och der äro bar-

nen födda, och der ha hans far och mor och lilla Maria dött; och det förstås, det man har, det är ens eget, om det också inte är mera än en handfull jord. Ja, Herre Gud!»

Hon började nicka med hufvudet och slänga fram och tillbaka med det lilla barnet, som begynte skrika. Amy hörde icke på henne. Hon stod som i tankar och såg på mannen, som satt vid fönstret. Med ens öppnade hon ett par knappar i sin klädning och tog fram från bröstet en liten börs af skinn med ett grönt snöre i. Derefter gick hon raskt öfver golfvet och tömde den på bordet framför mannen.

»Här är trehundra francs och litet till, tror jag», sade hon. »Må ni använda dem väl!»

Jag skall aldrig glömma det ansigte, hvarmed bonden såg upp på henne. Det låg först tvifvel deri, som om han icke riktigt kunde tro sina ögon; men då han såg hennes allvarliga ansigte, bröto tårarne på en gång så våldsamt fram hos honom, att han böjde sig ned öfver armarne, på det att vi icke skulle se det. Derefter sprang han upp, kramade hennes händer och äfven mina och sade gång på gång:

»Gud välsigne er, vackra fru, och er man också» — han tog oss för ett gift par, — »ni skall få se, att jag skall göra er heder.»

Hustrun började också på sitt häftiga, pratsamma sätt öfverhopa oss med tacksägelser, men då gick Amy med ett hastigt farväl. Hon skyndade framför mig på vägen, och då jag hann upp henne, vände hon sig emot mig med ett så lyckligt ansigte, att jag ännu aldrig hade sett henne se så glad ut.

»Jag hade inte lof att göra det», sade hon, »men hvad jag är glad öfver, att jag gjort det!»

Jag hade icke hjerta att störa hennes glädje med att fråga, hvad tanten skulle säga, men en stund derefter, medan jag långsamt hjälpte henne nedför den branta bergstigen, stannade hon och sade:

»Det var meningen, att vi för dessa penningar skulle ha rest till Bruxelles på hemvägen för att helsa på några slägtingar; men de slägtingarne kunna väl lefva utan oss för denna gången, och så komma vi förr hem till England.»

Hon var under hela hemvandringen så glad, att hon skrattade i hvart ögonblick.

»Ack, om alla menniskor vore lyckliga!» sade hon och såg på mig, som om hon ville fråga mig, hvad vi skulle hitta på för att få dem att blifva det.

Att jag var det, det kände jag mer än någonsin, när hon stödde sig på min arm under vandringen eller stannade för att draga ett djupt andetag, under det vi med blicken följde linierna af bergstopparne, som i en mäktig rad reste sig öfver hvar andra, eller lyssnade till alla de sorlande bergbäckar, som i olika tonarter strömmade ned mot dalen.

Då vi kommo hem, mottog tanten oss på altanen.

»Nå, hur gick det er?» frågade hon.

»Jag gaf dem det här», svarade Amy och slog sig för bröstet.

»Alltsammans?» frågade tanten förskräckt.

»Ja!» sade Amy.

»Men, Amy!»

»Jag kunde inte göra annat — eller hur?» vände hon sig till mig.

Innan jag hann svara, sade tanten:

»Ja, du vet sjelf bäst, Amy, för hvilken du skall göra reda för pengarne. Det blir inte roligt.»

Jag ansåg det mest passande att aflägsna mig, då der förmodligen förestod något mera intimt samtal, och därför rekommenderade jag mig. Jag företog mig en promenad, och först långt fram på dagen kom jag tillbaka. På verandan stod madame Sidonie och beklagade, att jag hade hoppat öfver frukosten; det var ännu ett par timmar till middagen. Då jag imellertid hade fått några förfriskningar i en fjällstuga, önskade jag ingenting före middagen, utan frågade blott, om damerna Millis voro inne.

»Mademoiselle har visst gått ut», svarade min värdinna, »men madame är hemma.»

Jag gick och knackade på och fann Amy ensam i rummet. Hon stod vid bordet och satte blommor i vatten.

»Jaså, ni är hemma», sade jag, gladt öfverraskad öfver att finna henne ensam. »Madame Sidonie sade mig, att mademoiselle hade gått ut.»

»Ja, det har hon också», svarade Amy. »Jag tror hon gick ned åt sjön till.»

»Men hvad vill det säga?» började jag. »Er tant är ju . . . »

»Ogift», svarade Amy och fortsatte att sätta blommor i vatten. »Jag trodde det var af artighet ni alltid tilltalade henne med madame.»

»Hvem är då madame Millis?» frågade jag lugnt, men jag kände, att mina händer blefvo iskalla.

»Jag, naturligtvis», svarade Amy; men i det samma såg hon upp, och hon måste ha sett något i

mitt ansigte, som förskräckte henne, ty hon vardt med ens alldeles blek och lät blommorna falla, som hon höll i handen.

»Hvarför har ni inte sagt mig det förut?» frågade jag, och jag tyckte sjelf, att min röst ljöd så hård.

»Hvarför?» frågade hon stilla. »Det har inte fallit sig så, och jag har aldrig tänkt mig annat, än att ni följde det vanliga franska bruket, när ni kallade min tant madame.»

»Det förefaller mig annars som det naturligaste i verlden, att ni någon gång under samtalets lopp hade nämnt er man, men det har ni aldrig gjort.»

»Eftersom jag inte har nämnt honom», svarade hon, »så är det väl därför, att det inte fallit sig så naturligt.»

»Då skulle jag ha önskat, att ni hade gjort det», sade jag; »det hade varit bättre för mig.»

Jag kände i det samma, att jag sagt en osanning. Om jag också från första ögonblick, jag såg henne, hade vetat, att hon tillhörde en annan, hvad hade det gjort för en ändring i min lott? Kan man befalla öfver sitt hjerta och säga: »nu får du älska, och nu får du icke slå»? Det enda, jag dervid hade vunnit, var att en dag förut ha vetat, att jag ingen lycka hade att vänta, — och hade *det* varit en lycka, som jag behöft sakna så djupt? Dessa tjugufyra timmar, som för mig varit första början till en ny tillvaro, voro dock den tidrymd, som jag allra minst ville vara af med af hela mitt lif. Men nu hade jag sagt det, — jag hade sagt i en hård, bitter ton: »det skulle ha varit bättre för mig!»

Hon såg på mig ett ögonblick, och derpå höll hon bägge händerna för ögonen och började gråta så häftigt, som om hennes hjerta ville brista.

»Hvad det är förfärligt», jämrade hon, »att jag aldrig skall vara till annat än olycka i världen, aldrig göra andra människor annat än ondt. till och med när jag allra minst vill det!»

Jag försökte att få bort hennes händer, att tala tröstande till henne, men det hjälpte ej. Hon bara gret och snyftade.

»Det har alltid varit så. När jag kommer, kommer alltid olycka öfver människorna. Ack, om jag vore död, om jag hade blifvit kvar der nere i forsen i går!»

Jag satte mig hos henne på soffan, der hon glidit ned. Jag talade till henne, som man talar till ett stackars misshandladt barn. Jag bad henne om förlåtelse för mina obetänksamma, dåraktiga ord, jag kysste hennes händer och bönföll hos henne att bli lugn och säga, att hon förlåtit mig.

»Ni har inte gjort mig annat än godt, inte gjort mig annat än lycklig», sade jag, »och jag önskar inte något mer än att ännu under några dagar få stanna här i ert sällskap. Vill ni tillåta mig att stanna?»

»Ni har lof att göra, hvad ni vill», svarade hon. »Jag har ju ingenting att bestämma i den saken.»

»Ja, men jag frågar, om mitt sällskap är er emot», sade jag, »om ni helst vill, att jag skall resa: säg mig det — säg mig, om jag får stanna!»

»Ni må gerna stanna», sade hon med sin blida röst, »om det kan göra er någon glädje.»

Hon torkade sina ögon, men hon lyfte dem icke upp till mig mera. Vi hörde steg ute i gången, och hon reste sig och gick in i sängkammaren. I det samma kom tanten in.

»Jaså, det är ni, älskvärda människa», sade hon, då hon såg mig och började knyta upp sin hatt. »En sådan värmel!» pustade hon. »Sådana promenader äro inte för mina gamla ben; men ibland glömmar man, att kroppen inte längre vill följa med, ehuru man känner sig så ungdomlig invärtes. — Har ni suttit länge här?» fortsatte hon och tog plats bredvid mig vid det stora öppna fönstret. »Är inte Amy hemma?»

Hon såg forskande på mig, och jag märkte, att hon i sina tankar sökte efter orsaken till det främmande uttrycket i mitt ansigte.

»Madame Millis har gått in att hvila sig, tror jag», svarade jag.

»Jaså», sade tanten och såg ännu på mig med sina kloka, ljusa ögon.

»Jag har knappt hemtat mig från en ganska oväntad öfverraskning», sade jag i den lättaste ton, jag kunde få fatt på. Jag tyckte, att jag var skyldig hennes frågande blick en förklaring. »Ni kan tänka er, mademoiselle, att jag lefvat i den tron, att ni var madame Millis, och att er nièce var en ung ogift dam.»

»Jaså!» sade hon igen. Det var ett långt, eftertänksamt: »jaså!», och jag såg, att hennes tankar gingo vidt omkring och drogo sina slutledningar af hvad jag hade sagt. Jag försökte se så ogenerad ut som möjligt.

»Hon ser så ung, nästan barnslig ut», sade jag. »Jag kunde aldrig tänka — det är verkligen lustigt!»

Och dervid skrattade jag rätt belåtet, som det föreföll mig.

Men den gamla damen fick plötsligt tårar i ögonen. Hon lade sin hand lätt på min och sade:

»Åh nej, det är ty värr, alldeles inte lustigt. — Jag håller af er», fortfor hon med sin låga röst. »Det är ju ett af ålderdomens privilegier att ha lof att förklara sin vänskap för hvem som helst, och från första ögonblicket jag såg er, kände jag en afgjord sympati för er, och det händer mig inte så ofta, kan jag gerna tillägga. Männen äro ofta så taktlösa, ja, verkligen så råa», sade hon och ryckte missnöjd på axlarna under sin hvita sjal. »Det gör så godt att träffa på en verkligt nobel person. Man känner sig så väl i er närhet.»

Hon räckte mig handen, som jag tacksamt kysste, och hon fortfor:

»Jag känner er ju bara sedan kort tid tillbaka, men jag tycker, att jag känner er så väl, och jag vet inte, hvarför jag ej skulle berätta för er litet om Amy, eftersom ni — intresserar er så varmt för henne. Hon är också en mycket nobel och god människa. — Hon är gift med en brorson till mig, en kapten Millis i den engelska armén, och hon blef som en annan liten stackars prinsessa uppoffrad för politiska hänsyn, om jag så må säga . . . . Hennes far och min bror hade i sin ungdom varit mycket goda vänner och stridskamrater i Indien, men det uppkom vid ett tillfälle en brytning mellan dem, hvilken vardt lika häftig, som deras vänskap förr hade varit. De tålde inte se hvarandra, och släkten måste på bägge sidor akta sig att nämna det förhatliga namnet

på den fordom så dyrbara vännen. Men åren gingo. De gifte sig bägge två, och en del pröfningar och motgångar, som lifvet brukar föra med sig, började mjuka upp deras hjertan. Så möttes de en gång tillfälligtvis, och alla goda, gamla minnen kommo med en sådan liflighet fram för dem, att de räckte hvarandra handen. Det blef en förklaring mellan dem, och de togo fatt på den gamla vänskapen, der de sist hade släppt den, och der den legat varm och lefvande och bara väntat på att bli dragen fram i ljuset igen. — Allt det der var ju mycket godt och bra; men som de alltid hade gått för långt både i värme och köld, så gjorde de det nu också af ifver att knyta en stark och oupplöslig knut på vänskapsbandet: de beslöto att gifta sina båda barn med hvarandra . . . . Amy var ännu i barnkammaren och min brorson, Georg Millis, var kadett; men knapt hade han blifvit löjtnant och Amy fått lång klädning, innan man lät dem förstå hvad man önskade af dem. Amy har alltid varit en lydig dotter, och Georg är — eller rättare var — en mycket vacker ung man. Som andra son i en familj, der hela förmögenheten skulle tillfalla den äldste, hade han ingenting emot att få en rik hustru, hvilken dertill var så vacker och snäll som Amy, och ett, tu, tre voro de ett par. Jag tror, att Amy i början var rätt lycklig. Hon hade icke valt efter sitt eget hjerta, men hon hade heller ingen annan kärlek, och hennes man var det första året passioneradt förälskad i henne . . . . Imellertid var det en annan sak, som han var ännu mera förälskad i», fortsatte hon med nedslagna ögon och började sakta stryka sin ena fina hand öfver den andra, »det

var i hasardspelet. Då han gifte sig, hade han redan betydliga skulder till följd af denna sin passion, och då nyhetens behag gått af det unga hemmet, vände han tillbaka till sina gamla vanor och lustar. Han har förstört deras förmögenhet eller rättare Amys, och han öfverlemnar numera årligen åt henne en mycket obetydlig summa, hvarmed hon får hjälpa sig, så godt hon kan för sin egen person. Han fordrar, att huset fortfarande skall hållas i en viss stor stil, som icke kan vinnas utan beständiga tillskott från Amys far, hvilken förmodligen anser Amy vara den, som använder penningarne.»

»Men kan man inte förklara sig», inföll jag, rättmätigt upprörd öfver denna gamla historia om människens orättvisa.

»Man kunde, men man vill inte», svarade tanten. »Amy har för sin egen del längesedan uppgifvit alia tankar på lycka, såsom vi allesamman förr eller senare måste göra; men hon är stolt, och hon vill i det längsta dölja för sin släkt det sorgliga öde, hvar till den varit orsak. Hon kan tåga som få, och från hennes mun hade ni aldrig fått veta något om henne.»

»Har hon inga barn?» frågade jag.

»Vet ni inte heller det?» svarade tanten förundrad, som om det skulle följa af sig sjelft, att jag hade reda på allt, som angick dem, ehuru ingen utom de sjelfva kunnat berätta det för mig. »Åh, hon har två söta barn, en gosse, som snart är fyra år, och en liten flicka på ett halft år. De äro hos hennes mor på landet, medan hon af doktorn blef ålagd att företaga denna resa för sin helsas skull.»

Hon suckade djupt och satt i tankar och såg ut öfver det stora landskapet med »Dent du midi» i bakgrunden, som om der bakom skulle finnas lösningen på alla de svårigheter, i hvilka hon lefde.

»Ni kan inte tänka er, hvad det ofta är svårt», sade hon. »För Amys föräldrar skall man tiga om Georg och se glad ut, när de komma på besök, som om Amy och Georg lefde i paradiset. När Amy kommer förgråten och blek, får man aldrig trösta henne. Hon tål inte, att man på minsta vis nedsätter hennes man, och är han närvarande, så måste man höra på det opassande sätt, hvarpå han behandlar sin hustru. . . . Nej, vet ni hvad? Jag tackar min Gud, att jag aldrig gift mig, utan alltid anade något hemligt elände, när man tillbjöd mig guld och gröna skogar. Friheten är ändå det bästa man har, — eller hur?»

Hon såg så ungdomlig och såg så bra ut, trots sitt hvita hår, då hon yttrade detta med sin milda, undergifna röst, hvilken ljud allt annat än upprorisk.

»När ni en gång får en hustru, blir ni bestämdt snäll emot henne», tillade hon leende.

»Det hoppas jag», svarade jag, »men jag tror aldrig jag får någon.»

»Nej, det tror man inte vid er ålder», svarade hon. »Amy sade också, då hon var sexton år, att hon aldrig skulle gifta sig, och när hon var tjugu, var hon både hustru och mor.»

»Ja, det var tidigt», svarade jag, »nästan för tidigt.»

»Det var också min åsigt», sade tanten, »i synnerhet när hennes giftermål blef arrangeradt för

henne. Hon har mycket starka känslor, och jag har alltid varit rädd för, att äfven hon en gång skulle lära känna kärleken, ty det skulle kunna bli ett farligt spel för henne. — Men tyst, hon kommer!»

Sängkammardörren gick upp, och hon kom ut. Jag reste mig ovilkorligt, som man reser sig för en högt stående person, och efter hvad jag nu hade hört om henne, var hon för mig som ett helgon. Hon hade ännu spår af sina tårar, men hon såg lugn och glad ut.

»Jag har fått bref hemifrån», sade hon till sin tant, i det hon viftade med ett bref, som hon höll i handen. »Barnen må bra och mamma skickar mig deras porträtt.»

Hon satte sig bredvid oss och öppnade brefvet, hvarur hon framtog ett par fotografibilder af tvenne vackra barn; i synnerhet var gossen utomordentligt vacker. Flickan var i den ålder, då jag för min del tillstår, att jag icke kan se någon skilnad på barn. Hon började berätta för mig om dem, om huru obeskripligt söta och intagande de voro, och om alla de små märkvärdiga infall, hennes gosse hade.

»Men jag vill inte tänka på dem», sade hon och gömde bilderna. »Det törs jag bara under korta ögonblick.»

»Jaså?» frågade jag förundrad. »Jag trodde, att en mor tänkte alltid på sina barn.»

»O, då skulle jag förgås af längtan», svarade hon. »Om morgnarne kan jag nätt och jämnt tänka på dem. I solskenet får man alltid mod och tror, att allting är bra der hemma, men om aftnarne, när det blir mörkt och jag har lagt mig och föreställer

mig alla de möjligheter, som kunna inträffa, och huru långt jag är borta, om något skulle hända, så blir jag alldeles het af ångest och jag måste försöka tänka på något annat för att inte förgås.»

»Hon kan älska», tänkte jag för mig sjelf . . . .

Som det efter ett oväder blir dubbelt lugnt och stilla, så föreföll det mig nu, att den andliga luften omkring oss blifvit dubbelt så ren efter det utbrott, som egt rum mellan Amy och mig. Jag ville försöka få henne att glömma allt intryck af passion hos mig, något som jag begrep hon måste ha en fasa för. Och hon å sin sida var så god, så älskvärd emot mig, som om hon skulle ha tillfogat mig en orättvisa, hvilken hon nu ville göra god igen. Vi voro beständigt tillsammans, och hon talade förtroligt med mig om allt, som angick henne, med undantag af hennes man, hvars namn hon aldrig nämnde. Hon frågade mig till råds om huru man bäst skulle uppfostra gossar, hvilken undervisning jag ansåg bäst, och lyssnade med en sådan uppmärksamhet och ett sådant intresse på mina svar, att jag kände mig alldeles som en gammal, förständig person. Visst är, att jag icke med någon ung man, som kurtiserade sin flamma med all utsigt till ett lyckligt resultat, ville byta bort dessa stilla, oskyldiga samtal med denna unga moder, hvars intressen ju egentligen icke kunde vara mina. Hon hörde till de få människor, som icke äro rädda för ett uttryck. Hon talade om de allvarligaste och högsta saker med samma enkla naturlighet som om de allra tarfligaste. Jag kände mig sjelf dervid så fri och glad till mods, att allt hvad jag eljes hade gömt djupt som en skatt,

hvilken var allt för dyrbar för profana ögon, nu kom fram så naturligt och lätt som gräs, när solen skiner. Jag läste för henne och tanten, vi promenerade tillsammans, vi redo ut på längre färder, och jag vaknade hvar morgon till samma himmelska klarhet öfver höstens härliga naturskönhet.

En dag hade jag och Amy gått uppåt berget för att se efter, om vår vän bonden der uppe hade begynt på sitt hus. Han hade röjt platsen och släpat tillhopa sten och timmer, som han just gick och stökade ibland. Han var svettig och solbränd och såg så glad och lycklig ut, att man nästan icke kunde känna igen honom.

Då han fick öga på oss, ref han af sig hatten och började berätta om, huru han hade tänkt sig det hela, och huru han nu strax skulle taga ihop dermed.

»Ja, Gud vare lofvad, som sände mig en så god och så rik dam som ni, min fru», sade han »annars vore jag nu en förlorad man.»

Amy öppnade munnen som för att svara, men hon slöt genast igen den och rodnade.

»Ni ville ha sagt, att ni intē är så rik», sade jag sakta till henne.

»Huru kan ni veta det?» frågade hon. »Men ni måste erkänna, att det skulle låtit som skryt.»

»Hvar är er hustru?» frågade jag mannen.

»Hon är visst borta och språkar med grannhustrun», svarade han. »Hon måste prata, annars kan hon inte lefva, och det är henne väl unnadt. Men inte bygger man hus med ord, och den man är lycklig, som har en hustru, som kan tiga och arbeta. — Jag vill inte säga något ondt om min: hon har födt

våra barn, och hon var en vacker flicka, när jag gifte mig med henne, och jag var hjertligt förälskad i henne. Nu är det förbi med skönheten, men hon är ändå samma Jeanne, som jag tog under mitt tak för många år sedan, och hon skall vara välkommen under det, när jag en gång fått det upprest igen. Ja», fortsatte han, i det han med ett snöre mätte afståndet mellan ett par stenar, »tala är silfver, tiga är guld, men ett ord i rätter tid är som en perla i en guldsål. Kom i håg det, mitt unga herrskap», sade han och reste sig.

Han följde oss ett stycke på väg och gaf Amy handen för att hjälpa henne öfver de små vattenrännilarne eller de värsta stenarne. Han såg helt förälskad på henne, och när hon igen såg så vänlig och strålande in i hans solbrända ansigte, der hans hvita tänder gnistrade fram, blef jag riktigt svartsjuk på honom. De tyckte tydligen om hvarandra ömsesidigt.

»Det är en bra karl», sade Amy, då han vändt om. »Huru vänligt han talade om sin hustru, och hon är visst en dålig madam, det har jag en aning om.»

»Men han ser likväl ganska belåten ut», inföll jag.

»Han är en man, som kan beherska sig», svarade hon, »och hvar och en, som rätt förstår den konsten, är lycklig. Det gäller att lära underkufva sig sjelf!»

Och dermed satte hon sin fot fast på en spetsig sten, så att den sjönk ned i den mjuka jorden.

»Underkufva sin personlighet?» frågade jag.

»Nej, den låter inte taga sig», svarade hon. »Då kan man lika gerna vilja fånga skyarne, som gå der uppe, men viljan — den skall knäckas.» Och der-

med bröt hon en liten qvist, hon höll i handen, i två delar och kastade dem ned i afgrunden . . . . .

Jag hade för längesedan fått det penningebref, jag väntade, och från min far hade jag mottagit en skrifvelse, som bad mig påskynda min färd till Italien. Han ville, att jag skulle komma dit, medan hösten ännu stod i sin prakt, — och dock dröjde jag ännu beständigt i »*La haute chaumière*». Jag hade ju ingenting der att vänta: hvarför kunde jag då icke skilja mig derifrån? — Jag kunde icke undvara att 'om morgonen gå förbi balkongen och se Amy stå der uppe, stödd mot räckverket och höra henne säga: »god morgon!» med sin djupa och mjuka röst, medan hon nickade åt mig. Jag kunde icke undvara att se henne sitta och läsa under sitt ljusa paraply, med hufvudet lutadt mot handen, så stilla och andlös som en bildstod. Och allra minst kunde jag undvara de ögonblick, då hon plötsligt afbröt sin läsning och räckte handen emot mig, i det hon sade: »nej, ni får lof att komma hit och höra det här!» — eller när hon kom till mig och bad mig följa sig någon ny väg, der hon uppdragat nya skönheter, — eller när hon fått bref hemifrån och kom och frågade mig till råds angående planer för sina barn. Jag kände med ett ord, att hon gerna delade sin glädje och sorg med mig, att min närhet behagade henne, att hon kan hända höll mig kär som en god vän, — och huru skulle jag då kunna lemna henne? För mig sjelf var hennes närvaro nog att göra mig lycklig. Hon behöfde icke tala till mig, hon behöfde alls icke tala. När hon, såsom hon ofta gjorde, satt på en lägre stol vid sin

tants sida, med hufvudet lutadt mot hennes axel och med slutna ögon följande vårt samtal, sade jag dock egentligen åt henne allt hvad jag ville säga, medan jag talade med den gamla fröken. Och när då Amy en och annan gång under samtalets lopp öppnade ögonen och såg framför sig, som om hon tydligare ville följa tanken af hvad jag hade sagt, eller hon liksom halft i drömmen sade: »Hvad det är godt att sitta så här helt stilla och höra er tala samman!» så förekom jag mig sjelf så lycklig, att jag önskade, att detta tillstånd aldrig, aldrig måtte sluta . . . .

Och dock skulle allting snart vara förbi.

En afton, då jag kom hem från en ensam promenad, fann jag damerna på verandan och dessutom en främmande herre i riddrägt, hvilken satt vid bordet och rörde om i ett glas något slags komposition, som han hade blandat ihop åt sig. Det var en ung man, knapt trettio år, med ett mycket fördelaktigt yttre. Han hade ett par kloka, klara, grönaktiga ögon, hvilkas lock hastigt blinkade med sina långa hår, en fyllig mun med små ljusa mustascher och derunder en kraftig, klufven haka. Håret var blondt och krusigt och såg ännu ljusare ut mot den starka ansigtsfärgen, — den färg, som personer få, hvilka föra en hög diet. Hans figur var af en verkligt atletisk skönhet, och medan han i den ena handen höll ett fint ridspö och med den andra rörde om i sitt glas, såg jag hans breda axlar, hans smala midja och välformade armar i det allra bästa ljus.

Jag stannade vid det öfversta trappsteget på verandan i tvifvel om jag skulle stiga på, då fröken Millis sade till mig:

»Var så god och kom närmare, herr baron! Får jag presentera för er min brorson, Georg Millis, kapten i hennes majestäts armé».

»Ah, jag har den äran!» sade kaptenen och lyfte sig litet från bänken, hvarefter han räckte mig handen. »Ni är ju den berömda storhet, som plägar draga min hustru upp ur vattenfallen. — Nå ja, hvar och en har sin smak», fortsatte han. »Hade jag varit i edra kläder, så hade jag» — här svor han en grof ed — »inte utsatt mitt lif för en gammal gift fru . . . . Ja, du får ursäkta mig, Amy», sade han vänd till sin hustru, som stod ett stycke ifrån oss, »men du är verkligen inte någon ung skönhet längre. — Jag har alltid tyckt, att hon liknade Minerva, denna dygdiga och lärda samt oerhördt förståndiga dam, som är alla unga karlars fasa . . . Se på henne, ser hon nu inte ut som samma stränga gudinna, — så isande kall?»

Han pekade härvid på Amy, som icke rörde en min, men jag kan icke neka, att hon både såg sträng och isande kall ut i det ögonblicket. Hon hade spärrat ut handen på räckverket och stod och såg på sin handske, som om mannens yttrande alldeles icke rörde henne.

»Nå, ni kan imellertid begripa, att jag måste åstad och se hvad fruntimren hade för sig här», fortfor kaptenen och tog sig en klunk. »Sitt ned, herr baron, jag ber er för all del! Ni vet ju nog, att qvinfolk alltid bära sig dumt åt antingen på det ena eller det andra sättet, och Amy är nu ett riktigt geni i att göra galenskaper.»

»Det passar inte så särdeles in på hvad kapten nyss sade mig om fruns likhet med vishetens gudinna», anmärkte jag.

»Åh, inte i den meningen, inte i den meningen, herr baron! Jag har ju sagt er, att min hustru är den personifierade dygden, men hon kan plötsligt få de mest obegripliga infall, till exempel att vilja bestiga Mont Blanc, eller sätta sig ned som säterpiga i en eller annan bergdal, eller ge sina kläder till en landstrykerska eller något dylikt. Hon är oberäknelig.»

Hela hans sätt att tala om sin hustru, medan hon var närvarande, upprörde mig så, att jag knapt kunde bli sittande, och hennes fullkomliga själfbeherskning pinade mig nästan ännu mera. Huru mycket måtte hon icke ha lidit, för att ha kommit så långt!

Hon hade endast gått litet längre bort och stod med armarna på räckverket, såsom hon plägade, och såg ut öfver dalen.

Hade jag svarat mannen, så kände jag, att jag skulle tilltalat honom i en utmanande ton, och jag sökte därför rädda oss med att ändra samtalsämne.

»Kapten har haft en lycklig resa?» frågade jag. »Och ni är förmodligen som vi andra intagen af Schweiz?»

»Pocker må taga hela härligheten!» sade han och rörde om i glaset, så att det klingade. »Hvad i all världen bryr jag mig om dessa stenklumpar och snöhistorier? Och sådana usla ångbåtar på Genève sjön! Man hade berättat mig om det utmärkta köket i Schweiz, men så sant jag är en ärlig engelsman, jag har inte smakat en ordentligt stekt biff, sedan jag var i England. Nej, vi skynda härifrån med det allra första. Du är väl färdig till i morgon afton, så att vi kunna bege oss till Bruxelles?»

»Jag tror inte det blir något af med den resan», sade Amy lugnt och knäppte sina handskar, först den ena och sedan den andra.

»Hvad för slag! Blir det ingenting af?» sade kaptenen. »Jo, jag för min del ser helst jag slipper, men du och tant resa naturligtvis, såsom ni tänkt . . . Hvarför talar du inte?» fortsatte han, då Amy icke svarade. »Hvad är det, som hindrar, att ni företaga resan?»

»Vi kunna må hända tala om den saken sedan», sade Amy med en hastig blick på mig. »Det hör till våra räkenskaper.»

»Jaså», för kaptenen upp, »du har använt pengarne! Ja, det kunde jag nästan ha tänkt om dig. Du har väl kastat dem åt någon landstrykare, som diktat upp en historia för dig.»

»Jag har gifvit dem åt en man, som hade mist allting», sade Amy.

»Du har gifvit bort dem, du har kastat ut dem utan min vetskap och min tillåtelse!» ropade kaptenen, som hade blifvit mycket röd i ansigtet. »Du kan inte på fullt allvar mena, att du går och gör sådana sottiser under min frånvaro. — Ja, det kan inte hjälpas, att du gör miner åt mig! Jag anser det inte för någon skam att, inför hvem det vara må, bekänna, att hvarken du eller jag har råd till sådana extravaganser.»

»Min herre!» sade jag och lade handen på hans arm. »Det var en olycklig familj, som miste sin egendom vid en öfversvämning för fjorton dagar sedan. Jag för min del hade för afsigt att hjälpa dem, men jag hade för tillfället inga medel dertill. Er hustru var så god och lade ut för mig, till dess jag skulle få de

pengar, jag väntade. Nu kan jag hvilket ögonblick som helst återbetala dem.»

»Derom yttrade ni ingenting till mig», sade Amy hastigt, i det hon vände sig emot mig. »Ni vet lika väl som jag sjelf, att det var *jag*, som mottog tack för pengarne.»

»Åh, den kan du nog undvara», sade kaptenen. »Dina tre, fyrahundra francs kan du derimot alls inte undvara. — Naturligtvis önskade ni som en rik man att göra detta barmhertighetsverk, och ni begagnade er för ögonblicket af min hustrus lätrörda hjerta. Jag tänker ingalunda förebrå er något sådant, långt derifrån! Men när ni behagar, skall jag öfvertaga det utlagda.»

Amy hade blifvit blossande röd och derefter alldeles blek. Hon kom emot oss, som om hon ville tala, men vände sig hastigt och gick ut. Tanten följde strax efter henne, och då jag omöjligt kunde vara ensam med kaptenen, rekommenderade äfven jag mig, sedan jag upplagt de meromrörda penningarna på bordet.

En half timme senare såg jag honom drifva af nedför en stig, som ledde till en mycket ömtalad utsigtspunkt, och jag gick och knackade på Amys dörr.

Hon satt i sin soffa med näsduken för ögonen, men i det hon såg mig, steg hon hastigt upp och kom emot mig.

»O hvilken skam!» sade hon med darrande röst. »Hvad skall ni tänka om mig?»

»Om er?» sade jag. »Är det er åsigt, som er man handlar efter?»

»Nej, jag vet det väl», sade hon, »men han är i alla fall min man, och det är vi såsom familj, som ha tillfogat er en så gränslös förnärmelse.»

»Att tillåta mig göra en god gerning?» sade jag leende.

»O, ni förstår mig nog», utbröt hon med upprörd stämma. »Först har jag haft den glädjen att göra en annan människa lycklig medels en i och för sig obetydlig penningegåfva, och nu — nu måste jag taga emot henne som en allmosa ur er hand!»

»Och det sårar er så djupt?» frågade jag igen. »Jag trodde, att . . . att ni höll så mycket af mig, att ni kunde mottaga en liten tjenst af min hand.»

Hon höll näsduken för ögonen och började igen gråta.

»Hvarför gråter ni?» frågade jag. »Det är ju sant hvad jag har sagt. Jag önskade alldeles som ni den dagen att kunna hjälpa de stackars människorna. Jag kunde tyvärr inte då göra det, och då gjorde ni det. Nu kan ni inte, och nu gör jag det. Jag tycker egentligen, att det kommer på ett ut, antingen ni eller jag gör det.»

Hon gret ännu, men hon lät sitt hufvud sjunka ned på min axel, och i det hon tog bort näsduken från sina ögon, sade hon med knappt hörbar röst:

»Ja, det är sant, det kommer på ett ut, antingen ni eller jag gör det.»

Jag lade armen om hennes lif och lät mitt ansigte sjunka ned mot hennes våta kind — blott ett ögonblick; då vände jag mig och gick . . . .

Den aftonen drack herrskapet Millis té på sina rum, men nästa morgon möttes vi igen vid frukosten.

Jag var den förste i salen, der madame Sidonie-sysslade vid frukostbordet. Efter att hafva gjort mig sin komplimang, hvilket hon aldrig försummade att med värdighet utföra, sade min goda värdinna, medan hon ordnade serveterna:

»Nå, herr baron, hvad säges om vår nya gäst, den engelske kaptenen?»

»Det är ju en mycket vacker karl», svarade jag.

»Diplomat!» sade hon och hotade åt mig med sitt lilla feta pekfinger.

»Nej, det är min verkliga mening», svarade jag.

»Det är ju en karl med ett högst fördelaktigt utseende.»

»Nå ja», sade hon och tryckte ett af de små runda bröden in i serveten framför sig. »Hans ansigte är ju ingenting att invända emot, om man har smak för den sortens skönhet. Men hans väsen, hela hans uppförande och sätt att skicka sig!»

Och härvid sköt hon fram bröstet och bredde ut armarne för att sjelf intaga en passande hållning.

»Ni, som är en verklig gentleman, kan aldrig gilla ett sådant sätt att vara», tillade hon.

»Engelsmännen sätta en ära i att visa sig sådana, som de äro i verkligheten, och förakta allt slags förställning», svarade jag.

»Må vara!» sade hon. »Må vara! Men jag kan inte anse det för en dygd. Jag kan inte uthärda att se en herre vara brutal mot ett fruntimmer, inte ens om det är hans egen hustru. Jag vill inte säga, att de franska äkta männen äro några dygdemönster, men bedra de oss, så göra de det åtminstone med smak.»

»Hvad var det du säger, att vi göra?» frågade herr Alphonse Cambry, som kommit in och med sin ynkliga min stod och plirade med ögonen.

»Ingenting, som du förstår dig det minsta på!» svarade madame Sidonie med en afvisande rörelse och sväfvade majestätiskt förbi honom.

Kaptenen och damerna kommo in och satte sig till bords. Kaptenen hörde till dem, som icke äro i sitt bästa humör om morgnarne. Han såg mycket sömnig och röd ut, gjorde anmärkning på allting, men åt dock med glupsk aptit. Han hade anvisat sin hustru plats mellan sig och mademoiselle Millis, och det var mig alldeles omöjligt att kunna få vexla ett ord med henne. Hon satt med ögonen nedslagna på sin tallrik och yttrade icke ett ljud under måltiden. Jag vågade fråga kaptenen, när hans afresa var bestämd.

»Vi resa i eftermiddag», sade han. »I morgon vill jag bort från Genève. Jag har redan fått mer än nog af det här nöjet.»

Då vi reste oss för att gå från frukosten, stannade Amy vid ett litet bord nära intill dörren och bläddrade i en del illustrerade tidningar, som lågo spridda derpå.

»Ah, här är den plansch jag ville visa er, herr baron», sade hon till mig.

Jag gick bort till henne, och medan hon höll illustrationen framför sig, sade hon i samma enformiga ton, hvarmed hon gjorde mig uppmärksam på kompositionen:

»Vill ni vara vid vattenfallet klockan tu? Jag vill säga farväl till er der.»

Derpå helsade hon och gick med de öfriga ut. . . .

Klockan var ännu långt ifrån tu, då jag var vid vattenfallet. Det var samma ström, öfver hvilken jag hade burit Amy och som nu hade vuxit till en väl-

dig vattenmassa, hvilken skummande hvit brusade ned från höjden. Ingen kunde tänka sig, att den en gång hade varit en oskyldig liten rännil, och det ryste i mig, när jag såg ned i djupet, der jag för så kort tid sedan hade vadat öfver med Amy på armarne.

Det var högt uppe på sluttningen, jag hade slagit mig med, der man hade fallet under sig. Träden skiftade redan i alla höstens praktfulla färger, och luften var eteriskt genomskinlig. Allting rundt omkring i himmelen och på jorden var så stilla, som det alltid är om hösten, när sommaren har slutat sin historia, och endast det dofva bruset från vattenmassan, som än tycktes aftaga, än helt plötsligt svälla ut med våldsamt styrka, talade om, att början till vintern och dess ödeläggelse var kommen.

Jag hörde högt uppe från ett litet kapell klockslagen komma ganska tydligt genom luften, och mitt eget hjerta slog så hårdt, att jag tyckte, att äfven det måtte kunnat höras långt bort.

Klockan hade slagit tu, men ännu kom ingen. Jag satt med hufvudet stödt i händerna och såg ned i djupet och tänkte på den möjligheten, den förfärliga möjligheten, att hon må hända icke skulle kunna komma, och att vi skulle nödgas skiljas åt, utan att ha sagt hvarandra farväl, — då jag hörde lätta steg bakom mig.

Hon kom gående hastigt, med sin parasoll uppslagen. Hennes kinder voro röda af den snabba vandringsen, och ögonen hade en egen stark glans och ett nästan entusiastiskt uttryck, som jag aldrig förr hade sett.

»Blif sittande!» sade hon och räckte handen emot mig. »Jag sätter mig bredvid er.»

Hon satte sig ned vid min sida under en lönn, som stod på sluttningen och hvars gula och röda blad ett och ett sakta lösgjorde sig och fladdrade ned i forsen.

»Jag har gått hit utan min mans vetskap», sade hon hastigt, genast som hon hade satt sig. »Jag skall säga honom det, när jag kommer hem, och han kan då straffa mig, bäst han vill. Hvad han än må göra mig, så är det mig alldeles likgiltigt, — jag *måste* säga er farväl.»

Hon lade sin handsklädda hand fast på min och såg mig rakt i ansigtet.

»Och ni lemnar mig verkligen nu?» frågade jag.

Jag tordes icke se på henne, jag tordes icke taga hennes hand, jag kände mig som slö af sorg.

»Ja, jag reser», sade hon med samma starka, klara uttryck, hvori hon börjat tala till mig. »Jag kommer aldrig åter, och vi mötas aldrig mer; men innan vi skiljas åt, vill jag säga er, att jag har älskat er, och att jag alltid skall fortfara att göra det.»

Jag lyfte ansigtet emot henne, och hon såg med sina barnsliga, vackra ögon fast och klart in i mina. Vi gäfvö hvarandra handen, och i det hon höll min så fast, att det nästan gjorde ondt, fortfor hon:

»Jag vet, att också ni älskar *mig*, och jag tackar er därför. Jag har varit lycklig, och jag behöfver ej mera för detta lif. Ni deremot skall en gång bli lycklig på ett annat sätt; ni skall gifta er med en god och vacker hustru, och . . . .»

»Ni får inte tala så!» afbröt jag henne. »Ni känner mig inte nu, men ni skall en gång lära känna mig och se att jag är trofast.»

Hon satt länge och såg på mig.

»Jag tror det», sade hon till sist, »och i så fall skiljas vi ju aldrig åt!»

»Men jag måste skrifva till er — inte sant?» frågade jag henne. »Jag måste berätta för er om mig sjelf och få höra, framför allt höra om er.»

»Nej», sade hon, »till mig får ni inte skrifva, men till min tant må ni göra det, åtminstone en gång om året, så att vi få veta, att ni lefver och mår väl, och då skall ni äfven få underrättelser om miggenom henne.»

»Men inte till er sjelf?» frågade jag.

»Nej», sade hon, »man skall inte göra en sak halft. Jag har älskat er af hela min själ, och jag har sagt er det, men då vi måste skiljas, så skola vi skiljas fullkomligt. Vi skola tänka oss lefvande på två olika klot, från hvilka vi endast då och då kunna göra ett aflägsset tecken till hvarandra.»

»Som *ni* vill», svarade jag, »allting som *ni* vill!»

Det var hon som talade; jag sjelf kunde ingenting säga, och jag tordes ingenting säga. Jag kände, att jag hade full rätt att mottaga allt, hvad hon ville gifva mig; men hon ingaf mig på samma gång så mycken vördnad, att jag sjelf icke tordes bedja om någonting. Hon måste vara den, som bestämde öfver vår framtid.

Hon satt och såg ned i djupet och stack med sin parasoll i de vissna bladen, hvilka som en skara fjärlilar ljudlöst svingade ned i vågorna.

»Hvem kunde nu tro, att vi ha gått der nere tillsammans?» sade hon. »Och snart skola alla spår af vår korta vandring tillsammans vara spårlöst utplånade — för världen.»

»Ville ni inte önska, att vi hade stannat der nere i vågorna?» frågade jag. »Jag skulle önska det.»

Hon vände emot mig sitt ansigte, som lyste af glädje.

»Nej», sade hon, »nu vill jag lefva. Innan jag mötte er, var jag så olycklig, att ingenting lockade mig att lefva. Till och med tanken på mina barn gaf mig inte mod att fortsätta detta lif, som förefallit mig så eländigt, men nu är det helt annorlunda. Nu tror jag på, att det fins godhet och ädelhet hos en man, och att min son har en möjlighet att äfven blifva en sådan man. — Vi skola arbeta», fortsatte hon, »vi skola arbeta hvar och en på sin post och inte svika våra ideal: det lofva vi hvarandra.»

Hon räckte mig igen handen, och något af det mod och den entusiastiska glädje, som strålade från hennes ansigte, meddelade sig äfven åt mig.

»Ja, jag lofvar det», sade jag; »och evig skam öfver mig, om jag sviker mitt löfte!»

Hon reste sig, och jag gjorde det samma.

»Farväl!» sade hon sakta. »Farväl!»

Hon hade i ett ögonblick blifvit aldeles blek och fått ögonen fulla af tårar. Jag kunde icke få ett ord öfver mina läppar. Jag böjde mig blott och kysste hennes hand.

Hon gick hastigt bort; men då hon kommit ett stycke fram mellan trästammarne, vände hon sig om.

»Elis!» ropade hon och bredde ut armarne.

Jag var hos henne i ett ögonblick och slöt henne en kort sekund i mina armar, och derefter var hon borta . . . . .

Farbror Elis hade betäckt sitt ansigte med händerna. Han satt länge alldeles stilla, och hans brorson vågade icke afbryta stillheten.

»Ja, nu har jag berättat dig det», sade den gamle herrn till sist och såg upp. »Jag har om mig sjelf icke mera att berätta. Visserligen har jag upplefvat mycket sedan den tiden; jag har icke föraktat lifvet, och jag har gjort mitt till för att bli en hederlig karl och uppfylla min pligt; men du vet nog, att vår praxis alltid haltar långt bakom vår teori, och därför måste äfven du förlåta mig, om jag många gånger tagit miste i mitt uppförande mot dig, ehuru jag ville det bästa.»

»Åh, farbror!» sade Nils.

»Jo, ser du, min gosse», fortfor farbror Elis, »man blir så styf och hård, när man lever så här som en gammal man. Man behöfver närhet till en qvinna, för att ens hjerta skall mjukna opp och inte slå lös för sitt innehåll. Derfor blir jag alltid glad, när någon snäll och fin qvinna vill besöka oss, och du vet att vi ha en och annan, som icke försmår vårt sällskap då och då.»

»Och farbror har aldrig kunnat besluta sig för att gifta sig?» frågade Nils.

»Nej», svarade farbror Elis starkt. »Aldrig! Jag har då och då svärmat för en och annan söt och älskvärd flicka, och jag har, som du vet, alltid en särskild glädje af att vara i goda och ädla qvinnors sällskap. Men jag är nu en gång så skapad, att mitt hjerta inte kan ges bort två gånger, och hon, som först har tagit det, skall behålla det till evinnerlig tid.»

»Och i morgon kommer hon!» sade Nils.

Farbror Elis blef alldeles röd i pannan och sade:

»Ja, jag hoppas det. Hennes man dog i fjor, hennes tant är också död och hennes son har ingått i armén. Han skall vara en dugtig officer, som hon har glädje af. Hon har blott sin fullvuxna dotter med sig, om hvilken hon sjelf skrifver, att hon liknar sin mor. — Nu måste vi tänka på att göra mottagandet för dem så vackert som möjligt. — Min vän, bed inspektoren komma till mig!»

»Jag flyger», sade Nils och sprang upp från stolen och skyndade sig öfver gården.

»Är du galen, pojke, att trampa i rabatterna!» ropade farbror Elis efter honom . . . . .

Då Nils nästa morgon kom ned från sitt rum, gjorde hela huset det intryck på honom, som om det var en stor helgdag. Allt var så stilla och festligt, och farbror Elis, som kom honom till mötes i sin elegantaste visitdrägt, talade med sakta röst och gick försigtigt öfver golvet, som man gör, när någon högtidlig handling förestår.

»Huru står det till, min gosse?» sade farbror Elis och kysste Nils på kinden. Det hade han icke gjort sedan hans konfirmationsdag.

»Förträffligt», sade Nils. »Jag vill bara ha något att göra. Jag brinner af stridslust.»

»Och fröken — fröken —?» sade farbror Elis med en liten skälm i ögonvrån.

»Fröken?» återtog Nils dröjande. »Ah! Hon existerar inte längre.»

»Bravo!» sade farbror Elis och slog honom på axeln.

Hän emot den tid, då vagnen skulle köra fram, hvari de resande skulle hämtas vid stationen, gick

farbror Elis ned i trädgården och plockade med egen hand alla de dyrbaraste blommor han kunde hitta på. Derefter satte han en ros i sitt eget knapphål, tog sin hatt och gick åt dörren.

Nils följde honom, men vid trappan vände hans farbror sig om.

»Förlåt, min gosse», sade han, »men jag vill bedja dig om, att jag får resa ensam».

»Jag väntar naturligtvis här», svarade Nils.

Den öppna vagnen med de fyra vackra hästarne svängde ut öfver gårdsplanen och försvann i skogen.

Nils gick oroligt omkring. Han hade ungefär en timme att vänta, innan de kunde vara tillbaka. Han undersökte blomvaserna, om icke ett och annat kunde vara att rätta vid dem, och han lyckades verkligen vältra omkull en af dessa, så att en stund upptogs med att få vattnet upptorkadt. Han band sin halsduk om tre eller fyra gånger, så att den blef så skrynkad, att han måste gå upp efter en annan. Så kom han plötsligt ihåg, att han hade glömt binda båten och skyndade sig ned till sjön. Då båten redan drifvit ett stycke ut, gick det åt så lång tid med att få den tillbaka, att han med ens märkte, huru han blott hade ett par minuter kvar att vänta, och han hann upp till trappan, just som vagnen svängde in på gården.

Der satt farbror Elis på baksätet framåtböjd, i samtal med två damer, som sutto i framsätet. Då vagnen stannade, var farbror Elis i ett ögonblick ute och räckte handen åt den äldsta, som först steg ur, hvarpå den yngre hoppade efter. Baron Nils slukade dem i ett ögonblick med ögonen.

Den äldsta damen hade en fin, smärt figur. Hon såg icke ung ut längre, och hennes ansigte bar prägeln af lidande och ett ansträngdt lif.

»Det är er son!» sade hon, vänd till farbror Elis, och i det samma tog hon den unge mannens ansigte mellan sina händer, och i det hon betraktade honom, var det ett uttryck af så innerlig och moderlig ömhet i hennes blick, att Nils, som aldrig hade egt någon moder, kände sitt hjerta växa på ett underligt, öfverväldigande sätt.

»Min dotter Edith!» sade fru Millis och tog den unga damen vid handen.

Nils bockade sig, och den unga damen rörde sakt på hufvudet. Den unga fröken var en strålande skönhet. Hon hade moderns regelmässiga profil och fina mun, men dertill ungdomens hela friskhet, och det blonda guldhår, som vältrade fram under hatten, gjorde hennes utseende bländande. Hon höll sig mycket rank, nästan litet stel och drog alldeles icke på munnen; men hennes ögon var det desto mera lif i, och medan hon gjorde intryck af att vara direkte utsluppen ur skolan och med mycken noggrannhet passade på att hålla sig stilla och förständig, flögo hennes blickar rundt omkring på utkik till höger och venster, som om hon var omåttligt nyfiken efter att få reda på allt, hvad som föregick omkring henne.

Farbror Elis gaf fru Millis armen och förde henne uppför trappan.

»Välkommen i mitt hem!» sade han till henne och kysste hennes hand. »Allting står här till er tjänst. Mätte ni finna er väl hos oss.»

Derefter anvisade han damerna deras rum och kom in till Nils, medan middagen gjordes i ordning att serveras.

Aldrig hade Nils förut sett sin farbror sådan. Han gick så lätt som en ung man, han skrattade och skämtade och kom fram till Nils och lade sina händer kamratligt på hans axlar.

»Är hon inte vacker?» frågade han.

»O, förtrollande!» ropade Nils. »Bara hennes gyl-lene hår!»

»Ja, jag menar nu modern!» sade farbror Elis.

Damerna kommo till middagen i ljusa sidenklädningar, fröken Edith med blommor i håret. Hon trippade bakom sin mor med nedslagna ögon, som då och då sköto blixtar åt sidan, icke för att slå ned, utan för att göra upptäckter.

»Det är ju rent af en Hebe-figur», sade Nils för sig sjelf.

Fru Millis hade ett stilla, ljudlöst sätt att röra sig och en värdighet och ett behag i hela sitt väsen, så att Nils tänkte inom sig, att de förnåma damer, han hittills hade sett, voro kalla och stela med sin etikett, jämförda med den naturliga ädelheten hos henne. Hon och farbror Elis talade beständigt tillsammans vid middagsbordet, och det var då mestadels hon, som frågade, och han, som måste svara och göra reda för allt angående sig sjelf och de försvunna åren.

Nils gjorde sitt bästa med att underhålla fröken, men hon svarade mycket litet, endast: »oh indeed!» och »so interesting!» men hon var tydligen en mycket tacksam åhörarinna.

Midt under middagen hade en af hundarne sluppit in med betjenten, och den lockade hon strax till sig och konserverade med den på ett så flytande språk och med så många tillrop af uppmuntran och så många söta leenden, att Nils ej var långt ifrån att önska sig sjelf vara ett fyrfotadt djur för att bli behandlad på sådant sätt, och han mumlade för sig sjelf: »jaså, det var inte vidare bevändt med hennes tysthet!»

»Och den egendom, som ni skref till mig om», sade fru Millis till farbror Elis, »och som ligger blott en svensk mil härifrån, — är den ännu till salu?»

»Ja, ännu har ingen köpare annälat sig», svarade han. »Vi skola längre fram tala om den.»

Efter bordet drack man kaffe i trädgården, och framåt aftonen gjordes en tur omkring i trakten, för att damerna skulle få se den närmaste omgifningen.

Det började bli svalt på aftonen, då farbror Elis och fru Millis sutto tillsammans i ett litet kabinett, som stötte intill salongen. De hade suttit der en stund, helt tysta, då farbror Elis plötsligt lade sin hand på hennes och sade:

»Ni talade om den egendom, som ni önskade köpa. Ni vill alltså inte bo hos mig?»

Hon såg frågande på honom.

»Vi ha väntat på hvarandra så länge», sade han. »Hvarför skulle vi icke nu kunna bli lyckliga? Vill ni inte bli min hustru?»

Hon rodnade som en ung flicka och svarade:

»Min vän, vi ha lefvat alla dessa år, styrkta af hvarandras kärlek, och haft nog deraf. Nu är det de unga, som skola begynna lifvet, och om jag icke ta-

ger allt för mycket fel, så ser jag der inne början till något, som en gång väl skall göra oss lyckliga.»

Och hon pekade härvid inåt salongen, der Nils och Edith stodo böjda öfver en blomsterbukett, som gaf dem ämne till ett mycket lifligt samtal.

»Kärleken hör ungdomen till», fortfor hon. »Men jag stannar här i landet, i er närhet, och ni vet, att ni har mitt hjertas hela vänskap, och den begränsas icke af någon ålder, — den når in i evigheten.»

»Som *ni* vill!» sade farbror Elis och kysste hennes hand.

I dyningen.

I.

Hellebæk på Sjællands norra kust. Juli 1867.

Jag kommer just hem från en vandring och sitter nu här i fiskarstugan uppe på backen vid det gamla välkända fönstret. Hafve glänser nedanför, samma omvexlande, underbara haf, som jag för tjugufem år sedan för första gången gjorde bekantskap med. Jag har återsett alla de bekanta ställena! Skogen är lika doftande och rik, kusten lika stolt och högrest. Kullen ligger midt imot som ett långt, förstenadt, blått bölj-slag. Allting är sig likt, men nya skyar sväfva öfver hafvet, nya seglare glida fram deröfver — och jag sjelf! Är jag verkligen den samme, som för länge sedan såsom liten gosse sprang omkring i sanden nere vid vattnet? Det förefaller mig, som om hela mitt lifs historia har dragit mig förbi likasom en af de många seglarne der ute: först ser man en sådan på afstånd såsom en hvit andeuppenbarelse, derefter kommer han närmare för fulla segel, glider friskt och säkert förbi kusten; några ögonblick senare är han åter långt borta, sammanblandad med de öfriga seglarne — och snart alldeles försvunnen.

Ja, det måtte vara tjugufem år, sedan den första sommaren jag var här ute. Jag var då en gosse om

tio år; min broder var elfva. Vår far, som var kapten i armén, var redan då svag till helsan och låg den sommaren vid ett utländskt bad. Vår mor, som hade en liten flicka om några månader, hade flyttat ut till fiskläget med oss barn för att sjelf stärkas af sjöluften och ha ett godt tillhåll för sina små under sommarmånaderna. Också tillbragte vi hela dagen ute. Likasom Hellebæk är ett paradiset för fullvuxna, så har det äfven för barn allting att bjuda på, som kan göra en sommarvistelse innehållsrik: först hafvet, först och sist hafvet, som vi omvexlande kröpo ned i och upp ur, de soliga förmiddagarne i ända; — derefter den första, sandiga strandremsan med snäckor och stenar, med den långa kransen af uppkastad tång och med marhalmen mellan fiskarstugorna, som ligga på denna första terrass. Bakom landsvägen kommer sedan den andra terrassen af backar med den vidsträckta utsigten öfver sundet, och sedan der bakom den odlade marken med de blomstrande dikesrenarne, som man följer, tills man snart är inne i skogarne, och då har man ju hela Nordsjælland framför sig.

Det var vildt och ensamt och lockande inne i dessa skogar; der var öfverfullt af hallon och champignoner och många rara växter för botanisten, och de små kringstängda skogssjöarne med alla sina neckrosor stötte man alltid helt plötsligt på som på en öfverraskning. Men hafvet hade dock starkare dragningskraft. I det oändliga kunde man plumsa omkring der ute, med uppvikna byxor och bara ben samt ett segelgarn för att fånga krabbor, eller ock släpa sten och grus tillsammans för att bygga hamnar, och var man då för varm, så gick det i ett

ögonblick att kasta af kläderna på en sten och med ett plask vara ute i vågorna, der vi fortsatte leken, medan långa rader af seglare i ständigt vexling gled oss förbi och den svenska kusten låg simmande i sommarens guldglans.

Den fiskare, hos hvilken vi bodde Ole Svendsen, var en fattig karl. För honom som för de flesta fiskare der ute var förtjensten klen och arbetet strängt. Långt ut på aftonen brukade han sitta utanför sitt hus på backen för att laga sina nät och hugga i tu snigelskal för att begagna sniglarne som bete på de nya krokarna. Så for han ut tidigt på natten och kom hem dagen efter med ett par markers fångst eller ofta ingenting. Han var en vacker, kraftig man, som arbetade stilla och lugnt. Det var något hjelte- likt i hela hans utseende, och när han yttrade sina få, höfliga ord till sina hyresgäster, så var det med en röst, som icke en första rangens tragiske skådespelare skulle ha skämts för, — så stor och ren var den. Hans hustru, Maria, var också en vacker, stilla kvinna. Hon var må hända det klokaste hufvudet af de två, och när man talade med henne, såsom jag senare ofta gjorde, förvånades man öfver alla de tankar, som hon i sin stillhet hade umgåtts med; men till hennes klokhets kom också, att hon alltid lät »fars» åsigt och »fars» order vara de gällande, och ville hon ha det annorlunda, så gjorde hon icke genast vändning, utan kryssade så saktelig upp mot vinden, att den gode Ole aldrig märkte manövern, förrän han var i land, der hon ville ha honom, och då hade hela seglatsen gått så stilla, att han trodde sig vara just der, dit han haft för afsigt att komma.

De lefde hufvudsakligen på att hyra ut sina bästa rum till sommargäster, och sjelfva flyttade de tillsammans med sina två gossar, Sofus och Per, in i ett litet rum vid köket. De två pojkarne voro ungefär jämnåriga med oss bröder, ett par starka, hvithåriga och outtröttliga lekkamrater, hvilka likasom jag sjelf med verklig entusiasm stälde sig under min broder Georgs kommando, ty han var alltid den anförande. Han var lång för sin ålder, hade en smärt, väl proportionerad figur, ett magert, allvarligt ansigte med ett par stora mörkblå ögon, hvit panna och långt, slätt hår. I alla slags kroppsöfningar var han nummer ett, icke blott bland oss här ute på landet, utan också i skolan, och dock voro studierna hans egentliga nöje. Han hade den så sällsynta föreningen af ett godt hufvud och en aldrig tröttad flit. Det fans bland hans kamrater några, som ansågo honom äregirig, men jag kände bättre grunden till hans ihärdighet: det var en pligtkänsla, hvartill jag aldrig sett maken hos en gosse vid hans ålder. Han hade en fullvuxen mans hederskänsla, och att kränka denna, om också blott med den ringaste misstanke, var för honom den värsta plåga, han kunde utstå.

Här ute på landet var han alltid sysselsatt med att bygga hamnar och fästningar, att skjuta till måls, simma och dylikt. Vi andra lydde utan motsägelse hans order, ty vi kände alltid, att dessa icke utdelades, emedan han ville vara den befallande, utan emedan han ensam kunde vara det. Aldrig någonsin behandlade han heller mig med en äldre broders öfversitteri, utan var i allting min beskyddare. Ve den, som vågade angripa mig kroppsligen eller andligen!

Jag hade i min bror en vän, som icke blott var öfverseende med mina många ofullkomligheter, utan rent af icke såg dem. Han kunde vid blotta misstanken om, att någon icke behandlade mig med tillräcklig respekt, genast sätta sig i försvarsställning. Han hade det slags godhet, som den öfverlägsna förmågan förlänar ädla naturer, att kunna hålla af, ja, beundra hvad som är mycket obetydligare än hon sjelf.

Jag mins honom just en sådan sommarestermiddag. Vi hade gått upp i backarne för att skjuta till måls på en tafla, som vi uppsatt mellan askträden. Det var en härlig dag. Förmiddagen hade varit tryckande varm, men nu blåste en frisk bris, och man hörde hafvets långa, jämna böljslag der det djupt under våra fötter strömmade in mot kusten. Det klaprade i seglen på de stora skeppen, som gingo närmast, och den svenska kusten låg så klar och såg så nära ut, som om man i ett enda hopp kunde vara der borta.

Georg stod och spände sin pilbåge och satte den i ordning. Jag ser ännu hans smärta, vackra kropp, i den blårandiga sjömansjackan, hans fina profil med den tillslutna munnen och de sammandragna ögonbrynen under det långa håret. Hatten hade han skjutit tillbaka i nacken, såsom han alltid gjorde, när han var ifrig med ett arbete.

Han skulle just till att skjuta, då plötsligt en liten flicka stack fram hufvudet i busksnåret alldeles invid skottaflan och sade:

»Hvad skjuter ni på?»

»Gå ur vägen», ropade Georg, »annars skjuter jag på dig.»

»Det törs du inte», sade hon helt lugnt och steg alldeles fram.

»Nå ja, men du kan väl gå litet åt sidan», sade han och började spänna strängen ännu hårdare.

Hon gick dröjande ett par steg åt sidan och stälde sig med händerna på ryggen för att se på oss.

Hon kunde icke vara mer än högst åtta år, knapt så mycket. Hon hade ingenting annat på sig än en åtsittande och kort, mörkröd klädning, som lemnade hennes knubbiga armar och den runda solbrända halsen alldeles bara. Hennes små strumpor lemnade också hela vaden fri och hon hade ingen hatt. Omkring halsen bar hon ett halsband af röda koraller. Hon var mycket solbränd, med röda läppar, innanför hvilka de små mjölkänderna ännu sutto qvar och skeno som risgryn. Ögonen voro icke särdeles stora, ljusbruna, nästan gulaktiga, med svarta ögonhår och fint tecknade, mörka ögonbryn. Nedåt nacken hängde hennes stora hår löst, — ett förunderligt hår, som skiftade i alla färger. Inåt benan hade det en dunkel, rödbrun färg, men sken alldeles guldglänsande i solen och hade deremellan grönaktiga och violetta skuggor. Det var icke lockigt, men det flammade, som när det går en krusning öfver vattnet.

»Hvem af er skjuter bäst?» sade hon efter en stund, sedan hon gifvit noga akt på oss.

»Det gör naturligtvis bror Georg», sade jag.

»Ja, ibland», svarade han. »Här om dagen tog du två skott mera än jag, som du vet.»

»Den, som träffar bäst», sade hon, »skall få det här», och hon drog med ansträngning fram ett äpple ur sin lilla trånga ficka och höll det nere vid sidan af klädningen.

Vi sköto bägge, och Georg träffade naturligtvis bäst.

»Här har du», sade hon, gick hastigt fram och räckte honom äpplet. Han tog emot det, men utbröt strax:

»Fy, din gris, du har ju bitit i det!» och dermed gaf han det tillbaka åt henne.

Jag, som var mindre nogräknad, stod och kastade sneda blickar på det och hoppades nästan, att hon skulle erbjuda mig det; men hon hade blifvit röd i ansigtet och sade med ifrig ton: »jag är inte någon gris»; och dermed kastade hon äpplet i gräset, sprang efter och sparkade det, så att det föll ned utför sluttningen i två, tre stora hopp. Derefter stälde hon sig igen med händerna på ryggen och hakan i vädret och såg på oss, medan vi fortsatte att skjuta.

»Hvad heter du?» sade hon plötsligt till mig.

»Jag heter Vilhelm Henningsen.»

»Och hvad heter han?» frågade hon och nickade mot Georg.

»Georg», svarade jag.

»Hvad är er pappa?» frågade hon igen.

»Kapten», svarade jag.

»Jaså, kommenderar han många soldater?»

Georg började skratta.

»Hvarför skrattar du åt mig?» sade hon häftigt.

»Riktiga kaptener skola kommendera: vet du inte det?»

»Jo, det vet jag», sade han och skrattade igen.

Hon såg förnärmad ut och gick ett stycke bort, men strax derpå kom hon igen och sade:

»Min pappa är grosshandlare; han har mycket pengar.»

»Det var treffligt för honom det», sade Georg och sköt.

»Hvad heter du sjelf?» tyckte jag, att jag borde fråga.

»Olga Sofia Eleonora Mariana Holden. Jag blir åtta år den femte november, och jag går i skola hos fröken Smidt i Vimmelskaftet. Min bästa väninna heter Amelie Klen, om du känner henne, och för resten har jag en hel mängd andra väninnor, men inga syskon.»

»Bor ni också här ute?» frågade jag.

»Ja, pappa låter bygga sig ett hus der borta bakom backarne; men vi skola bara bo här under sommarferien, för pappa har inte tid att komma ut hit hvar dag, och mamma tycker det är tråkigt, när han skall vara i Kjöbenhavn.»

»Hvad roar du dig med här ute?» frågade jag.

»Jag roar mig inte; jag har tråkigt. Får jag leka med er?»

»Flickor kunna inte leka våra lekar», svarade Georg.

»Hvarför inte det?» frågade hon.

»Nej, det kunna de inte», var mitt förklarande svar.

Efter en stund lade vi ihop bågarna och pilarna och gingo ned till stranden för att arbeta på den nya »hamn», som Georg hade konstruerat. Sophus och Per kommo just trafvande, med sina bruna fötter alldeles gråa af dam. Så snart Georg ropade på dem, kommo de springande, som om det gält en kapplöpning, och snart voro vi alla nere i sanden.

Bäst som vi höllo på med att släpa ihop sten, fingo vi se en liten röd klädning i klyftan mellan grusbänkarne. Lilla Olga stod der med fingret i munnen och såg på oss. Helt omärkligt ryckte hon allt närmare och satte sig på afstånd samt drog af sig

skor och strumpor. Då det var en hel hop sten, vi skulle bära ut, kom hon med ens fram och tog ett par stora stycken och trafvade ut i vattnet med dem. Georg stod der ute och lade allt till rätta och gaf sina order, och vi skyndade på, allt hvad vi förmodde. Olgas små armar tycktes vara ganska starka, och då hon icke sade ett ord, utan bara lydde alla de befallningar, hon fick, läto vi henne hållas, och så kom hon in i våra lekar.

Så snart vi om morgnarne kommo ut på backen, stod hon i närheten. Sade Georg ingenting, så följde hon med på afstånd, till dess vi hade uppgjort någon plan, och när leken då började, kom hon närmare. Ropade deremot Georg: »I dag får du inte gå med», så försvann hon spårlöst och visade sig icke förr än nästa morgon. Men inom kort blefvo vi så vana vid hennes sällskap, att vi hellre hade henne med oss, än voro utan henne. Hon var uppfinningsrik och rask i tankarne och uppförde sig alltid med den största lydaktighet mot Georg, hvilken vi alla betraktade såsom vår ofelbare anförare. Dessutom var hon stark och frisk och outtröttlig i att släpa fram sten och grus till våra hamnar och fästningar. När vår armé ryckte ut, gick alltid Georg i spetsen, deretter kommo de två fiskargossarne, och sist Olga och jag. Jag var icke synnerligen stor och stark för min ålder och blef lätt trött, och vi två följdes bra åt. Olga hyste som vi andra den största beundran för Georg. Den steg ännu mera, då hon en dag gick i backen och en svart gumse slet sig lös och förföljde henne. Hon skrek alldeles förfärligt; men Georg, som var i närheten, sprang till, tog

den ludna besten i hornen och lät honom göra baklänges kullerbytta utför backen. Då jag om aftonen gick med Olga vid stranden, sade hon till mig med hemlighetsfull röst:

»Vet du, hvad jag tror, att Georg blir, när han blir stor?»

»Nej, det vet jag inte», sade jag dröjande.

»Kung!» sade hon sakta med gnistrande ögon.

Ibland gjorde vi utflygter långt in i skogen. Jag mins en afton, då vi voro komna längre bort än vanligt. Vi hade glömt oss qvar med att plocka hallon i ett snår tätt invid en af de små sjöarne. Då solen började sjunka, sade Georg:

»Nu går jag hem; det har jag lofvat mamma.»

Men vi andra två kunde icke så der slita oss lösa, utan vi stannade. Vi följde mellan två buskar en fördjupning, hvilken en bäck hade grävt ut. Der fans nu intet vatten i bäcken, men det låg ett tätt hallonsnår på bägge sidor. När man vände sig tillbaka, såg man den lilla sjön, som låg gnistrande vit som silfver i aftonsolen, under det att blott en enstaka fisk då och då slog en ring omkring sig. Det var alldeles fullt af bär, der vi gingo, och Olga stoppade dem med otrolig ifver i munnen. Hon hade först plockat i sin klädningskjol, men då den blef full af fläckar, kastade hon bort bären. Sedan plockade hon på ett strå för att taga med sig hem, men de blefvo snart så sammanpackade, att hälften gick sönder, och nu föredrog hon det säkra att genast äta upp dem. Hennes små fingrar voro i en oupphörlig rörelse mellan buskarne och munnen.

Vi märkte icke, att solen sakta sjönk, förrän jag med ens såg mig om, och all glans från sjön var försvunnen: den låg som en dunkel skugga bakom oss. På en gång började lätta dimmor stiga upp ifrån den, först fina och genomskinliga som rök, men de tätade hastigt och drefvo snart som hvita skyar lågt nere, fram öfver gräset och in mellan buskarne.

»Vet du, hvad det är?» hviskade Olga till mig.

»Ja, det är dimmorna från sjön», sade jag.

»Det är älfkungen, som kommer», hviskade hon.

»Han tar oss!» sade hon högre. »Han tar oss!» ropade hon med ett högt skri och rusade ut ur buskarne.

De taggiga qvistarne hängde fast i våra kläder och slog om ansigtet på oss, och dimmorna sväfvade allt närmare. Jag kan icke säga, hvilken panisk förskräckelse som grep mig. Mitt hjerta slog, så att jag hörde det uppe i halsen. Olga sprang förut och jag efter. Jag tyckte mig beständigt höra någon, som kom efter oss. Det var så mörkt, så ohyggligt stilla inne bland träden, och hvart ögonblick hörde vi underliga ljud omkring oss. Två gånger togo vi miste om vägen, och vi sprungo oupphörligt i fullt galopp. Olga skrek icke mer, men jag förstod af det sätt, hvarpå hon sprang, huru rädd hon var. Ändtligen, ändtligen hade vi skogen bakom oss. Ängarna stodo också i dimma, gräset var vått under våra fötter, men slutligen kommo vi upp på backarne. Der låg hafvet, friskt och stort, med en himmelsk glans ännu hvilande öfver djupet. Icke en enda seglare syntes till, men borta i Skåne började ljusen glimta längs kusten. Högt uppe på backen stod min mor.

Hon höll Georg om lifvet, och han lutade sitt hufvud mot hennes axel.

»Kommer ni äntligen?» sade hon: »jag började riktigt bli rädd.»

«O, vi ha sjelfva varit så rädda», sade Olga. »Jag tror bestämdt, att älfvorna voro efter oss i afton.»

»Jag tror snarare, att det var ert onda samvete», sade Georg. »Ni kunde ha varit hemma till den tid, som mamma sade.» Och dermed såg han upp i hennes ansigte med beundran och hängifvenhet. Den sista eterblåa glansen sköljdes bort af mörkret ute på vattnet.

»Låt oss gå in!» sade min mor. »Det blir natt.»

II.

Tid efter annan gjorde jag väl under årens lopp ett hastigt besök i Hellebæk, men då jag å nyo kom dit ut för att slå mig till ro under några veckor, var jag gift. Jag hade för mig sjelf och min hustru hyrt samma rum hos Ole Svendsen, som min mor hade bebott med oss barn för femton år sedan.

Jag stod i den lilla trädgården, som hörde till fiskarhuset uppe på backen, der sockerärterna och hummelrankorna grönskade likasom i forna dagar, och der morotstopparne stucko upp sina krusiga blad ur jorden i långa rader mellan vinbärsbuskarne.

Jag stod och höll min unga fru om lifvet. Hon var fin och smärt, med ett vackert hår, på hvilket solen kastade plötsliga glansljus; i skuggan var det

mörkt och hade en underlig, vexlande färgprakt. »Risgrynständerna» hade gifvit vika för ett par vackra perlrader. De fina ögonbrynen hade blifvit mörkare. Hon bar ännu sitt korallhalsband från barndomen, men nu voro armar och hals skylda af en ljus sommarklädning. Ja, Olga var min hustru.

Hon stod och lutade sitt hufvud mot mitt och såg genom öppningen i trädgrupperna ned öfver backarne mot hafvet. Solen var täckt af stora, ljusgråa skyar, och hafvet låg i en darrande glans som smält bly. Plötsligt smög sig en skarp solstråle fram bakom molnkanten och kastade sig på en kyrka eller ett hvitt hus borta i Sverige, hvilka då gnistrade i den omgifvande grönskan, som om de logo imot oss. Uteftér vågorna gled också då och då en lång, hvit stråle, så att glittret hoppade på vattnet, men strax derpå simmade igen kyliga skyar deröfver: man kände riktigt in i hjertat, huru något ljust plötsligt släcktes ut. Det fans icke många seglare ute, men de som lågo der hade ingen vind, och seglen hängde mörka och slappa vid masterna.

Vi talade icke, utan stodo i en tyst beundran af den stora utsigten framför oss.

»Ja, här var det ni bodde», sade Olga plötsligt. »Jag måste se mig om, jag måste omkring öfverallt här i huset och uppe på backen bakom huset.»

Hon rusade ifrån mig och lopp i fullt språng längs med gångarne ut genom den lilla grinden och uppför den branta backen. Jag gick efter och såg henne stå der uppe med högrest hufvud och se ned. Det blåste plötsligt upp en lätt vind och slog håret ned öfver pannan på henne; så kom en solglimt, som

aldeles omstrålade henne, och derpå vardt det på en gång aldeles mörkt. Hon tog sig med bägge händerna om hufvudet och ropade: »åh, det regnar, det regnar!» och kom i fullt språng nedför backen. En häftig by med stora, hårda droppar strömmade också ned öfver oss. Hon skrattade och tog mig under armen, men på det sättet kunde vi icke springa fort tillsammans, så att hon igen släppte min arm och skyndade sig in i huset. Der stod fiskarns hustru Maria och tog imot oss. Sönerna voro ute med mannen.

»Ja, nu är det ingen säkerhet med vädret längre», sade hon. »Vi ha haft så mycket vackert solsken, så att nu skola vi väl ha det litet blandadt.»

»Men här ute måste vi ha vackert väder», sade Olga. »Vi skola gå omkring öfverallt och ha inte tid att sitta inne.»

»Ja, men det får man taga, som det faller sig, min lilla fru», sade Maria. »Den ena dagen solsken, den andra dagen störtregn! Men håller man af hvarandra, så bekomma sådana småsaker en ingenting. Det är i alla fall inom hus, som lyckan bor, och nu skola ni sätta er ner och dricka en kopp kaffe.»

Vi satte oss bredvid hvarandra i den lilla smala soffan i det blåmålade rummet, nära intill det lilla fönstret med de små rutorna. Genom denna lilla utkik sågo vi regnbyn störta ned öfver jord och haf. Den kom i långa, gråa, risaktiga strimmor, först med ett jämt, plaskande ljud, men derefter tycktes den ha blifvit uppretad af sitt eget vresiga ljud, ty häftiga vindstötur kommo den till hjälp, hafvet mörknade och visade tänder, hvita, skummande toppar, som hastigt jagade hvarandra, och skeppen togo in

seglen och foro framåt som drifna af upproriska tankar.

Vi sutto så trygga i den lilla snygga fiskarstugan. Maria kom med brickan och den välkända kaffekannan, på hvilken ett stort skepp var måladt med inskrift »Fregatten Bellona» och med kaptenen i blå frack med stora gula knappar på kommandobryggan. Det var tjock gräde i den lilla gräddsniplan och skorpor i en korg.

»Drick och doppa nu, och säg, om mitt kaffe är godt», sade Maria och satte det fram för oss. Hon sjelf tog plats ett litet stycke derifrån och såg leende på oss med sitt kloka, vackra ansigte, som de femton åren icke hade förändrat mycket. Olga slog i åt mig, och vi läto oss väl smaka.

»Jaså, ni två skulle ha hvarandra», sade Maria och betraktade oss med armarne i kors öfver bröstet. »Det skulle jag ändå inte ha kunnat tänka mig på den tiden, när frun sprang omkring med bara ben och den unga herrn var så liten och späd. Hur har det gått med er bror, herr Henningsen? Är han också gift? Det var en vacker gosse.»

»Min bror är officer nu», svarade jag, »och ännu mycket vackrare, än då ni såg honom sist. Men gift är han inte. Hvem skulle vara god nog åt honom?»

»Nej, åtminstone tycker han sjelf så», sade Olga.

Maria kastade en förvånad, frågande blick på henne.

»Min hustru tycker, att han är för ointaglig», svarade jag. »Hon, liksom vi alla, önskar, att också han skulle få en söt och vacker fru och bli lycklig.

När man sjelf är lycklig, vill man gerna, att alla andra också skola vara det: — är det inte sant?»

Jag ville taga min hustru om lifvet såsom en afslutning af mitt påstående, men hon strök bort min arm och sade sakta: »pas ici!», och så reste hon sig och stälde sig att se ut genom fönstret.

»Ja, det är då sant», sade Maria, till svar på hvad jag hade sagt, »att det goda man sjelf har, det unnar man också dem man håller af; men hvad det angår att gifta sig, så är det en sak, som nog en hvar må sköta sjelf. Menniskor tro ofta, att de skola göra det så galant med att ställa den saken i ordning åt sina barn, och så blir det bara elände af. Så var det uppe hos skeppar Olsens. Ni mins väl inte hans vackra Greta, en riktigt nätt flicka. Henne fick fadern gift med skeppar Hansens äldste son, som också var en vacker och hederlig gosse; men hon hade i alla fall inte utfunderat saken sjelf, och nu är det rent på tok. Hon bryr sig hvarken om honom eller barnen och är likasom underlig i hufvudet och går och säger, att det är en dödsens synd, hon har gjort med att taga en man, som hon inte tyckte om.»

»Jag tänker heller inte staka ut några planer för min bror», sade jag. »Jag säger bara, att jag önskar han sjelf ville hitta på någon.»

»Nå ja, det kan så vara», svarade Maria betänksamt. »Såå, nu har ni redan slutat», sade hon, då äfven jag satte ifrån mig min kopp. »Skall det inte vara en tår till?»

Jag tackade för hvad jag fått, och min hustru sade:

»Nu är byn öfver; nu tar jag ett par tjocka kän-
gor på mig, och så gå vi ut!»

Hon försvann i närmaste rum, och Maria såg efter henne, i det hon sade:

»Det var gruffligt, hvilken vacker fru herr Henningsen har fått, och vänlig och glad är hon, likasom då hon var liten, ehuru hon då hade sitt hufvud för sig, som jag nog kommer i håg. Hvad det skall glädja far och gossarne att se er, när de komma hem! Sofus och Per ha också blifvit ett par långa räklar, kan ni tro, men ett par hjertans hederliga gossar . . .»

Den första natten der ute kunde jag icke sofva. Långt sedan Olga somnat, låg jag vaken och lyssnade till det enformiga vågplasket i den stilla natten. Alla de år, som hade förflutit, sedan jag sist var der ute, gingo förbi mina tankar, och när jag följde gången af allt, som hade skett, föreföll det mig såsom en dröm, såsom något omöjligt, att det var Olgas böljande hår, som låg på hufvudkudden vid min sida. Jag måste sätta mig upp och se på henne. Det var ett svagt, dämpadt månsken, och hon såg blek ut. Jag tyckte först, att hon icke andades, och i en hemlighetsfull ångest rörde jag sakta vid hennes arm. Hon utstötte då en stönande suck och kastade sig häftigt i en annan ställning, men insomnade genast igen. Jo, det var verkligen sant, hon lefde, han fans här, och hon var min! . . .

De första åren, efter det vi som barn hade träffats, sågo vi hvarandra aldrig, emedan våra föräldrar voro endast föga bekanta. Sedan dog min far, kort derefter min lilla syster, och min moder lefde mycket tillbakadraget med oss två söner. Men kort efter det min bror blifvit officer, hvilket han blef vid mycket unga år, och jag var student, gjorde en hän-

delse, att vi sammanträffade med Olga, och strax derpå blefvo vi bjudna hem i hennes familj.

Det var ett rikt hus, men både fadern och modern voro personer med verkliga intressen och bildning, och därför var det icke hufvudsakligen ett penningeinttryck, man fick i familjen. De föredrogo smak framför lyx, och målet för deras bjudningar var icke att göda gästerna såsom Strassburger-gäss, utan att verkligen göra lifvet angenämt för dem under en afton. En fest hos dem var en verklig fest. Olga var då en nyutsprungnen skönhet, enväldsherskarinna i hela den krets af ungdom, i hvilken hon umgicks. Hon hade många tillbedjare, en del, som var förälskad i henne sjelf, en annan del, som svärmade för hennes penningar, och slutligen en afdelning, som icke hade någonting emot att förena bägge delarne. Hon behandlade mig snart med en viss kamratlik förtroelighet. Det var, som om minnena från den sommar, vi tillbragt samman i vår barndom, skulle ha fört oss lättare i hop, och hon var alltid öppen, vänlig och litet befallande emot mig, hvilket sist nämnda jag tog som en särskild ynnest.

Den, som hon inför mina och allas ögon afgjort föredrog, var min broder Georg. Hon lät aldrig ett tillfälle gå obegagnadt förbi, då hon kunde utmärka honom framför oss andra, och den afgjorda beundran, hon hyste för allt, hvad han sade eller gjorde, var allt för entusiastisk för att kunna vara förställning. Hvad deremot honom angick, behandlade han henne med all möjlig ridderlighet och höflighet, men jag märkte aldrig, att hennes stora uppmärksamhet gjorde något intryck på honom.

Georg hade vuxit upp till en ovanligt vacker ung man. Hans figur hade blifvit stark, men var derjämte smärt och harmonisk; hans fina ansigte hade en viss sträng skönhet. Han skrattade sällan, men hans leende var intagande genom det uttryck af godhet, som då upplyste hans ansigte. Af själ och hjerta var han militär, och han tycktes skapad dertill. Outtröttlig i sina studier, med sin orubbliga pligtkänsla och ett stort både fysiskt och moraliskt mod, tycktes mig få, så som han, vara födda till krigare. Han skulle sannerligen ha blifvit aldeles förstörd af damernas hyllning, om han icke förefallit så aldeles oemottaglig för den. Icke så, som om han på något sätt tänkte ringa om dem! Från sin kärlek till vår moder hade han fått det högsta begrepp om hvad qvinlig fullkomlighet kan vara; men han tycktes dela qvinnorna i två klasser, den ena de qvinnor, som genom sin renhet stå så högt, att man endast i djupaste vördnad kan nalkas dem, den andra de qvinnor, som stå så lågt, att man måste sky dem som det onda sjelft. Att det mellan dessa finnes en del menskliga väsen, som man kan älska, tycktes han icke haft sinne för. Han trodde i det allra längsta på en qvinnas ädelhet; men fick han allt för talande bevis på motsatsen, då öfvergaf han henne med en kort process af förakt, hvori dock alltid ingick hans ridderliga sträfvan att icke ställa henne i dåligt ljus inför andra.

Då vi ett par vintrar ofta varit tillsammans med Olga, och jag ständigt såg hennes hänförelse för Georg vara i stigande, gjorde jag honom en dag uppmärksam derpå.

»Du kan ju inte undgå», sade jag, »att se, huru hon föredrager dig framför alla andra»

»Ah, deri tager du alldeles fel», sade han med allvarligt ansigte. »Hon är såsom husets enda dotter en älskvärd och uppmärksam värdinna, men hon är ju lika vänlig mot dig och alla de andra.»

»Skulle du inte vilja gifta dig med henne?» sade jag efter en paus; att gendrifva hans uppfattning af saken kunde icke falla mig in, emedan jag visste, att sådant skulle varit fullkomligt onyttigt.

»Jag gifta mig!» utbröt han. »Nej, jag duger alldeles inte att gifta mig; jag duger bara att släss.»

Jag iakttog honom nogare för framtiden, för att se, om jag ändå icke i hans väsen kunde uppdaga något, som tydde på en känsla, hvilken han ville dölja, men förgäfvades. Jag tänkte mig möjligheten af, att han såg, huru min kärlek för Olga med hvar dag blef djupare, och att han icke ville gå mig i vägen; men jag fick till sist ett tydligt bevis på, att så icke var fallet.

Genom en tillfällighet hade jag sett, att han i en låda hade gömt ett porträtt af en ung flicka. Det var en kusin till oss, en prestdotter från Jylland, som under vintern då och då hade besökt oss. Hon var, hvad jag ville kalla en tämligen obetydlig flicka och icke heller vacker till sitt yttre, men hon var en snäll och god dotter samt uppfostrad i sträng tukt och pligttröhet. Hon talade mycket litet och gjorde i det hela föga intryck af att vara en sjelfständig person. Innan hon fyllt tjugu år, gifte hon sig med en prest, som var enkling och hade barn, hvilka voro nästan lika gamla som hon sjelf.

Kort efter hennes bröllop fann jag Georg en dag ensam i sitt rum, sysselsatt med att noga betrakta hennes porträtt. Då jag kom in, gömde han det hastigt. Jag ville säga något likgiltigt, men jag kunde icke. Jag gick fram till honom och sade:

»Georg, är det verkligen hon?»

»Ja, jag har hållit af henne», svarade han kort.

»Och hvarför?» måste jag utbryta.

»Hvarför?» svarade han. »Emedan jag håller af att människor äro sanna och hederliga, och det är hon.»

»Men det fins väl många andra, som också äro det — och mera dertill?»

»Det fins ingenting, som är mera än det», sade han; »och dessutom äro de flesta människor så invecklade, att jag verkligen ibland kan börja tvifla på, huru det står till med deras ärlighet.» Han strök sig öfver ansigtet och fortsatte: »Vilhelm, vill du göra mig en tjänst?»

»Allt hvad du vill!» svarade jag.

»Att aldrig med ett ord vidare häntyda på detta?»

Jag gaf honom handen och har troget hållit mitt ord; men jag erkänner, att jag för mig sjelf i oändlighet har tänkt och tänkt på detta fenomen, huru han, den så rikt utrustade, af alla så firade och beundrade, just skulle lägga sitt hjerta för hennes fötter, för en flickas, som för att vara lydig dotter utan minsta ansträngning gör ett förståndsparti. Nå ja, det menskliga hjertat har sina ogenomträngliga vinklar och vrår.

Vi fortsatte att lefva med i sällskapslifvet om vintern och att umgås flitigt med Olga. Georg lefde med lidelse i sina militäriska studier och öfningar.

Jag sjelf fick tidigt en mycket god plats såsom underlärare i en skola, der en af mina vänner var rektor.

»Den tjensten kan man nästan gifta sig på», sade mina kamrater till mig, men jag tänkte icke på att gifta mig; jag tänkte endast på en, som jag var säker om att aldrig kunna få.

Men då hände det i fjor vinter — ja, jag menar året före mitt bröllop — att Olga med ens alldeles ändrade uppförande. Hon mottog tämligen nådigt Georgs ridderliga uppmärksamhet och gaf honom till punkt och pricka det samma igen, men aldrig mer. Deremot visade hon mig allt mera och mera vänlighet, bad mig om småtjänster och anförtrodde åt mig ett och annat, hvilket hon bad mig bevara såsom våra enskilda hemligheter. Jag var förvånad, lycklig; jag kunde icke tro mina egna ögon. Men då det allt tydligare visade sig, att hon gerna såg mig, kom jag i ett varmt ögonblick, då vi under en bal voro ensamma i ett kabinett, att säga henne, huru innerligt och länge jag älskat henne, och fråga henne, om hon kunde tänka sig möjligheten af att dela öde med en tarflig skollärare. Jag kunde icke undertrycka min förvåning öfver, huru hon leende såg på mig och sade:

»Det tycker jag du kunde ha hittat på att fråga mig om för länge sedan.»

Jag fick många lyckönskningar och många afundsmän. Min moder, som visste, huru länge jag hade hållit af denna flicka, glädde sig med mig åt min lycka. Hon var också mycket intagen i Olga, och Olga kunde vara intagande som få. Likasom det

i hennes skönhet var något vexlande, oväntadt öfverraskande, så också i hela hennes väsen. Det fans nästan icke en mensklig känsla, som hon ej hade en hastig och tydlig uppfattning af. Visserligen gick det fort öfver från sorg till glädje, från tårar till uppsluppenhet, och den egentliga grundtonen i hennes väsen var icke lätt att få reda på; men så länge en stämning varade, visade den sig så rikt meddelande, att alla måste ryckas med, som voro i hennes närhet.

Mot Georg förändrade hon efter vår förlofning helt och hållet sitt sätt. Hon visade honom en nästan kylig förnämhet, hvaremot hon i hans närvaro var ömmare mot mig än någonsin annars. Det förra tycktes han icke lägga märka till, det senare glädde honom tydligen.

Så blefvo vi gifta och tillbragte den första vintern i Köbenhavn, i en våning som mina svärföräldrar utstyrt med all möjlig smak och trefnad. Vi hade då och då små bjudningar, och Georg helsade ofta på oss, men det grämde mig, att ett hjertligt förhållande aldrig tycktes komma att uppblomstra mellan Olga och honom. Han var mot henne alltid den förekommande, artige riddersmannen, och hon behandlade honom antingen besynnerligt förnämt eller gjorde sig skyldig till ett slags nyckfullhet emot honom, som tydligen plågade honom. Georg och jag hade aldrig talat med hvarandra om Olga; men en afton, då jag helsade på honom i hans bostad, tog jag med ens bladet från munnan och sade:

»Håller du riktigt af min hustru?»

»Jag ser ju, att hon gör dig lycklig», svarade han och tog mina händer, »och det är allt, hvad jag kan önska. Ty hon gör dig ju riktigt lycklig?»

»Kan du verkligen tvifla på det?» sade jag. »Ack, öfver all beskrifning!»

»Gud gifve, att det alltid måtte förblifva så, ty det förtjenar du, min goda gosse», sade han och slog mig på axeln; han hade tårar i ögonen och vände sig bort för att dölja dem.

Samma afton sade jag till Olga, då vi voro ensamma:

»Är du stött på Georg för någonting? Jag vet rakt inte, hvart all din gamla entusiasm för honom tagit vägen.»

Hon rodnade plötsligt och sade:

»Åh, han! Han är ju höjd öfver all kritik.»

»Men du kan väl ändå vara litet vänlig emot honom», sade jag.

»Det tror jag, uppriktigt sagdt, att han helst vill slippa», svarade hon. »Det är bara du, som tycker om, att man kysser dig»; och så afklippte hon med en kyss alla ytterligare invändningar från min sida . . .

Nu var Georg ute på manöver, och Olga hade sjelf föreslagit, att vi skulle tillbringa dessa veckor i Hellebæk.

»Alldeles ensamma, vi två! Alldeles ensamma!» sade hon med en djup suck. »Jag trängtar så förfärligt efter det.»

Hon hade under sista delen af vintern begynt att se klen ut, var nervös och orolig, och hennes ögon hade då och då en feberaktig glans. Jag glädde

mig därför åt, att bad och hafsluft skulle göra henne godt, och jag tyckte äfven, att hon snart drog fördel deraf. En besynnerlig oro låg likväl för det mesta öfver henne. Var hon nere vid hafvet, så ville hon upp i skogen, och var hon i skogen, så sade hon, att hon qväfdes och ville ned till stranden igen.

Då vi en dag hade företagit en lång promenad, kommo vi in till den skogssjö, der vi den der aftonen i vår barndom hade plockat hallon mellan bäckarne.

»Mins du», sade jag till henne, »då du trodde, att älfvorna kommo efter oss, och skrämde halft i hjäl mig, men Georg påstod, att det bara hade varit vårt onda samvete?»

»Ja, Georg!» sade hon. »Han skulle naturligtvis säga så, han, den störste prosaiker som finnes. Men jag — jag tror på älfvorna . . . jag tror på dem ännu . . . på troll och runor och älfskott och allt i hop!»

Vi tillbragte hela dagarne tillsammans med promenader, med segelfärder, med långa hvilostunder under askarna på backen bakom fiskarhuset, der Olga sysselsatte sig med något handarbete, medan jag läste högt för henne. Ofta hände det då, när jag läst ett stycke eller en vers, som riktigt hade gripit mig, och jag såg upp för att finna ett deltagande uttryck i hennes ansigte, att jag möttes af en underlig, orörlig blick. Det såg ut, som om hon på en gång koncentrerade sin tanke på något, och ändå var långt borta. När jag frågade: »Är det inte vackert?», så sade hon med ett besynnerligt tankspridt uttryck: »Hvad för slag?»

»Du sitter allt i tankar», sade jag då. »Hvad tänker du på?»

»Jag tänker inte», sade hon, »jag drömmer»; och hon lade arbetet i knät och stirrade ut öfver hafvet, som om hon verkligen framför sig såg syner dyka upp ur vågorna.

»Hon är lycklig», tänkte jag, »så lycklig i det närvarande, att hon icke behöfver näring af andras tankar och ord»; och jag lät boken ligga eller fortsatte att läsa för mig sjelf.

Med vårt värdfolk stodo vi på den bästa fot. Ole Svendsen, som blifvit något större och gröfre, men ännu hade sitt vackra, manliga yttre, smålog alltid åt oss och lyfte på mössan, när vi gingo förbi, der han satt med sina nät. Mor Maria pysslade moderligt om oss, och de två unga männen, Sofus och Per, som bägge voro flinka sjömän och natt och dag hjälpte sin fader, beundrade tydligen Olga på afstånd. Den vackraste af dem, Sofus, rodnade som en flicka, när Olga talade till honom, och kom ständigt med förslag om att en dag få taga oss med på en färd till Kullen, när vinden vardt lämplig dertill.

Vi voro vittnen till huru dessa människor ständigt arbetade ett strängt, enformigt arbete för att förvärfva dagligt bröd, och huru de dock alltid tycktes vara belättna. Blef hoppet om en god fångst be draget den ena dagen efter den andra, så gingo de med samma lugn till ett nytt försök, förvissade om, att någon gång skulle dock saken lyckas. Om vädret var hårdt, medan de voro borta — och under den sommaren hade vi ett oroligt och stormigt väder — så var mor Maria lika förhoppningsfull.

»Ännu har allting gått mycket, mycket bättre, än jag någonsin väntat», brukade hon säga. »Och i ängslan kan ingen stå ut att lefva; man måste lemna sådana saker i vår Herres hand.»

Under en vecka hade de haft ovanlig motgång. Aldrig lönades deras ansträngningar med någon vinst, men ofta fördes näten hem sönderrifna och förstörda. Maria gick och plockade örter i trädgården till vår middag, som hon åtagit sig att laga, och Olga kom just gående förbi.

»Stackars Maria», sade hon, »det är visst rent på tok för er nu.»

»Inte rent på tok, lilla frun», sade Maria och lade omsorgsfullt sina örter i korgen. »Ännu ha vi inte svultit, och jag är säker på, att vi inte heller komma att göra det. Man kan inte så der bara taga de goda dagarne af Herren och inte vilja taga emot de onda. Det klarar sig nog med en annan vind, som far brukar säga.»

Olga gick tigande framåt och kom upp till mig i backen, der jag satt. Hon kastade sig med någon häftighet ned vid min sida och sade:

»De äro nästan odrägligt förträffliga, de här meniskorna», och så berättade hon mig, hvad som förefallit.

»Nå ja, det är väl inte någonting att bli ledsen öfver», sade jag. »Det är alldeles inte något pjunk med dem, och en sådan ihärdighet och hoppfullhet är väl hvad vi alla böra önska och sträfva efter.»

»Ja, du är likadan, ni äro alla likadana. Ni känna på edra fem fingrar, huru ni böra tänka och handla vid alla tillfällen i lifvet . . . om måndagen så, om tisdagen så, om onsdagen så!» Och så räk-

nade hon efter med den ena handen på den andras rosenröda fingerspetsar; derefter slog hon med händerna som ett par vingar och sade: »Jag vill, att menniskor skola skrika, när någonting gör ondt, och gråta, när de äro ledsna. Det är förfärligt att så der alltid gå och gömma på allting!»

»Jag hoppas då, att du inte går och gömmer på några hemliga kval», sade jag halft på skämt.

»Jag? O nej! Jag är så lycklig, som du vet», sade hon med eftertryck. »Och likväl kan jag på en gång få en sådan lust att gråta!» Och dermed brast hon plötsligt ut i häftig gråt; men då jag förskräckt närmade mig för att trösta henne, log hon genom tårarne och sade: »Du förstår väl, att det är bara barnsligheter. Jag har känt mig så beklämd. Det blir bestämdt åska.»

Det kom verkligen ett förfärligt oväder på eftermiddagen, men ingen åska. Vinden hade varit sydlig med varmt väder, men plötsligt sprang den om på nordlig, något som sjömännen sade mycket sällan inträffade. Det var, som om himmel och haf hade råkat i en enda hvirfvel, alla fartyg gingo för tackel och tåg, och stormen rasade som en orkan nära en timmes tid. Olga ville ovilkorligen ut. Hon sprang ifrån mig upp på backen, och der stod hon med håret flygande för blåsten, skrattade och skrek och klappade händerna.

»Du tycker om det här, tror jag?» sade jag till henne.

»Ja, härligt», sade hon med gnistrande ögon. »Så skall det gå!»

»Om bara ingen olycka händer», sade jag. »Vid sådan plötslig omkastning kunna många fartyg råka i stor fara.»

»Nåja, den som vill ut på hafvet, måste vara beredd på faran, och dessutom — allting skall ju förås för eller senare. Är det någonting, som man vet riktigt säkert, så är det väl det», sade hon.

»Det ligger någonting förfärligt i naturens uppörda krafter», sade jag och försökte hålla fast henne i den våldsamma blåsten.

»Ja, någonting förfärligt skönt!» sade hon. »Så är det just, man sjelf har det.»

»Älskar du mig så våldsamt?» frågade jag och såg forskande på henne. »Du ser inte så vild ut.»

»Jag kan inte älska mer än på ett sätt, och det är våldsamt», svarade hon . . .

Mot slutet af den tid, då vi voro der ute, kom Georg helt oväntadt till oss på besök. Jag var ensam hemma, och han stod plötsligen inne i rummet och sade:

»Se, här har ni mig! När jag slutat, måste jag ändå ut och se, huru ni mädde: men om två dagar skall jag vara i Kjöbenhavn igen.»

Vi hade som alltid, när vi träffade hvarandra efter en längre skilsmässa, oändligt mycket att sampråka om, och medan vi talade i munnen på hvarandra, gick Georg omkring i rummet, såg på alla möbler, rörde vid allting och roade sig åt, att han så bra kunde komma ihåg alltsammans, ehuru hela huset förekom honom alldeles otroligt litet, emot hvad han mindes.

Medan vi stodo och talade, steg Olga in. Hon kom från badet, och hon var aldrig så vacker som då. Håret hängde vått och glänsande omkring axlarna, hyn var mera blomstrande än annars, och hon kom smågnolande med lätta steg. Då hon i dörren fick öga på Georg, upphäufde hon ett rop: »Georg, du här!»

»Åh, hvad du ser vacker och frisk ut!» sade han. »Du är bestämdt raskare, än du var i Kjöbenhavn.»

»Intresserar det dig verkligen att veta?» svarade hon, i det hon kastade hatten och handduken ifrån sig.

Han teg och gick fram till fönstret; men efter några ögonblick sade han:

»Jag vet inte hvad du egentligen anser mig för, Olga! Skulle det inte intressera mig, huruvida min brors hustru är frisk?»

»Jo, din brors hustru är ganska frisk», svarade hon.

Det plågade mig nu som alltid, att det strax skulle bli ett spändt förhållande mellan dem, men jag måste tillstå för mig sjelf, att det var Olgas skuld. Emellertid blåste snart denna lilla misstämning bort, då Maria kom in och strax derpå Ole och hans söner. De voro alla så glada öfver att se Georg igen, och gamla Maria kunde icke nog förvåna sig öfver, huru ståtlig och vacker löjtnanten hade blifvit. Under de två dagar, han var hos oss, vann han alldeles deras hjertan, så mycket uppriktigt deltagande visade han för allting, som angick dessa präktiga menniskor. Med Ole och de båda sönerna var han nere vid stranden för att få reda på skilnaden mellan de olika näten och de olika sätten att fånga fisken. Han var med dem vid båten för att beundra den nya reparation,

som de under förra året kostat på den; med Maria var han i trädgården för att se, huru de nyplanterade äppelträden frodades der, och för att sätta sig in i hennes planer att lägga om en del af den. Hans praktiska sinne gjorde, att alla dessa saker verkligen roade honom, och hans hjertas godhet lät honom med ett eget deltagande lyssna på dem alla.

Om eftermiddagen företog han med Olga och mig en lång promenad in i skogen. Vi gingo först bredvid hvarandra, men efter en stund var han likasom i forna dagar före oss och vände sig blott då och då om för att se, om vi voro med. Då vi kommo till en krökning af vägen, stannade han ett stycke framför oss och stödde sig på ena benet med armen i sidan, medan solen sken genom löfvet på hans panna och mun. Han log åt oss och blef stående för att vänta. Olga, som höll mig under armen, tryckte den sakta och sade:

»Han är vacker!»

»Nå, det var då väl, att du en gång riktigt öppet medger det», svarade jag.

Nästa dag föreslog Sofus igen sin älsklingstur till Kullen, men Georg var rädd för, att vinden skulle kunna lägga sig, medan han var der borta, och att vi således icke skulle komma tillbaka i tid för hans resa till Köbenhavn, der han nödvändigt måste inträffa på bestämd tid. Det stannade då vid en längre seglats ned förbi Kronborg.

Vi hade frisk vind, och båten lade sig alldeles på sidan och sköt skarp fart genom vågorna med ett rislande ljud. Svenska och danska kusterna räckte ut armarne och famnade hvarandra så nära, att man

icke riktigt visste, hvar man skulle anse de spridda kyrkorna och gårdarne ligga.

Jag hjälpte Sofus att sköta seglen, Georg satt vid rodret, och Olga låg på en filt i botten af båten nästan vid Georgs fötter och tillbakakastad, som om hon med välbehag ville följa alla båtens rörelser.

Plötsligt sade Olga:

»Kommer du i håg, Georg, då du frälste mig från den svarta gumsen, när jag var liten?»

»Åh, jag må väl minnas det», svarade han, »eftersom ni alla så ofta ha omtalt det som ett riktigt hjeltedåd.»

»Ja, men det *var* vackert af dig och modigt, då du bara var en liten gosse . . . Jag undrar, om du nu skulle våga dig i någon fara för min skull . . . om jag till exempel fölle i här?» Och hon plaskade med armen i hafvet.

»Det tror jag alldeles inte skulle behövas», sade Georg, »ty jag är säker på, att innan jag hunnit tänka en tanke, så skulle Vilhelm vara ute och taga upp dig.»

»Ja, naturligtvis», sade Olga i en likgiltig ton . . .

Ej långt efter det att Georg lemnat oss, reste vi sjelfva. Vi hade ännu den glädjen att se en mängd lyckliga ansigten omkring oss, emedan Ole haft den sällsynta lyckan att fånga en stor helgefundra, något som alltid var en betydande tilldragelse i fiskläget, och som gaf en verkligt god inkomst åt den lycklige fångstmannen. Vi skildes från vårt värdfolk med ömsesidiga lifliga önsknningar att snart få träffas lyckliga igen. Huru annorlunda skulle det icke bli!

III.

Och nu är jag här igen efter många års mellanrum, och allting är förbi: de äro allasammans borta! Ole Svendsen är död, hans vackra unga Sofus har drunknat, Per har gift sig och bor med sin unga hustru och ett par hvithåriga pojkar i det gamla huset, der ännu mor Maria går omkring och sysslar för dem, allvarlig, klok och stilla som alltid. Olga är borta, Georg är borta, allt, allt, allt, och dock är jag nästan tvungen att säga: det är kan hända bäst, som det är. — — —

De år, som följde på vår vistelse här ute i Hellebæk, vardt Olga för mig allt mer och mer underlig. Vi fingo inga barn, och jag trodde ibland, att hon sörjde deröfver, men när jag frågade henne derom, svarade hon alltid:

»Skulle jag kunna uppfostra barn? Jag har fullt upp att göra med att sköta mig sjelf.»

Jag var mycket upptagen af skolan, men Olga hade sin familj nära till hands och dertill många vänner. Det hände också, när jag var upptagen, att Georg kom och höll henne sällskap. Förhållandet dem emellan kunde jag aldrig rätt förstå. Det föreföll mig ofta, som om Olga på ett verkligen orättvist sätt bedömde och behandlade Georg. Hon sade ofta, när hån sjelf hörde det, att en mera prosaisk natur hade hon aldrig känt, att den och den saken skulle han aldrig yttra sig om, han, som icke hade menckliga känslor, och dylikt. Ofta låtsade hon all-

deles icke se honom, och vid andra tillfällen gaf hon honom befallningar på ett sätt, som måste kännas kränkande. Men han bar allting med samma ädla lugn. Hon var min hustru, och han ville till det yttersta göra sin pligt imot henne. Dessutom betraktade han henne halft som en patient.

»En människa, som är så orolig och hvars lynne man så litet kan beräkna, är inte frisk», sade han, men tillade ängsligt: »Du behöfver alldeles inte oroa dig. Jag tror inte, att hon har någon egentlig sjukdom, utan är såsom så många fruntimmer svag och nervös, den lilla stackaren, och jag tror, man kan inte vara nog öfverseende med henne.»

Han behöfde verkligen uppmuntra mig dertill, ty jag erkänner, att de plötsliga omslagen i hennes lynne ofta inverkade störande på mig och mitt arbete. Under vissa tider behandlade hon mig, som om hon förmligen hyst någon motvilja mot mig, och så kunde hon derefter utbryta i en plötslig, omotiverad ömhet. Hade jag icke älskat henne så högt, skulle må hända alla dessa brytningar icke ha rört mig synnerligen; men jag var beroende af hvarje leende af henne som en växt af solstrålarne, och jag hade hvarken rast eller ro någonstädes, när jag visste, att hon för ögonblicket icke var vänligt stämd mot mig.

Då bröt kriget ut. Jag ser ännu Georg framför mig, när han kom för att säga oss farväl: det lyste bokstafligen om honom. Han var bland de första, som sändes öfver med trupper, och han darade som en stridshäst af längtan efter att få slippa lös.

»Det är bara en sak som är ledsam», sade han, då vi voro ensamma den sista aftonen; »det är att lemna mamma. Jag ville inte göra henne den sorgen att stupa, — men, för resten!» Han tömde sitt glas i ett drag och satte det framför sig. »Jag hel-sar mitt öde välkommet. — Och du, min käre Vilhelm», sade han och tog min hand, »hur jag önskar, att du må bli allt mer och mer lycklig!»

»Ja, om bara Olga kan vara lycklig!» sade jag. »Men ibland tviflar jag på, att hon är det.»

Han satt framåtlutad och gned sina händer.

»Men det är just, hvad hon *måste* vara», sade han efter en paus. »Jag tycker också ibland, att hon inte är nog tacksam. Jag skall säga henne det i morgon, när jag kommer för att taga afsked.»

Han kom nästa dag ännu en gång för att säga sitt sista farväl. Hans steg voro så lätta, som om han gått till en fest.

Då han sade adjö till Olga, kysste han hennes hand; det var första gången jag såg honom göra det.

»Farväl, min syster!» sade han och såg vänligt och deltagande på henne. »Låt mig se, att du alltid och innerligt kommer i häg, huru lycklig du är.»

Hon svarade ej ett ord. Hon stod med ett besynnerligt leende i ansigtet och såg stadigt och oafvändert på honom. Hennes farväl var knapt hörbart, men hon var mycket blek. Då jag följt Georg ut och åter trädde in, låg hon afsvimrad på golvet.

Den tid, som nu följde, var Olga svagare än eljest. Hon gick tyst och blek omkring, och när jag frågade henne om orsaken, sade hon:

»Förundrar det dig, att mitt fosterlands olycka också tynger på mig?»

Min moder gick i ständig, frätande ångest för sin älskling. Hon grät i stillhet under långa timmar efter hvarandra, och en dag sade hon till mig:

»Jag vet så säkert, att jag aldrig ser honom mer!»

Och hon fick rätt. Han kom icke igen. Då Als utrymdes, föll han under återtåget för en fiendtlig kula, som gick in i bröstet och dödade honom ögonblickligen.

Efter kriget fingo vi af hans kamrater och förmän de varmaste skildringar af hans mod, hans ut hållighet, hans älskliga väsen som kamrat, men budet om hans död kom kort och kallt som den kula, hvilken hade träffat honom.

Min moder var till min förvåning alldeles lugn och sansad.

»Det är bättre än ångest», sade hon, »och han har fallit som en hjelte.»

Jag själf var upplöst i sorg och gråt, men då jag talade om det för Olga, svarade hon ingenting. Hon såg på mig, som om hon icke begrep, hvad jag sade; derpå gick hon in i sängkammaren och läste igen dörren efter sig. Först efter många knackningar och böner fick jag henne att öppna, och då fann jag henne i ett sådant tillstånd, att jag trodde hon blifvit vansinnig. Hon låg baklänges på sängen med håret upplöst och stönade med ett doft, ohyggligt ljud. Derefter kastade hon sig plötsligt framstupa och skrek högt.

»Älskade», sade jag till henne och gick närmare, »det är en stor och förfärlig sorg, som har träffat

oss, men om vi bära den tillsammans, om jag får lof att dela den med dig, då skola vi kunna uthärda den.»

Hon stirrade på mig, som om hon blifvit upptänd af en plötslig vrede.

»Du!» sade hon. »Vill du dela sorgen med mig? Nej, den vill jag åtminstone bära ensam. Hvad är din sorg? Hvad är allas er sorg öfver honom? Har någon af er älskat honom en tusendel af hvad jag gjort? Har någon af er utstått de qual för honom, som jag gjort?»

Jag vek tillbaka för henne.

Jag förstod knapt, hvad hon sade. Hon såg ut som en hämdens genius, der hon satt i sängen med sitt utslagna hår, ögonen flammande i det hvita ansigtet och med krampaktigt knutna händer.

»Ack, du stackare», sade hon till mig, »du förstår mig inte, och likväl borde du kunna förstå, att det är *honom* jag har älskat, *honom* jag älskar och i evighet skall älska, ehuru jag lika litet egde honom, då han var lefvande, som nu, då han ligger blodig och död.»

Hon brast ut i en ändlös gråt. Då den började saktas, gick jag till henne. Jag hade glömt allting. Att Georg var död, tycktes mig icke längre vara något att sörja öfver. Jag förstod bara, att jag var bedragen, att hela mitt lif med henne, som jag älskade, hade varit en enda lång lögn.

»Hvarför gifte du dig då med mig?» frågade jag med en ton, som föreföll mig sjelf iskall.

»Hvarför?» återtog hon. »För att komma i hans närhet, för att få höra hans röst, se hans ansigte och tvinga honom att vara vänlig mot mig, då han inte ville älska mig.»

»Och du har varit belåten?»

»Ja, jag har varit belåten», svarade hon med ett kort skratt. »Jag har varit belåten, såsom en meniska kan vara det, som är kastad ned i helvetet. Jag trodde, att hans närvaro skulle lugna mig och skänka mig tröst, men den var förfärlig. O, denna kalla höflichkeit, denna nedlåtande godhet, hvarmed han behandlade mig, såsom man behandlar ett bortskämdt barn! Jag har försökt allting. Jag har varit stolt emot honom: han tog ödmjukt emot det. Jag har varit innerlig emot honom: han tog emot det med en främmande persons vördsamhet. Jag har sökt att bli förtrolig med honom: han vek tillbaka med kall bestämdhet och visade mig, att der hade jag ingenting att göra. Jag har koketterat för honom, och han rynkade ögonbrynen och sörjde öfver min dålighet. Och nu är han borta, — för alltid, för alltid borta! Jag ville få honom tillbaka, om han också medförde alla de gamla qvalen!»

Hon bröt igen ut i tårar, och jag lät henne gråta. Jag tänkte, att efter en så förfärlig hjertestöt, som hon gifvit mig, skulle hon icke kunna dröja länge med att komma och lägga en mildrande hand på det sår hon slagit, — men jag bedrog mig. Då hon gråtit ut, vardt hon stum. Ingen af oss, hvarken min moder eller mig, tillät hon att dela sin sorg. Den var för henne så förfärlig och så helig, att all beröring af andra händer var för henne förnärmande.

Vi hade fått hem Georgs lik, och innan han begrofs, stod han i en öppen kista i kyrkan. Han låg der så vacker i döden, med en tjock blomsterkrans kring pannan och kistan öfverhöljd af blommor. Då

min moder och jag voro der, ville Olga icke följa oss, men jag vet, att hon sedan var der ensam. Klockaren berättade för mig, att en beslöjad dam i skymningen kommit till kyrkan och bedt att få slippa in i grafkapellet, der endast några lampor brunno. Hon hade knäfallit på golvet ett stycke från kistan, med ögonen oafvändt fästa på den döde och händerna fast sammanknäpta, i det hon med sakta röst oupphörligt upprepade: »Älskade, älskade, älskade!»

»Männe löjtnanten hade en fästmö?» frågade klockaren, som berättade det för mig.

»Han var inte förlofvad», svarade jag . . .

Jag vet icke, hvarför det aldrig föll mig in att söka skilsmässa från Olga. Hon hade sjelf icke föreslagit det, och så länge hon ville stanna under mitt tak, ville jag icke bedja henne gå. Jag hade allt sedan hennes bekännelse för mig aldrig talat mera derom till henne. Jag väntade oupphörligt, att hon skulle komma, men hon kom icke. I det yttre uppfyldt hon mera samvetsgrant än någonsin annars sina pligter, och jag — jag vet icke, hvad som förmodde mig att hysa ett svagt hopp om att åter kunna eröfra henne. Jag ville försöka likna Georg, bli lika ädel och finkänslig som han, ödmjuka mig sjelf, vänta och hoppas och tro, att hon må hända en dag skulle röras af min kärlek och komma . . .

Hon kom också till sist, men då låg hon på sitt yttersta. En smittosam feber hade angripit henne och tog lifvet af henne inom få dagar.

Då jag den sista natten satt hos henne, vände hon sitt ansigte mot mig och sade:

»Kan man öfvervinna en stor kärlek?»

»Ja, det slags kärlek, som du menar, tror jag, att man kan bli herre öfver», sade jag.

»Alltså håller du inte mera af mig?» sade hon.

»O Olga!» utbröt jag och knäföll bredvid henne.

Jag kände på en gång hela osanningen af mina ord.

»Min stackars gosse», sade hon. »Jag har gjort dig mycken orätt; men jag tror inte, att jag skulle ha känt det, om jag inte måste dö.»

Jag kysste hennes hand, och hon sade igen:

»Har du förlåtit mig?»

Jag kysste igen hennes hand.

»Allt?» frågade hon. »Säg: allt?»

»Allt!» svarade jag.

Det var vårt sista samtal.

* * *

Min moder lefde icke länge efter Georgs död, och nu är jag ensam. I går kom jag hit ut. Jag måste återse de gamla ställena, och jag fick hyra vårt gamla rum hos mor Maria och hennes son och sonhustrun.

Det har i dag varit en qualmigt het dag. Ett besynnerligt tryck har hvilat öfver jorden och öfver mitt eget hjerta. Jag har i förmiddags gått vid stranden och tänkt på allt det försvunna, på min korta, bedrägliga lycka, och jag har önskat att äfven min historia vore förbi.

Efter middagen gick jag upp på Odinshöi och var der alldeles ensam. Hafvet låg djupt under mig i en dämpad glans och gick med långa, hviskande böljslag in mot land. Skeppen lågo der i stora, spridda, hvita buketter. Från Kronborg saluterades en förbi-

farande örlogsman: först kom röken och blixten, och en stund derefter den dämpade knallen, som af mångdubbelt eko fördes öfver vattnet. På himmelen upp-tornades allt flere och flere höga, hvita skyar med rosenröda och violetta partier. På en gång började åskan gå. Det ljud långt i fjärran, som om hon rullade fram öfver Skåne; men så småningom kom det närmare, och då bröt regnet löst, ett tätt, varmt åskregn. Jag stälde mig i lä, till dess det var förbi. Det saktade af och tog till ett par gånger, men dog sedan bort med det sista åskmullret i fjärran.

Solen sken fram, och hafvet lyste med eterisk klarhet. Luften fylles af en förunderlig friskhet. Alla växter och blommor doftade, gräset, smultronen, de vilda törnrosbuskarne — allt utsände offer af väl-lukt. Naturens och lifvets skönhet kom med en vid-underlig makt öfver mig.

»Jag är ännu ung», tänkte jag, »och om äfven min egen lycka är förbi, så är jag därför icke färdig med lifvet. Allt detta traktande efter att komma i besittning af, att ega och njuta — huru litet är det icke värdt till sist! Men jag måste taga del i allt detta, som lefver och arbetar omkring mig. Några rosor skall jag väl ändå kunna bära, lika väl som hvar enda buske på dikeskanten.»

Jag lät handen fara genom det långa, våta gräset och såg ut öfver fälten, som grönskade bakom mig. Jag gick hem så lätt, så underbart lätt och styrkt.

Här hemma satt Maria utanför dörren och stickade. Hon nickade vänligt åt mig.

»Hvad sitter Maria och tänker på?» frågade jag.

»Jag sitter och tänker på vår Sofus, som drunknade i fjor. Ja, de bästa tar vår herre till sig: dem fins det användning för på alla ställen!»

»De olyckliga tar han också ibland», sade jag och tänkte på henne, som lidit så mycket.

»Åh ja, det fins ju sådana, som hvarken kunna finna ut eller in, och som få lof att slippa härifrån», sade hon. »Men vi andra småfolk», fortsatte hon, »som veta, hvad vi ha att göra, och som duga bäst för det småplock, som är omkring oss, vi kunna stanna, der vi äro så länge.»

»Ja, ja, du har rätt, Maria», sade jag, »men ibland kan det vara svårt nog.»

»Ja vist», svarade hon, »men jag skall säga er någonting: det kommer bara an på en sak, att man är riktigt — så der — trofast, och det kan hvar enda en, som vill.»

»Jag skall väl försöka att vilja», svarade jag.

En Evas dotter.

För en del år sedan låg i utkanten af staden ett hus, som var byggt i de första årtiondena af vårt århundrade. Det var ett hvitt stenhus med endast en våning och några vindsrum. De höga fönstren voro indelade i en mängd små rutor, och det brutna taket var täckt med svart, glaseradt tegel, hvaribland en och annan röd takpanna lyste. Till huset hörde en liten trädgård, och de täta almarna stodo ända upp till salsdörren, så att det sällan var riktigt ljus i rummen.

Vid den tid, då den lilla händelse inträffade, som vi här vilja försöka att skildra, beboddes huset af en gammal fröken Juul och hennes systerdotter Anne-Marie.

Det var en stilla, utomordentligt klar höstdag, en af dessa dagar, då alla ljud höras långt bort, alla aflägsna föremål komma närmare och alla konturer stå i bestämda, mejslade former. Dörren ut till trädgården var stängd, men innanför i en större salong låg gamla fröken Juul på en soffa. Der fans ingen matta, och solskenet kastade en mängd ljusa fläckar genom löfvet ned på det målade golfvet. De dansade och svängde fram och åter, jagade af skuggorna från almarnas grenar, som ännu hängde fulla af tungt löf. Rummet var för öfrigt möbleradt med spensliga, hvit-

målade möbler, här och der lätt förgyllda och klädda med blommigt kattun. I taket hängde en ljuskrona med stora glasbitar i form af hjertan och äpplen. I ena hörnet stod ett gammalt smalt piano med tillspetsade ben, som upptill voro prydda med en förgyld qvinnobyst, och mot en af väggarna hängde öfver en tjockmagad byrå en lång spegel, som högt upp var sirad med en mängd svarta figurer på guldgrund, framställande en rad sörjande personer, hvilka mellan fint utskurna guirlander buro en urna med aska, tillhörande någon okänd storhet. Rummet var för öfrigt endast lätt möbleradt, men det såg icke tomt ut. En viss gammaldags trefnad herskade der inne, och de höga fönstren och det omärkligt hvälfda taket gäfvö en anstrykning af aristokratiskt lugn åt det hela.

Den gamla damen, som låg på soffan, tycktes också alldeles passa till denna omgifning. Hon var icke klädd efter dagens mod, utan hon hade en hvit morgondrägt, med en stor indisk sjal öfver, hvilken hon draperat på ett ganska fantastiskt sätt. Omkring hufvudet hade hon vecklat en svart slöja fram och tillbaka, så att den nästan täckte hakan. På händerna bar hon långa halfhandskar, många ringar på de fina, magra fingrarna, och ehuru hon hade åtskilliga filtar öfver fötterna, stack dock en liten fot med uringad sko då och då fram under dem.

Hon måste i sin ungdom ha varit en stor skönhet, men nu tycktes tiden endast ha bevarat ett par stora, svarta ögon med ett lidande uttryck; för öfrigt var ansigtet mycket magert och infallet, och hela hufvudet såg litet ut, ehuru den svarta slöjan gjort sitt till att förstora det.

Hon låg tillbakalutad i soffan på en stor broderad hvit kudde och företog sig icke något annat än att sakta vrida omkring sina ringar, lyfta dem, sänka dem, spärra ut fingrarna på venstra handen och då och då stryka öfver dem med den högra. Gång efter annan suckade hon och lyfte från väggen öfver soffan en oval liten tafla, innehållande en svart silhouette af en ung man med krusigt hår och stor nedviken skjortkrage. Hon betraktade det några ögonblick, suckade och for med fingerspetsarne öfver sina stora ögon och magra kinder, och så hängde hon upp det igen för att efter en stund åter taga ned det.

En gammal trotjenare med mycket röd ansigtsfärg, korta armar och tjock mage kom ljudlöst in i rummet.

»Vill hennes nåd taga emot doktorn?» frågade han sakta.

Fröken Juul gjorde en jakande rörelse med handen, och den gamle tjenaren gick med krokiga armar och högtidlig min ut och öppnade tigande dörren för en ung herre. Han steg raskt in i rummet med hatten i handen. Det var en högväxt, starkt byggd man med ett afgjordt nordiskt utseende, bred öfver axlarna, smal om lifvet, svankryggig, med starka armar och ben. Ett tätt, blondt hår vältrade ned öfver pannan. Hans små blå ögon blickade bestämdt fram genom glasögonen. Munnen var stor och fast slutet.

Fröken räckte honom sin ena hand.

»Tack, bästa doktor Klehr!» sade hon med en melodisk och tilltalande röst. »Skall ni nu igen göra er besvär för min skull?»

»Åh, mitt besvär», sade doktorn och satte sig, i det han med två fingrar rättade på glasögonen

öfver näsan. »Om man bara kunde vara till någon nytta!»

»Jag tror det, ty värr, inte!» sade fröken och skakade sakta på hufvudet. »Det är denna eviga svaghet; — och dessutom — det kan ju vara särskilda dagar, särskilda minnen, som uppröra en mer än vanligt!»

Med darrande händer rättade hon på slöjan kring hakan, drog filten tätare omkring sig, flyttade på hufvudkudden och kom i en lätt nervös darning.

»Hm!» sade doktorn. »Har fröken ätit något i dag?» frågade han efter en stund.

»Jag har druckit en kopp té», svarade hon.

»Té? Får jag bedja fröken låta bli att tala om té, när det är fråga om att äta. Hvad tror ni, att en kopp té ger för krafter? Ni skall dricka vin och äta kött! Hvad skulle fröken säga om en kopp buljong nu på förmiddagen?»

»Jag vet inte», sade fröken och skakade på hufvudet, — »men om doktorn vill — jag är, som alltid, lydig.»

»Jag skall säga till derom, när jag går», sade han, »något måste ni förtära, annars gå krafterna alldeles bort.»

»Hvem är det der?» sade han plötsligt och fäste sina skarpa ögon på silhouetten ofvanför soffan. »Det der ansigtet förefaller mig bekant.»

»Åh», sade fröken Juul, och en hastig rodnad för öfver hennes ansigte. »Det är salig von Braune ... Kan hända kände ni honom till namnet?»

Han betraktade porträttet en stund stillatigande.

»Nej, jag känner det inte. Hvem var det?»

»Det var en adelsman af tysk slägt. Han umgicks mycket i min salig brors hus, medan han bodde i Stockholm. Det var, som ni vet, ett hus, der många märkliga personer samlades. Von Braune var ett musikaliskt geni, en högst märkvärdig man, men . . .»

Hon stannade och började lägga sin kudde till rätta.

»Har han gjort sig något namn i den musikaliska världen?» frågade doktorn. »Fröken vet, att jag är mycket okunnig i alla sådana saker».

»Ack nej», sade hon med en suck. »Han hörde till dem, som allt för mycket slösa med sina gåfvor. Han lefde för stunden — ett slags improvisator. Hela lifvet var för honom en sorts improvisation. Han tänkte aldrig på att draga någon nytta af det. Han var fattig, doktor Klehr, fattig på jordiska egodelar, och han blef det allt mer och mer; men i längden kan man ändå inte undvara dagligt bröd: det går illa för en människa då — eller hur?»

»Utan tvifvel», sade doktorn och sköt på glasögonen.

Hon låg och stirrade framför sig med sina stora, svarta ögon; de blefvo rent af ängsligt stora och svarta, tyckte doktorn.

»Det gick utföre för honom», sade hon, efter en paus. »Han blef, hvad man kallar, en förlorad varrelse. Men de, som kalla honom så, böra se till, om de inte sjelfva bidragit att få honom derhän. Ja, han är död nu. Han dog ung.»

»Hm!» sade doktorn igen.

Fröken torkade sig om näsan med en liten fin näsduk, suckade, lyfte på hufvudet och sade med sin milda röst:

»Har ni sett Anne-Marie?»

»Nej», sade doktorn. »Är hon hemma?»

»Hon gick för en half timme sedan ut i trädgården med den unge kandidat Alsin. Han reser utomlands om några dagar såsom informator för grefve S.' son. Har ni inte lust att gå ut och se efter dem?»

»Först skulle jag väl bestämma litet angående fröken sjelf», sade doktorn. »Ni måste nödvändigt äta, det är det första, och sedan sofva. Sofver fröken något?»

»Åh ja, något», sade hon och nickade sakt. — »Det är för öfrigt inte så illa att ligga vaken — bara att man om morgonen är så trött.»

»Jag skall skrifva något», sade doktorn och reste sig.

Han satte sig vid ett skrifbord, på hvilket det låg en mängd lösa papper, och skref ett recept. Medan han var sysselsatt dermed, sade han:

»Huru är det med fröken Anne-Marie? Hon hostar väl inte nu?»

»Nej, i höst hafva vi, Gudi lof, varit alldeles fria. Jag tycker, hon i det hela är glad och frisk — oändligt god mot mig, som ni vet.»

»Hon är ju fyllda aderton år nu?» frågade doktorn.

»Hon blef tjugu år midsommardagen», svarade fröken.

Doktorn lemnade receptet till fröken med några ytterligare order och sade henne derpå farväl, i det han tog hennes lilla hand mellan sina bägge.

»Så mycket besvär för min skull!» sade hon igen.

»Åh, jag ber; ingenting att tala om!»

»Ni kan gå ut genom trädgårdsdörren; den är inte läst», sade fröken.

Doktorn helsade och följde hennes anvisning. Utanför huset såg han ej till den unga fröken. Han gick därför längre ned i den tätare delen af trädgården.

* * *

En god stund förut hade Anne-Marie gått dit ned med kandidat Vilhelm Alsin. De två unga personerna gingo sida vid sida i den långa gången med kastanjeträden, som utan jämförelse var den vackraste delen af trädgården. Längre in emot midten var det allt för många träd. De stodo så tätt, att intet af dem riktigt hade kommit åt att breda ut sig, ehuru de skjutit upp betydligt i höjden. Gräsmattor fans det ej spår af, och blommorna bestodo af gamla törnrosbuskar, som alltid hade stått der och som, ehuru de aldrig eftersågos eller klipptes, dock af en viss seglifvad ungdomsvana alltid på sommaren slogo ut i några få exemplar af vackra rosor. Endast närmast uppe vid huset fans en blomstersäng, der en trädgårdsmästare hvarje vår planterade några växter för sommaren, några levkojor och penséer, hvilka sällan trifdes under den täta skuggan af almarna.

Anne-Marie gick i trädgården utan hatt och sjal i en tämligen tunn, ljus klädning. Hon var en afgjord brunett med vackert utseende. Hyn var blek, men frisk, näsan hade en stram krökning med ett par fint böjda ögonbryn upptill. De nötbruna ögonen hade stora ögonlock, under hvilka blicken ibland dolde sig, men plötsligt kunde ljunga fram med allvar eller skålmaktighet. Munnen var frisk och röd med en skugga af dun på öfverläppen, tänderna hvita,

men icke alldeles regelmässiga. Hennes växt hade en sällsynt smidighet, händer och fötter voro små, de senare med höga vrister.

Den unge man, som gick vid hennes sida, såg tydligen allt detta, men han tog sig endast då och då en förstulen blick derpå, emedan han var en tämligen blyg ung man, som ännu kände sig alldeles fallen ur koncepterna gent emot så mycken qvinlig skönhet.

För öfrigt hade han sjelf ett tilltalande yttre, — visserligen en något tafatt figur med brist på hållning och stora händer och fötter, men ett sympatiskt ansigte med en tankfull panna och ett par mycket vackra, grå ögon, som beslöjades af en hel solfjäder af mörka ögonfransar, samt ett halflockigt, mörkt hår, som föll ned öfver pannan.

De gingo helt stilla vid hvarandras sida i gången mellan kastanjeträden. Luften var så oändligt hög och ren. Med en svag liten duns kom då och då en af de gröna kastanjerna fallande och sprack i tu vid deras fötter.

»Se», sade Anne-Marie »äro de inte vackra!» Hon tog upp en halfva och plockade den bruna kärnan ut ur skalet. »Så blanka och mörka!» Hon började samla den ena efter den andra, och då hon icke längre hade plats mellan händerna, sade hon till sin följesven: »Herr Alsin, får jag låna er hatt!»

Han räckte henne den på ögonblicket med en sådan ifver, som om han skulle hafva tänkt: »Om det vore mitt hufvud, som fröken bedt om, så skulle jag hafva lemnat det.

»Hvad skola ni nu egentligen begagna dem till?» sade hon.

»Ja, hvad skola vi begagna dem till?» återtog han med en så betänksam min, som om det gäلت en sak af största vigt.

»Jo, nu vet jag», sade hon och sprang förut. »Kom, så skall ni få se ett ställe, der ni aldrig varit förr.»

Hon sprang nedför gången, trängde igenom ett tätt buskverk, och de stodo då vid en mur, som omgaf en del af trädgården. Den var mörk och förfallen, med gräs och växter här och der. Der den bildade ett hörn, fans en liten trappa, tre eller fyra steg hög, och der ofvanför var ett trågaller. Anne-Marie steg dit upp och kandidaten med henne. Ut-sigten, som annars skymdes af muren, öppnade sig här, och hela den vida slätten med sina åkerfält och trädgrupper, kyrkor och slingrande vägar låg som ett vidsträckt panorama med blånande höjder i fjärran.

»Är det här inte vackert?» sade Anne-Marie och stödde bägge armbågarna mot gallret.

»Åh!» utbrast den unge herrn belåtet och lät sina blickar med välbehag glida från den ena delen af landskapet till den andra. »Hvad heter den kyrkan, som ligger der långt borta bland löfmassorna?» frågade han. »Dit skulle jag vilja fara. Der måtte vara vackert.»

»Precis det samma har jag tänkt», sade Anne-Marie. »Vi hafva inga bekanta der, men jag lemnade tant ingen ro, förr än jag kom dit; men jag kan försäkra, att det är alls inte vackert der borta. Träden ligga spridda, ehuru de härifrån se ut att ligga så tätt, och backen, som härifrån har en så vacker form, blifver alldeles flat, när man kommer närmare. Nu ser jag med ett sådant lugn dit bort, sedan jag vet, huru det är der.»

I det samma kommo två små bondbarn gående förbi på vägen, en liten gosse och en flicka. De voro barfota, med hvitt hår och hvita ögonbryn och solbrända i ansigtet.

»Barn!» ropade Anne-Marie. »Vill ni hafva kastanjer?»

De stodo stilla och sågo på hvarandra, men svarade icke.

»Vill ni hafva sådana här att leka med?» frågade hon igen och visade dem en af de bruna nötterna.

Barnen sågo på hvarandra under tystnad, men denna gång med ett bredt leende.

»Här har ni!» sade hon och kastade näftals ut på landsvägen.

Kastanjerna rullade i dammet, ned i diket, fram mellan stenarne, och bägge barnen i vildaste jagt efter dem. Man kunde icke hafva trott dessa stumma, små väsen om att kunna blifva så häftiga. De stötte och knuffade hvarandra för att komma fram, och äntligen hade de fått upp allasammans. Utan att säga ett ord traskade de vidare, men ett stycke bort stannade de och sågo tillbaka på de två hufvudena ofvanför muren.

»Ni kan inte äta dem!» ropade Anne-Marie. »Kom i håg, att ni inte kan äta dem.»

De svarade med ett bredt grin och satte derpå af öfver stock och sten, som om det gäلت att rädda sin skatt.

»Här har ni igen hatten», sade Anne-Marie och räckte den till kandidaten. Hon såg litet längre på honom och tillade: »För resten klär det er bäst att vara utan hatt.»

Han blef blossande röd och satte fort på sig hatten.

»Hör», sade hon efter en stund, under hvilken hon stödt armbågarne mot gallret och hållit hufvudet mellan händerna, »är det sant, att ni skrifver vers?»

»Åtminstone försöker jag», sade han.

»Vill ni inte skrifva en vers till mig?» frågade hon.

»O, det kan jag inte», stammade han. »Hvad skulle jag kunna säga, som . . .

»Ni får säga, hvad ni vill, bara det är något vackert. Vore jag karl och kunde skrifva vers, så skulle jag mycket väl kunna skrifva en visa om en sådan, som jag är. Har ni sett, att jag förändrat mitt hår?» frågade hon derpå.

»Jag tycker, att frökens hår alltid är vackert, men jag har verkligen inte sett, att det är förändradt», anmärkte han.

»Ja, herrar se aldrig någonting», svarade hon. »Kan ni inte se, att jag satt det högt upp i nacken? Jag har gjort det efter en af figurerna ofvanför tants spegel, en af de der grekiska jungfrurna, som gå med urnan. Ser ni det här!» Och hon lade sin flata hand öfver nacken. »Det är ett så vackert ställe på en menniska; det skall man inte gömma.»

»Nej, det är mycket sant!» svarade den unge mannen med hänförelse.

»Och så har jag vackra händer», sade hon efter en stund; »inte den högra, den är inte smal nog, men den venstra! Är den inte vacker? Ni vet väl, att en hand skall vara smal och rund på en gång, och sedan så der afsmalnande mot fingerspetsarne. Ja, det får ni se, när ni reser utomlands, på alla målningar och statyer . . . Ni är väl glad öfver att få resa.»

»Ja, det är jag visst», svarade han, »om jag bara inte vore så ung. Jag är rädd för, att jag alldeles inte har några förkunskaper. Hade jag vetat detta för ett år sedan, så hade jag studerat på ett helt annat sätt.»

»Åh pytt, hvad hjälpa studierna!» svarade hon och ryckte på axlarna. »Det kommer an på att hafva goda ögon, och det har ni väl? Ni har grå ögon, tror jag?» sade hon och tittade flygtigt från sidan på dem.

»Jag vet verkligen inte, hvilken färg de hafva», svarade han.

»Blunda ett tag», tillade hon.

Han blundade lydigt, men klippte oroligt med ögonlocken.

»Alldeles svarta ögonhår», sade hon och såg med nöje på de mörka fransarne. »Nej, ni får inte öppna ögonen ännu.»

Hennes egna ögon lyste, och det spelade ett litet leende kring munnen på henne.

»Är fröken Anne-Marie här?» frågade en röst strax bredvid.

Kandidaten slog förskräckt upp sina ögon.

»Jaså, är det doktorn?» sade Anne-Marie och hoppade ned. »Vi kröpo hit upp för att se på ut-sigten.»

»Och fröken går verkligen på en sådan dag som denna med en så tunn klädning?» sade doktorn i sträng ton.

»Jag hade nog en sjal, då jag gick ut», svarade Anne-Marie och såg helt bekymrad kring sig, »men jag lemnade den i grottan.»

»Ja, fort då till grottan!» sade doktorn.

De två herrarne hade helsat på hvarandra. De hade förut mött hvarandra hos kandidat Alsins morbror, som var biskop och residerade i staden; men doktorn var ju en af stadens ansedda män, och den unge kandidaten intresserade honom icke synnerligen.

De begåfvo sig nu alla tre till »grottan», ett namn, som stället icke just motsvarade, eftersom der icke fans spår af en grotta. I den tätaste delen af trädgården var en öppen plats, omkring hvilken de höga träden med sina bara stammar stodo ännu mer sammanpackade än i den öfriga delen af den samma. Ur spiræa-häcken stack der upp en gipsfigur, en Amor med förbundna ögon, men han var illa medfaren af tiden. Kogret var borta, och en småbladig murgrönsranka hade så starkt slingrat sig om hans axlar och hals, att det såg ut, som om den skulle strypa honom. På denna plats stodo tre grönmålade trädgårdsstolar, något skröpliga och osäkra på benen, men dock alltid en hviloplats.

»Sitt ned!» sade Anne-Marie, då hon tagit sin sjal från den ena stolen och kastat den öfver axlarna.

Herrarne satte sig, hvar på sin sida, om henne.

»Huru tyckte doktorn, att tant mädde i dag?» frågade Anne-Marie. »Hon ville inte tillåta mig att stanna inne, utan önskade vara ensam. Hon är väl inte sjukare än vanligt?»

»Nej, det är det vanliga», svarade doktorn och slog med käppen i jorden; »kan hända en högre grad af svaghet än annars, men ingenting oroande. Har det inträffat någonting särskildt obehagligt?» tillade han och fäste sina ögon starkt på Anne-Marie.

»Nej, det har ingenting hänt, — det vill säga» — hon stannade ett ögonblick och såg från den ene af herrarne till den andre; derpå fortsatte hon: »jag vet då egentligen inte, hvarför jag skall göra en hemlighet deraf. Hon sörjer i dag särskildt en länge sedan bortgången vän, hvars dödsdag det är.»

»Jaså, herr von Braune», sade doktorn.

»Så, ni vet det», sade Anne-Marie och rodnade. »Nå ja, det är ju inte heller någonting att skämmas för. Det är tvärtom så vackert, att hennes kärlek är så trofast.»

»Tycker ni det?» sade doktorn, och hans mun slöt sig hårdt tillsammans. »Den sortens historier äro bara sentimentalitet, efter min åsigt. Om en meniska i många år lider af saknad efter någon, som hon verkligen har egt, det är en annan sak. Att en hustru sörjer sin man, en man sin hustru eller dylikt, det är i sin ordning; men detta, att tillbringa år af sitt lif med att gråta öfver en person, som man ändå inte har haft något vidare att göra med, — bah! Det är bara inbillning, det tror jag inte på.»

»Jag behöfver inte tro på det», sade Anne-Marie, »för jag ser det, och det tyckes mig besynnerligt, att inte litet hvar måste beundra något sådant. Kan doktorn verkligen inte förstå, att det kan finnas en gränslös kärlek?»

»Och det vill fröken försvara», sade doktorn med ett ironiskt leende, »ni, som hvarken förstår en gränslös eller något slags kärlek?»

Det ljungade till i Anne-Maries mörka ögon, och hon öppnade munnen för att tala, men hon teg.

»Det är inte för ingenting, som kärleksguden i er trädgård inte endast är vapenlös, utan är ett helt och hållet maktlöst väsen. — Nå, uppriktigt taladt», fortfor han i en muntrande ton, då han tyckte, att hennes ögonbryn höllo sig väl starkt sammandragna, »kan ni verkligen tänka er en kärlek, som varar längre än tjugufyra timmar?»

Hon svarade icke, utan satt bara och slog sig i handen med ett stort kastanjeblad. Kandidatens vackra ögon hade ifrigt vändt sig från den ene till den andra under deras samtal. Nu sade han:

»Försvrar ni er alldeles inte, fröken?»

»Det gagnar till ingenting», sade hon och fortfor att slå med bladet i handen. »En sådan som *han*», och härvid sträckte hon ut armen med en halft föraktlig rörelse mot doktorn, »en sådan förstår sig alldeles inte på den sortens saker.»

»Åh nej, ni kan ha rätt», sade han. »När man som jag hvarje dag står ansigte mot ansigte med verklig nöd och lifvets elände, så blir man känslolös för fint folks så kallade sorger och olyckor.

»Ja, det måtte vara en stor lycka att som ni kunna lindra så mycket ondt! Jag skulle också gerna vilja sköta sjuka människor», sade hon lifligt. »Jag tror, att jag har anlag för det.»

»Jaså, ni tror det?» sade doktorn med sitt ironiska leende. »Hvad menar fröken egentligen med att sköta sjuka? Att komma in med en kopp té på en bricka eller räkna några Höffinans droppar i en sked?»

Hon slog ned ögonen med ett förläget uttryck och svarade ej.

»Hvad doktorn är hård!» utbröt kandidaten, som blifvit alldeles röd i pannan. Det sved i hjertat på honom att se den söta varelsen framför sig med den lilla bedröfvade munnen och de melankoliska ögonbrynen.

»Jaså, ni tycker det?» vände sig doktorn till honom. »Jag skall säga er, att fint folk har rakt inte något begrepp om fattigdom eller nöd. Kom in, min fröken, i ett sjukrum, der luften är qväfvande, der den sjuke ligger på ett uselt läger i förfärliga plågor med stinkande sår eller annan eländighet, som aldrig blifvit skött eller lindrad! Eller se en sådan varelse, som aldrig haft någon glädje i lifvet, ligga på sin dödsbädd och småningom krympa i hop till ett skelett för att äntligen få det nöjet att stoppas ned i jorden! Jo, jo, min fröken, då skall man se, om ni har anlag för att vara sjuksköterska.»

»Är det verkligen så förfärligt?» sade hon och såg upp. Hennes ögon voro fulla af tårar, och läpparne skälfdde. »Fins det sådana menniskor här i staden, nära här intill?»

»Ja, i allra närmaste hus, om ni inte vill gå längre. Der ligger en gosse, som krossat benet i ett trökverk. Jag amputerade honom i går, och man har der hvarken öfverflöd på linne eller charpie. Midt emot bor en familj med huset fullt af barn. Mannen super och slår hustrun, och hon lefver ett beklagansvärdt lif, ehuru hon sjelf inte är för söt. Man blir just inte någon sockerdocka af att lefva i sådan uselhet. Ser ni, min fröken, sådana smånöjen har man hela dagen, och då kan man väl inte tycka lifvet vara en så makalös härlighet, och man

kan inte heller ha så stort medlidande med inbillade sorger.»

Hon såg å nyo upp med en plötsligt ljungande blick, men satt derefter en stund alldeles stilla. Hon drog sjalen om sig, som om hon frös, suckade djupt och sprang derpå plötsligt upp:

»Der kom visst en vagn. Hörde ni?»

Hon gick före herrarne, som följde henne ut i trädgården.

»Fröken tappade sin näsduk», sade kandidaten, i det han tog upp och lemnade henne den.

Han såg i det samma på henne med ett innerligt deltagande och en beundran, som om han ville säga:

»Den stygga människan, doktorn här, som kan vilja plåga ett sådant väsen som ni!»

Hon förstod hans uttrycksfulla ansigte och tackade honom med ett leende. Man hörde i det samma steg uppifrån huset, och en ung herre i resdrägt kom ned genom trädgården. Det var en ljushårig, vacker gosse med uppvridna, käcka mustascher, ett par godmodiga blå ögon och en viss militärisk hållning. Han ledde i ett band en raphönshundvalp, som drog benen efter sig vid hans sida. Han hade cigarr i munnen, hvilken han dock kastade bort, så snart han fick sigte på de kommande.

»God dag, Anne-Marie!» ropade han redan ett stycke på afstånd. »Här har du hunden!»

Då de kommo närmare, räckte han den unga fröken hjertligt handen och vände sig till doktorn med helsning samt bad Anne-Marie presentera honom för kandidaten, hvilket hon gjorde.

»Min kusin, baron Juul, — kandidat Alsin.»

De unga männen skakade händer.

»Det gläder mig att göra er bekantskap», sade den unge baronen med en värme, som om det länge hade varit en af hans lifs högsta önsknigar att skaka hand med den unge mannen. »Nå, hvad säger du om hunden», sade han till Anne-Marie, i det han bockade sig ned och drog hans långa, mjuka öron genom sin stora, välformade hand. »Jag skall säga dig, att han är af äkta ras, och han har inte varit lätt att få tag i.»

Hon lade sig ned på knä och betraktade hunden. Han var i den ålder, då hundvalpar äro beherskade af ungdomens hela sangviniska tro på menskligheten och vid alla möjliga tillfällen falla i extas. Han vältrade sin glatta och runda kropp fram och tillbaka för att gifva ett svagt uttryck åt sina oändligt välmenande känslor, viftade oafbrutet med svansen, som om den gått med maskineri, och lyfte de stora, tunga tassarne högt i vädret och lät dem falla ned igen, medan tungan hängde ur halsen i flåsande vänlighet.

»Hvad han är komisk!» sade hon. »Men han ser så hederlig ut: han liknar dig, Reinhold.»

»Tack skall du ha för artigheten», sade han muntert och strök sina mustascher. »Du vill väl ha honom?»

»Om jag bara kan uppfostra honom», sade hon med bekymrad min. »Tror du, att han vill lyda mig?»

»Det får du vänja honom vid. Ici, Boy! Inte upp i blomsterrabatten!» och härmed gaf han valpen ett rapp med näsduken öfver nosen. Hunden gaf ifrån

sig ett litet qvidande ljud och satte sig så långt bort han kunde komma för bandet och viftade ursäktande på svansen med ett innerligt sorgset uttryck.

»Jag tror, det är bättre, att du ger honom hans första uppfostran», sade Anne-Marie till kusinen. »När han inte behöfver stryk längre, kan jag få honom.»

»Som du vill», sade han. »Men du måste komma med och se något annat som jag fått hem. Jag har mitt nya spann för vagnen.»

De gingo till porten, utanför hvilken ett lätt åkdon höll, förspändt med ett par appelkastade hästar.

»Åh, så vackra djur!» utbröt Anne-Marie.

»Jo, jag tror det!» sade baronen och klappade den ena af dem på sidan. »Har du sett en sådan färg och en sådan glans? Och se på sådana ben!»

»Ja, det var ett par vackra djur», sade Anne-Marie igen.

»Vill du ha dem?» frågade han plötsligt.

»Nej, hvad skulle jag göra med dem?» frågade hon. »Vi ha ju ingen vagn.»

»Vill du ha vagnen med?»

Hon började skratta.

»Säg bara ett ord!» sade han. »Vi kunna ju alltid få ett ställe, der man kan sätta in dem, och så kan du ju köra ut med tant, så ofta du vill.»

»Och så skola vi hålla kusk?» invände hon.

»Du skall få Klas på köpet. Inte sant, Klas? Det skulle vara dig ett stort nöje att tjena en sådan fin och vacker fröken?»

Kusken svarade med ett bredt grin; han tog det hela som ett godt skämt.

»Nä, vill du ha alltihop?» frågade baronen igen.

Hon slog honom öfver armen med sin näsduk.
 »Åh, du snälla toker!» svarade hon bara. »Kom nu in och helsa på tant.»

De andra herrarne hade emellertid gått under ett tämligen trögt samtal. Kandidaten var icke en man af många ord, och doktorn hade ingen synnerlig lust, att tala vid honom. En ung herre med biskopen till morbror och med talent att skrifva vers var alldeles icke i hans smak. Efter några likgiltiga frågor och svar togo de bägge vid porten afsked af fröken Anne-Marie. Hon och baronen gingo upp i huset till den gamla fröken.

Vid åsynen af den unge mannen, som var en nära släkting till henne, bredde sig ett gladt leende öfver den gamla damens ansigte. Baron Reinhold hade alltid varit hennes gunstling. Han var en så öppen och älskvärd karaktär och hade från sina barnår fått det slags uppfostran, som gör en mans närvaro i en salong behaglig. Också hade han alltid med en särskild uppmärksamhet och hängifvenhet umgåtts med sin gamla tant. Kan hända det var en liten biasigt hos honom att söka vinna hennes hjerta, då hon ju var den, som stod Anne-Marie närmast i världen, och för denna sin unga släkting hade han från sin första ungdom hyst en nästan tillbedjande kärlek.

»Huru är det med min lilla tant?» var hans första vänliga helsning, då han kom in.

Han måste sätta sig bredvid henne, helt nära intill henne, och hålla henne i handen, medan han talade, och så började han berätta om allt, som han kunde hitta på. Hon måste få reda på allting, den

nya salongsmöbeln, han skaffat sig, huru skörden utfallit, hvad den nye betjenten dugde till och så vidare, och hon lyssnade så uppmärksamt, att hon nästan glömde både sin hufvudvärk och von Braunes minne.

»Tant», sade Anne-Marie plötsligt från det andra fönstret, der hon suttit, »har tant några gamla lakan, som jag får rifva sönder?»

»Herre Gud, barn, hvad menar du?» frågade fröken Juul förskräckt.

»Jag har lofvat doktorn att hjälpa honom litet», sade Anne-Marie. »Får jag be Mina lemna mig några?»

Efter en liten förfrågan, om det skulle vara genast, och efter slutligt utlemnande af nyckeln till linneskåpet, gick Anne-Marie ut.

»Går du nu ifrån oss?» frågade baronen förfärad.

»Jag kommer strax igen», sade hon, »och för resten ha ni som vanligt en mängd hemligheter, som ingen får höra.»

Då baronen och gamla fröken voro ensamma, blef det först en paus, såsom ofta när två personer, hvilka önskat att vara ensamma, äntligen bli det. En hvar väntade på, att den andre skulle börja med det, som egentligen låg dem på hjertat.

»Jag har inte talat med Anne-Marie», sade äntligen fröken och lade sin lilla magra hand ofvanpå baronens stora solbrända. »Hvad skulle det också tjena till? Du får tala med henne sjelf, när det en gång faller sig så.»

»Men tant kunde väl i alla fall lägga ett godt ord för mig», anmärkte baronen med ömklig röst. »Hon håller ju så oändligt af tant och skall bestämdt taga intryck af tants önskan der vid lag.»

»Nog tror jag, att hon håller af mig», sade fröken, »om det att hålla af är att vara god emot en; men hvad hennes hjerteangelägenheter angår, så är det ingen i verlden, som kan säga ett ord öfver henne. För resten är hon outgrundlig.»

»Tror tant, att hon älskar någon?» frågade han hastigt.

»Ja, vet du, jag kan inte svara dig ett ord på den saken. Hon — nej! Jag kan ingenting säga dig. Hon ger inte en glimt in i sina innersta tankar.»

»Det var en vacker ung karl, den här kandidat Alsin», sade baronen och drog eftertänksamt i sin ljusa mustasch.

»Det kan inte nekas», sade fröken, »men han har inte den ringaste verldsvana, är omöjlig i att konversera; och så för resten — en fattig student, som nu skall ut som informator!»

»Nå, än doktorn då?»

»Doktorn tror jag Anne-Marie har stor respekt för, men kärlek? — Ja, du får sjelf utgrunda den saken.»

»Och min egen ringa person? Talar hon aldrig om mig?»

»Hon håller innerligt af dig, det är jag säker på, men hur mycket det betyder — —»

I det samma gick dörren upp, och Anne-Marie kom in med hundvalpen på armen. Han hade blifvit satt under uppsigt af den vördige betjenten, som kännande vigten af sitt värf hade spärrat in honom i serveringsrummet. Imellertid hade hunden känt sig mycket illa i sitt fängelse, hvarför han nu såsom

en fri varelse på Anne-Maries fina arm med häftiga rörelser gaf sin tacksamhet till känna.

»Är han inte söt?» sade Anne-Marie, i det hon böjde ansigtet ned mot hans svarta nos. »Se, tant, den här vill Reinhold ge mig?»

»Nå än hästarne? Tar du nu emot dem?»

»Hvilka hästar?» frågade gamla fröken.

»Åh, det är Reinhold, som vill ge mig sina hästar och sin vagn och sin kusk. Hvad skola vi göra med det?»

»Gud bevara oss!» utbröt fröken förfärad. »Låt oss för all del slippa! Jag vet ingenting värre än kuskar. De äro de största despoter att få in i en familj.»

»Nå, så skall ni slippa, kära vänner», sade baronen. »Men ni veta, att när ni befalla, så stå mina hästar och vagnar och allt, hvad jag eger, till ert förfogande.»

»Hvad han är god emot oss tant!» sade Anne-Marie och kysste hunden.

»Åh, kära Anne-Marie!» invände baronen.

»Jo, Reinhold!» sade hon och lade sin hand på hans arm och såg honom vänligt in i ansigtet. »Det är just hvad du är: god emot oss, och i det hela god! Jag känner ingen bättre.»

Hans ärliga ögon fylles med tårar, och ehuru han icke rätt visste, om han vardt beklämd eller lycklig till mods vid denna öppenhjertliga beklänning, var det enda, han kunde göra, att böja sig ned och taga den hand, som hvilade på hans arm, och kyssa den. Hon såg alls icke ledsen ut för det; nej, äfven hon tycktes vara rörd, och hon sade ännu ytterligare:

»Ja, hvad vi skulle göra, om vi inte hade dig! . . .»

Baronen for hem till middagen, men hela eftermiddagen satt Anne-Marie och repade charpi. Der-
 efter fick hon tag i en gammal klädning, som hon
 klippte sönder och började sy en barntröja af. Skräd-
 deriet var icke hennes starka sida, och det gick också
 tämligen långsamt och bakvändt, oaktadt kammar-
 jungfrun hade hjälpt henne med tillskärningen och
 gifvit henne anvisningar. Hon satt emellertid, sedan
 tanten hade lagt sig, ensam uppe i sitt vindsrum och
 sydde af alla krafter. Ju mera hon sydde, desto
 rödare blefvo hennes kinder, och håret föll alldeles
 ned i ansigtet på henne. Hon gick på allt hvad
 hon kunde och vände och vände på en ärm, som hon
 rakt inte kunde få att sitta rätt, och under tiden
 tänkte hon på, huru hon hädanefter skulle sy kläder
 åt alla möjliga fattiga barn, och så skulle hon stiga
 upp tidigt om morgnarne och gå ut med en korg på
 armen, i hvilken hon kunde lägga ett och annat, som
 var godt. Och så skulle hon gå till de fattiga, som
 doktorn anvisade henne . . . Doktorn, han var ändå en
 märkvärdig man, så stark och dugtig . . . Och så skulle
 hon gå tarfligt klädd; — man skall icke såra de fattiga
 genom att sjelf vara för fin . . . till exempel hennes
 aflagda bruna klädning? . . . Ja, den var likväl nog
 mycket ful; men något sådant der, helt simpelt och
 tarfligt, skulle det vara. Och så skulle hon bara
 tänka på all den sorg och bedröfvelse, som fans till
 i verlden, och försöka att hjälpa och förbättra.

Emellertid ville tröjärmen icke på något sätt sitta
 rätt, utan vände sig alltid uppåt, kapprak emot hennes
 egen haka. Klockan slog elfva i kyrkornet inne i

staden, och hon kastade bort sin söm. Hon hade icke på länge suttit så många timmar å rad och sytt. Derfor sträckte hon också på sig med välbehag, klädde långsamt af sig och försökte alla slags olika uppläggningar af håret framför spegeln, i det hon snodde det öfver handen och än sänkte, än lyfte det, samt vände på sin fina nacke. Sedan gick hon till fönstret för att rulla ned gardinen. Det var alltid det sista, hon gjorde. Himlen var mörk med en oändlig mängd gnistrande stjernor. Utanför susade det sakta i almarnas grenar. Hon stod stilla och såg upp. Hvad allting var vackert och strålande! Hon suckade gång på gång och log. Det var någonting annat än att sy på en tråkig grön tröja. Hon kastade i förbigående en förtörnad blick på den oböjliga tröjarmen. Sakta, sakta gled hon öfver i drömmarnes verld, och så var det igen dag, och hon stod vid trädgårdsmuren på den lilla trappan och såg in i ett par vackra ögon och sade: »Jag tror de äro grå, med aldeles svarta ögonhår!»

Nästa morgon sof Anne-Marie länge och vaknade till en höstdag, som var så glänsande, att icke någon sommardag kunde mäta sig med den. Hon kom sent ned, ty hennes tant stod redan vid tébordet och gjorde i ordning té i kannan. Den gamla fröken var i dag på fötter och rörde sig långsamt omkring i de stora rummen. Betjenten stod med sin statsmannamin och sina krokiga armar för att bjuda damerna de kokta äggen. Ljuset i rummet var dämpadt, och solstrålarne gnistrade genom löfvet och föllo i oroliga fläckar på golfvet.

Så snart Anne-Marie satt sig, lemnade tanten henne ett bref. Det hade kommit på morgonen och

var skrifvet af en kammarherre von Helst, en ung man, som var fröken Juuls gudson. Han hade gjort en resa ned i landet, och nu ville han på uppresan till Stockholm besöka sin gudmor samt anmälde sin ankomst till denna dag före middagen.

»Mins du inte, att du en gång har sett Edvard, då du var liten?» frågade tanten. »Han var här med sin far, min ungdomsvän. Jag mins, att han körde dig i din lilla vagn omkring i trädgården, och att du var myckes belåten i hans sällskap.»

»Nej, jag kommer inte i håg det», sade Anne-Marie likgiltigt.

Efter frukosten gick Anne-Marie ut i trädgården. O, sådant väder! Hon gick först sakta, derpå fortare, och slutligen sprang hon genom hela trädgården. Hon kom att tänka på sina planer från föregående afton, men det var ju ingenting att hålla på, att besöka fattiga i smutsiga rum, medan naturen spelade sin sista stora final utanför. Vintern var ändå lång nog, och dessutom var det mycket bättre att första gången företaga besöken i sällskap med doktorn, som var den erfarne mannen. Hon sprang fram och tillbaka i den långa gången, der det torra löfvet prasslade kring hennes fötter. Ibland buskarne stod ännu en och annan reseda med lång stjelk. De voro icke vackra, men ack, hvilken doft! Herre Gud, att sommaren så snart skall vara förbi! Hon gick in i »grottan», der de hade suttit i går. Der stodo stolarne ännu i samma ordning, och i sanden funnos de figurer kvar, som doktorn hade ritat. Hon stod ett ögonblick och såg på bilden af »Amor med förbundna ögon».

»Ingen kärlek kan glädje mig mer än tjugufyra timmar», sade hon halfhögt för sig sjelf. Hon stod

tankfull en liten stund; derpå gjorde hon plötsligt några figuréstege ut genom buskarne och sprang tillbaka genom den långa allén.

Fram emot middagen kom kammarherren. Det var en lång och mörk herre med något väl sirlig hållning, men när man talade med honom, fann man, att han var en person med åtskilliga intressen, som hade rest och läst mycket och ej allenast kunde föra en otvungen, utan en ganska fängslande konversation. Hans sätt mot den gamla fröken var den mest utsökta artighet, blandad med en viss intim vördnad. Anne-Marie betraktade han ett ögonblick med verklig öfverraskning, men kom derpå genast i ett allmänt samtal med henne och lyssnade dervid till hennes svar, som om ingenting kunde intressera honom högre, än hvad hon tänkte om sommarens temperatur, eller huru långt hon plägade åka ut vid sina promenader och dylikt. Tanten och han kommo snart i ett lifligt samtal, och Anne-Marie satt ett stycke ifrån och hörde på. De hade så många gemensamma vänner, det var så många bekanta häntydingar och så många jämförelser mellan fröken Juuls ungdom och nu, att Anne-Marie med ens tyckte, att hon var uppe i Stockholm och gick i hvitt siden på bal vid kammarherrens arm.

»En ung dam som fröken Anne-Marie», hörde hon honom säga, »är som skapad för den stora världen. Att sitta här instängd på landet kan ju icke gifva begrepp om lifvet i de högre kretsarne. Jag tviflar naturligtvis inte på, att min nådiga gudmor har det mest utsökta umgänge, och jag vet ju också, att fröken Anne-Marie har varit på besök i Stockholm,

ehuru jag då inte hade den äran att träffa henne; men nu, då hon ju skulle vara med öfverallt och väcka — ja, jag säger ju intet annat, än hvad damerna sjelfva böra förstå — en verklig sensation, nu borde fröken verkligen komma till hufvudstaden.»

Anne-Marie satt och såg på sina skor; hon fann dem plötsligen klumpiga och drog dem under kjolen. Hon slätade sitt förkläde: — hvarför hade hon egentligen förkläde på sig? Det såg ju så borgerligt och dumt ut. Hon satte sig litet annorlunda på stolen, emedan hon fick intryck af, att hon satt i en tafatt ställning midt framför kammarherren, som om hon velat sluka hvart ord af honom. Hon ville sitta mera nonchalant och likgiltigt, som om hon vore van att samtala om den sortens ämnen.

»Vi skola verkligen tänka på saken», sade fröken Juul. »Förr än på nyåret kan det väl i alla fall inte bli af.»

Fröken föreslog vidare, att man till middagen skulle skicka bud efter Reinhold och till aftonen inbjuda ett par herrar för att göra kammarherren sällskap, men han undanbad sig detta på det enträgnaste.

»Om min nådiga gudmor tillåter», sade han, »så ber jag, att åtminstone denna första dag få vara ensam med damerna. Jag är litet fatigerad efter resan, och jag skulle inte kunna tänka mig något mera förtjusande än att vara alldeles ensam en famille i dag.»

Och så blef det. Middagen serverades litet senare än vanligt, och fröken hade låtit tända ljus i kronan. Anne-Marie hade klädt sig med utsökt omsorg, och då hon kastade sista blicken i spegeln, blef hon nästan rädd, att hon skulle vara allt för fin; men hon fann

sig vid bordet endast motsvara kammarherren, som kom svartklädd med en liten rosett af olika ordensband i knapphålet. Fröken Juul hade blifvit flere år yngre på dessa timmar, och hon var sjelf värdinna med utsökt behag. Aldrig hade betjenten så afgjordt sett ut som en statsminister, som då han den dagen tog locken af faten och med en min så betydelsefull, som om det varit fråga om lif eller död, hviskade han: »sherry eller madeira?» Anne-Marie var så vacker, att till och med hennes tant förvånade sig öfver henne, och då hon druckit ett glas vin, kände hon sig till den grad ogenerad och öfverlägsen, att kammarherren med förundran frågade sig sjelf, hvarifrån denna unga flicka hade fått en verlds dams hela lugna och imponerande väsen. Han var också artigheten sjelf, och medan han gjorde sig till den andre tjenaren vid bordet och med aldrig tröttad uppmärksamhet än skar för en kyckling, än undersökte de mognaste persikorna, än gaf den gamle betjenten en liten betydelsefull vink, gjorde Anne-Marie i sitt stilla sinne en jämförelse mellan honom och vissa andra herrar. Kusun Reinhold kunde allt hafva godt af att lära sig något af detta slags ridderlighet, men kusun Reinhold var ändå så innerligt god — åh, hvad hon kunde hålla af honom! Och doktorn — ja, han var nu inte att jämföra med andra menniskor; han var ju höjd öfver sådana saker som sällskaplig artighet — men hvilken man han var! Så kom der också fram för henne ett par grå ögon, och hon drog en liten suck.

»Ja, om *han* kunde yttra bara ett par af alla de vackra saker, som kammarherren säger», tänkte hon,

»men man måste ju rent af tala om för honom, att man ser bra ut, för att han skall se det.»

Emellertid gick middagen sin lugna gång, och sedan den var förbi, serverades kaffet i salongen vid en hörnsoffa — ett utmärkt kaffe i små ostindiska koppar. Det hade blifvit kallt ute, och man lade ett par trän i kakelugnen. Aldrig hade en afton flugit så fort i det stilla huset. Aldrig hade Anne-Marie känt lyckan af att ha allting fint och behagligt såsom då. Kammarherren hade så mycket att berätta från sin vistelse i Paris och St: Petersburg, om alla de stora sångerskor han hade hört, om de skönheter, som då briljerade i den stora världen, och Anne-Marie var idel öra.

Sedan lärde han tanten den ena nya patienten efter den andra, och då det låg en blyertspenna på bordet, började han rita på ett papper. Han hade lätt för att teckna, och han gjorde åt damerna det ena raska utkastet efter det andra, än för att bättre göra klart för dem ett hotells läge, än för att i detalj beskrifva en eller annan förnäm dams frappanta toalett. Då klockan slog elfva, uppgaf tanten ett litet rop af förskräckelse. Hon gick annars alltid i säng före klockan tio, och nu hade en hel timme flugit förbi alldeles omärkligt. Betjenten lyste kammarherren upp på hans rum, sedan denne förut kysst damerna på handen och tackat dem för »den oförlikneliga aftonen». Då han gått, gick Anne-Marie omkring i rummen och satte stolarne i ordning.

»Så såg här ut», sade hon först och blef stående midt på golfvet med hufvudet lutadt. »Här är verkligen högst smakfullt.»

Och i det hon gick förbi spegeln, lyfte hon på hufvudet och såg sina strålande ögon och röda kinder glänsa emot sig. Hon log och satte till rätta en blomma i sitt hår. Då hon hade fått den arrangerad till sin belåtenhet, sade hon sedan för sig sjelf:

»Och så såg jag ut!»

Då hon kom upp på sitt rum, låg tröjan der ännu, som hon sytt på aftonen förut. Hon lade den likgiltigt ned i en låda. Derefter gick hon hastigt i säng, men kunde icke sofva genast, emedan hon icke var van att dricka vin till middagen; men månskenet föll så kyligt in i rummet, och innan midnatt sof hon . . .

Hon vaknade nästa morgon med en känsla af att det skulle bli en lycklig dag. Samma vackra väder! Frukosten var också lika trefflig, som måltiderna hade varit dagen förut. Tanten var rask. Kammarherren hade sofvit så utmärkt och redan varit ute och gått för att njuta af morgonens friskhet. Efter bordet togo damerna sina broderier och satte sig i salongen, der kammarherren slog sig ned hos dem, och man hade just börjat ett treffligt samtal, då betjenten anmälde doktorn. Det ryckte till i Anne-Marie. Hvad kunde han vilja nu? Han steg in och helsade, frågade flyktigt efter, huru tanten mädde, och lät med en kylig min presentera sig för kammarherren.

»Jag kommer i dag egentligen för att söka er, fröken Anne-Marie», sade han. »Har ni lust att gå med mig nu?»

»Hvart, om jag förs be?» frågade fröken Juul förundrad.

»Åh, det är några fattiga, som den unga fröken intresserar sig för», sade doktorn, »och i dag kunde jag just behöfva hennes hjälp.»

»Inte i dag», sade tanten bönfällande. »Vi ha här fått en så kär gäst, och jag ser helst, att Anne-Marie jämte mig sjelf gör honom sällskap här hemma. Låt henne få vara i ro i dag.»

»Hvad säger fröken sjelf?» frågade doktorn och fäste sin bestämda blick på Anne-Marie.

Hon sydde och drog tråden långt ut.

»Jag tror jag stannar hemma i dag», sade hon med nedslagna ögon.

»Då rekommenderar jag mig», sade doktorn och reste sig. »Jag har inte tid att sitta inne.»

Han bugade sig för fröken Juul och kammarherren och gick mot dörren. Anne-Marie hade rest sig och gick efter honom.

»Herr doktor», sade hon sakta, »ni är väl inte ond på mig?»

»Jag är, uppriktigt sagdt, alldeles inte öfverraskad», sade han och såg med sitt ironiska leende på henne. »Jag viste så väl, att ni inte skulle komma med. Ni är inte i stånd att göra något annat i verlden än följa edra egna nycker.»

»Tant», sade Anne-Marie och vände sig hastigt mot fröken Juul, »du får ursäkta mig, att jag ändå går bort på en stund: det är nödvändigt.»

Och utan att vänta på svar gick hon ut genom dörren med doktorn.

»Kan ni vänta i fem minuter?» sade hon i tamburen till honom i en kall ton. »Jag måste ha hatt på.»

»Och kappa», tillade han utan att det ringaste låta genera sig af den förnärmade tonen i hennes röst.
»Det är friskt ute.»

Kort derpå gingo doktorn och Anne-Marie bort ur huset in emot staden. De gingo en stund tysta, men då de kommit in på de stenlagd gatorna, sade doktorn:

»Jag önskade just, att ni skulle komma med mig i dag. Jag tror ni skulle ha så godt af att se en människa dö.»

»Dö?» sade hon med ett föfäradt uttryck och blef stående. Hon drog en djup, beklämd suck. »Ja, låt oss gå!» sade hon derpå och fortsatte vägen.

Vid en af stadens bakgator förde doktorn henne in i ett gammalt hus, genom en mörk korridor, upp för en skum trappa. Han klappade sakta på en dörr, som lästes upp. Det var ett rätt stort rum, men mörkt och med instängd sjukluft. En brandmur till en annan gård tog alldeles bort utsigten till fria luften för dem, som bodde här. Den, som öppnade, var en kvinna med lidande utseende; om hon var gammal eller endast utsliten, var icke godt att säga. Fyra, fem barn af alla åldrar gingo om hvarandra der inne, och en ung pojke med ett nedsmutsadt ansigte — han såg ut som en kakelugnsmakare eller bleckslagare — satt vid ett bord med hufvudet i händerna. Ingen helsade på de inträdande; endast kvinnan sade till doktorn:

»Ja, nu lider det väl, bäst som det är.»

Först nu märkte Anne-Marie, att det i bakgrunden af rummet i ett slags alkov låg en sjuk karl i en säng. Han var vaxgul i ansigtet, med ihåliga ögon

och stora ögonlock. Läpparne voro bleka och torra, näsan spetsig och liksom sammanklämd. Halsen såg mager ut som på en uthungrad roffogel, och på hakan växte ett oredigt, rödaktigt skägg. Med en ohygglig roffogelsblick såg han på doktorn, då denne kom fram till sängen.

»Hur är det nu?» sade doktorn vänligt med sakt röst. Anne-Marie hade följt med och stod alldeles tätt invid honom för att söka skydd i hans närhet.

»Åh», svarade den sjuke med jämmerlig röst, »det skall väl snart vara slut.»

Han smackade med läpparne.

»Gif honom dricka», sade doktorn till Anne-Marie.

»Der står ett glas på bordet.»

Anne-Marie tog vattenglaset, men skakade så häftigt på handen, att hon spilde öfver. Doktorn tog det från henne, hælde i några droppar konjak ur en flaska och räckte det åt den sjuke.

»Godt!» sade denne.

»Har det varit svåra smärtor, sedan jag var här sist?» frågade doktorn igen.

»Nej, det är bättre, sedan doktorn gaf mig det der, men jag känner mig likasom så onaturligt matt.»

Han slöt i hop ögonen, men öppnade dem igen hastigt och fäste dem på Anne-Marie. Han såg länge på henne och log. Den magra munnen blef så stor, alla tänderna syntes så tydligt, och samma roffogelsuttryck kom i ögonen. Hon förstod, att han glädde sig öfver hennes skönhet, och hon hade en känsla af, att hon skulle vilja krypa undan och gömma sig, — så ohyggligt svor hennes eget utseende mot hans jämmer.

»Hvem?» frågade han matt.

»En ung fröken, som önskar vara till er någon hjälp», sade doktorn.

»Ja, herre Gud», sade mannen, »det är snart slut nu.»

»Men hustrun och barnen!» sade doktorn igen till den sjuke, som tycktes ha glömt allt annat än sin egen plåga. »Vi få inte glömma dem. Peter der är ju stor nog att hjälpa till litet med sitt arbete, och de små skola vi väl på ett eller annat sätt få någon hjälp åt.»

»Åh ja, det blir väl någon råd med den saken», sade mannen igen.

Han låg stilla, som om han sof, men plötsligt började han jämra sig, först med ett slags uthållande ömkan och till sist med höga skrik.

Anne-Marie såg sig om. Hon skulle ha velat hoppa ut genom fönstret och fly, men dock kunde hon ej röra sig ur fläcken. Doktorn använde sina döfvande medel, och efter en stund blef det igen stilla. Då den sjuke åter vaknade, begynte döds-kampen. Anne-Marie gick till fönstret. Hon tyckte, att hon skulle qväfvas, men det varade blott några få minuter, då doktorn sade:

»Nu så, Gud vare med honom!»

De närvarande bröto på en gång ut i högljudda klagorop och tårar, och doktorn sade ingenting. Först då de hade lugnat sig något, satte han sig ned bredvid hustrun och tilltalade henne. Hon visste ju, huru länge mannen lidit af en obotlig sjukdom, och det var bäst, som det var; det var ju väl för honom att slippa från eländet, och hon skulle få det lättare med

sitt arbete, då hon icke längre hade honom att sköta; hon skulle nu vara förständig och tänka på sina barn.

Derpå svarade hon, att det visst var bra, som det var; allt var ju bra, som skedde här i verlden och lände till det bästa, men mannen hade varit en så hederlig och god man; aldrig ett ondt ord hade hon hört af honom, aldrig hade han supit och lefvat som andra hans kamrater, utan så innerligt bra och reel hade han varit, och nu skulle hon icke få honom med heder i jorden.

Hvad det angick, så erbjöd sig doktorn strax att hjälpa henne.

»Och den här lilla fröken vill bestämdt också ge en slant till, eller hur? Fröken Juul!»

Hon kom hastigt fram från fönstret, der hon stod.

»O, så gerna, om jag får lof!» sade hon och tömde sin portemonnä på bordet.

Hustrun tog sedlarne mellan fingrarne, rullade dem sakta fram och tillbaka, men glömde att tacka. Hon kastade en likgiltig blick på Anne-Marie, som om hon först nu hade upptäckt henne. Ännu en stund satt doktorn och talade med hustrun, och innan han gick, hade hon ett par gånger dragit på munnen och börjat tala om begrafningen.

»Farväl», sade doktorn. »Jag kommer snart igen.

»Farväl», sade Anne-Marie sakta. Hon gick bort emot sängen och stod ett par ögonblick och betraktade den döde; derpå gick hon hastigt ut efter doktorn. Han gick förut och hon efter. Då de kommit till första svängen i trappan, der ett svagt ljus föll in genom ett smutsigt fönster, blef hon stående och lade sin hand på hans axel. Han vände

sig och såg upp på henne. Hennes ögon glänste, men rösten var alldeles lugn, då hon sade:

»Jag måste säga er, herr doktor, att med en man sådan, som ni är, skulle jag kunna gå hvar som helst. Ingenting skulle förskräcka mig. Tack för det ni tog mig med!»

I det dämpade ljuset såg hon, att han rodnade djupt, men han svarade ingenting. Hon släppte den fasta handtryckning, hon hade gifvit honom, och ett ögonblick derefter stodo de på gatan.

»Ni får ursäkta, att jag lemnar er, fröken», sade doktorn med en oro i ton och uttryck, som var så främmande för honom, att Anne-Marie såg på honom med undran. »Jag har åtskilliga andra besök att göra, och fröken lofvade ju att komma hem igen snart. Ni är ju inte rädd för att gå ensam?»

»Nej, jag går alltid ensam», sade hon. »Vill inte doktorn helsa på oss i afton?» tillade hon vänligt; hon trodde, att han var stött öfver någonting i hennes uppförande.

»Tack», sade han, »om jag får tid; jag kan inte lofva säkert.»

»Tant önskade det», fortsatte hon.

Det låg något så bedjande i hennes blick; hon önskade så ifrigt, att han icke skulle vara ovänlig emot henne, ty aldrig hade hon sett upp till honom så som i detta ögonblick.

»Vi skola söka göra det så treffligt för er.»

»Det tviflar jag inte på», svarade han med ett underligt, kort skratt. »Jag skall komma, om jag kan.»

Han helsade och gick hastigt sin väg. Hon såg ett ögonblick förundrad efter honom. Ja, visserligen

hade hon uppfört sig mycket tarfligt under det sorgliga skådespel, hvartill hon varit vittne, — men hvad skulle hon egentligen ha gjort? Han deremot, ja, han var en man! Med hvilket allvar och hvilken vänlighet hade han icke behandlat dem alla der uppe! Man såg, huru de höllo af honom och trodde på honom. Ja, hon ville försöka att på ett eller annat sätt visa honom, huru mycket hon lärt sig af hans umgänge, och hvilket värde hon satte derpå.

Emellertid gick hon med lätta steg framåt gatan. Det var en stilla och bred gata, der husraderna ofta voro afbrutna af små trädgårdar, och der blott sällan en vagn körde fram. Luften hade aldrig förefallit henne så lätt och stärkande som nu, då hon tillbragt den sista timmen i den qväfvande luften i sjukrummet. Icke en enda sky fans på himmelen. Hon försökte att se upp i det glänsande blå och finna något att hvila sitt öga vid, men himlahvalvet likasom drog sig tillbaka i en ständig fjärmare och mera öfvervåldigande glans. Bilden af den sjuke, förtärde mannen kom för henne. Det ryste i henne, och hon gick fortare för att fly bort från den. Hon var just vid ett af de sista hshuen vid gatan och skulle svänga ned i allén, då en röst vid sidan af henne sade:

»God morgon, fröken! Redan ute i staden?»

Det var kandidaten. Han tóg af hatten och höll den ett ögonblick i handen. Hans panna var så klar, håret så krusigt, ögonen så vackra och glada. Då han log, lyste de hvita tänderna under mustaschen.

»God morgon», sade Anne-Marie glad. »Hvad det var roligt att möta kandidaten!»

»Jag har gått på den andra sidan ett stycke steg om steg med fröken, men jag tyckte, ni såg så tank-

full ut, att jag inte ville störa er, och det föreföll mig nästan, som om det var sorgliga saker ni tänkte på.»

»Det var det också», sade Anne-Marie. »Har ni nånsin sett en människa dö?» tillade hon efter en paus och såg honom i ansigtet.

»Ja, mina föräldrar», sade han.

På en gång kom hon i håg, huru ensam han var i världen. Hon skulle gerna ha velat omfamna honom för att visa, att åtminstone *hon* höll af honom, men hon nöjde sig med att ge honom en flyktigt deltagande blick, som han icke såg, emedan han gick med ögonen nedslagna.

»Är ni rädd för att dö?» frågade hon igen.

»Det är jag förmodligen», svarade han. »Men ännu har jag det verkligen inte i sinne», tillade han leende och såg upp.

»Ni är vid godt humör i dag», sade hon.

»Ja, hvarför skulle jag vara annat?» svarade han. »För öfrigt var jag just på väg till er för att fråga, om jag fick komma till er i afton. Ni bad mig här om dagen, att jag skulle sjunga för er, och i dag tycker jag, att jag liksom har mod till det, ehuru det inte är någonting att höra på.»

»Välkommen», sade hon. »Jag tror till och med, att tant hade tänkt bjuda er. Vi ha nämligen främmande. En kammarherre von Helst har kommit på besök hos oss.»

»Jaså, det är främmande, då kommer jag inte, — och till på köpet en kammarherre.»

»Det skall ni väl inte låta skrämma er af», sade Anne-Marie. »Huru skulle ni kunna vara rädd för

en kammarherre, ni, som om ett par dagar skall resa ut i världen?»

»Fröken tänker väl inte, att jag reser ut för att umgås med kammarherrarna», sade han leende.

»Nå, hvad reser ni då utomlands för?» frågade hon.

»Naturligtvis för att undgå dem.»

»Jaså, ni lefver i så ständigt och ansträngande umgänge med sådana?» sade hon; hon log också.

»Åh, jag vill inte precis säga, att jag rullar mig bland dem, men jag tycker verkligen, att alla sådana förnäma herrar äro förfärligt tråkiga, och hvar jag ser dem, går jag helst ur vägen för dem», sade han.

»Hvarför det?» frågade hon. »Kan ni inte tåla, att folk för sig väl och förstår uppföra sig ridderligt?»

Han svarade henne icke direkt, utan sade:

»Kan ni verkligen tycka om herrar, som ha manér liksom fröknar, sådana, som på pricken veta, när de skola sätta *det* fingret i vädret och när man skall sätta *det*? — Nej, dem kan ni omöjligt tycka om.»

Hon teg ett ögonblick; derefter såg hon på honom och började skratta.

»Åh nej, det ligger något i hvad ni säger.»

»Jag försäkrar fröken», fortfor han, »att om någon ville ge mig fickan full med pengar på det vilkor, att jag skulle bli en sådan galonerad herre, så sade jag: Nej, jag tackar! Behåll edra pengar för er sjelf!»

»Men det är ändå ganska skönt att ha mycket pengar», sade hon.

Han ryckte på axlarna.

»Åh ja, när man blir gammal, men så länge man är ung, är det nog att ha ett par raska ben och landsvägen framför sig. Se hvad det lyser der ute», tillade

han och pekade ut mot fjärran, der alléns sista träd upphörde och landsvägen fortsatte som ett hvitt band öfver det öppna landet. »Allting är ju vackert framför en, ja, till och med dammet efter vagnen der borta. Kan det finnas något bättre än att gå med ränseln på ryggen och utan alla bekymmer, så långt man har lust och hvart man vill? . . . . Ett tu, ett tu! . . . Nej, fröken går inte i takt med mig.»

Hon bytte om fot, och strax derpå gingo de i rask takt som ett par soldater fram på landsvägen. De voro ungefär lika långa, och hans låga hatt gjorde honom icke synnerligt längre.

»Men nu kommer ni ändå inte att resa ensam», sade hon efter en stund, då de hade gått ett stycke. »Ni skall ju vara följeslagare åt en grefves söner?»

»Ja, gudnås!» sade han. »Men ser fröken, ingenting är fullkomligt här i verlden, och jag tänker likväl då och då lura mig ifrån ungherrarne och springa omkring på egen hand, och då är det jag, som skall ha muntert.»

»Det är förfärligt, hvad ni är liflig i dag», sade Anne-Marie förundrad. »Jag har aldrig sett er sådan förr.»

»Det tror jag, det», sade han. »Jag vet så väl, att jag är en ren idiot, när jag har svarta fracken på mig och är i en fin salong; men jag är en annan människa, när jag kommer ut på öppna marken, och det är något i luften i dag, i solskenet, i det hela . . . . ja, är det inte sant, fröken? Man går lätt på en sådan dag.»

»Vi gå för resten bra i takt tillsammans», sade hon.

»Utmärkt bra», medgaf han, »men fröken kan bestämdt inte hålla ut länge.»

»Hvad menar ni med det?» frågade hon. Doktors upprepade beskyllningar för flyktighet runno henne i det samma i hågen.

»Jag menar bara . . . ja, ser ni, fröken? Nu har ni kommit in i oriktig takt.»

»Det var därför, att ni gjorde narr af mig», sade hon, »då vardt jag förnärad. Hvarför skulle jag inte kunna hålla ut längre?»

»Fruentimmer bli ju alltid strax trötta af allting», sade han.

»Hvad är det för fruentimmer, som ni varit tillsammans med?»

»Åh, deras namn mins jag just inte; men både hos min morbror, biskopen, och i Stockholm har jag då och då varit tillsammans med fina damer. De äro alltid så ömtåliga, tycker jag, och måste lägga sig och ta in droppar vid alla möjliga tillfällen.»

»Damer tråka alltså ut er?» sade hon litet kallt.

»Inte när de äro vackra», sade han; men detta sades så der alldeles i allmänhet.

»Säg mig någon, som ni tycker om!» inföll hon.

Hon började inse, att den unge mannen icke var en så alldeles beskedlig gosse, som hon hade inbillat sig.

»Åh, jag vet inte», sade han dröjande. Han gick och såg framför sig, som om han sökte i minnet. Småningom kom ett leende kring munnen och ett smältande uttryck kring ögonen.

»Nu har ni visst hittat på en», sade hon.

»Det var en liten fröken ute i en prestgård, der jag var i fjor. Hon var så vacker», sade han.

»Hur såg hon ut?» frågade Anne-Marie.

»Hon var en liten blyg, rolig en, som var generad för allting och sprang, så snart man kom henne nära. Och så hade hon så vänliga blå ögon och ett vackert ljust hår. — Tycker inte fröken, att ett sådant guldhår är vackert?» frågade han.

»Åh jo», svarade hon. Egentligen tyckte hon, att hon borde vara stött öfver, att han för henne prisade en varelse, som ju var den tydligaste motsats till henne sjelf. En liten blyg och ljushårig prestgårdsflicka! Men hon kunde inte bli ond på honom. Tvärtom var det något i hans naiva uppriktighet, som både behagade och retade henne. Hon kunde nästan haft lust att sjelf bli en sådan der liten blyg flicka, — ty ljushårig, det kunde hon omöjligt bli. Men hon kände i alla fall plötsligen en ofantlig svartsjuka emot den lilla obekanta fröken, och hon samlade alla sina krafter med den både långtansfulla och stolta föresatsen att öfverstråla henne. Skulle de der ögonen se så smältande ut och den der munnen le på det sättet vid tanken på någon annan än henne? Nej, det ville hon icke se mer. Hon tyckte med ens, att hon ville ge allt i verlden, för att han skulle vara förälskad i henne.

»Jaså, ni tycker bäst om, att fruntimmer äro så blyga, att de springa sin väg, när ni ser dem?» sade hon, »Jo, det skulle bli ett ganska innehållsrikt umgänge, man då hade!»

»Ack ja, sådana der små enal» sade han leende och såg ännu i tankarne efter den lilla ljushåriga.

»Jag trodde, ni ville, att alla edra bekanta skulle springa sin väg, när ni besökte dem, och jag hade just tänkt glädja er med det nästa gång», sade hon.

»Ni!» Han stannade. Det öfverraskade honom tydligt, att hon satte sig i förbindelse med något, som de hade talat om.

»Ja, jag är väl också ett fruntimmer», sade hon, »eller hvad tänker ni annars kalla mig?»

»Ni!» sade han igen. »Ja, jag vet inte. Ni är . . . ett väsen, . . . någonting besynnerligt, vidunderligt, som man inte skall tala om, på samma gång man talar om den öfriga menskligheten.

»Jaså, är jag utstött ur menskligheten?» sade hon leende. Den djupa beundran, som dolde sig bakom hans ord, uppfattade hon hastigt, men hon ville höra mera. »Ni är verkligen väl sträng emot mig, min herre!»

»Jag? Mot er?» sade han, och med en verklig ångest sökte hans ögon hennes. »Kan jag verkligen ha sagt något, som har gjort fröken ledsen på mig?»

»Nej, jag kan ju hoppas, att ni inte menar så illa, som det låter», sade hon.

De stodo i det samma vid hennes bostad, och hon gaf honom handen, i det hon sade:

»Nu kommer ni ju i afton och sjunger för mig?»

»Befaller ni det verkligen?» frågade han.

»Ja, det befäller jag», svarade hon och gaf honom med fingerspetsarne ett litet slag öfver handen.

»Och ni är inte ond på mig?» frågade han vidare. »Jag har visst sagt en hel hop dumheter.»

»Det tror jag också», svarade hon, »men det hjälper väl inte annat än att förlåta er. . . . Se der!» sade hon och böjde sig ned samt plockade genom trädgårdsstaketet en blomma. »Se der en af de sista resedorna. Den luktar ännu godt», sade hon och

luktade på henne. »Den skall ni få. — Farväl så länge!» sade hon ännu en gång och vinkade med handen, i det hon gick in genom porten.

Han höll just på att sätta blomman i knapphålet och kunde därför icke i en hast få af sig hatten. Han nickade därför åt henne. Först då hon var innaför dörren tog han till hatten och mumlade för sig sjelf:

»Nej, nu bar jag mig dumt åt igen!»

Hon deremot tänkte, när hon lade af sig hatt och handskar:

»För en sådan nick ger jag gerna alla kammarherrens artigheter.»

Hon var ganska glad öfver, att denne gått ut på en längre promenad.

»Naturligtvis kunde han på längden icke annat än tröttna vid mitt sällskap», sade tanten. »Hvad var det åt doktorn, som ovilkorligen skulle ha dig med i dag?»

»Ack, du får inte vara ond på mig, därför att jag gick», sade Anne-Marie och kysste tanten på pannan. »Det var verkligen så, att det skulle ha varit elakt af mig att neka det.»

»Jag medger, att man inte gerna kan säga nej till det, som doktorn ber en om», sade tanten. »Jag tror egentligen, att jag är rysligt rädd för honom, ehuru jag alltid längtar efter hans besök.»

»Nej, rädd för honom är jag inte», sade Anne-Marie, »men jag beundrar honom. Det är en man, som inte lefver förgäfv.»

Då Anne-Marie kom ned till middagen, var det med ett slags motvilja för att möta kammarherren, hvilken känsla hon hvarken kunde förklara eller tänkte vidare öfver, och det var en tämligen likgiltig helsing hon gaf honom, då han kom in i salongen. Han deremot kom henne till mötes med ett strålände ansigte. Han hade ju icke sett henne på hela förmiddagen. I handen höll han en liten flat, öppen korg, full af friska törnrosor, som han räckte henne.

»Rosor!» utbröt hon. »Och på denna årstid! Huru visste ni, att jag alltid tycker mest om rosor?»

»Jag tänkte mig, att alla damer tycka om blommor», sade han, »och så fick jag veta, att vid kungsgården fins ett orangeri. Jag hade verkligen den lyckan att få den här lilla samlingen.»

»O, hvad de äro vackra!» ropade Anne-Marie med strålände ögon. Hon hade redan stoppat finger-spetsarne ned i den hvita mossan, i hvilken blommorna voro nedstuckna, och tög upp den ena efter den andra. »Se på de här mörkröda, huru de bränna», sade hon, »och denna ljusröda, hvilken underbar färg den har!»

Hon närmade sig till spegeln och försökte den ena efter den andra mot sitt hår.

»Får jag taga dem på mig?» frågade hon och såg öfver axeln på gifvaren.

»Får?» sade han. »Ni gör mig den största ära dermed, förstår ni väl.»

Hennes barnsliga glädje deröfver var honom verkligen en öfverraskning.

»Men det är så många!» sade hon och drog med ett enda tag allasammans upp ur korgen.

»Bär dem eller sätt dem på bordet eller gör med dem hvad ni behagar — det är ju edra blommor.»

Hon fick brådt med att ordna dem, och kammaren herren hjälpte henne. Sedan slogo de sig ned vid fönstret i ett muntert samtal, och det var tydligt, att all motvilja mot den stackars hofkavaljeren var alldeles försvunnen.

Vid middagstiden kom baron Reinhold. Han lät vänta på sig nästan en half timme, och då han äntligen kom, förskräckte han damerna med att kring sin ena hand ha en näsduk, på hvilken stora blodfläckar mer och mer blefvo synliga.

»Gud, hvad har du gjort åt dig?» var tantens första ord. »Du har visst ännu inte lagt bort dina pojkstreck, med hvilka du alltid under din skoltid skrämde oss. Hvad har du nu haft för dig?»

»Åh, det är just ingenting», sade Reinhold muntert, »men jag tror, att den här eländiga näsduken snart är genomblöt. Tänk, om Anne-Marie skulle kunna ge mig en ny bindel.»

»Ja, kom med», sade hon hastigt. »Jag har just en del charpi och linnelappar liggande uppe hos mig. Vill du gå med.»

Hon sprang uppför trappan, han efter i ett par långa skutt. Han såg sig omkring i det lilla rummet med vördnadsfull hänryckning, medan hon letade i en låda efter hvad hon behöfde.

»Hur kom du till att skada dig så illa?» frågade hon, medan hon tog fram sakerna. »Det kan väl inte vara något farligt?»

»Ah, det är bara en rispa», sade han, i det han vecklade den genomblötta näsduken af handen. »Men,

fy tusan, hvad det blöder!» tillade han, då han fick fram handen, från hvilken blodet flöt ur ett stort sår. »Du skall få se, att jag inte kan sitta med till bords. Ett sådant spektakel!»

Han gick till vattenfatet och började ösa vatten öfver såret med en svamp.

»Fy, ett sådant hål! Hur har du fått det?» frågade hon.

»Det var på vägen hit, ser du», sade han, i det han stod stilla och lät henne bada såret med svampen. »Bäst som vi äro på vägen, kommer der en liten kärra emot oss med en häst, och som kusk sitter der en liten flickunge på tio eller tolf år med en mindre bror vid sidan. Det är nu oförsvarligt att låta sådana ungar köra, som inte ha begrepp om att sköta en häst. Jag vet inte, hvad det kunde vara på mitt åkdon, som inverkade retsamt på hästen framför karran, men just som jag skulle passera förbi, börjar han stegra sig och gå baklänges. Barnen till att skrika — och så sätter han af med dem åt diket. Det fans ju ingenting annat för mig att göra än att, så fort jag kunde, komma ur vagnen och skynda till deras hjälp; lyckligtvis fick jag tag i betslet på hästen och hejdade honom, så att ungarne kommo ut. Det hela gick så hastigt, att jag sannerligen inte vet, hvad det var, som slog mig öfver handen, men det är ju ett lappri — bara jag inte blöder ned din klädning, Anne-Marie!»

»Och det tror du, jag bryr mig om», sade hon och såg upp på honom, »när du varit så modig och god att sätta ditt lif i fara för två obekanta barns skull?»

»Nej, vet du, man sätter inte sitt lif på spel, om man försöker stoppa farten hos en gammal bondkamp;

och till och med *om* det hade varit fara, så hoppas jag väl, att jag aldrig hade varit nog låg att betänka mig, när det gälde att hjälpa någon, som ingen var närmare till hands att hjälpa», sade han leende.

Hon svarade icke, utan började torka hans hand och sedan lägga charpi öfver såret. Derefter ref hon långa strimlor af linnet och vecklade dem fast och långsamt omkring hans hand. Hennes ögon voro fästade på hvad hon gjorde, men hans sågo med utesägligt deltagande ned på henne, på hennes eftertänksamma min, när hon spetsade munnen, och på de fina fingrarne, som med sådan omsorg sysslade med förbindningen.

»Du är god emot mig, du», sade han.

Hon såg upp på honom i hans ärliga ögon och sade:

»Nej, det är du, som är god. Jag känner ingen, som liknar dig.»

»Jaså, det är verkligen sant, att du håller af mig en liten smula?» frågade han.

»Litet?» svarade hon och vecklade mycket säkert och stramt de långa remsorna om handen. »Jag håller förfärligt af dig, det vet du ju mycket väl. Jag är alltid så trygg i din närhet. Det är, som om jag kände, att du kan beskydda mig mot allt ondt i världen.»

»Nådig fröken frågar, om inte ungherrskapet snart kommer till bordet?» sade betjenten i dörren med högtidlig min.

»På ögonblicket!» sade Anne-Marie. »Var försiktig med din arm!» vände hon sig till Reinhold. »Här är skumt i trappan. Gif mig din andra hand!»

Han lade sin hand i hennes, och de gingo sakta utför. Hade han då med något slags häftighet tagit den hand, som hon räckte honom, hade han visat sig som en lycklig älskare; så skulle han på en gång ha mist allt, hvad han nyss vunnit; men han gick med henne som ett godt barn, som om han varit en liten gosse, hvilken hon skött om, och som nu alldeles öfverlemnade sig i sin blida hjälparinnas vård, och därför slog hennes hjerta med ett stilla, varmt deltagande för honom.

Så snart tanten fick veta, huru det verkligen stod till med Reinhold, lät hon strax skicka bud efter doktorn, och vid bordet behandlades den unge baronen med en omsorg och en uppmärksamhet, som icke var långt ifrån att göra kammarherren svartsjuk. Anne-Marie skar hans stek åt honom, skalade hans äpplen och visade honom i det hela odelad uppmärksamhet, så att kammarherren måste uppbjuda hela sin konversationstalang för att fångsla damernas intresse. Reinhold lyssnade med godmodigt nöje på alla hans historier, hvaraf han kunde en outtömlig mängd, och som han berättade med en viss humor; och då alla efter middagen tagit plats kring kakelugnen, var man i bästa stämning, då betjenten anmälde doktorn.

»Jag trodde, att här hade inträffat en förfärlig olycka», sade han efter att hafva helsat, »men det ser inte ut, som om någon af herrskapet sväfvade i lifsfara.»

»Åh, det är bara en småsak», sade Reinhold, »det hela är bara en spekulaton för att få doktorn hit.»

Doktorn tog honom imellertid afsides för att undersöka såret.

»Det var inte någon liten skråma», sade han. »Ni kommer att hålla armen stilla en god tid.»

»I evighet, om ni vill», sade han muntert.

Doktorn såg forskande på honom.

»Jaså, ni är så likgiltig för er helsa. Det hade jag inte trott förr. Förbindningen var utmärkt gjord. Hvem har lagt om den?» tillade han.

»Det har Anne-Marie», svarade baronen, och hans ögon hvilade med verklig stolthet på henne.

»Det har ni sjelf lärt mig, herr doktor», sade hon. »Mins ni, att ni en gång på lek visade mig, huru en förbindning skulle göras? Jag är inte en glömsk lärjunge.»

»Nej, jag ser det», svarade doktorn.

Han ville rekommendera sig för att gå, men tanten bad honom stanna.

»Ack ja, stanna!» sade Anne-Marie, som följt honom till dörren. Det var något så främmande och allvarligt hos honom, att hon ännu hade intryck af, att hon på något sätt hade förnärmat honom.

»Vill ni verkligen, att jag skall stanna?» sade han och såg med en plötsligt glänsande blick på henne.

»Ja, det kan ni väl förstå», sade hon. »Men ni är ond på mig; hvad har jag egentligen gjort?»

»Ni!» sade han. »Åh, ni har ingenting gjort. Ni kan ju inte rå för, att ni är skapad som ni är. Det är sorgligt, men ni är nu en gång så.»

»Alltså har jag ändå misshagat er», sade hon, och hennes mörka ögonbryn drogo sig bekymrade i hop. »Men ni borde vara litet öfverseende med mig och komma i håg, att det egentligen var första gån-

gen i dag, som jag var med om någonting så sorgligt, och om jag då . . .»

»Nej, det är inte det — det är inte det!» afbröt han henne. »Ni har ju så godt hjerta som någon. Näja, jag stannar väl!»

Han gick hastigt ut med sin hatt, medan Anne-Marie förvånad såg efter honom.

»Ni skall få se, att också jag kan vara älskvärd», sade han, då han igen kom in, och han gnuggade dervid händerna. »Huru skola vi nu börja angreppet? Kammarherren är bestämdt en storhet i konversationen vi skola väl fram och kappas med honom.»

Han satte sig med de andra omkring brasan, och det tycktes verkligen, som om han satt sig före att icke gifva vika för någon. Samtalet var snart så lifligt, att fröken Juul med tillfredsställelse och välbehag såg sin salong förvandlad till ett sällskapsrum, som påminde om hennes lyckliga ungdomsdagar, då hon i en fin och intelligent krets tronade som ung skönhet i sin broders hem i Stockholm. Hon låg halft utsträckt på en chaise-longue med sina sjalar omkring sig, och hennes stora svarta ögon hvilade än på Reinholds vackra godmodiga ansigte, der han satt i länstolen med sin uppbounda hand, än på doktors kloka panna och bestämda drag, och de gledo der-efter med välbehag till kammarherrens höga, eleganta figur. De voro ju allasammans så präktiga, så intressanta hvar på sitt vis, — men von Braune! Ingen liknade honom, ingen i verlden hade sådana ögon och sådan röst. Hon lutade sig tillbaka och slöt ögonen med en liten undertryckt suck.

I det samma anmälde betjenten kandidat Alsin. Han stannade vid dörren, tydligen något förlägen öfver att se så många personer samlade, men Anne-Marie reste sig strax och bad honom vara välkommen. Tanten slog upp sina ögon och bad honom också vänligt stanna till qvällen. Han satte sig ned på den yttersta stolen i halfcirkeln, som var samlad kring kakelugnen. Anne-Marie satt vid sidan af honom.

»Ni har väl noter med er?» sade hon sakta. »Nu skola vi sjunga.»

»Inte för så många», bad han. »Det är ju bara för er, jag lofvat göra det.»

»Åh, det är ingen, som hör på oss», sade hon. »De vilja nog allasammans helst prata. Gå nu efter noterna, så sätta vi oss vid pianot.»

Han lydde och gick, och då han kom igen, reste hon sig och gick till det gamla pianot i salongens ena hörn, öppnade det och satte fram noterna.

»Jaså, kandidaten skall sjunga», sade kammarherren. »Det skall bli särdeles treffligt.»

»Det skall ni alldeles inte höra på!» sade Anne-Marie. »Det är bara en öfning, och jag kommer att kritisera obarmhertigt.»

»Nej, men — kan ni inte den här visan!» sade Reinhold och började brumma med en djup bas mycket falskt på en rent af ofattlig melodi. Man började först med att vilja hjälpa honom och gissa hans mening.

»Gubben Noak», föreslog doktorn.

»Nej, jag tror det är Leporellos aria», sade kammarherren.

»Nej, nej», sade Reinhold och slog afböjande med handen. »Hör nu!» Och så började han med djupsinnig min igen att brumma ännu lägre och ännu falskare, till dess efter en andaktsfull paus allasammans utbröto i skratt.

»Ja, skratta ni!» sade han. »Jag vet ändå, hvad jag menar, men jag medger, att jag inte är så utomordentligt musikalisk.»

»Jaså, medger du verkligen det, du lilla toker», sade Anne-Marie och slog honom lätt på kinden, i det hon gick förbi.

Hon satte sig vid pianot och slog några ackord. Ljudet i instrumentet var dämpadt och tunt, som om det tröttnat vid att så många år vara instängdt i samma lilla tunna låda och nu började tänka på att gå sin väg.

»Hvad vill ni sjunga?» frågade hon kandidaten.

»Här äro några folkvisor», sade han, om ni vill spela dem.»

Hon spelade med ett mjukt, uttrycksfullt anslag, och han sjöng dertill. Han hade en både vacker och stark röst, men den var icke skolad, och ehuru han icke kunde sjunga piano, hade han icke heller förmåga att få fram all den styrka, som rösten verkligen egde. Det var en viss enförmig medelklang öfver det hela. Hon försökte hjelpa till med att öppna munnen litet, röra på näsborrharna och draga i hop ögonbrynen, likasom hon lade allt det uttryck i ackompanjementet, som sången fordrade, men han tog icke intryck deraf. Hon sade ingenting, när det var förbi, utan bläddrade i noterna.

»Nu skall ni sjunga den här!» sade hon och slog upp en finsk folkvisa. Orden i sången slutade så:

»Med dess mera eldig kärlek
Skall min själ dig dyrka.»

Han sjöng den visan likasom den förra rent och tydligt, men utan egentligt uttryck. Hon vände plötsligt på nacken och såg på honom.

»Tänker ni verkligen, att man sjunger sådana ord på det sättet? Kan ni inte känna, att i det enda ordet *eldig* måste det läggas ett ljud, som riktigt låter ana allt, som brinner innanför? Jag skall spela den ännu en gång. Hör nu!»

Hon gnolade melodien och deklamerade den derjämte till ackompanjementet.

»Vill ni nu försöka.»

Han försökte igen, men det blef som förra gången.

»Jag tror, ni är generad», sade hon. »Ni törs bestämt inte riktigt sjunga ut. Ni får lof att försöka ännu en gång.»

Den gången gick det bättre, och då han deraf fick mod, sjöng han ännu bättre tredje gången.

»Jo, jag tror han fins der, den eldiga kärleken», sade hon, »bara den kommer fram. Nu taga vi den en gång till, och då skall det vara hänförande.»

Han sjöng den ännu en gång, och när hon då reste sig, tog hon hans hand och sade:

»Tack! Er kan man lära någonting.»

»Nu skall jag spela», sade doktorn, »så få ni dansa.»

Han satte sig vid pianot och trummade med sina stora händer en vals i ett vildt tempo. Kammarherren reste sig strax och bjöd upp Anne-Marie.

Han valsade alldeles utmärkt, och när de kommit rundt ett hvarf, bad hon: »Ännu ett hvarf!» och så hvirflade de kring igen.

»Nu inbilla vi oss, att vi dansa på slottet», sade han, »och så fråga alla: hvem är den vackra unga damen, som dansar der? Det måtte vara en främmande prinsessa, som vi aldrig förr ha sett!»

»En gång till!» bad hon.

»Kan fröken verkligen stå ut längre?» frågade han, »så skall ni få se!» och med ny ansats for han af med henne i allt starkare tempo.

»Åh, jag vill aldrig sluta», sade hon.

»Inte jag heller», sade han. »Skola vi dansa bort med det samma?»

»Ja», svarade hon; men just då kommo de till en soffa, och hon släppte honom hastigt och sjönk ned.

»Det är inte rätt af fröken att dansa så länge på en gång», sade doktorn. »Ni kan få er hosta igen.»

»Det bryr jag mig inte om», svarade hon dragande efter andan, der hon satt och stödde bägge händerna mot soffan. »Det var skönt!»

Doktorn reste sig, men fröken Juul gick till pianot.

»Jag skall väl också kunna spela en vals», sade hon, och så begynte hon med sina hvita, magra händer spela en gammalmodig valsmelodi i ett hederligt, långsamt tempo. Det var en rörande melodi, som ständigt slingrade sig från dur till moll, och medan hon spelade, glimmade en egendomlig, fuktig glans i hennes svarta ögon. Hon tänkte på, när hon och von Braune en gång i tiden dansat tillsammans efter samma melodi.

»Den valsén vill jag dansa med er», sade Anne-Marie och gick till kandidaten. »Det är en vacker melodi.»

»Jag dansar så illa», sade han.

»Åh, det gör ingenting», sade hon, »kom nu!»

Hon drog honom sakta med sig och gnolade melodien. Det var roligt att se hans vackra ögon på så nära håll, och så detta lockiga hår, men han kunde alldeles inte komma i takt, och ehuru melodien lockade och kallade så ljufligt, kommo de ständigt klumpande efter.

»Nej, ni kan verkligen inte dansa», sade hon slutligen. »Det måste vi upphöra med.»

Nu ville Anne-Marie ha doktorn att dansa, men han ville icke.

»Jag dansar aldrig, och allra minst med fröken», sade han.

»Hvarför det?» frågade hon.

»Ni tar lifvet af folk», svarade han.

Då man åter satte sig till ro, bad kammarherren om en kortlek; han skulle göra kortkonster. Han visade sig också vara en riktig mästare deri och utförde dem med så mycken lätthet och säkerhet, att ingen kunde lura ut honom. Det roade Reinhold oerhördt. Han skrattade, så att tårarne trillade nedför kinderna på honom, när han trodde, att han riktigt hade spelat kammarherren ett puts, men fann sig sjelf narrad. Fröken Juul låg och viftade sig med sin gröna solfjäder och log smått. Doktorn såg på med en ironisk min, och kandidaten försökte att komma under fund med knepen.

»Roar detta er verkligen?» sade dóktorn till Anne-Marie, som stod med vidöppna ögon och sökte uppfånga hvar enda en af kammarherrens rörelser.

»Egentligen retar det mig», sade hon. »Tycker ni inte, att det är kränkande att känna sig så rysligt dum? Jag ville kunna begripa det.»

»Nej, min fröken, jag ville verkligen inte spilla en tanke på sådant lappri», sade han föraktligt.

Kammarherren vill ha en hatt — eller en mössa, helst en mössa. Anne-Marie sprang ut i korridoren för att taga kandidatens, men hon kunde icke finna den, och han kom ut för att hjälpa henne. Genom det höga fönstret i förstugan strömmade månljuset in med en rent öfverväldigande glans, och utanför lågo sandgångarne i trädgården bländande hvita, som om det hade fallit snö, med en blåaktig ton i skuggan.

»Se!» hviskade Anne-Marie. »Är det inte underbart?» Det var något i det hemlighetsfulla, strömmande ljuset, som tvang henne att tala sakta.

»Åh!» sade han dämpadt och stannade.

»Kom hit och se ut i trädgården», fortsatte hon i samma hviskande ton. De lutade sig bägge öfver bordet vid fönstret och blickade ut.

»Tänk, att flyga der ute!» hviskade hon. »Skola vi göra det? Flyga högt upp i det underliga hvita ljuset och låta det rissla som vatten mellan fingrarne och ned åt armarne, och så högre upp, så att stjernorna satte sig fast i håret på en! Ville ni komma med?»

Hon grep hans ena hand och fortfor att se upp i månskenet.

»Se, hur frökens ring gnistrar!» sade han och lyfte hennes hand.

Hon såg ned på den. En liten diamant i ringen gnistrade verkligen så starkt, att den sköt långa blå blixtrar.

»Ja, den är som en stjärna», sade hon, »men Sirius är vackrare. Honom har jag alltid önskat mig i en ring. Vill ni ge mig den?»

»Ja, när jag kommer så högt, att jag kan nå honom, skall jag kasta honom ned till fröken», sade han och log helt sakta.

»Hörde ni?» sade hon och lyssnade. »Hvad var det, som klingade der ute i trädgården?»

»Jag hörde ingenting», sade han.

»Jo, som en enda lång, klar ton», sade hon, »eller också var det bara ljuset — det darrar så besynnerligt.»

De stodo bägge alldeles stilla en stund. Med ens förde hon hans hand upp till munnen och tryckte lätt och hastigt en kyss på den. Han visste knappt, om det var sanning eller endast en föreställning, han hade i det hvita, förtrollande ljus, som simmade kring dem: det kom så lätt som en andehviskning.

»Hörde ni inte, huru det nu igen klingade der ute?» frågade hon.

»Jo, jag tror väl», svarade han, men han visste icke riktigt hvad han sade. Utan att säga något mera, vände hon sig och gick in i salen, der hon räckte mössan till kammarherren.

»Gör nu edra konster!» sade hon.

Doktorn fixerade kandidaten, då denne kom in och satte sig längst ned vid dörren.

»Ni är så blek», sade han till honom.

»Jag!» sade kandidaten och strök sig med händerna öfver ansigtet och såg på dem. »Det måtte vara reflexen från månskenet.»

»Det är bara der ute, det skiner», sade doktorn, »här inne är det allt för många ljus, för att det skall kunna göra verkan.»

Framåt midnatt vardt månskenet allt starkare och starkare. Det kastade sig i stora floder öfver staden och landet, och hela det ljusa klotet tycktes vara jorden så nära, att stjernorna försvunno i ett oändligt fjärran.

De främmande hade för länge sedan lemnat huset. Det var så hemlighetsfullt stilla deromkring, och alla sofvo der inne. Kammarherren och Reinhold hade kommit till hvila i sina gästrum; Anne-Marie sof med gardinerna uppe; månskenet föll öfver hennes anlete och gjorde det skinande hvitt, men hon märkte det icke, ty hon sof djupt, och hon smålog i sömnen.

Fröken Juul hade slumrat in i sin lätta fogelsömn, vaknade ofta och såg sig omkring i rummet, drog derpå en suck och somnade in på nytt. Hon drömde hela den natten om sin gamle vän von Braune.

* * *

Nästa dag var en kall dag. Det låg rimfrost på alla buskar, och de sista georginerna hade svartnat under natten. Strax på morgonen låg till och med ett lätt lager af rimfrost på sandgången. Då Anne-Marie kom ned till frukosten, fann hon tanten och herrarne i matsalen.

»Jag har en bedröflig nyhet för dig, Anne-Marie», sade tanten till henne. »Vår käre gäst, kammarherren, reser redan i morgon.»

»Redan i morgon!» utbröt Anne-Marie. »Och vi, som hade det så treffligt tillsammans!»

»Just därför måste det snart vara förbi», sade kammarherren. »Ju längre tid, som går, desto svårare blir det för mig att slita mig lös. Ni är lycklig, baron Reinhold, som bor så nära här intill och när som helst kan helsa på.»

»Ja, det tror jag», sade Reinhold, som satt beqvämt i en länstol med sin sjuka arm och kastade en triumferande blick på kammarherren.

Det låg en viss stillhet öfver frukosten. Det är alltid något störande i ett hus, när man väntar på att någon skall resa.

»Vi måste ut i trädgården», sade Anne-Marie efter frukosten. »Snart stänger väl tant dörren ut till trädgården, och då blir det vinter.»

Kammarherren följde henne; Reinhold stannade inne för att tala med tanten. Anne-Marie gick med lätta steg i sina tunna skor på den hårda sandgången.

»Ack ja», sade hon, sedan de en stund hade gått bredvid hvarandra. »Nu är alltsammans snart förbi!»

»Hvad menar fröken», frågade kammarherren.

»Jo, sommaren», svarade hon.

»Jag kunde väl förstå, att det inte var något annat, ni menade — det skulle ha varit allt för dristigt att förmoda, att fröken skulle ha saknat mitt sällskap.»

»Visst komma vi att sakna er», svarade hon lifligt. »Ni har varit så älskvärd både mot tant och mig. Det är, som en fläkt från den stora världen utanför hade blåst öfver vårt hus. Så lifligt ha vi icke haft det på långliga tider.»

»Men skulle inte ni sjelf, min fröken, ha lust att en gång kunna komma ut i världen? Ingen skulle väl som ni kunna njuta af det omvexlande lifvet i en stor stad. Ni skulle till Stockholm och sedan till Wien, till Paris, öfverallt, der menniskor njuta sin ungdom och taga del i det, som rör sig i vår tid.»

»Tror ni inte, att jag vill?» sade hon och såg hastigt upp med sina mörka ögon. »Men huru skall det gå till? Tant hör inte till dem, som vilja förändra vistelseort.»

»Men om ni gifter er», sade han, »till exempel med en diplomat?»

Hon rodnade starkt och såg igen hastigt upp.

»Det har jag inte tänkt på», sade hon.

»Men tänk på det», invände han och grep hennes hand. »Ni vet inte, och ni vill kanske inte heller tro, huru jag efter dessa par dagar älskar er. Jag har sett många vackra qvinnor i världen, men ingen sådan som ni. Jag kan inte göra klart för mig sjelf, hvarför ni så alldeles öfverglänser dem alla, — må hända därför, att de andra lefva för att göra lycka, ni för att sjelf vara lycklig. Ni har värme nog för två, — hvad säger jag? — för oss allasammans. Hvar ni går fram, är det, som om allting doftade och lyste. Det är ungdomen sjelf som kommer. När ni stiger in i en festsal, så blifver den ett ung-

domens tempel. Ack, om det vore mig förunnadt att taga er hand och leda er dit in!»

Hon svarade icke. Hon gick med nedslagna ögon, men det spelade i dem; det darrade om munnen, och hon drog andan hastigt.

»Det är så vackert, allt hvad ni säger», sade hon. »Det tvingar nästan till att tro, att det är sant. Men ni vill väl, att jag skall älska er?» fortfor hon och såg upp på honom. »Jag vet inte, om jag älskar er.»

»Ni sade i går, att ni ville fortfara att dansa med mig alltid. Vill ni gifva mig er hand, så skall lifvet också bli en festdans för er. Jag är rik nog att kunna uppfylla alla edra önsknings; — jag vill bära er på mina händer. Tro inte, att jag skall bli någon sträng och mycket fordrande äkta man! Ni tycker om att få fladdra, och ni skall få fladdra, fritt som en fogel — bara med ett silkesband om vingen!»

Det ryckte till i henne, och hon drog i hop ögonbrynen.

»Jag kan inte svara er nu», sade hon hastigt. »Jag måste tänka på saken för mig sjelf, när jag är ensam.»

»Men ni vill väl svara mig, innan jag reser, — inte sant? — det vill ni?» och han såg så bedjande, så verkligt ängslig på henne.

»Jag tror, jag skall kunna svara er, innan ni reser», svarade hon. »Låt oss nu gå upp.»

De gingo upp och funno Reinhold ensam i salongen. Han satt i sin stol och läste tidningarna. Han tilltalade kammarherren, då de båda kommo in, och berättade honom något, som han läst om, men

von Helst kunde icke svara honom; han var i ett upprördt och oroligt tillstånd och gick upp på sitt rum.

Då Reinhold och Anne-Marie blifvit ensamma, lät han tidningen sjunka. Han böjde hufvudet tillbaka och såg öfver stolskarmen på henne med ett leende ansigte.

»Anne-Marie du!» sade han. »Du har inte sett på min hand i dag. Du lofvade ju doktorn att lägga på nytt omslag.»

»Ja, det är sant», svarade hon. »Sitt stilla, så skall jag hemta det åt dig.»

Hon gick ut och kom strax igen med linne och charpi och började aftaga den gamla förbindningen.

»Du darrar så på händerna!» sade Reinhold. »Du är väl inte ledsn öfver någonting?»

»Åh nej, inte just ledsn», sade hon och suckade djupt.

»Jag kan alls inte tåla att se dig ledsn», sade han, »jag kunde slå i hjäl den menniska, som gjorde dig någon sorg. Du tror väl, hvad jag säger?»

Hon såg upp på honom och smålog.

»Ack, du är så söt, Anne-Marie», sade han; »jag håller så rysligt af dig.»

»Tack skall du ha, Reinhold», sade hon och lade med varsam hand den nya kompressen på såret.

»Och du sade i går till mig, att jag stod dig närmast af alla i verlden. Det menade du väl?»

»Ja, naturligtvis», sade hon hastigt.

»Då vill du väl också en gång gifta dig med mig — eller hur?» sade han plötsligt och försökte likasom dagen förut att taga henne om lifvet, men hon strök sakta bort hans arm.

»Hvarför talar du om det nu?» frågade hon.

»Jag skulle väl någon gång säga det rent ut, efter som det är *det*, jag alltid går och tänker på. Och jag måste också en gång med klara ord höra din mening.»

»Käre Reinhold», sade hon, »man kan ju hålla så mycket af hvarandra, utan att precis gifta sig.»

»Du vill väl inte dermed säga, att du aldrig tänker taga mig?» ropade han. »Anne-Marie! Du vill väl inte göra mig så gruffigt olycklig!»

»Var stilla, Reinhold», sade hon. »Jag kan annars inte hjälpa dig riktigt.»

»Åh, jag ger alltsammans tusan, om du inte vill ha mig», sade han och ref med häftighet bindeln af handen.

»Akta dig!» sade hon. »Såret kan bryta opp.»

»Ja, hvad bryr jag mig om det?» sade han. »Jag tar lifvet af mig, om du inte gifter dig med mig.»

»Reinhold», sade hon, och hennes ögon blefvo stora af ångest, »du får inte säga sådana der förfärliga saker! Det har jag inte förtjent, jag, som alltid visat dig så mycket vänskap.»

»Ja, just därför har du gifvit mig så mycket hopp för framtiden, att nu *kan* jag inte uppgifva det», sade han. »Anne-Marie», fortfor han, och hans röst miste på en gång hela sin kraft och blef klagande som hos ett barn, »du får inte förskjuta mig; du måste ha medlidande med mig.»

Det var ett sådant uttryck af smärta i hans ärliga ansigte, en sådan bedjande ödmjukhet i hans blick, att Anne-Marie kände sina egna ögon fyllas af tårar.

»Ja, jag håller ju af dig som af ingen annan», sade hon, »men låt mig vara ensam en tid, låt mig tala med tant, — det kom så plötsligt!»

»Kom *det* plötsligt?» sade han. »Och det är ju det, vi ha gått och tänkt på hela lifvet — åtminstone jag! Anne-Marie, du får inte stöta bort mig.»

»Jag unnar dig all lycka i världen», sade hon, »och jag är sjelf så lycklig i din närhet. Du är så god!»

»Åh, Anne-Marie!» sade han och kysste gång på gång häftigt hennes hand.

»Jag har ännu ingenting sagt, — kom i håg, att jag ännu ingenting sagt.»

»O, jag tycker, att du sagt allting», sade han, »och jag vill vänta — vänta, till dess jag blir en gammal gubbe, om du vill, bara du till sist kommer.»

I det samma ringde det på förstudörren, och ett ögonblick derefter kom doktorn in.

»Jaså, fröken är midt uppe i sina läkareförrättningar», sade han. »Ni är verkligen märkvärdigt lätt på handen. Får jag se litet!»

Han undersökte såret och fullbordade sjelf förbindningen.

»Håll sig bara i stillhet och bär upp armen, så läks det fortast.»

Han satte sig derefter för att samtala litet, men både Anne-Marie och Reinhold voro så tankspridda, att han snart uppgaf försöket. Efter att ha frågat angående fröken, bad han Anne-Marie följa sig ut genom trädgården.

»Jag kan då gå en genväg öfver åkrarne», sade han. »Jag skall ett stycke utom staden.»

Hon tog trädgårdsnyckeln och gick med honom ned igenom trädgården. Dagen var på sin höjdpunkt, och ett starkt solljus, som icke värmdes, utbredde sig öfverallt; icke en sky fans på den höga, blå, kalla himlen.

»Reser kammarherren i morgon?» frågade doktorn.

»Ja», svarade Anne-Marie.

»Det tycker fröken visst inte om», sade doktorn.

»Han har varit en mycket älskvärd gäst», sade hon.

»Och tillbedjare», tillade doktorn.

Hon lyfte på nacken och såg stolt på honom.

»Hvem ger er lof att tala så?» frågade hon.

»Nå ja, jag vet, att jag inte har lof dertill enligt konvensansens regler», sade han, »men det fins vissa saker, som äro starkare än konvensansen, till exempel naturen och kärleken och sådana der småsaker, och de äro sannerligen för goda att slitas i stycken i den stora världen.» Han log med ett kort och bittert skratt.

»Ni anser mig ju annars för ett så flyktigt väsen», sade hon. »Kan hända skulle jag därför trivas bäst bland mina likar.»

»Ack, en sådan människa som ni!» sade han och fattade hennes hand.

De hade kommit till den lilla grinden bakom träden och stodo nu stilla.

»Ni kunde få en man att uträtta hjeltedåd, om ni ville», utbröt han. »Ni sade mig i går, att ni med mig kunde gå hvart som helst, och ehuru jag känner er för väl för att ett ögonblick kunna tro, att ni menade något verkligt med de orden, så ha de gjort mig galen. Ja, ni ser på mig! Ni tror, att jag en-

dast är skapad för att gå omkring bland sjukdom, död och elände, och att jag gör min pligt lika lätt som en maskin gör sin. Ni tror naturligtvis inte, att jag har något hjerta eller någon fordran på lycka här i verlden: jag kan taga allt det svåra på min lott och sedan uteslutas från allt, som gläder er andra — det är ju så?»

»Har jag sagt något sådant», sade hon, »jag, som beundrar er af hela min själ!»

»Jag tackar för den beundran», sade han, »men den kan jag inte göra någonting med. Ni har rätt i att nu finna mig dristig, fräck i att kunna tala så till er, men tro mig, jag gör mig alldeles inga förhoppningar. Ni är inte en människa, som låter fånga er. Ni är som ett slags vampyr, som lefver af hjertebloodet hos oss andra, och därför är ni alltid så frisk och vacker. Att förena sitt öde med er, min fröken, det vore en farlig lek. Hvad förstår ni af lifvet? Ingenting. För er är det hela en teaterföreställning, der komedien ibland omvexlar med en gripande tragedi af död och undergång — som den ni såg i går. Jag säger ej, att ni inte känner det; ni kan både gråta och skratta och klappa händerna; men när stycket är slut, går ni hem till er sjelf och stänger dörren, och så vet ingen, om ni inte just behöfver gråta en liten tår efter komedien eller vifta bort tragedien med en dansmelodi — ni grymma!»

Hon hade slagit armarne omkring ett träd, som stod vid sidan af henne, och böjde hufvudet emot det likasom för att beskydda sig mot hans ord.

»Ja, ni har varit grym emot mig», sade han, »och en annan, mera lättrogen än jag, hade det för länge sedan varit förbi med. Men jag känner er; jag vet, att ni tar det bästa af oss alla och ger ingenting igen. Af mig har ni velat låna det allvar, den verklighet, som ett långt arbete bland sjukdom och elände kan ge en människa, men sådant kan man inte taga på fem minuter, skall jag säga er, och för resten — hvad vill ni mig? — Hvad *vill* ni mig?»

Han bet i hop tänderna, och tårarne runno i strömmar utför hans kinder, medan han talade.

Hon svarade icke, hon lade hufvudet närmare intill trädet och slöt i hop ögonen.

»Ja, farväl!» sade han. »Ni skall slippa mig nu. Jag går och kommer inte mer igen. Jag har likväl gjort er den tjensten att säga er sanningen!»

Han gick ut genom grinden och lät den stå öppen efter sig.

»Doktor!» ropade hon och flög efter honom med öppna armar. »Jag . . .»

»Ni?» frågade han och vände sig.

»Jag — jag måste tala med er.»

»Nå?» sade han kort och stannade.

»Ni får inte gå ifrån mig! Ni får inte visa mig hela min hjälplöshet och sedan lemna mig. Jag vill så gerna bli god, jag vill så gerna bli som alla andra, men ibland tycker jag, att jag inte *kan*. — Gå inte ifrån mig! Jag behöfver er mer än någon. Ni är mig så öfverlägsen.»

Hon hade tagit hans hand och dragit honom in i trädgården igen.

»Hvad är meningen?» frågade han och såg orörligt på henne.

»Meningen är, att jag måste se till att bli er värdig. Så mycken kärlek, så mycken värme från en man sådan som ni! Haf tålmod med mig! Jag skall arbeta mig sjelf, jag skall bli en människa likadan som ni andra . . . Hu! Att ni kallar mig en vampyr!»

»Och hvad vill ni då göra?» frågade han.

»Allt hvad *ni* vill!» sade hon. »Jag vill gerna tro, att verlden inte är skapad för min skull, och jag *skall* komma till att tro det. Ni får inte vara ond på mig.»

»Jag är inte ond på er», sade han. »Jag är olycklig, emedan jag känner er alltför väl.»

»Men ni skall komma igen», sade hon.

»Hvad skall det tjena till?» frågade han.

»Åh jo, till mycket godt», genmålde hon. »Jag kan för det första inte stå ut med att undvara er.»

Hon log så vänligt. Skuggan från trädet föll på hennes svarta hår och ögonfransar och det mörka dnet på hennes öfverläpp; men tänderna lyste så hvita, och ögonen hade ett smältande, fuktigt uttryck.

»Nå ja, så kommer jag väl igen», sade han med en suck. »Farväl så länge!»

Han tryckte hårdt hennes hand och gick ut öfver åkerfälten. Hon stod länge vid grinden och såg efter honom. Hennes ansigte antog än ett drömande, än ett vredgadt, än åter ett lysande uttryck. Efter en stund vände hon sig och gick, men hon gick icke upp till huset utan ned till grottan.

Det låg en så förundransvärd stillhet öfver luften den dagen. Icke ett blad rörde sig; till och med de alldeles vissna löfven sutto stilla i solskenet för att ännu lefva dagen öfver. Långt utifrån fälten hörde man bullret af en vagn, som kom närmare med sitt rasslande ljud och sedan igen försvann. Anne-Marie sjönk långsamt ned på en af trästolarne, som stodo der inne bland träden. Hon satt orörlig en stund, men derefter föllo hennes ögon på den öfverväxta Amor, som stod der inne. Hon försökte att lösa den täta murgrönsrankan, som slingrade sig kring hans axlar, men det gick ej. Den hade under många år hakat sig fast med alla sina små luftrötter.

»Hvad är det fröken gör?» sade en röst bakom henne. Hon vände sig hastigt. Det var kandidaten.

»Åh, jag vill bara se, om det öfriga af den här lilla ungdomen är lika litet tilltalande, som hvad man redan ser. Han ser då allt annat än bedärande ut med sina stela armar och den stora bindeln om ansigtet.»

»Men Amor skall ju framställas blind, som ni vet», sade kandidaten.

»Inte alltid», sade hon. »Jag har sett bilder af honom med öppna ögon och med ett skälmskt och lekande uttryck i dem. Det är också en dumhet att säga, att kärleken är blind. Han ser så väl, hvad det är, han älskar.»

»Är ni alltid säker på det?» sade han.

»Ja, är ni inte det?» frågade hon. »Visste ni inte mycket väl, hvad det var, ni tyckte om hos den

lilla prestmamsellen? Det var ju hennes ljusa hår och lilla mun, och så det att hon alltid sprang ifrån er.»

»Mins fröken det ännu?» sade han.

»Skulle jag inte minnas det, vi talade om i går?» svarade hon. »Jag vet också mycket väl, hvad det är, jag tycker om hos folk, till exempel hos er.»

»Jaså», sade han och slog ned ögonen.

»Jo, det är just edra långa ögonfransar», sade hon, »och så det, att ni alldeles inte bryr er om mig.»

»Jag!» utropade han och såg upp med en verklig lysande blick.

»Åh jo, så der en liten smula», sade hon, »som ni tycker om alla andra hyggliga damer, hvilka inte rent af gjort er något ondt. Men när ni nu reser långt bort, så kommer ni aldrig att tänka på mig.»

»Får jag då tänka på fröken?» frågade han.

»Ber man om lof i afseende på det, man vill tänka på?» sade hon och log. »Jag tänker för min del på allt hvad jag vill, och litet till ändå.»

»Och litet till ändå?» återtog han.

»Ja, hvem kan rå för, hvad man tänker på? Det är, som när vinden nu snart nog kommer och fattar i alla dessa nedfallna blad. Nu ligga de ju alldeles stilla, men då — hoppsan! Då flyga de åt alla sidor, och ingen vet, hvart de taga vägen.»

»Och fröken vill inte alldeles glömma bort mig, när jag har rest?» sade han, men i det samma blef han alldeles förskräckt öfver sina egna ord och tillade: »Jag förmodar, att min morbror ibland talar om mig,

och då var det en anledning, att måhända ni — att ni och er tant kunde minnas mig.»

Hon satt och såg på honom med ett litet leende kring munnen, som tycktes säga: »hvad du är ung, min vän!» Och så sade hon i en ton, som härmade hans något ängsliga sätt att uttala de sista orden:

»Åh ja, när er morbror biskopen talar om er någon gång, så skulle det må hända kunna inträffa, att jag och tant eller tant och jag försöka på att minnas er.»

Han såg förvånad på henne, och hon brast ut i skratt; men strax derpå vardt hon allvarlig och sade:

»Hvar gång det blir månsken, skall jag tänka på er.»

Den föregående aftonen, och hvad som då hade passerat, stod på en gång fram för honom, och han vardt mycket röd i ansigtet.

»Ni kan gerna ge mig handen», sade hon och räckte honom sin. »Vi skiljas ju som goda vänner.»

»Ack, fröken Anne-Marie!» sade han blott och tog hennes framräckta hand, men släppte den igen så hastigt, som om han hade bränt sig.

»Och när ni sedan kommer igen, så är ni en man», sade hon, »men jag fortfar alltid att vara ett år äldre, än ni är — ni hinner mig aldrig.»

»Nej, jag vet det», sade han sakta.

»När reser kandidaten?» frågade hon efter en paus.

»Redan i morgon», sade han. »Grefven vill bryta upp innan aftonen.»

»Redan i morgon!» utbröt hon. »Det var förfärligt! Och så kommer ni igen först om två år?»

»Ja, allra först om två år», svarade han.

»Då vill jag säga er adjö nu», sade hon och reste sig.

Hon stod framför honom och lade sina båda händer på hans axlar och såg honom in i ansigtet.

»Lef väl då! Och kom tillbaka lika god och vacker, som ni är nu, och lär er att riktigt sjunga visan om "dess mera eldig kärlek"!» Hon klappade honom på axeln med högra handen och tillade: »Nu vill jag bara bedja er om en sak, att ni kommer till oss i afton. Denna sista afton måste vi vara tillsammans.»

»Jag skall försöka att komma», sade han och reste sig. »Jag vet inte, om morbror ger mig lof, men jag hoppas.»

»Sådant tar man sig lof till», svarade hon. »Ni är väl inte heller någon skolpojke längre!»

»Ja, jag kommer, jag kommer», sade han och sprang hastigt upp. »Ni är så vänlig mot mig.»

Han helsade på henne och gick. Hon blef stående och såg efter honom med en halft smärtsam, halft föraktlig blick. Derefter gick hon hastigt upp till byggnaden. Hon fann sin tant ensam i den stora salongen. Hon stod vid bordet och lade fram duktyg.

Anne-Marie vandrade ett par gånger kring golfvet med hastiga steg; derefter gick hon fram till sin tant, kastade bägge armarne kring hennes hals och brast ut i en häftig gråt.

»Herre Gud, Anne-Marie», sade tanten. »Hvad är det åt dig?»

»Jag vet inte», sade hon och fortfor att snyfta.

»Är du ledsen, för det att kammarherren reser?»

»Nej, nej, nej!» sade hon. »Låt honom resa till världens ända!»

»Har Reinhold talat med dig?»

»Jag vet inte», svarade hon, »jag mins inte. Om de bara ville låta mig vara i fred!»

»Anne-Marie!» sade tanten och lyfte hennes hufvud från sin axel. »Det är väl inte kandidaten?»

»Åh, kära tant», sade hon och log. »Tror du, jag kan älska en gosse, som jag kunde vara mamma åt?»

»Hvad skall man göra åt dig», sade tanten bekymrad. »Du är bestämdt inte frisk. Skola vi skicka efter doktorn?»

»Ack nej, låt mig slippa se honom, den förfärliga människan!» sade hon och började gråta på nytt.

»Den förfärliga människan?» upprepade tanten förbluffad.

»Jag är så rädd för honom. Låt mig gå upp till mig sjelf och vara i ro! Och, kära tant, låt mig slippa komma ned förr än i afton. Jag kan inte vara med vid middagsbordet.»

»Som du vill, som du vill, mitt kära barn», sade fröken. »Jag skall skicka upp till dig, så snart du önskar något.»

Hon klappade henne bekymrad på kinden och följde henne till trappan. Då Anne-Marie kommit till det öfversta steget, vände hon sig om, smålog och kastade en slängkyss åt sin tant. »Var inte

rädd för mig, lilla tant», sade hon. »Jag skall sofva bort det.»

Hon hade knappt kommit in i sitt rum, förr än hon kastade sig på sin säng och brast på nytt ut i en häftig, ohejdad gråt. Hon visste sjelf icke hvarför, men det föreföll henne, som om en oändlig tyngd af smärta och längtan och ångest skulle spränga hennes hjerta. Då hon hade gråtit länge, stillades hennes tårar så småningom, hon drog andan mer och mer regelbundet, och slutligen somnade hon. Ännu i drömmen snyftade hon då och då, men när mörkret kom, var allting så stilla i det lilla rummet, som om ej ett lefvande väsen funnits der inne. Tanten stod ett par gånger under dagens lopp och lyssnade vid dörren, men ingen hördes till. Då hon och kammarherren intagit en tämligen bedröffig middag tillsammans och sedan suttit en god stund i salongen, smög fröken Juul sig upp till Anne-Maries rum och knackade på. Hon vaknade först då det knackades hårdare och satte sig hastigt upp i sängen. De första månstrålarne föllo in i rummet, och hon kom icke riktigt i håg, om det var dag eller natt, men på en gång erinrade hon sig det hela. Hon hade sofvit så länge och så djupt, att hon kände sig frisk och uthvilad, som efter en lång natt.

»Ja, söta tant», svarade hon, när det igen knackade. »Jag kommer.»

Hon steg hastigt upp och öppnade dörren.

»Huru är det med dig?» frågade tantens stämma ängsligt der utifrån mörkret.

»O, jag mår så bra», svarade Anne-Marie. »Jag känner mig så frisk och stark.»

Hon lyfte bägge armarne högt öfver hufvudet och skakade händerna; derpå tog hon hastigt ned sitt hår, satte det bättre upp och småstädade i rummet. Hela tiden gick hon och gnolade för sig sjelf.

»Gud ske lof, att du är rask igen!» sade tanten.
»Nu kommer du ju ned?»

»Ja, jag kommer strax», svarade hon. »Jag kunde möta en hel fiendtlig här nu.»

Kammarherren hade under Anne-Maries frånvaro befunnit sig i ett mycket nedslaget humör. Han såg i hennes flykt ett bevis på, att hon med misshag hade tagit emot hans bekännelse på morgonen och att hon nu helst ville vara ensam. Huru förvånad blef han då icke att nu på aftonen se henne inträda i matsalen med det mest strålande ansigte och i en nyfiken ton fråga:

»Hvad ha ni fått till middagen?»

Tanten lät duka fram åt henne, och hon satte sig ned och åt och drack med mycken aptit. Kammarherren slog sig ned på en stol i hennes närhet vid bordet, medan hon åt.

»Fröken är väl inte ledsen på mig?» frågade han sakta och med en anspråkslös ton.

»Jag?» svarade hon och såg honom gladt i ansigtet. »Hvarför skulle jag vara det?»

Hon drack ett glas vin, torkade sig om munnen och började skära sin stek.

»Nu skola vi inte tala om sådana bedröfliga saker», fortfor hon, medan hon åt. »I afton måste vi alla vara glada.»

»Men det andra, jag frågade om?» vågade han igen säga. »Jag kan inte resa utan ett svar — jag kan inte!»

»Det är ju långt till i morgon», svarade hon.
 »Men nu vilja vi lefva denna afton, som om inga stora frågor besvarade oss. Drick ett glas vin med, och se glad ut! Jag har i afton ett sådant behof af att alla menniskor skola vara vid godt humör.»

Han slog i åt dem bägge, klingade med henne och drack. Derefter reste hon sig hastigt och gick in i salongen, der tanten och Reinhold väntade.

»Är du rask igen nu?» frågade Reinhold vresigt. »Du kan då skrämna halft i hjälen en menniska med dina plötsliga anfall af opasslighet.»

»Åh, jag har inte varit sjuk, bara trött», sade hon och slöt ett ögonblick i hop ögonen. »Nu är det förbi.»

»Och jag, som har skickat efter doktorn!» sade tanten. »Jag var verkligen orolig för dig.»

Hon hade knappt sagt det, förr än doktorn kom.

»Är här nu igen någon sjuk?» frågade han.

»Jo, det lär vara jag», sade Anne-Marie och började skratta.

Doktorn rynkade pannan.

»Jag tror, ni roar er med att locka mig hit», sade han sakta till henne. »Ni skall upphöra med sådana konster.»

»Rår jag för, att tant skickar bud efter er, när jag sofver?» svarade hon i upprörd ton. »Ni bör väl inte ge mig skuld för allting heller.»

Han såg förundrad på henne. Hon var verkligen ond.

»Förlåt mig», sade han sakta. »Men efter hvad vi i dag talat om, har jag lemnat min framtid i

edra händer. Gör med mig hvad ni vill, men gör det snart. Jag kan inte sköta mina pligter i den oro och ångest, hvori jag nu lefver!»

Hon ville svara, men kandidaten steg i det samma in.

»Jag kommer nu för att säga farväl», sade han. »Det kostade verkligen ansträngning att komma hemifrån i afton, ty morbror ville alldeles inte släppa mig; men jag lofvade ju, och här är jag.»

»Är det lika vackert väder som i går?» frågade Anne-Marie.

»Gudomligt!» svarade han. »Det är ljusst som om dagen.»

»Jag tror, vi allihop gå ut i trädgården,» sade Anne-Marie. »Få vi, tant?»

»Som du vill, min vän,» svarade hon. »Förkyl dig bara inte!»

De gingo in i matsalen, och derifrån öppnade Anne-Marie dörren till trädgården, och de gingo alla sammans ut, utom tanten. Det var det mest praktfulla månsken. Trädstammarne lyste, som om de varit öfversköljda med vatten. I långa strömmar flöt det hvita ljuset öfver gångarne, huset och buskarne.

»Ack, en sådan natt!» sade Anne-Marie och suckade djupt.

»Fröken har för litet på sig», sade doktorn, som gick vid hennes sida. »Det är kallt i afton.»

»Jag vill just känna luften omkring mig», sade hon.

»Men det är oförlåtligt att leka med sin helsa så, som ni alltid gör», sade han. »Kom i håg, att fröken har svagt bröst!»

»Jag kan verkligen inte alltid gå och tänka på, att nu måste man göra *det*, och nu bör man göra *det*, eller att *det* är helsosamt och *det* är orätt. Hvad skulle det då vara värdt att lefva?»

»På det sättet kan ni snart taga lifvet af er. Gå in och tag på en kappal!»

»Nej, det gör jag inte!» sade hon och sprang nedåt gångstigen, der kammarherren gick.

»Den sista aftonen!» sade han sakta. »Ack, fröken Anne-Marie, det är förfärligt att tänka på. Har ni ännu ingenting att säga mig?»

»Ni har ju lofvat mig att inte tala om det i qväll», svarade hon. »Låt oss nu bara springa omkring i månskenet!»

Hon påskyndade sina steg och gick hastigt omkring den öppna planen framför huset.

»Söta Anne-Marie», sade Reinhold bakom henne, »hvarför springer du så? Kom och tala litet med mig!»

»Har du någonting särskildt att säga mig?» frågade hon och följde ett stycke med honom. »Jag tycker egentligen, att i en sådan natt som denna vill man inte tala, bara tåga.»

»Något nytt har jag visserligen inte att säga dig», sade han, »bara det evigt gamla, att jag älskar dig.»

Han fick icke ordet öfver läpparne, förrän hon med ett litet hopp sprang före honom.

»Det är i afton lika härligt som i går», sade kandidaten, som stod stilla och såg upp emot himmelen.

»Ja, jag vill gerna ge er en kyss, som jag gjorde i går», sade Anne-Marie sakta, i det hon

snuddade förbi honom, »men sådant får man inte göra; det är orätt, säges det.»

»Här är kappan», sade doktorn från ingångsdörren, der han stod. »Kom nu och tag den på, fröken.»

»Nej, jag vill inte», sade hon och sprang.

Han gick efter med långa steg, — men på en gång gaf hon till ett högt skri. Det ljud så skärande starkt i den stilla natten.

»Tag mig, om ni kan!» ropade hon och flög bort i det snabbaste lopp. Buskarne slog om hennes klädning, och hon försvann i skuggorna. Doktorn sprang efter.

»Fånga henne, mina herrar!» ropade han. »Hon får inte springa omkring så der i nattkylan.»

I ett nu voro de unga männen spridda åt hvar sitt håll. Reinhold sprang icke fort med sin uppbundna arm, men kammarherren kom raskt framåt, och kandidaten var i ett ögonblick försvunnen långt nere i trädgården. Än såg den ene henne, än den andre. Hon kom fram i månskenet i ett plötsligt ljus och försvann lika hastigt i skuggan. Det vissna löfvet prasslade om fötterna på henne, grenarne från busksnåret slog henne öfver armar och axlar, men hon sprang oupphörligt, som om det gäلت lifvet. Än var hon alldeles på vippen att falla i armarne på doktorn, och ett ögonblick derefter såg hon Reinhold alldeles invid, men hon kände trädgården så väl, och så snart hon hörde steg i närheten, svängde hon in på en sidogång eller gömde sig i snåret. Slutligen förmådde hon icke mer. Hon satt tyst

inne i »grottan», sammankrupen i den skugga, som föll från Amorstoden.

»Är det någon här?» frågade kandidatens röst strax invid.

»Ja, jag!» sade hon, och derpå strax upp och ut igen som en stormvind. Hon började känna det som en olycka, om någon skulle hinna upp henne. Hjertat slog ända uppe i halsen, och hon skälfdde i hela kroppen, men hon sprang vidare och så nära kandidaten, att hans utsträckta arm rörde vid henne, derpå med ett hvinande skri förbi doktorn, som kom midt i den breda gången, och rakt upp till byggningen, in i salongen, der hon dignade ned på en soffa.

Hon kunde under ett par minuter knappt andas, utan satt och höll bägge händerna på hjertat, så häftigt arbetade det; men då det vardt stillare, lade hon sig helt tyst med hufvudet bakut.

»Jag tror jag dör», sade hon och slöt ögonen, men hon öppnade dem strax igen och log åt tanten, som ängslig böjde sig öfver henne. Hon kunde icke tala, utan låg alldeles stilla, när herrarne kommo in för att säga godnatt. Doktorn bannade icke, men han såg allvarlig ut och sade till tanten: »Låt henne hastigt komma i säng.» Derpå tog han afsked.

Kandidaten gick till henne för att säga farväl.

»Ja, ni skall ju resa nu», sade hon och höll hans hand, som han hade räckt henne. »Lycklig resa!»

Hon slog upp ögonen och såg länge på honom.

»Tack för denna gång», sade han. »Jag får väl komma igen, när jag kommer hem?»

»Ja, ni skall komma och visa mig er fästmö», sade hon. Hon tryckte sakta hans hand, släppte den och lät honom gå.

* * *

Då doktorn den natten fick bud från fröken Juul, att han måste komma strax, förstod han på ögonblicket, att det var verklig fara på färde. Han klädde sig i hast och mera sprang än gick ut till hennes aflägsset liggande bostad. Månen var nu långt nere och stod som en stor gul sköld vid horisonten. Det var isande kallt i luften. Han fann fröken Juul klädd och i stor ångest. Hon kom honom till mötes med ett ljus i handen, inhöljd i alla sina slöjor och sjalar.

»Hon har feber», sade hon, »och kan inte andas. Jag är rädd för, att det är mycket illa.»

Anne-Marie låg i lunginflammation, som genast visade sig ovanligt häftig. Hon yrade och kände hvarken igen doktorn eller tanten, utan beklagade sig öfver den mängd människor, som oupphörligt gingo ut och in i hennes rum. Nästa dag var yrseln öfver, men inflammationen tilltog med en sådan häftighet, att doktorn redan samma dags afton ansåg tillståndet hopplöst.

»Skall jag säga henne det», frågade tanten, som gick omkring lik en skugga och fäste sina svarta ögon på doktorn.

»Åh nej, säg det inte åt henne», sade han. »Hon har ingen aning om det.»

Kammarherren och Reinhold voro ännu i huset. Reinhold låg nästan hela dagen med hufvudet i hän-

derna och grät. »Åh, min kärlek, min kärlek!» jämrade han. Kammarherren gick omkring, blek och stilla, och sökte på allt sätt vara den gamla fröken till nytta. Kandidaten hade rest med sitt grefliga herrskap.

Den sista aftonen — månen var uppe, — sutto fröken Juul och doktorn vid Anne-Maries säng.

»Drag undan gardinerna!» sade hon med svag röst. »Jag vill se hela härligheten.»

Då de hade gjort, som hon ville, vände hon hufvudet mot fönstret och sade, i det hon såg på sin tant:

»Hvad det är ljufligt att lefva!»

Hon nickade till svar.

»Men inte gifta sig, inte gifta sig!» sade hon och rörde på hufvudet.

»Nej, bli en gammal ensam stackare som jag», sade tanten med tårar i ögonen.

»Nej, inte det heller, bara lefva!» sade Anne-Marie.

Hon drog en djup suck och slöt ögonen för att icke öppna dem mera.

* * *

Tio år efter Anne-Maries död höll en resvagn utanför fröken Juuls port, och ur den steg kammarherre von Helst. Han hade blifvit betydligt äldre och mera dekorerad, och hans sirliga väsen hade nu urartat till en nästan fruntimmersaktig pretiositet. Han ringde, och den gamle betjenten trädde ut med samma statsmannamin, som han alltid hade haft.

Hans hy var betydligt rödare, och hans armar hade styfnat i sin krokiga värdighet.

»Är fröken Juul hemma?» frågade kammarherren.

»Jag skall fråga», svarade betjenten med högtidligt allvar.

Ett ögonblick derefter fick kammarherren inträda i salongen. Fröken Juul låg på soffan. Hon var nu nära sjuttio år, och håret var alldeles hvitt. Hennes ansigte var också hvitt och litet, och endast de stora ögonen tycktes ha samma mörker och glans som förr.

»O, är det du, Edvard!» sade hon, gladt öfverraskad, och försökte resa sig upp.

»Bästa gudmor!» sade han och kysste hennes hand. »Blif liggande!»

Han satte sig vid hennes sida och berättade om sig sjelf, om Stockholmslifvet och så vidare.

»Och du gifter dig aldrig?» frågade hon.

»Jo, om jag kunde finna ett motstycke till Anne-Marie», sade han och höjde på axlarna, »men en sådan träffar man inte två gånger i lifvet.»

Fröken Juul aftorkade ett par tårar med sina bleka fingerspetsar. Hon berättade derefter om sina skröpligheter och plågor, om sin ensamhet, som dock afbröts, när Reinhold och hans familj kommo på besök; och så började hon tala om forna dagar, då hon lefde i sin broders hus i Stockholm.

»Ack ja! Den tiden!» sade hon med en suck.

»Du har väl hört talas om den krets, som der umgicks? Du har väl hört talas om von Braune?»

En hård nöt att knäcka.

Då öfversten var ung, gick det annorlunda med barns uppfostran än nu för tiden. Det kan väl äfven nu finnas föräldrar, som med mycken stränghet och oböjlighet uppfostra sina afkomlingar, men i alla fall behandlas icke barn nu för tiden i regeln så, som om de icke tillhörde menskligheten. Deras värld här blifvit upptäckt, och man är åtminstone på väg att lämpa undervisning och lek, straff och belöning efter deras uppfattning.

Annorlunda var det, då öfversten var liten. På den tiden regerade endast lagen, och evangelium hade föga att säga vid barnuppfostran. »Den som älskar sin son, han agar honom», det var den grundsats, som kaptenen, öfverstens fader, likasom de flesta andra fäder på den tiden, utgick ifrån, och för hvilken han egentligen glömde alla andra grundsatser beträffande den saken.

Kapten Hök hade en liten egendom i Upland. Gården, som bar det stolta namnet Thorstuna, hade den mest anspråkslösa lilla envänings manbyggning af trä, man kunde tänka sig. Med sina rödmålade väggar och hvitfodrade fönster vände den ut till en nedtrampad gräsplan, i hvars midt en solvisare var anbragt på en vitmålad träfot. På bägge sidor om gårdsplanen gingo tvenne långa sidoflyglar ned till

uthusen; ladugårdsbyggningen låg ett stycke längre bort. Bakom huset var en lång, smal trädgård, full af krusbärs- och vinbärsbuskar samt med en berså af syrener i hvardera ändan. Strax der bakom reste sig »berget», ett grått, torrt klippstycke, på hvilket en tall utsträckte sina armar upp mot himlen. Om vintern låg snön tät i bergskrefvorna, om sommaren darrade de gråa stenarne och de rödbruna tallstammarna i det skärande sommarljuset, men ingen ny växtlighet bröt fram vid vårens intåg, och den enda skillnaden var egentligen den, att der var kallt om vintern och varmt om sommaren. Inga böljor stego eller sjönko i närheten af detta hem, inga ljusa lunder hviskade i sommarvinden. I hela den närmaste trakten, ja, flere mil åt alla håll fortsatte naturen med samma gråa klippblock, samma långsträckta, melankoliska tallar, och det föreföll, som om det på dessa ställen hade inträdt en paus i naturens skapareförmåga, den måtte för ett långt stycke icke ha vetat, hvad den skulle hitta på, tills den längre ned i landet plötsligt fick en idé och kastade dit Mälaren.

På Thorstuna bodde, som sagdt, kapten Hök med sin hustru och deras ende son Hans, han, som nu är öfverste. Kaptenen var en arbetsam, sträng man, äfven på sitt sätt en gudfruktig man, det vill säga, han gick punktligt i kyrkan, uppfylde sina pligter mot alla, grälade på sitt tjenstefolk och pryglade sin son för alla förseelser, viss på, att han dermed gjorde honom den största faderliga tjenst. Lille Hans växte upp här på landet och tillbragte sina första år med att leka ute i fria luften, om vintern i snön, om sommaren i ljungen på berget, än

ensam, än med några bondbarn till kamrater. Han var icke något fantasifullt barn och var heller icke ansatt af några egentligen vilda eller revolutionära böjelser, men det oaktadt inträffade ju ofta både ett och annat, hvarpå stryk var den nödvändiga följden. Man ref hål på sina byxor, — derpå följde naturligtvis förfärligt med stryk; man kom en half minut för sent till middagen, — mera stryk och derpå en lång bordsbön; man var icke så säker i abc-boken, som pappa hade fordrat och väntat, — och stryk var ju det enda förståndiga sätt, hvarpå man kunde få bokstäfverna in i det lilla krusiga hufvudet. Hade Hans varit en gosse af ett mildt och kärleksfullt sinnelag, så hade han kan hända sjunkit i hop under alla dessa välmenta, faderliga bestraffningar, eller han hade i sitt sinne satt sig till motvärn och blifvit bitter och vild; men den lilla gossen hade ett annat slags lynne. Från de första energiska skrån han uppstämde, då han gjorde sitt inträde i denna värld, gaf han till känna, att han var ämne till en karlakar, och hans barndomsår motsade icke detta. Han tog emot sitt stryk med stoiskt lugn, som en nödvändig krydda på lifvets behagligheter, eller som ett ämbetsåliggande, hvilket man med manlighet borde underkasta sig.

Huru vida hans fader höll af honom eller ej, huru vida han behöfde eller icke behöfde alla dessa uppmuntringar, grubblade han icke vidare öfver. Han tog det som ett faktum, likasom antagligen en liten negerunge tager det faktum, att han är svart i ansigtet, eller en liten tiggarflicka det, att hon får brödkanter och icke tryffelpastej till frukost.

Hans moder delade alldeles sin mans åsigter om uppfostran. Hon var prestdotter, från sin tidiga barn-dom van vid ständigt och strängt arbete, och hon var känd som ett mönster för en husmoder. Många års ideligt arbete och åtskilliga misslyckade barn-sängar hade tagit på hennes krafter, så att hon, då hon var trettio år, såg ut att vara minst tio år äldre. Hon steg upp klockan fem om vintern och klockan fyra på sommaren, skötte sjelf sin mjölkammare, satt i sin väfstol eller vid sin spinnrock bland pigorna och var den sista i säng om aftonen, när hon sett efter hvar enda vrå i huset. Till hvardags gick hon i hemväfda kläder med mössa på hufvudet och ett stort förkläde, om söndagen var hon klädd i en gammal svart sidenklädning, med ringar på fingrarna, hvilka voro mycket röda efter oupphörlig sysselsättning med hårdt arbete. Hon visade aldrig sin son några yttre kärlekstecken, men hon stoppade hans strumpor, lappade hans kläder och strök hans skjortor med exemplarisk noggrannhet, och hon kunde ibland ge honom en och annan vink om att passa på tiden och dylikt, som kunde bespara honom stryk.

Då Hans var sju år gammal, fick han en infor-mator, som var efter faderns sinne och vilja: det var en teologie studiosus, pedantisk, sträng, omåttligt tråkig, den första person, mot hvilken Hans med vett och vilja var uppstudsig. Det vankades då naturligtvis ännu mera stryk jämte oändliga katekeslexor, och när fadern kom hem från mötet, en sträng repetition af alla anklagelser mot den unge blifvande krigaren; men det bekom honom ingenting, och fadern började märka hos honom en egen vilja, som, trots

alla hinder och alla obehagligheter, ville tvinga sig fram.

På samma gång märkte också så väl fadern som läraren, så vidt som denna inskränkta person kunde observera någonting, att den unga pojken hade ett alldeles utmärkt godt hufvud och en stor vetgirighet. Han växte icke mycket på längden, var kraftig och bredaxlad, med starka händer och korta fingrar, en liten bestämd uppnäsa och ett tjockt gult hår, som vred sig i en motsträfvig lugg öfver pannan, men under detta tjocka hår tittade fram ett par kloka ögon, ett par gråa, skarpa, genomträngande blickar, som uppfattade hvad man menade, innan det var halft utsagdt, och som med ett så pröfvande, nästan ironiskt uttryck sågo på den tilltalade för att vänta på svar, att Hans mer än en gång fick en örfil för detta uttryck, som till ytterlighet förvirrade hans trögtänkte lärare och till och med kunde bringa hans fader ur koncepterna, när han var i färd med att framlägga och tydliggöra en lärosats.

Då Hans blef tolf år, skickades han till Karlberg såsom kadett. Till den tiden hade han aldrig suttit till bords, utan fått intaga sina måltider stående, hvarvid det alltid var en konst att icke spilla på västen, eller stundom till och med fått sin plats under bordet, emedan han kom för sent. Då han nu skulle resa, fick han af sin far en mängd extra förmaningar samt två riksdaler banko till handpenningar för den kommande läseterminen. Af sin mor fick han sex par nya ullstrumpor, som hon sjelf hade spunnit och stickat samt Arndts »Sanna kristendom».

Läraren hade han tagit afsked af förut, och detta var mycket kallsinnigt å båda sidor. Den bleka, enfaldiga studenten hade en hemlig fasa för sin lärjunge och var glad att slippa det svåra uppdraget att hålla honom i tygeln. Hans bockade sig för honom så djupt hans far någonsin kunde önska, kan hända till och med litet djupare, och såg på honom med ett uttryck i sina ögon, som tycktes säga: »hvad jag är belåten med att ändtligen slippa dig, din stackare; jag önskar dig der pepparn växer!» Och så skildes de åt.

Hans kysste sin mor på handen och ledsagades af sin far till närmaste skjutshåll, hvarefter han fick fortsätta resan ensam till den nya verld, som nu skulle öppna sig för honom.

Hurudan krigsskolan var för femtio år sedan och längre tillbaka, det kan jag naturligtvis här icke gifva några detaljerande beskrifningar om, eftersom jag icke var der då för tiden och endast känner henne genom öfverstens framställning, men säkert torde vara, att andan der icke varit grundad på humana principer. Man måste kalla henne en krigsskola i dubbel mening, emedan der ständigt herskade fiendtligheter emellan lärare och lärjungar och mellan de äldre och yngre bland kadetterna. Man försökte ömsesidigt göra hvarandra så många obehagligheter som möjligt, och det enda, som egentligen ingaf respekt, var den starkares brutala rätt.

Hans blef genast satt till upppassare åt en ung baron, som var hans korpral. Denne unge herre öfvertog hans bankosedel med den vänliga upplysningen, att den kunde användas till tobak, och var

så nedlåtande att begagna Hans' nya ullstrumpor i stället för sina egna gamla och stoppade. Hvar ny dag, som steg upp öfver jorden, började vanligtvis med stryk. Man hade nämligen satt i hop en vers, som Hans måste läsa upp, stående på bordet, och hvari han ödmjukt bad sin höge beskyddare tilldela honom de rapp af rottingen, som skulle vara hans arma person till allra största gagn. Ceremonien slutade med, att han måste kyssa rottingen, innan han öfverlemnade den till sin mentor, hvilken med all kraft utförde afstraffningen på den unge Hans' rygg.

Det enda, man lät honom behålla i ro af hvad han fört med sig hemifrån, var Arndts »Sanna kristendom», hvilken han alltid hade bredvid sin säng, dock icke på bordet, utan under det, såsom hjälp att hålla balansen, efter som dess ena ben var betänkligt kortare än det andra. Alla de tolkningar, som boken innehöll om människans eländiga natur, såsom halft drake, halft hyena, var något som den lille Hans hade hört så ofta, att han kunde det utan-till, och han ansåg sig hafva nog af de vilddjur, han var omringad af.

Ett allmänt knep af de äldre kadetterna var att skicka sina yngre uppappare ut i ett ärende så kort före en lektions början, att de nödvändigt måste komma för sent. I sådant fall finga de sin tillbörliga skurpens af läraren; nekade de att gå, så var det deras beskyddande kamrater, som öfvertogo saken. Allt trots eller motvärn skulle här varit lika så onyttigt som att sätta sig upp emot gudarne, och den unge Hans måste svälja alla oförrätter, som tilldelades honom, och med tålmod vänta på den dag,

då det blef hans tur att pryglade de yngre, hvilket han då också gjorde med lif och lust och med dubbelt eftertryck, i fall det gälde unga baroner.

Imellertid växte han åtskilligt på längden och ännu mera i kunskaper. Lärarne hade sina ögon på honom som en ovanligt begåfvad gosse, och han läste och studerade med häftig äregirighet.

Då han gick ut som löjtnant, var det med de mest klingande loford, som på länge kommit någon lärjunge till del, och af lärarne högt uttalade förhoppningar om hans framtid.

Nu började hans egentliga ungdom och med den hans själfständighetskänsla att blomstra. Hans enda verkliga passion var äregirighet, men han deltog också då och då med kamraterna i åtskilliga af deras utsväfvande nöjen, icke så mycket emedan de inneburo några egentliga frestelser för honom, utan för att visa dem och verlden, att han icke var rädd för någonting, som ej kunde falla under den militäriska disciplinens dom.

Då han var tjugufem år, hade han väckt en viss uppmärksamhet genom flere uppsatser i krigsvetenskapen, och ehuru han ännu aldrig varit utom sitt fäderneslands gränser, satte han sig dock med mycken ifver och grundlighet in i allt, som inom militärväsendet föregick utomlands, både praktiskt och teoretiskt, och han var af de äldre ansedd som en af de mest intelligenta och lofvande yngre officerare.

Om somrarne var han då och då efter mötena på ett litet besök i hemmet. Något varmt förhållande hade, som vi veta, just aldrig egt rum mellan honom och hans föräldrar, och det var långt ifrån

något paradisiskt tillstånd han hade att minnas, när han tänkte på sin barndom; och dock kom det en viss oro öfver honom, när han på afstånd såg Thors-tuna skorstenar sticka fram mellan äppelträden i trädgården, och han gick fortare än vanligt, när han vandrade gångstigen uppför till förstugudörren. Im-lertid vexlade han och hans far blott en tämligen cere-moniös helsning, ehuru kaptenen hemligen var mycket stolt öfver sin son, hvilken han var säker på skulle sluta som general, och modern såg också med till-fredsställelse, huru stor och stark han hade blifvit; — vacker kunde man egentligen icke kalla honom, det måste hon, ehuru tvekande, tillstå för sig sjelf. Men det var nu icke tonen i familjen att visa hvar-andra sina känslor, och efter de första välkomst-helsningarna gick Hans vanligen ut ensam, vankade omkring i trädgården och på berget, som om han letade efter något, hvilket han ej tycktes hitta, för att redan dagen derpå längta tillbaka till Stockholm, och strax efteråt var han borta igen.

Vid denna tidpunkt började han också bli för-älskad, och föremålet för hans önsknigar var ingen mer eller mindre än hans egen regementschefs dotter. Hon betraktades som en stor skönhet, och hela officerskåren var förälskad i henne eller låtsade vara det.

Hon hette Thea och var vid den tiden knappt nitton år. Hon var smal om lifvet som en vidja, hade ljusa lockar och stora blå ögon. Hon talade mycket litet, men hon hade också den minsta mun, man kunde se. Hennes höga, hvita panna hade icke en enda skugga eller rynka; det tycktes hvila en

evig fred öfver henne. Hon sjöng små svenska romanser med en hög, tunn sopran och stod då alltid i den sötaste ställning, så qvinlig och blyg, att de unga krigarne omkring henne blefvo rent rasande af kärlek. Regementschefen, som hade generals rang, höll ett mycket gästfritt hus, och nästan hvar vecka var der dans, hvarvid herrarne vanligtvis utgjordes af de unga militärerna. Hans var nästan alltid en af dem. Thea förekom för det mesta klädd i hvitt vid dessa aftonsällskap, hon gick ljudlöst och dansade som en älfva. När hon stod vid pianot och sjöng eller sväfvade omkring vid någon löjtnants arm, stod Hans och slukade henne med ögonen. Han smålog med ett underligt glupskt leende, som om han skulle velat taga henne i en enda munsbit.

»Ja, se *det* är en qvinna!» brukade han säga till sina kamrater. »Inga nycker, ingen egensinnighet, utan såsom ett rö i handen på sina föräldrar! Inga dumma pretentioner med lärdom, — jag har aldrig sett henne läsa i en bok, utan alltid stilla, alltid leende, alltid välklädd!» Och han kysste på handen ut i luften mot detta ideal i fjärran.

Att hans förtjusning steg med hvarje månad, berodde må hända till en del också deraf, att det var ett högt mål, han hade föresatt sig, och att han hade många rivaler.

I synnerhet var en ung löjtnant Lillieström honom en nagel i ögat. Medan Hans var en ung man af medelstorlek med ett starkt ansigte, styft hår och en näsa, som alltid intog en utmanande ställning mot den yttre verlden, var deremot löjtnant Lillieström ett rent löjtnantsideal. Lång och

smärt, med det präktigaste mörka hår, krusiga mustascher samt ett par mycket vackra och vänliga ögon, var han, som man kan begripa, en farlig rival.

Också tycktes den unga fröken Thea med särskildt välbehag dansa polka, stödd på hans arm, och hon lyfte sina ögon, när hans mörka blickar hvilade på henne, något som hon annars sällan tillät sig. Men Hans kände hela sin energi, hela sitt mod och sin täflingslust vakna, ju flere hinder tycktes stå honom i vägen. Han var oupphörligt omkring den unga fröken; han förmligen bombarderade henne med sin kärlek och gick till väga med en sådan segervisshet, att man nästan kan säga han skrämde henne till sig.

Hans stod mycket högt hos generalen, och fröken Thea hörde hans lof sjungas vid alla tillfällen. Då det var kommet till denna punkt, att den unga damen började bli öfvertygad om, att löjtnant Hans Hök likväl måtte vara en helt annan och betydligare person än den unge Moritz Lillieström, som — ack! — var så vacker, och då hon började att hvarken veta ut eller in, då passade Hans på och friade till henne. Att generalen gaf sitt ja åt en ung man, som icke var af adlig släkt, icke hade någon förmögenhet och endast sin framtid-att bjuda, väckte stort allarm i lägret. Deremot att fröken Thea böjde sitt blonda hufvud och sade ja och amen till allt, hvad pappa och mamma sade, det hade man ju alltid väntat.

Hans var under förlofningsstiden i full ekstas af kärlek, något som man aldrig hade tänkt vara möjligt hos honom. Fröken Thea tog leende emot alla

dessa brinnande kärleksförklaringar och dessa nästan poetiska utgjutelser om hennes egen förträfflighet.

Brölloppet var ännu uppskjutet ett par år, men oförmodadt inträffade det, att Hans miste båda sina föräldrar kort efter hvarandra, och det visade sig nu, att med det sparsamma lif, som hans far fört, hade pengar beständigt lagts till pengar. Några aktier i norrländska sågverk, som han innehaft, hade också stigit i en alldeles oväntad grad, och Hans såg sig med ens som arfvinge till en rätt betydlig förmögenhet. Då han dertill fick en förtroendepost, som gaf honom en fast årlig inkomst, ansåg generalen det icke nödvändigt att längre uppskjuta brölloppet, i synnerhet som fröken ej saknade hemgift, och sålunda blef Hans vid mycket unga år äkta man.

Hans förtjusning hade gått i en beständig stigning, och det fans ingenting i verlden af skönhet eller fullkomlighet, hvarvid han icke liknade sin unga fästmö. Men hela denna förtrollning tycktes alldeles försvinna, då han lyft brudslöjan af henne. Det var, som när man fångat en trollslända, som lätt och eterisk glimmar mellan säfven: man ser en svag, färglös insekt i sin hand.

Hon var ju alls icke vacker längre, tyckte Hans plötsligen, — och huru kunde för resten någon vara vacker, som var så innerligen enfaldig? Ingenting visste hon, ingenting kunde hon. Man kunde bli förtviflad öfver detta eviga leende, detta alltid oundvikliga ja och ja. Och vågade hon någon gång framhvisa ett litet svagt nej, då var det naturligtvis ännu värre. Hvad menade hon? Hon vågade hysa en egen mening? Det lilla enfaldiga väsendet!

Att motsätta sig *hans* öfvertygelse! Nej, att ha en sådan nolla i sin närhet, det var nästan outhärdligt.

Saken var den, att den unga frun var just hvarken klokare eller dummare än de flesta andra qvinnor. Hon hade ett vänligt hjertelag och en stor lust att se dem, som tillhörde henne, eller rättare som *hon* tillhörde, glada och belåtna, men hon saknade i hög grad all själfständighet. Hon ville gerna göra allt, hvad hennes pappa och hennes mamma och hennes man och hennes vänner och hennes ovänner och hela världen önskade, att hon skulle göra, och att det då vardt ett bedröfligt virrvarr af, är ju icke att undra på.

Hade Hans fått en hustru med själfständig vilja och med förmåga och mod att göra henne gällande, så hade han förmodligen jämkat en smula på sin egen maktfullkomlighet. Som det nu var, kom hans despotiska natur i den mest frodiga blomstring. Han styrde i sitt hus som en själfherskare, och lilla fru Thea hade icke roliga dagar.

Efter sin första barnsäng blef hon mycket medtagen, såg svag ut och var ännu svagare. Hon tillbragte mesta tiden af dagen på sin soffa och gaf för öfrigt sina tämligen obestämda order till tjenstfolket. Hans var särskildt missnöjd med, att det första barnet var en dotter, och då det andra, som kom först tre år senare, icke heller ville sluta sig till mensklighetens starkare hälft, blef han formligen förnärmad. Det föreföll nästan, som om han ansåg det för en särskild likgiltighet och envishet hos sin lilla enfaldiga fru, att hon icke kunde gifva honom en son, när hon visste, att han ville ha en sådan.

Imellertid var förhållandet till svärföräldrarna icke dåligt. Thea fruktade ingenting så mycket som att kasta någon misstanke på sin man, kan hända af hemlig ängslan för, att han skulle veta att hämna sig, om hon framställde honom i ett mindre fördelaktigt ljus.

Hans blef i sin tur vid unga år kapten och steg oupphörligt i militäriskt anseende, till stor tillfredsställelse för hans svärfader. I sitt rika och vackra hus mottogo han och hans fru många ansedda och förnåma gäster, och för den yttre världen såg det ut, som om de unga två hade en afundsvärd tillvaro. Man anade icke, huru många dystra aftnar den unga frun låg ensam på sin soffä och grät efter någon sträng tillrättavision af sin man, eller satt i skymningen och såg ut på himmeln, der dagen långsamt bleknade, och tänkte på ett par bruna ögon, som i en försvunnen tid hade sett så vänligt på henne, och en mild röst, som sagt henne så många, många vänliga ord. Vid bjudningar var hon den artigaste värdinna, och hon lärde sig mer och mer uppfylla sin mans stora fordringar på husväsendets fullkomlighet.

Den äldsta flickan hette Mimi efter Theas mor, den nästa kallades Anna, emedan Hans tyckte mest om det namnet. Det var kort och godt, och det kunde vändas bakfram, utan att det skadades något.

Denna lilla flicka, som var så ovälkommen, blef, underligt nog, en stor favorit hos sin far. Hon var ett vackert och kraftigt barn och visade tidigt en ganska bestämd vilja, som både roade och retade husets stränga herre. Den omständigheten, att det kom en son i familjen, då lilla Anna var fyra år

gammal, och året derpå ännu en, förändrade icke faderns känslor för den lilla flickan, som han tydligt behandlade med mindre stränghet än de andra barnen. De två gossarne kallades Rudolf och John, och efter deras födelse växte familjen icke vidare. Kapten Hök måste nöja sig med sina fyra barn, ehuru han egentligen hade bestämt, att de skulle bli sex.

Barnen växte upp under sträng tillsyn, ehuru efter andra regler än de, efter hvilka han sjelf blifvit uppfostrad. Stryk användes visserligen då och då, men aldrig för flickorna och icke heller så ofta för gossarne, som hans egen far hade ansett nödvändigt. Hvad gudfruktigheten angick, hade Hans fått nog af den i sitt eget barndomshem. Han betraktade den som en förlegad vara och mente, att man nog kunde hålla disciplin i sitt hus detta hjälpmedel förutan. Den religionsundervisning, som skolstadga och disciplin fordrade, gjorde han naturligtvis inga invändningar emot, men saken angick honom icke. Gossarne hade ju sin lärare i katekes så väl som i multiplikations-tabellen, och mamma kunde ju predika för småflickorna deras nödvändiga portion af kristendom. Det förstod nu mamma alldeles icke, men hon läste då och då med darrande röst en psalm, grät och kysste de små, när de lades i säng.

Kapten Hök förstod, såsom han sjelf sade, att göra sig åtlydd utan stryk, och hela huset stod på tå för honom, allt ifrån frun ned till den lilla springpojken, som borstade stöflarne, och när man bara hörde hans steg i trappan, flögo allas ögon omkring för att se efter, om allt och alla voro på sin rätta plats, och en viss stram hållning kom öfver hela

familjen. Den enda, som alls icke var rädd för sin far, var lilla Anna; icke så, att hon med vilja vågade göra honom emot, men hon såg nog, att han föredrog henne framför hela det öfriga sällskapet, hvilket icke så mycket visade sig i någon direkt vänlighet som snarare i en något nedsatt stränghet i de fordringar, som ställes på henne.

Då hon växte upp, blef hon en mycket vacker flicka. Hon liknade ingendera af föräldrarne, men hade på ett underligt sätt sammansmält faderns kraft och vilja med moderns mildhet. Hon blef lång och smärt, med starka skuldror och ett fylligt ansigte, ur hvilket ett par ärliga, kloka ögon tittade fram. Hon smålog och skrattade gerna och fick då gropar i sina runda kinder och ett uttryck af godhet och glädje kring munnen, som värmden, hon log emot.

Redan vid unga år var hon till stor hjälp. Hon genomskådade tidigt, att hennes lilla mammas ställning i familjen icke just var den mest respekterade, och hon stälde sig med hela sin kraftiga natur på den svagares sida. Många bestämda order, som afgåfvos i fruns namn, kommo egentligen från den sextonåriga Anna, och månget hotande oväder, som steg upp på familjelifvets himmel, dref hon bort med ett muntert skratt eller en liten oväntad uppmärksamhet mot sin stränga herr fader.

Då den äldsta dottern i familjen, som i det mesta liknade sin mor, var nitton år gammal, gifte hon sig redan med en framstående militär. Anna var då sexton, gossarne tolf och elfva år. Rudolf, den äldste, var en pojke med godt hufvud. Han lärde sig allting mycket fort, ofta något ytligt, men gjorde i alla fall

snabba framsteg. John deremot, som i det yttre var sin fars afbild, tycktes icke ha fått mycken intelligens på sin lott, åtminstone hade han mycket svårt för att inhemta bokliga kunskaper. Han var en hjertans god, tillgifven och ärlig gosse, men han fälde många bittra tårar öfver de lexor, som den äldre brodern flög igenom på hälften så kort tid. Öfverstelöjtnanten — ty Hans hade nu kommit så långt — såg med missnöje och förargelse det stora svalg, som var mellan hans nästan jämnåriga gossar, och han försökte med hjälp af flere informatorer att förbättra och ändra detta missförhållande, men han var icke lycklig i valet af de unga män, som skulle hjälpa honom häri. Han fick gång efter annan fatt på personer, som visserligen med mycken lätthet satte sig in i husets rika lefnadssätt och gjorde sig sin ställning så bekväm som möjligt, men som togo sitt lärareansvar lika så lätt eller i alla fall bestämdt föredrogo den mest begåfvade af gossarne och genom att mest sysselsätta sig med honom bragte den stackars John ännu mer tillbaka.

Vid den tiden, då fröken Mimi lemnade sitt fädernehem, fick öfverstelöjtnant Hök en ny informator åt sina gossar. Han var son till en professor i Upsala, skulle med tiden bli skollärare, men måste för att hjälpa sig fram antaga en lärareplats, innan han afslutade sin examen. Han var en ung man på ungefär tjugufem år och hade af flere pålitliga personer blifvit anbefald som en yngling af god karaktär och passande lärare för ungdomen. Han kom just dagen efter fröken Mimis bröllop och visade sig vara en vacker ung man med ett allvarligt ansigte, ett par mycket

uttrycksfulla ögon och ett anspråkslöst, tilldragande väsen. Inom kort tid hade han alldeles vunnit sina lärjungars hjertan. De hade stått på spänd fot med sina förra informatorer. Rudolf hade utfunderat fiffiga och retande påhitt för att förarga dem; John hade vanligtvis utfört dem och fått stryk därför. De hade som de fleste gossar ansett sin lärare som en arffiende, uppfunnen och utkläckt af försynen till att vara deras särskilda plågoande och därför hemfallen till deras systematiska förföljelse.

Det var ej med vänligare känslor de mottogo den unge herr Bror Lind, som gjorde sitt inträde, medan huset stod upp- och nedvändt efter bröllops-högtidligheterna, men de märkte snart, att han var af en ny och hittills för dem okänd sort.

Han började med att föreslå dem att hjälpa tjänstfolket med flyttningen af soffor och bord utfrån den stora salongen, der vigseln gått för sig och åtskilligt nytt på den grund varit anordnad. Det var något alldeles ovanligt för gossarne. Att tänka sig någon af deras förra informatorer föreslå att hjälpa tjänstfolket i arbetet! Det skulle möjligen kunnat hända, att de nedlätit sig till att sätta sig midt i en soffa för att sålunda låta bära sig från det ena rummet till det andra; men att sjelfva taga i soffa och bord, lyfta draperier och bära tunga blomkrukor ut och in, — nej, det skulle aldrig ha fallit dem in och varit en lika stor kränkning af deras värdighet, som om man föreslagit ett konsultativt statsråd att städa i rikssalen.

Imellertid togo unga herr Lind och gossarne raskt i, och då de vid middagstiden svettdrypande och under mycket skratt och stor munterhet kommit

öfver det värsta, voro de också öfver den första svårigheten med bekantskapen.

Då lästimmarne började, visade sig nya märkvärdigheter. Herr Lind ville alldeles icke medgifva, att John var så tjockhufvad, som han sjelf och alla andra voro öfvertygade om. Deremot behandlade han Rudolf med en oväntad stränghet. Icke så, att han på något sätt var orättvis emot honom, utan han lät honom ofta känna, att hans lätt förvärfvade kunskaper icke sutto så säkert fast.

»Du har ju så lätt för att läsa som andra att leka», brukade han säga, »men åtta dagar efter, sedan du läst upp dina lexor, är du dem också qvitt. John sitter och hänger öfver sina böcker, men hvad han kan, det kan han, och det är bättre.»

I början smakade denna nedsättning af hans förmåga den unge junkern icke särdeles väl, men han höll af sin bror, och det förtroende, den nye läraren visade John, tyckte han i grund och botten om. När John satt och såg förtviflad ut och började låta tårarne droppa ned öfver boken — något, som han onekligen hade mycket lätt för — så kom Bror Lind, tog honom om axlarna och sade med sin friska stämma:

»Låt mig se, hvad det är för djupsinnig vishet, som är så hård att smälta!»

Så slog han sig ned och började mycket stilla och vänligt hjälpa gossen på trafven. Efter några ögonblick drog John sin breda mun till ett ännu bredare leende, torkade bort tårarne med afvigan af handen och började kunna tänka. Det var något annat än hans förra lärare, som vid hans första dumma

svar slogo med linealen i bordet och började ropa och skrika, blodröda i ansigtet, så att den smula reflexionsförmåga, den stackars pojken hade, tog till flykten bort i den yttersta vrån af hans hjerna och på det bestämdaste nekade att komma fram igen. Snart hängde John fast vid herr Lind med hela sitt varma hjertas ömhet och befann sig aldrig riktigt bra utom i hans närhet. Rudolf gaf sig först senare, men han kom också. När han talade om sin lärare till kamraterna, sade han:

»Han är vådligt sträng, men han vet också allting sjelf. Det är bestämdt den klokaste människa i hela världen.»

Bror Lind och gossarne utgjorde en särskild liten afdelning i öfverstelöjtnantens hus. Lind var alltid med sina gossar, promenerade med dem, botaniserade med dem, och denna trio gick mer och mer tillsammans i en vacker harmoni. Deremot höll den unge läraren sig på ett vördsamt afstånd från den öfriga familjen. Visserligen åto han och gossarne dagligen vid bordet, men der var den unge mannen vanligen stilla och svarade blott, när man talade till honom. Han hade icke varit länge i huset, innan han såg, hvilken enväldsherskare öfverstelöjtnanten var, och han förstod att rätta sig derefter.

Imellertid såg Anna med förundran, att hennes far behandlade den nye läraren med ett slags respekt, som han aldrig låtit komma de förre till del. Det frapperade tydligen öfverstelöjtnanten att se en ung man i en tjenande ställning, som alldeles icke tycktes lida af att tjena, utan tvärtom beständigt skaffade sig sjelf en hel hop extra besvär, som han

utförde med det gladaste sinne i världen. Det fans ingenting, hvartill man önskade någon hjälp i huset, som han icke opåkallad erbjöd sig att utföra; men å den andra sidan var det något i hans väsen, som sade, att det också fans områden, der han ej lät kujonera sig.

En dag före middagen voro Anna och hennes far i salen före de andra, då läraren kom in. Öfverstelöjtnanten var icke vid godt lynne. Han gick upp och ned på golvet med händerna på ryggen, de buskiga ögonbrynen sammandragna och blicken fäst på golvet.

Då Lind kom in, gjorde han plötsligt halt framför honom och sade:

»Hör nu, min goda herr Lind» — det var mycket dåliga tecken, då Hans Hök kallade någon »god» — »det går alldeles inte bra med Johns latin. Jag ser af hans betyg, att det rakt inte tar fart. Hvad vill det säga?»

»Öfverstelöjtnanten vet nog, att John inte har lätt för att läsa», svarade Lind.

»Nej, han är dum, det veta vi allasammans, men —»

»Förlåt mig, men John är inte dum. Han har inte något riktigt läshufvud, men han — —»

»Är han inte dum?» dundrade fadern, som om man tillfogat honom en förfärlig förnärmelse. »Jo, min själ och salighet, är han inte dum, så dum som —»

Han stannade plötsligen, ehuru han trodde sig ganska klart veta, hvem gossen bråddes på.

»Kan hända den, som undervisar honom, bäst kan bedöma den saken», fortsatte Lind oförskräckt, »och när man bara ger sig tålmod, så går det nog.»

»Jag ser inte, att herrns tålmod hjälper till någonting», röt öfverstelöjtnanten.

»Ännu har jag väl inte haft anledning att försöka det så lång tid», invände Lind, bestämdt, men sakta. »Det är knapt ett år, sedan jag började med gossarne.

»Ett år!» ropade fadern. »Det kallar man väl inte litet. Jag lärde mig engelska på tre månader, emedan det förargade mig att inte kunna det, och jag trotsar någon att ha ett bättre uttal eller vara mera hemma i engelska literaturen än jag... Jag skall säga herrn, att det fins vissa styfsinta personer, som alltför mycket tålmod alldeles inte gör intryck på, och då fins det ett annat medel. Ni skall ge honom stryk.»

»Jag slår aldrig mina lärjungar för deras bristande begåfning», sade Lind.

»Hvad fan slår ni dem då för?» ropade öfverstelöjtnanten.

»För sådant, som de kunna stå till ansvars för. Om de visa mig bestämd olydnad eller ljuga, så skall jag åtaga mig att slå dem, men ingen af edra söner har hittills gjort sig skyldig till någondera delen. Dessutom», fortsatte han något käckare, »er mening är ju, att John är dum, och *derför* kan jag väl inte slå honom.»

Öfverstelöjtnanten ryckte otåligt på axlarna.

»Nå ja, dum, egensinnig trög, ovillig, — allt det der följs ju åt, och jag säger er, att då det inte

går framåt med godo, så måste ni använda kroppslig aga.»

»Då får jag be öfverstelöjtnanten sjelf utdela den; jag kan inte stå till svars för att begå en orättvisa.»

»Kan ni inte, när jag säger, att ni *skall?*» sade öfverstelöjtnanten med gnistrande ögon och blef stående. »Hvems vilja är det, som skall gälla här i huset?»

»Herr öfverstelöjtnanten må naturligtvis handla efter sin öfvertygelse, men då jag inte kan lyda emot min egen, så skall jag be att få mitt afsked», var det ganska oväntade svar, öfverstelöjtnanten fick.

Han blinkade med ögonen, som om han fått ett skott löst krut midt i ansigtet, och gick derpå med raska steg ett par gånger kring golfvet, — derpå ännu ett par gånger något långsammare. Det var honom rätt klart, hvilka stora framsteg John gjort under den nye lärarens ledning, om icke direkte i uppläsning af lexorna, likväl i liflighet och intresse för allt, som han företog sig. Dessutom — ja, dessutom tyckte han mer om den unge mannen, än han egentligen sjelf visste af.

Anna följde honom med ögonen, der han gick rundt som en björn i en bur, och då betjenten öppnade dörren och anmälde, att bordet var serveradt, förbluffades Anna icke litet af att se sin far stanna framför Lind och, utan att se på honom, säga:

»Ni skall få det så, som ni vill ha det. Jag ger er min tillåtelse att, eftersom ni har att svara för gossarnes kunskaper, få behandla dem efter edra egna grundsatser.»

Vid bordet var han sedan vid ovanligt godt lynne, och vid steken slog han i af sitt eget rödvin och lät skicka ett glas ned till informatorn, som satt vid den andra ändan af bordet, och åt hvilken det aldrig annars serverades vin.

Fru Thea skickade en nästan förfärad blick till Anna, men hon smålog bara och slog ned ögonen. Gossarne sparkade hvarandra under bordet. —

Den andra vintern, som Bror Lind var informator i huset, var den första saison, under hvilken Anna gjorde sin entrée i stora världen, och man må säga, att hon gjorde den med bravur. Hon hade redan ett par år haft ganska stor inflytelse i hemmet, och då hon var den, till hvilken den svaga modern tryggade sig i råd och dåd, så hade hon för sin ålder fått något ovanligt sjelfständigt i sitt väsen. Hon hade icke så mycket af en ung flickas blyghet och oro, utan snarare en hel del qvinlig värdighet och en stor portion skälmskhet. De unga herrarne voro ganska rädda för henne och betraktade henne flockvis på afstånd och vågade sig vanligen endast parvis fram i hennes närhet och blefvo sedan stötvis röda i ansigtet öfver den lugna min, hvarmed hon hörde på deras anmärkningar, som om hon tänkte: »Nå, blir det snart något af?» Det förargade dem, att hon verkligen tycktes finna behag i att samtala med sin fars gamla kamrater och spenderade många flera ljusa ögonkast och vänliga leenden på dem än på sina unga beundrare. Hennes far var mycket stolt öfver henne, ehuru han dolde det, eller åtminstone trodde sig dölja det så väl, och vid middags- och aftonbjudningar hemma var det egentligen hon,

som bestämde anrättningarna, arrangerade bordet och höll den muntra samtalstenen uppe. »Hvar är Anna?» frågade hennes mor hundra gånger om dagen, ehuru Anna aldrig just var långt borta.

Sommaren förut, då familjen legat på landet på en egendom, som öfverstelöjtnanten köpt vid Mälaren, hade Anna varit åtskilligt tillsammans med gossarne och således äfven med herr Lind. De hade rott och fiskat tillsammans, lekt sista paret ut, spelat croquet och så vidare, och Anna tycktes finna stort behag i dessa landtliga nöjen; men med vintern började ett nytt lif. Gossarne hade sin långa skolgång och sina många lexor, och för Anna var det en evig kedja af baler, konserter, teaterföreställningar, visiter och dylikt. Syskonen sågo icke mycket till hvarandra, och den unga fröken tycktes taga denna skilsmässa mycket lätt, upptagen som hon var af idel nöjen.

En dag, då det var mycket stort middagsfrämmande och gossarne med informator åto uppe på sitt rum, gick Anna efter bordet dit med någon dessert, som hon hade gömt. De och herr Lind sutto ännu vid bordet, och Anna blef stående i dörren, då hon såg Rudolf med ett glas öl i handen vara i färd med att hålla tal. Han rodnade och satte sig, när hon kom in.

»Ni tyckas ha gruffigt muntert här», sade Anna, och hon närmade sig med äplen och konfekt.

»Ja, det tror jag!» sade herr Lind. »Vi roa oss obeskrifligt.»

Anna såg på honom, emedan hon trodde, att det låg något ironiskt i hans svar. Det stack henne,

att det skulle finnas en person i huset, som blef åsidosatt, medan de andra nere i matsalen haft muntert och öfverflödigt, men hon såg icke minsta tecken till ironi i hans ansigte.

»Vi hålla inte så strängt på etiketten, skall jag säga fröken», sade Lind leende, »och det skadar inte munterheten. Fröken skall veta, att jag förstår mig inte på ostron, så att dem får Rudolf allasammans, hvaremot han måste ge mig och John en dubbel portion efterrätt, som faller mera i vår smak, och sedan ha vi druckit skålar för hvarandra och prisat hvarandras utmärkta förtjenster. "In vino veritas", som ju fröken vet att det heter eller "in cerevisia bavarica", skulle jag väl säga, och det skadar ju aldrig att säga hvarandra artigheter.»

Så länge hade Anna icke hört honom tala på en gång under hela vintern, och hon smålog helt vänligt, medan hon delade ut sina läckerheter och med sina hvita fingrar lade små högar af godt på bordet åt gossarne.

»Detta äple ger jag er, därför att ni är snäll», sade hon derpå och valde ut ett mycket vackert, som hon lade på Linds tallrik. »Resten få ni dela alla.»

»Mina herrar, jag rekommenderar mig!» sade hon derpå, bredde ut armarne litet ifrån sin ljusröda sidenklädning, delade ett leende åt dem alla tre och neg mycket ståtligt, hvarpå hon försvann i dörren.

Då hon gått, var Lind alls icke så munter som förut; han satt i tankar och stirrade framför sig, och då John började fingra på hans äple, gaf han honom en sådan smäll öfver handen, att det alldeles

såg ut, som om han glömt sina egna förståndiga principer, att man icke skall slå pojkar, därför att de äro tröga i uppfattningen.

Han drog en djup suck, då han tog fram den latinska grammatikan och eftermiddagens läsning skulle börja, så att John sade:

»Jag lofvar att i afton riktigt göra mig möda!» — — —

Snön yrde och stormen tjöt, elementerna tycktes icke vara riktigt belättna; deremot var fröken Anna idel solsken. Hon strålade i alla blommornas färger, for af i sin heltäckare från den ena festen till den andra och tycktes mer och mer låta berusa sig af det skummande vin, som skänktes i hennes ungdoms gyllne bågare. Hon började att ej blott få lust, utan känna ett nödvändigt behof efter hyllning.

En afton var det åter en stor bal, som skulle bevistas. Öfversten — ty dit hade nu Hans Hök hunnit — och hans fru voro borta på middag, och ungdomen skulle till samma ställe på aftonen. Klockan var nära åtta, och då Lind kom in i salongen, der blott ett par ljus voro tända i kronan, fann han fröken Anna ensam, väntande på sin vagn. Hon var klädd i en dräkt af någonting obegripligt. Lind såg upp och ned på en hvit och blekröd sky, der en hel massa plisséer, puffar, draperier och himlen vete hvad det allt heter, pöste och vältrade sig som stora vågor. Allt ifrån lockarne i nacken med de lösa törnrosbuketterna till de fantastiska banden på hennes solfjäder och rosetten på skärpet tycktes allting vara som ett utbrott af och uttryck för ett ungdomligt öfverflöd. Allting var så lätt, så rikt, så

flygande, att den unge mannen drog sig långt bort bakom ryggen på en länstol, som om han fruktade att komma i för nära beröring med så mycken öfverdådig skönhet.

Hon hade redan pelskoftan öfver axlarna och gick upp och ned med otåliga steg, medan allt hennes släpande tillbehör dansade efter henne.

»Jag kan inte begripa, hvad det kommer åt vagnen», sade hon och drog i hop ögonbrynen. Lind tyckte sig ibland se någonting i denna rörelse, som påminde om, hvilkens dotter hon var. »Nu har jag väntat en halftimme, och den är ändå inte framme.»

»Den, som väntar på något godt, väntar aldrig för länge, som fröken vet», sade Bror Lind och nickade uppmuntrande på långt afstånd bakom sin länstol.

»Är ni så säker på, att det är något godt, jag väntar på?» frågade hon och satte sig plötsligt ned i en länstol midt under ljuskronan. Hon tycktes veta, att hon nog tälde vid att ses i full belysning.

»Efter den ifver, hvarmed fröken väntar det, tänker jag, att det är något, som fröken tycker mycket om, och det är ju för resten inte underligt, om ni vill njuta er ungdom och är glad öfver att bli beundrad.»

Hon såg raskt på honom och sade:

»Jaså, ni tror jag tycker om att bli beundrad?»

»Det tycka alla om», svarade han, »och i synnerhet unga damer, — unga personer.»

»Tycker ni om att bli beundrad?» frågade hon.

Hon satt tillbakalutad med kroppen, men med huvudet litet framåtböjdt. Pelskåpan låg öfver rygg-

stödet på länstolen som en stor kungamantel, och sina bara armar höll hon utsträckta på länstolskarmarne, medan de handskbeklädda händerna slöto sig om deras ändpunkter. Hon såg mycket allvarlig, nästan sträng ut, och hon blickade honom rakt i ögonen då hon frågade:

»Tycker ni om att bli beundrad?»

Den unge mannen kunde icke låta bli att dra på munnen vid den tanken, att han skulle gå och fiska efter beundran i den ställning, hvori han befann sig, och han svarade halft leende:

»Åh, jag har just icke så stora frestelser till det, och dessutom — dessutom tror jag, att jag tycker mera om att beundra.»

Hon skickade honom ett forskande ögonkast. Var det en artighet? Nej, han såg helt stilla och oberörd ut och hade ögonen fästa på en tafla, som hängde midt emot honom på väggen, som om der bakom funnes några obekanta härligheter.

»Det skulle då dessutom vara allt för enformigt, om man alltid ginge och tänkte på sig sjelf», tillade han.

»Tänker jag bara på mig sjelf?» frågade hon hastigt.

»Det har jag ju inte sagt», svarade han och drog länstolen som en sköld framför sig.

»Men ni menar det, — eller hur? Ni menar det, att jag bara tänker på mig sjelf?»

»Inte bara, fröken, inte bara — men rätt mycket må hända . . . .»

Hon vände långsamt på hufvudet och gaf honom en mycket onådig blick. Hennes näsborrar vid-

gade sig, och hon andades fort, men småningom blef hennes ansigte stilla igen, och i det hon såg på honom med hela allvaret i sina ärliga ögon, sade hon:

»Säg mig, när börjar man tänka mindre på sig sjelf?»

»När man får något bättre att tänka på, förmodar jag», sade han.

»Något bättre?» återtog hon eftertänksamt. »Ja, det måste verkligen finnas en hel mängd, som är bättre än en sjelf.»

Hon satt en stund i tankar; derpå såg hon upp och sade:

»Jag undrar, om den der vagnen aldrig kommer?»

»Jag skall gå och se efter den», svarade han och ville gå.

»Åh, vi kunna ju skicka betjenten», sade hon.

»Jag har lika raska ben som han», sade Bror Lind och sprang ut, och ett ögonblick efteråt kom han med snö i håret och på rocken och anmälde, att vagnen var framme.

»Vill herr Lind också följa mig ned?» frågade hon, i det hon reste sig i hela sin längd och började samla ihop sitt släp.

»Ja, naturligtvis», svarade han. »Men skulle det — kan hända — tror fröken, att öfversten skulle tycka om det? — Eller kan hända jag hellre skulle säga åt betjenten?»

»Jag tyckte ni sade nyss, att ni hade lika raska ben som han», sade hon leende. »Dessutom kommer jag ju i hog, att pappa skickat bort honom i sina ärenden.»

Lind läste upp dörren för henne, måste slå kapuschongen öfver hennes hufvud och derefter underkasta sig det profvet att gå nedför trappan med hennes bara arm på sin rockärm. Han måste hjälpa henne i vagnen och lägga filtarna omkring henne, och när han nu skulle slå igen dörren, räckte hon honom handen och sade:

»Tack! Ni får lof att ibland tala litet förstånd med mig.»

Och så åkte hon af, och Bror Lind stod i snö-yran och såg ekipaget försvinna med ett af de föremål, som han ansåg mycket bättre än sig sjelf. — — —

Då Anna och Bror Lind nästa dag möttes vid frukostbordet, blef den unga fröken af en eller annan obekant orsak alldeles röd i ansigtet, och ehuru hvarken den ena eller den andra af de närvarande fäste någon uppmärksamhet dervid, så var denna rosenröda oro dock det första uttrycket för ett nytt lif, som nu hastigt och starkt utvecklade sig i den unga flickans hjerta.

Hon hade hvar dag anledning att se, huru god, huru älskvärd Bror Lind var, huru ädelt och oegenlyttigt han uppfylde sina pligter, och huru ungdomligt varmt han kunde blossa upp för allt, som var beundran värdt. Det var då icke så märkvärdigt, att hon förälskade sig i honom.

Hvad honom sjelf angick, tillbad han henne på långt håll. Hennes skönhet, hennes sjelfständiga, kraftiga natur, hela den krets, i hvilken hon hade lefvat, allt bidrog att lyfta henne upp på en piedestal inför hans ögon, der hon stod så som bilden af en

gudomlighet, som man väl på afstånd kunde knäfalla för, men som det skulle vara en hädelse att närma sig. Det var likasom en ring af ljus kring henne. Hennes röst bragte nytt lif, hvar hon gick fram, hennes ögon voro solstrålar, som värmdo och styrkte. I den mest bäfvande tillbedjan älskade Bror Lind den unga fröken Anna.

Hennes kärlek var af ett annat slag. Med jublande käckhet slog den ut sina vingar till flygt. Sedan hennes hjerta valt, gjorde det hennes gång säkrare, hennes röst klarare, hennes vänlighet mot andra människor mera öfverflödande. Hon kände sig mycket rik och tyckte hon hade råd att dela med sig åt många. I början var hon försigtig i sitt uppförande. Hon visste, huru många ögon i hemmet och i sällskapslivet hvilade på henne, och framför allt, att det var ett par stränga, faderliga blickar, hvilkas vrede hon måste frukta.

Då det blef sommar och familjen flyttade ut på öfverstens gård, var det mera frihet och flere tillfällen, då hon kunde tillbringa en och annan stund i den mans sällskap, som hon nu satte högst af alla. Den vördnad, han alltid visade henne, till och med när hon var allra mest frimodig och tillmöteskommande — en vördnad, som nästan gränsade till fruktan — bidrog blott att göra honom ännu bättre i hennes ögon.

»Det är blott de ädlaste naturer, som aldrig låta skämma bort sig», sade hon till sig sjelf.

Hon måste ofta vara vittne till det hänsynslösa och despotiska sätt, hvarpå hennes far behandlade honom, men äfven ur alla sådana besvärligheter

framgick han i hennes ögon som en hjälte. Den ödmjukhet, han visade, nedsatte honom aldrig, och Anna kunde icke undgå att se, att hennes far började respektera den unge mannen, som kunde gifva efter till det yttersta, när det gälde hans egen person, men var oböjlig, när det gälde hans grundsatser. Hon kände sig lycklig öfver att hvar dag kunna lefva med en så god människa. Hon blef dubbelt öm emot sin mor, dubbelt uppmärksam mot sina bröder, och hvad öfversten angick, så visade hon honom så mycken dotterlig tillgifvenhet, att han icke gerna kunde vara så alldeles känslolös för den, som han ville visa sig. Hon blef så vacker och såg så stark och lycklig ut, och när hon vadade omkring i blomsterängarna der ute på landet eller simmade ut i de sommarfriska vågorna, så kunde hon ibland ge ifrån sig ett högt skri af glädje, emedan hon kände sitt hjerta allt för fullt.

Af allt detta såg naturligtvis öfversten ingenting, likasom de flesta fäder. Deremot hade det icke gått många veckor förbi, förr än fru Thea genomskådade det hela, men hon sade hvarken det ena eller det andra. Visserligen tänkte hon med ångest och bäfvan på hvad det skulle bli af, om Anna verkligen tänkte göra allvar af saken, och hvad öfversten *då* skulle säga; men hon hade nu i allt för många år lefvat i sitt stränga äktenskap för att icke med en hemlig glädje känna sig vara i den värmande närheten af en ung, uppblomstrande kärlek. Den unge mannen hade alltid visat henne den mest älskvärda och nästan hängifna vördnad, han såg så god ut och var så »lärd», som hon sade, och dessutom — och, dessutom var

det så ljufligt att var förälskad! Ja, Anna var en lycklig flicka! —

Så gingo ett par år, och ingen förändring tycktes ega rum; men under den senare tiden hade ett par friare anmält sig, hvilka med mycken värdighet och lika mycken bestämdhet fingo korgen af fröken Anna. En mycket omtyckt officer, som var vän i huset, hade icke bättre lycka, och öfversten hade alls icke varit vid godt lynne. Den vintern, då Anna fylde nitton år, kom det slutligen till utbrott.

En ung adelsman med stor förmögenhet och för öfrigt alla för en äkta man gunstiga vilkor hade anmält sig som friare till fröken Annas vackra hand, och öfversten var särdeles smickrad och belåten. Det var därför ett ganska oväntadt slag, då Anna bestämdt förklarade, att hon icke ville gifta sig med honom, och att hon aldrig skulle kunna förmås dertill.

Öfversten hade befalt henne att komma in i sina enskilda rum, och der satt hon nu som en synderska inför domaren.

»Jag förstår verkligen inte, hvad du inbillar dig», sade öfversten, som gått upp och ned på golfvet och nu stannade framför henne med ljungande ögon. »Ett bättre parti än detta kan du aldrig vänta dig, och du borde tacka din himmelske fader, som vill bereda dig en sådan lycka.»

»Jag är mycket tacksam för baronens äktenskapsanbud», svarade Anna helt sakta, »men jag kan omöjligt antaga det, emedan jag inte kan bedraga honom med att mottaga hans hand, när jag inte älskar honom.»

»Jaså, det skulle vara så nödvändigt?» sade öfversten med ett föraktligt leende. »Vet du, att den

sortens griller var inte i fjorton darefter bröllopet, hvar emot ett grundmuradt slott och en säker förmögenhet finnas kvar på samma ställe långt efter det, att alla kärleksgriller farit åt Blåkulla, och dessutom — dessutom — hvarför skulle du inte kunna förälska dig i baronen? Är han inte en väl uppfostrad, vacker ung man, som tyckes vara dig särdeles tillgifven?»

»Han har många goda egenskaper», sade Anna, ständigt med nedslagna ögon och sakta röst, »men — jag kan inte.»

»Och hvarför, om det må tillåtas mig att fråga?» ropade öfversten.

»Emedan jag håller af en annan», svarade Anna.

»Jaså, min kära dotter har redan fattat sin enskilda bestämmelse», utbröt öfversten med en mycket lugn och hånande röst. »Och namnet på den lycklige?»

»Det vet pappa bestämdt mycket väl», sade Anna lugnt.

»Jaså, jag vet det!» sade öfversten. »Det är förmodligen den der lilla gröna spanska diplomaten, som kan hända, när allt kommer omkring, inte eger mera att komma med än sina waxade mustascher.»

»Söta pappa, hur kan du tro något sådant?» sade Anna nästan leende.

»Jaså, är det inte han?» sade öfversten, som nu var betydligt uppretad. »Då är det väl — den eller den», och han uppräknade namnen på en mängd unga män, som umgingos i huset.

Då Anna ständigt bara ruskade på hufvudet, utbröt öfversten slutligen i högsta vredesmod:

»Nå, hvem i h—e är det då?»

»Jag trodde pappa hade sett det», sade Anna med hufvudet alldeles nedböjdt under denna åska, »eftersom pappa ser honom hvar dag.»

»Hvar dag? . . . hvar dag?» upprepade öfversten, och hans förstånd stod alldeles stilla; men då utbröt han med ens: »Det kan väl aldrig vara den fattiglappen, det tjenstehjonet, den obskura personen, som du menar?» framstammade han ändtligen.

»Jag vet inte alls, hvem pappa menar», sade Anna och lyfte på hufvudet och såg honom rakt i ansigtet.

»Åh jo, den här skolmästaren, den här grammatikpluggaren, den här — den här . . .»

Han kunde knapt tala af raseri.

»Hvem är det pappa kallar så?» sade Anna med en alldeles kall ton i rösten.

»Åh, du vet det nog, du vet det nog, du lilla egensinniga unge. Hvilken annan än den här Lind . . .»

»Ja, det är Bror Lind, som jag håller af», sade Anna lugnt, »och jag kommer aldrig att gifta mig med någon annan.»

»Jaså, det begagnas redan förnamn? När har ni vågat förlofva er utan mitt samtycke?» ropade öfversten.

»Vi äro inte förlofvade», svarade Anna, »men vi bli det nog, och vi ha länge hållit af hvarandra. — Jag tycker, det är märkvärdigt», fortsatte hon på en gång med modigare röst, »jag tycker, det är märkvärdigt, att pappa inte kommit att tänka på, att jag inte kunnat se så mycken adelhet och godhet hvar dag, utan att få intryck deraf. Han använder, enligt

min tanke, alla sina stora gåfvor på det bästa sätt: han använder dem till att tjena sina medmenniskor.»

Öfversten hade gått fram och tillbaka med händerna på ryggen, utan att höra på, hvad hon sade. Han försökte att bekämpa sin hetsighet, och han blef stående framför henne, darrande i alla lemmar.

»Det här är naturligtvis bara barnupptåg», sade han, så lugnt han kunde. »När du under ett par år har sluppit se den store mannen, så förmodar jag, att du kommer på andra tankar. Gå in till din mor och uppför dig passande under den dag, som återstår! Här får man lof att styra till rätta i tid.»

Han pekade på dörren och lät Anna gå, hvar efter han ringde på betjenten och befalde, att informatorn strax skulle komma in till honom.

Bror Lind var midt uppe i att läsa en resebeskrifning för gossarne, och detta hade på det bästa roat dem alla tre; derför kom han nu in till öfversten med det frimodigaste ansigte, utan att ana något ondt. Åsynen af honom och ännu mer af hans oförfärade glada ansigte bragte öfverstens blod att koka ännu värre än förut. Han satt vid bordet, och i det han nu vände sig mot Lind, kunde han knapt framstamma:

»Hur har ni kunnat våga?» och härmed slog han handen i bordet, så att allt, som låg derpå, dansade omkring.

»Jag förstår verkligen inte, hvad öfversten menar», sade Bror Lind, helt förvånad.

»Jaså, ni förstår heller inte?» sade öfversten och gick rakt in på honom med framåtlutadt hufvud. »Ni förstår inte, att man inte vinner en flickas hjerta, så-

dan som Anna är, utan genom många konster och knep? Ni förstår inte, att det är ovärdigt och skamligt handladt att på en plats i er beroende ställning lägga an på att göra husets dotter förälskad i sig och bringa henne så långt, att hon sätter sig emot sina föräldrars vilja och vid sina unga år inbillar sig, att hon sjelf kan bestämma öfver sitt öde?»

Bror Lind hade blifvit mörkröd i ansigtet.

»Jag försäkrar öfversten . . .», började han.

»Åh, jag ber», ropade öfversten. »Spar edra förklaringar; de tjena till ingenting. Anna har sjelf här på denna plats erkänt för mig alltihop för tio minuter sedan.»

»Erkänt?» utbröt Bror Lind med lysande ögon.

»Ja, just det, — erkänt för mig, att hon älskade er, och att hon aldrig skulle kunna förmås att gifta sig med någon annan; men jag kan försäkra er . . .»

Öfversten stannade midt i sitt utbrott, då han såg den unge mannens ansigte framför sig. Det hade på en gång fått ett uttryck af en rent himmelsk lycksalighet. Han log, ja, riktigt log, som om denna stora personlighet i sin sublimes vrede var den ljufligaste och mest lyckobringande uppenbarelse, som sväfvat ned direkte från Olympen.

Saken var den, att Bror Lind aldrig vågat tänka på möjligheten af, att Anna någonsin skulle kunna — ja, skulle kunna det otänkbara. Visserligen hade hon nu i två år sagt honom idel milda ord och gifvit honom ännu mildare ögonkast; visserligen hade hon sökt tillfälle att få tala med honom och då och då talat med en oförbehållsamhet och en innerlighet, som

hon annars endast sällan bestod åt sina unga manliga vänner; visserligen hade hon alltid visat sig nöjd med hans uppförande, uppmärksam på hans råd, kort sagdt, gjort allt, som borde göras för att öfvertyga en förnuftig människa om, att hon älskade honom. Men som man vet, äro de, som sjelfva äro förälskade, långt ifrån att vara förnuftiga. All denna godhet och vänlighet och värme hade Bror Lind tagit emot såsom idel människokärlek. Det var ett uttryck för Annas goda hjerta; det var hennes finkänslighet, som bjöd att icke såra den, som af så många andra sårades; det var en tillfällighet, när hon mötte honom ensam, och en tanklöshet, när hon glömde sig allt för länge i hans sällskap; och alla hennes milda blickar betydde förmodligen icke annat än det, att hon önskade honom väl som alla andra. Det är ju, som sagdt, ett bekant faktum, att alla förälskade unga män på sådant sätt förklara den tillbeddas uppförande och icke anse någonting som sant och säkert, om icke vederbörande sjelf skrifvit upp det på ett papper: »Jag N. N. förklarar härmed, att jag är dödligt förälskad i dig N. N., försäkras, som ofvan.» Då imellertid ett sådant intyg aldrig kommit Bror Lind till del, vågade han hvarken tro eller hoppas någonting, — och så kommer öfversten och berättar honom, att hon, Anna sjelf, för tio minuter sedan förklarat för sin far, att hon icke ville gifta sig med någon annan än honom, och att hon älskade honom öfver allting i verden! Det var icke just så klokt af öfversten, och hade han sjelf i detta ögonblick kunnat förstå, huru dumt han burit sig åt, så hade han aldrig förlåtit sig sjelf den saken; men han visste det lyckligtvis icke, och han

fick heller aldrig veta det. Imellertid kan man icke undra öfver, att Bror Lind såg lycklig ut, — så lycklig, att öfversten sade:

»Jag tror, ni skrattar? Ni understår er att skratta mig midt upp i ansigtet? Men jag skall säga er, att om ni också blef hundra år, om ni blef skolmästare för alla skolpojkar i hela världen, så får ni aldrig Anna, aldrig, — så sant jag heter Hans Hök.»

Bror Lind vill öppna sin mun för att tala, men öfversten gaf honom icke tid dertill, och så godt var det, kan hända.

»Jag behöfver ingen förklaring», sade han blott. »Ni lemnar mitt hus i morgon. Er lön skall utbetalas för hela halfåret.»

»Deremot kan jag åtminstone få lof att opponera mig», sade Bror Lind. »Det fattas ännu två månader i min tjänstetid, och för den tjänst, jag icke har gjort, kan ingen förmå mig att taga emot lön. Eftersom öfversten anser mig ovärdig att fortsätta med min undervisning här i huset, så skall jag vara borta i morgon; men om öfversten ville höra mig . . . »

»Jag vill inte höra», svarade öfversten. »Jag vet, att ni är en stolt herre, och ni kan sjelf bestämma ert honorar, men i morgon skall ni vara borta.»

Härmed afskedade öfversten sina gossars informator och gick in till fru Thea för att säga till, att hon på det noggrannaste skulle efterse, att Anna och Lind icke träffade hvarandra, innan morgondagen var förbi. Frun sade naturligtvis ja och amen; men för första gången, sedan hon blef gift, handlade hon med berådt mod tvärt emot sin mans befallning.

Öfversten hade gått ut, och frun och Anna voro ensamma i salongen; men i det ögonblick Bror Lind kom in genom den ena dörren, gjorde fru Thea sig ett nödvändigt ärende ut genom den andra och lemnade de unga tu ensamma.

Lind blef stående strax innanför dörren, medan Anna satt i en låg stol i den andra ändan af rummet. Han såg på henne med ett nästan högtidligt uttryck, och i det han öppnade armarna, sade han med en röst, som darrade af rörelse:

»Anna, är det verkligen möjligt?»

Hon reste sig och sprang öfver golfvet rakt i famnen på honom, och i det hon gömde sitt ansigte vid hans bröst, sade hon sakta:

»Det visste du ju mycket väl.»

»Nej, det visste jag verkligen alldeles inte», sade han och strök sakta hennes hår.

»Hvad trodde du då?» frågade hon inne vid hans väst.

»Åh, att du var god och människovänlig, att du hade kristligt medlidande med mig.»

»Jaså, du trodde, att jag hade kristligt medlidande med dig!» sade hon och skrattade sakta in emot hans bröst, så att det sade kluck i henne.

I det samma kom fru Thea in under ett anfall af samvetsförebåelser öfver att ha lemnat de unga ensamma.

»Ser du, min lilla mamma», sade Anna och förde Bror vid handen fram till henne, »här står den man, som jag skall ha.»

Fru Thea slog blott ihop händerna, medan tårarne i stor, öfverflödande mängd runno ned öfver hennes magra kinder.

»Vi måste allt snart skiljas», sade Anna, i det hon lutade sig emot honom, »men först tager jag dig, Bror Eskil Lind, till min äkta man och lofvar att älska dig i nöd och lust, och till ett vårdtecken gifver jag dig denna ring»; och dermed tog hon en ring af sitt finger och försökte att trycka den ned på hans lillfinger. »Ser du, lilla mamma», fortfor hon och vände sig till sin mor, »jag vill vänta på pappas samtycke så länge, så länge, och jag vill vänta på honom här hela mitt lif, om det behöfs, men jag är säker om, att vi till sist få hvarandra.»

Hon tog sin fästman om lifvet med den ena armen och sin mor med den andra, och så sade hon:

»Mamma, du skall kyssa honom och lofva att hålla af oss bägge två.»

Fru Thea visste knapt hvad hon gjorde. Hon kände blott, att fyra unga, starka armar tryckte henne in i ett stort famntag, och att en hel flod af kärlek och värme strömmade öfver hennes utsörjda, öfvergifna väsen.

»Kära barn», sade hon, medan tårarne oupphörligt droppade ned öfver hennes kinder, »Gud välsigne er, Gud välsigne er!» . . . .

Lind var icke med vid bordet, och den dagen sågo han och Anna icke vidare hvarandra. Men följande dag, innan han skulle resa, hade Fru Thea gifvit dem lof att taga afsked af hvarandra, och detta skedde högst upp i kökstrappan, som förde ned till husets nedre afdelning. Anna stod på trappans öfversta steg och Bror Lind ett par steg lägre. Det skulle bli stor middagsbjudning, och man hörde det slamra nere i köket med knifvar och gafflar. Lukten

af allt slags stekt och kokt mat strömmade upp derifrån, och då och då gjorde kökspigan allarm med sina grytor och kastruller.

Anna var klädd i stor gala med blommor i håret, men utan handskar. Hon höll bägge händerna på Brors axlar.

»Farväl!» sade hon och såg honom i ansigtet med sina trofasta ögon. »Farväl, Bror! Jag tycker så mycket om, att du heter Bror. Det är ett namn, som man kan lita på.»

»Ja, du tror på mig?» sade han och såg med smärtfull blick på henne.

»Det vet du», sade hon, »och jag kan vänta i tio, i tjugu år, om du vill ha mig, när jag är gammal och ful.»

»Och vet du riktigt, hvad du väntar på?» sade han. »Jag kan må hända få en lektorsplats, när jag en gång tagit min examen, med ett par tusen kronor i lön. Har du riktigt tänkt på det?»

»Nej, jag tror inte, att jag riktigt öfvervägt alla fördelarne af saken», svarade hon skälmskt, »men utsigten till flere tusen kronors lön skingrar alla mina tvifvel.»

»Jag skall säga dig», sade han allvarligt, »att när jag tänker på all den sorg, du gör din far med detta, och på hela den svåra tid, som du går till mötes, full af förebråelser och öfvertalningar och misshag, så ångrar jag nästan, att jag talat vid dig, ja, jag tviflar nästan på, huruvida det är rätt.»

»Hör, vet du hvad?» svarade hon och skakade hans axlar. »Det der är det dummaste, jag någonsin har

hört dig säga, och för resten har *du* ju ingenting sagt; det är ju pappa, som arrangerat saken.»

»Du ser så glad ut», sade han nedslagen. »Jag begriper inte, hvarifrån du får så mycket mod.»

»Skulle jag inte vara glad», svarade hon, »när jag har en sådan fästman som du? Vi måste åtminstone börja med "mandom, mod och morske män", om vi skola uthärda den långa tid, som kommer.»

Han kysste bägge hennes händer, och då han såg upp, märkte han, att det skimrade fuktigt i hennes ögon.

En vagn rullade redan på gatan, och det fräste förskräckligt nere i köket.

»Nu komma de», sade hon. »Farväll!»

Ett enda famntag slöt dem tätt och starkt tillsammans, och i nästa ögonblick stängdes dörren efter henne.

Han gick upp för att hemta sin kappsäck och taga afsked af sina kära gossar. John var alldeles uppsvullen af gråt, och Rudolf var blek och stilla. Ingendera af dem visste riktigt orsaken, hvarför de så plötsligt och omotiveradt beröfvades sin käre lärare, men de hade sina aningar, och Rudolf sade:

»Det är pappa, som luktat luntan. Men, ser du, syster Anna är nog lika så kapprak som han, och kan hända litet till ändå», vid hvilka mystiska ord John rodnade och blef generad och sedan med dubbelt deltagande såg på herr Lind, medan han packade ned det sista af sina saker.

Anna satt vid middagsbordet mellan en öfverste-löjtnant och en kammarherre och uppehöll konversationen med en liflighet och qvickhet, som bragte de

respektive herrarne i ren ekstas; under tiden sände lokomotivet sina första rökpuffar upp emot himmelen och for af med Bror Lind ut emot hans dunkla framtid. — — —

Under den första tiden, efter det Lind rest, visade sig öfversten mycket onådlig emot Anna. Om hon förut hade varit hans favorit, så måste hon nu också dubbelt böta därför. Öfversten hade satt henne mycket högt och måste tillstå för sig sjelf, att han blifvit sårad i sin ömmaste punkt derigenom, att detta barn, som han kände sig mest beslägtad med och hvars framstående egenskaper mest hade gladt honom, nu just visade sig vara den, som vågade trotsa honom och hade den djerfheten att tänka och handla på egen hand.

Han bemötte henne en tid med mycken stränghet, svarade henne knapt, när hon talade till honom, och negligerade henne på alla vis. Han ansåg sig på detta sätt snart kunna kufva henne och väntade hvar dag, att hon skulle krypa till korset och lofva bot och bättring. Men då intet sådant inträffade, utan hon tvärtom visade sig lika frimodig och glad som förr och bar sitt hufvud lika högt, så bestämde han sig för en annan taktik. Det vore kan hända bäst att icke låta saken komma till något öppet slag, utan endast som en annan Fabius Cunctator draga den fiendtliga makten från ett ställe till ett annat i en tröttande och oupphörlig marschering, till dess motståndskraften på detta sätt var uttömd. Han började låtsas, som om han helt och hållet ignorerade det, som inträffat. Han uppmuntrade Anna till allt slags förströelser, fördubblade hemmets egen gästfrihet och såg med mycken tillfredsställelse, att Anna

aldrig satte sig emot något nöje, utan tycktes taga del i dem alla med lif och lust.

Imellertid förblef den unga fröken lika orubblig i sin vilja, under det hon till utseendet gaf efter för sin fars önsknigar, och hon var lika vänlig, som hon någonsin varit förut, då hon måste uthärda hans onåd. Hennes kärlek var så fullkomligt medveten och sund, att inga yttre omständigheter gjorde den minsta ändring deri.

Under denna tid utvecklade sig ett innerligare förhållande än någonsin förr mellan henne och modern. Bror Lind och Anna hade nämligen lofvat hvarandra att åtminstone en gång under hvarje årstid skriva till hvarandra, och dessa efterlängtrade bref, som i sig inneslöt det bästa lifsstoff för de kommande månaderna, gingo under fru Theas beskydd. Hon var allt för rörd och gripen af att vara den tredje i en verklig kärlekshistoria för att kunna behandla sin dotter med stränghet, och när Anna ibland kom och grät ut vid hennes bröst, kände hon hela lyckan af att vara älskad och kunna vara till tröst, hon, som hittills endast blifvit betraktad som en öfverflödsartikel.

Anna var långt ifrån att vara en sentimental älskarinna. Hon uppfylde med ifver och allvar alla de pligter, som hennes familjeförhållanden uppfordrade henne till, och då fru Thea blef mer och mer svag, var det nu Anna, som helt och hållet styrde det stora huset.

Hon var outtröttlig i omsorg och deltagande för sin mor, hon var sin fars lydiga dotter, som icke allenast tillfredsstälde honom såsom vice värdinna, utan äfven då och då var hans handsekreterare. Ru-

dolf disputerade med henne, men beundrade henne ofantligt, och John hade kastat all sin tillgifvenhet på henne, sedan Bror Lind rest. Dertill kom, att hennes syster Mimi i sitt äktenskap hade flere barn och både den ena och andra gången sökte Annas bistånd. Sålunda var det många, som tryggade sig till henne, många, hvilkas sorger och arbete hon måste hjälpa och bära, medan hennes eget hjerta ofta var bedröfvadt.

Först var det förskräckelsen för utgången af Linds examen, och strax efter sjuknade denne i en svår, nästan dödlig nervfeber. Den varade mycket länge, och alla dessa kvalfulla nätter, som Anna då i den mest hopplösa hjälplöshet vakade långt borta från sitt hjertas vän, för att sedan på morgonen komma leende och arbetsduglig in till de andra, utgjorde en svår tid att genomgå.

Äntligen kom ett bref om full bättring och derpå underrättelse om, att Lind disputerat och fått plats som lektor i Hernösand. Detta var ju glänsande framgång, och då det den dagen, när brefvet framkom, var öfverstens födelsedag, hade hon och hennes mor anledning att särskildt tömma sina glas och blinka åt hvarandra i anledning af denna lyckliga tilldragelse.

Innan Lind reste upp till sin nya verksamhet, skaffade de unga sig tillfälle att få träffas i Stockholm. De funno hvarandra äldre och allvarligare, men voro ömsesidigt fulla af förtröstan och mod att uthärda alla besvärligheter.

»Om vi bara hvar på sin post icke svika våra pligter, så kommer nog en gång den tid, då vi få hvarandra», sade han, och hon svarade med en handtryckning, som betydde, att hon stod fast.

Så gingo åren, först långsamt, långsamt, sedan raskare, och åtskilliga förändringar inträffade i öfverstens hus. Rudolf blef löjtnant. John kom efter sin studentexamen ut på en landtbruksskola, emedan han under somrarne fått synnerlig smak för landtbruket på sin fars egendom och förstod sig mycket bättre på korn och hafre än på latinska grammatikan. Fru Mimi flyttade med sin man ned till södra Sverige, och ehuru hon tog sina tre flickor med sig, var det icke någon särdeles stor saknad för öfversten, som aldrig intresserat sig synnerligt för denna dotter och hennes uppväxande familj.

Anna var således ensam med sina föräldrar, och det började bli ett stilla lif, som de förde, då fru Theas helsa var rent förbi och det egentligen endast var en tidsfråga, huru länge hon skulle kunna lefva. Anna delade sig mellan pligten att vårda sin mor och hjälpa sin far i hans arbetsrum, och det var icke alltid så lätt, emedan bägge föräldrarne lika ofta önskade hennes närvaro och bistånd. Det retade öfversten att ha denna eviga sjuklighet i huset; han föraktade sjukdom såsom en qvinlig och onödig inträttning, som bragte oordning i hans planer och fordrade en öfverdrifven och tidsödande uppmärksamhet. Han gick vanligen en eller två gånger om dagen in i sin hustrus rum, slog hårdt i dörren, talade högt och befallande, för det mesta om något, som var honom obehagligt, och gick sin väg med hastiga, otåliga steg. Anna var den, som i allting måste beskydda sin lilla mamma. Hon kunde bära henne på sina starka armar från soffan till sängen och tillbaka igen, och inga händer kunde taga i så mjukt som hennes

när hon kammade sin moders hår och lade hennes täcken i ordning.

En dag, då det närmade sig till slutet med fru Thea, drog hon Anna ned till sig med sina magra händer och hviskade med tårfyllda ögon:

»Du måste bestämdt en gång bli mycket lycklig: du har varit så god mot din mor.»

Och så varade det icke länge, förr än fru Thea gick bort från denna värld, som för henne varit en hård skola, och i hvilken hennes unga dotter på sistone varit det enda solskenet. Anna var dock icke ensam med att begråta henne, ty fru Theas gamla föräldrar lefde ännu, och John kom hem från sin nyligen arrenderade egendom alldeles upplöst i tårar, ehuru han egentligen aldrig hade lefvat mycket med modern i hennes lifstid.

Öfversten hade ingen anledning att sörja, och han var för ärlig att visa någon låtsad sorg. Personer, som på begrafningen sågo hans bestämda ansigte med de fast tillslutna läpparne och de sammandragna ögonbrynen, sade om honom: »Se, huru manligt han beherskar sin smärta!»

Någon känsla af att hafva gjort orätt mot det svaga väsen, som så många år varit bundet vid honom, hade han heller icke. Hon hade ju haft det förträffligt, fullt upp af alla lifvets behagligheter och en utmärkt skötsel under sin sjukdom: — hvad kunde mer begäras? Fruntimmer äro ju dessutom alltid sådana tärmilda oberäkneliga väsen, som man får lof att styra med säkra tömmar, om icke vagnen skall stjelpa, utom kan hända en och annan, till exempel Anna. Nå ja, hon bråddes ju också i allting på

honom, — helt och hållet hans energi och goda hufvud, alldeles hans bestämdhet i viljan! Ja, det var en satans bestämd vilja, den Anna hade! —

Under de sista åren hade flere nya friare anmält sig, men då Annas svar alltid lydde lika, så uppgaf öfversten henne. Hon ville väl bli en gammal fröken, och det var för resten angenämt för honom sjelf att ha henne hemma på sin ålderdom.

Anna var nu tjuuguåtta år, men hon var må hända ännu vackrare, än när hon var aderton. Hon hade visserligen mist rosorna på kinderna, och gro-parne i dem hade sällan anledning att visa sig; men hennes bleka ansigtsfärg såg icke sjuklig ut, och det var ett uttryck af så mycken själsgodhet och djup öfver hennes ögon och panna, så mycken mogen värdighet i hela hennes väsen, att hon snarare gjorde intryck af en fru och moder, som med kärlek och mod genomgått mycket, än af en ung Stockholmsfröken, som är på väg att stanna på öfverblifna kartan.

Det var en dag i september, kort efter det att öfversten och Anna hade flyttat in från landet, som den förre gick genom salongen. Anna satt vid skrifbordet och förseglade några bref, och höstsolen sken så vackert in mellan alla de gröna palmerna och murgrönsrankorna, som uppfylde det stora fönstret bakom henne.

»Om pappa här tid», sade hon med sin milda, djupa stämma, i det han gick förbi, »så skulle jag gerna vilja säga ett par ord.»

»Nå?» sade öfversten och stannade.

Hon lade ifrån sig brefven, och i det hon satte sig tillbaka i stolen, sade hon:

»Det är i dag nio år, sedan jag hade samtalat med pappa om . . .»

Hon hann icke sluta. Öfversten slog avfärjande med handen och sade:

»Låt oss inte tala mera om det! Jag försäkrar dig, att jag alldeles förlåtit och glömt den historien.»

»Men jag har inte glömt den», sade hon och reste sig.

»Du vill väl inte dermed säga», började öfversten, »att du verkligen ännu skulle tänka på — skulle vilja . . . . Anna!»

Hon kom sakta fram emot honom i sin svarta dräkt. Hon var nästan lika lång som han sjelf, och han tyckte alltid, att hon blef ännu längre än eljes, då hon var riktigt allvarlig.

»Kära pappa», sade hon, »jag tror mig kunna påstå, att jag varit en lydig dotter under alla dessa år, — jag kan åtminstone säga, att jag gjort mitt bästa för att vara pappa till nöjes; men jag anser det inte rätt att låta hela min ungdom gå förlorad, utan att egna något deraf åt den, som dock af alla håller mest af mig.»

»Hur vet du det?» stammade öfversten. »Tror du inte, att din far . . . . tror du inte, att äfven jag . . . .»

Han fullbordade icke meningen, utan stannade likasom förskräckt öfver sig sjelf och såg på henne.

»Jag tror, att pappa håller af mig», fortsatte hon utan att låta förvirra sig. »Det har jag ju otaliga bevis på, och pappas godhet emot mig skall jag alltid bevara i mitt hjerta; men Bror Lind håller mera af mig. Han skulle kunna lefva hela sitt lif utan

mig, om han bara visste, att jag var lycklig, hvar-
emot pappa vill ha mig helt och hållet och inte kan
underkasta sig det offret att se mig lycklig.»

»Åh, du pratar, du pratar!» ropade öfversten.
»Du vet inte, till hvilket elände du tänker egna dig.
Ja, om den man, du så egensinnigt har valt dig, på
något sätt kunde utmärka sig! Om han kunde laga,
att man talade om honom, så att hans banala namn
fick någon glans! Men — en fattig skollärare . . . .
betänk, Anna! Du är inte van vid fattigdom, och ditt
möderne får du inte förr, än dina morföräldrar äro döda,
som du vet. Ålskar han dig så högt, att han kan
undvara dig under hela lifvet, så *låt* honom då göra
det! *Jag* kan det inte!»

»Kanske du skulle kunna det, om det var en rik
och förnäm man, som ville ha mig till hustru», sade
hon och såg honom fast i ansigtet. »När sådant var
i fråga, då sade du inte nej.»

»Nå, men har jag inte sedan lemnat dig i ro?»
frågade öfversten med nästan klagande ton. »Har
jag inte respekterat din sjelfständighet och låtit dig
afskeda både den ena och den andra? Du vet, att
jag har gjort det. Ja, jag har till och med flere
gångar besparat dig den ledsamheten att ge en korg
genom att underrätta vederbörande om, att du inte
tänkte gifta dig.»

»Men det är just, hvad jag tänker göra», sade Anna.

»Du tänker . . . .? Hvad vill det säga? Hvad
vill det säga?» ropade öfversten, hos hvilken vreden
började taga öfverhand.

»Jag har i dag gifvit pappa den första påmin-
nelsen derom», sade Anna. »Ännu ett år skall jag

vänta på ditt samtycke; men kan du *då* icke förstå, att du med berådt mod vill tillintetgöra min lycka och förspilla mitt lif, så handlar jag sjelf och gör, hvad jag anser vara rätt. Han har också lidit och kämpat ensam mycket länge, och det är på tiden, att han får hjälp.»

»Skulle du understå dig något sådant», utbröt öfversten, »skulle du ha den otroliga fräckheten att gifta dig emot din fars samtycke, så säger jag dig, att aldrig, aldrig så länge jag lefver eller när jag är död, skall du få en skilling af hvad jag har.»

»Så får jag väl försöka att lefva derförutan», sade Anna sakta. »Och det är för öfrigt inte dina pengar, jag längtar efter, bara ditt samtycke, din vänliga vilja. — Pappa, kom, var snäll!»

Hon försökte taga hans hand, men han ryckte den häftigt till sig.

»Nej, om du än väntade derpå i hundra år, så ger jag dig aldrig mitt samtycke — aldrig! Och försöker du ett sådant steg utan min vilja, då är du inte längre min dotter, och då får du aldrig min välsignelse — aldrig!»

»Så får jag väl lära mig att lefva äfven utan den», sade hon tonlöst.

Hon hade blifvit likblek och tog med handen efter ryggen på en stol.

Öfversten stirrade på henne och lyfte handen som för att slå henne, men han lät den hastigt sjunka, svängde om på klacken och lemnade rummet.

Anna sjönk ned på sina bägge knän och pressade ansigtet mot sina händer, och der låg hon länge, länge orörlig, medan hennes tankar och hjerta sökte

ljus och krafter hos Den, som aldrig öfvergifvit henne i hennes ensamma strider . . . . .

Öfversten yttrade aldrig ett ord om hvad som förefallit mellan dem, och snart gick lifvet sin vanliga gång. De samtalade och arbetade, ja, kunde till och med skratta tillsammans; men när deras ögon möttes, var det två fasta viljor, som hvar från sin ointagliga borg blickade ut på hvarandra, och bägge tycktes säga: »aldrig!» — —

Året derpå den femtonde september kom Anna icke in till middagsbordet. Kammarjungfrun hade sett henne gå ut midt på förmiddagen, sedan hon förut skickat bort en koffert och några mindre paket under en god väns adress. Öfversten väntade en, två timmar; middagsmaten blef orörd bortburen, och han tog då sin hatt och gick ned till hamnen. För tre timmar sedan hade en Norrlandsbåt afgått och tagit Anna med sig.

Kort derefter kom ett bref, hvori Anna så ödmjukt, som ett barn kan, bad sin far om förlåtelse. Han slet sönder brefvet i små bitar och brände det. Nästa bref innehöll, att hon var gift, men att hon och hennes man först då kunde känna sig som äkta makar, när hennes far gifvit dem sin välsignelse. Äfven detta bref brändes, och de bref, som efter den tiden ankommo, sändes oöppnade tillbaka i ett omslag, på hvilket öfversten lät sin betjent skrifva: »Fru Anna Lind, Hernösand».

Den sorg och grämelse, som öfversten kände, står icke att beskrifva, och framför allt den skam, den förfärliga skam, som vederfarits hans aktade och ärade hus. Han blef under det år, som följde, tio år

äldre. Hans hår blef krithvitt, hans kraftiga gång vacklande, och han undgick sina bekanta så vidt som möjligt. Stockholm pinade honom, emedan han der hvarje dag måste möta menniskor, som kände honom och henne. Nästa år tog han afsked och flyttade ut på sin egendom, der han lefde i den största tillbakadragenhet. Hans öfriga barn voro honom till föga tröst. Mimi och hennes man ville han aldrig ha ut till sig, och dessutom bodde de så långt borta och umgingos hufvudsakligen med hennes mans slägt. Rudolf var en ung glad gardesofficer, som alls icke trufdes i sin stränge faders närhet och gjorde sina nödvändiga besök så sällan som möjligt; och John, som nu var i full verksamhet med sitt landtbruk, hade, som vi veta, aldrig varit sin fars favorit. Folket ute på öfverstens gods hade den största respekt för sin stränge herre, och ingen vågade närma sig honom, om icke på det vördsammaste afstånd, och sålunda var öfversten ensam, alldeles ensam. Om vintern bebodde han endast några få rum i den stora hufvudbyggningen. Der satt han i sin studerkammare bland sina böcker, kartor och papper, och ensam åt han i den stora kalla matsalen eller gick en lång, ensam promenad på de frusna vägarne. Om sommaren kändes tomheten i huset nästan dubbelt. Det var just ett ställe, der det skulle varit plats för en stor barnskara. Der funnos så många präktiga gästrum och långa korridorer och i trädgården så många jordgubbsland och äppelträd; men de rymliga gästrummen stodo tomma, och frukt och blommor i trädgården skickades till Stockholm. Öfversten kunde visserligen ha skaffat sig gäster bland sina gamla kamrater, men

han var folkskygg, sedan Anna rest, och när man börjar undvika sina medmenniskor, så vet man nog att de just icke pläga uppsöka en.

Då och då kom ett bref från Anna, ibland med främmande stil för att beveka öfversten att öppna det, men dessa bref sändes alltid olästa tillbaka. Han ville ingenting veta om denna olyckliga, förtappade dotter och hennes eländiga man.

Tyvärr blef aldrig Bror Lind en af dem, som låta verlden höra talas om sig, såsom öfversten önskat. Han var en af de många, som med orubblig pligt-känsla och innerlig hängifvenhet till sitt kall verka på sin plats; men hans dygder voro af den stilla sorten, och ehuru hans närmaste och hans vänner älskade honom som det ädlaste hjerta och den manligaste trofasthet, de kände, så nådde hans rykte icke långt, och för öfversten blef han fortfarande den fattige lektorn i Hernösand.

Då Anna förut underrättade Lind om sin afsigt att komma till honom, visste han icke riktigt, om han skulle våga uppmuntra henne dertill; men hon skref så varmt och bedjande. Hon försäkrade honom, att hon nu var trött af att stå ensam, när hon visste, att hon hade en vän i verlden, och hon ansåg sina mest bindande pligter i hemmet vara avslutade vid moderns död. Hon fick honom att riktigt förstå, att deras kärlek var en god och sann sak, som hade sitt fulla berättigande, och att efter så många års pröfning det nu var deras rätt att komma till hvarandra. Man kan då förstå, att han icke i evighet kunde säga nej, och att det var en öppen famn, hon flyktade in i, när hon efter sin ensamma resa kom till den stad,

der hon uppsökte honom. Sedan de lyckats undanrödja alla svårigheter, gifte de sig snart derpå och började sitt sträfsamma lif. Men det var två unga och varma själar, som flögo väl tillsammans på samma stråt, och Hernösand skulle för dem ha varit paradiset, om icke tanken på öfversten beständigt kastat en skugga deröfver.

Då Anna ändtligen fått sin vilja fram, började hon nämligen tvifla på, om den dock till sist var den rätta, och hon dolde många ensamma tårar för sin man, för att icke göra hans lif svårare, än det redan var. Hon skref och skref, och de talade derom och funderade deröfver, och han var henne en verklig tröst och rådgifvare i hennes nöd. Men allt, hvad de tänkte och gjorde, var som att slå på en klippa. De visste icke, huru många års försteningar lagt sig öfver det hjerta, der de knackade på.

Då en liten son föddes, skrefvo de igen och bådo att få besöka fadern. De ville förmå honom att stå fadder och kalla upp gossen efter honom. Men det kom lika litet något svar denna gång som förut.

Det var en hård tid, och den omständighet, som efter ett par år inträffade, att Anna mottog sitt modernearf, då hennes morföräldrar dogo, gjorde blott deras yttre villkor lättade. Beständigt låg det som en börda öfver dem bägge att tänka på den gamle ensamma mannen, som tillbragte sin ålderdom, öfvergifven af alla. Att han kunde haft det helt annorlunda, om han sjelf velat, var en tanke, som alldeles trängdes i bakgrunden för medvetandet om deras egen skuld.

Och det är sant, han lefde icke något gladt lif. Åter hade en lång vinter med sina mörka dagar och ändlösa aftnar gått förbi, våren kom och sommaren strax i hälarne på den. Det var den sjette sommaren, sedan Anna försvunnit.

Öfversten tänkte derpå med en suck, då han gick nedför trappan och ut i allén, der den varma, soliga luften slog emot honom. Han kom i håg deras långa promenader i förgången tid, huru lätt hon gick, huru frisk och lycklig hennes stämma ljöd, huru bra öga hon hade för allting omkring sig, huru uppmärksamt hon lyssnade på allt, som han meddelade henne om sina planer och arbeten der ute på landet, och huru märkvärdigt goda infall hon kunde ha i rätter tid, ehuru man skulle trott, att hon alldeles icke förstod sig på sådana saker. Och nu var allt detta förbi! Hon var, som om hon vore död. Öfversten tänkte på sitt äktenskap, på allt hvad han gjort för sina barn, hvilken sträng, systematisk uppfostran han gifvit dem, och huru illa han därför blifvit lönad. Icke ett enda af dem fans nu i hans närhet eller tänkte på honom med verklig hängifvenhet och kärlek.

Då han kommit så långt i sina reflexioner, stannade han.

»Behöfver jag då något sådant», sade han till sig sjelf.

Han besvarade icke sin egen fråga, men en half suck smög sig ur hans bröst, då han fortsatte sin väg och från den ljusa allén svängde om för att gå ut på fältet.

Men vid en af de sista lönnarna i allén, der solen lekte en fantastisk lek mellan det gulgröna löfvet,

fick han öga på en liten gosse, som han aldrig sett förr. På drägten såg han ut att tillhöra förmöget folk, ty han hade en ljus sjömanskostym och en stor halmhatt på nacken. Hvad som egentligen förmådde öfversten att stanna, var gossens ovanliga skönhet, ty öfversten hade — som de flesta förståndiga människor — ganska mycken svaghet för ett vackert ansigte.

Gossen såg ut att var fyra eller fem år. Han hade den friskaste hy, något brunett, och en liten mun, hvilken såg ut som en mörkröd, fuktig blomma. Håret hängde i bronsgula vågor ned öfver en vit panna och nådde nästan till de fina, mörka ögonbrynen, men derunder tittade ett par underbara, svartbruna ögon upp på öfversten, — ett par ögon med långa, svarta ögonhår och blå skuggor i det hvita af ögat och med ett uttryck af så smältande mildhet och barnlig oskuld, att öfversten stod aldeles stilla. Den lilla gossen tog hastigt af sig hatten med en af dessa lätta, snabba rörelser, som äro egendomliga för barn, och bockade sig djupt.

»Hvad heter du, min lilla vän?» frågade öfversten och tog honom under hakan.

»Hans», svarade gossen och bockade sig igen.

Det ryckte till i öfversten.

»Och hvilkens son är du?» fortsatte han.

»Pappas och mammans», svarade den lilla våta munnen, och de stora ögonen lyfte sig långsamt mot öfverstens ansigte.

»Nå, det var ju en värdefull upplysning», sade öfversten leende. »Hvarför står du här ensam?»

»Jag skulle fråga, om jag fick vara här?» sade den lille, men fick i det samma ett nästan tragiskt uttryck i ögonen och lyfte ögonbrynen uppåt. Han såg just icke ut att ha stor lust dertill.

»Jaså, du vill vara hos mig?» sade öfversten, hvars röst började svika honom. »Och hvem har skickat dig hit?»

»Mamma och pappa», sade den lilla munnen igen.

»Hvar äro de då?» frågade öfversten raskt.

»Åh, de äro inte långt borta, men de gingo, då de sågo dig komma. De voro visst rädda för dig. Jag är också rädd för dig», tillade han, då han såg öfverstens mörka uppsyn, och han drog sig tillbaka till dikeskanten.

»Det skall du inte vara», sade öfversten och klappade honom sakta på kinden. »Men hvad vill din pappa och mamma här?»

»De vill också vara här», sade den lille gossen. »Du är morfar, och de skulle vara, der morfar är.»

»Nej, det skola de inte», sade öfversten strängt och såg sig omkring med hastiga blickar. Han anade dem i sitt närmaste grannskap. »Men du kan komma med mig, om du vill, du är en liten snäll gosse.»

Nu var den lille af sin mor egentligen uppmuntrad att, om hans morfar sade nej, fortfara att bedja; men då barn sällan komma i håg mycket af en inlärd lexa, när det gäller verkligheten, så glömde också lille Hans fullkomligt, hvad man bedt honom säga. Han drog hastigt sin lilla knubbiga, solbrända hand ut ur öfverstens, som hade fattat om den, och sade:

»Nej, då vill jag inte vara här. Jag vill vara, der mamma och pappa äro.»

»Är du inte rädd för dem?» frågade öfversten, som såg, huru det började rycka af sorg i munnen och näsborrarna på det lilla ansigtet framför honom.

Men vid dessa ord började gossen le, så att alla hans små tänder lyste som perlgryn i det röda tandköttet.

»Hvarför skulle jag vara rädd för dem?» sade han och log igen, så att hans strupe rörde sig som på en liten sångfögel.

»Nå, hvilken af dem tycker du bäst om?» fortfor öfversten, som kände sig helt lättad dervid, att gossen ej längre såg bedröfvad ut.

»Jag tycker mest om pappa och mamma», sade gossen.

»Jaså, du vill inte komma till mig, utan att de komma med?» sade öfversten.

»Nej, det vill jag inte.»

Tårarna voro genast igen framme, och den lille gjorde min af att springa sin väg.

»Stopp litet, min vän», sade öfversten. »Hvar äro dina föräldrar?»

»Der inne bakom grinden, ett stycke in i skogen», sade gossen och böjde sig ned och tittade än till höger än till venster. »Sätt dig ned, så kan du själf se, om du får reda på dem», sade han och drog öfversten i byxorna med den ena handen, medan han med den andra ifrigt pekade in mellan träden.

»Vänta de på dig?» frågade öfversten, som dock icke gjorde något tecken till att vilja följa gossens anvisningar.

»Ja, de vänta på, att jag skall komma och säga dem, när du vill, att de skola komma upp till dig. Vill du gå med mig till dem?»

»Nej, min gosse, jag måste hem», sade öfversten och slet sig hastigt lös. »Men — du kan säga dina föräldrar — säga dem, — att de kunna komma upp till gården.»

Han vände sig och gick hastigt tillbaka uppför allén, och gossen sprang in emot skogen, dock icke utan att upprepade gånger vända sig om och länge stå och se efter den gamle mannen, som framåtlutad och med hastiga, oroliga steg gick upp till huset.

Öfversten gick uppför trappan och in i sitt skriftrum, der han ögonblickligen slog sig ned vid skrifbordet. Detta var betäckt med papper och böcker, och i en öppen portfölj låg ett manuskript, som han just höll på att lägga sista hand vid. Det var en skrift, han ernade utgifva såsom stöd för en ny härordning i Sverige. Likasom många andra, hvilka äro stora despoter i sitt enskilda lif, var öfversten en afgjord frihets- och framtidsman i sina allmänna sympatier. Han var allt för klok att tro på, att världen skulle stå stilla, och han hade med så mycken skarp-sinnighet studerat sin vetenskap, att han med förstånd och brinnande intresse såg alla de förändringar och förbättringar, som i denna riktning föregingo i andra länder, och ifrigt önskade han, att hans eget fädernesland icke skulle komma för långt efter. Under de sista åren hade han använt det mesta af sin ensamhet till vidlyftiga studier af tyska och franska militära skrifter, och hvad han der hade lärt och samlat, och hvad han derjämte sjelf öfvervägt såsom lämp-

ligt för våra egna förhållanden, hade han nu nedskrifvit i en mängd väl utarbetade ark, och det fattades blott att lägga sista hand vid arbetet för att sedan öfverlemna det åt offentligheten.

Han satte sig, tog pennan och började skrifva, men han skakade i hela kroppen, och hans annars så kraftiga, läsliga stil blef i detta ögonblick darrande och otydlig. Allmänna värnepligten och de preussiska gevären voro, sanningen att säga, rena drömbilder för honom under den första qvarten. All känsla och uppmärksamhet voro koncentrerade i ryggen på honom, och han lystrade till hvarje ljud, som skulle komma från ingångsdörren.

Äntligen hörde han steg, och dörren öppnades sakta. Han vände sig icke om, men han märkte rasslet af en fruntimmersklädning och ljudet af ett par stora steg, vid sidan af hvilka det trippade ett par små fötter.

»O, pappa, kan du glömma det?» sade en djup, mild röst, som han allt för väl kände igen, och ett tårfyldt, älskligt ansigte såg upp i hans.

»Glömma det?» sade öfversten sakta och hastigt.
»Tror du, man glömmet något sådant?»

»Men förlåta mig, förlåta oss!»

»Det kunde må hända låta tänka sig», sade han och lät Anna komma sig helt nära.

Hon kände sig ett ögonblick tryckt i hans armar, och han kände också, att så nära hade hon aldrig varit honom.

»Och jag — hvad skall jag då säga?» sade Bror Linds stämma på hans venstra sida.

»Ja, det vet jag verkligen inte», sade öfversten.
 »Det tänkte jag, att ni hade öfvervägt, innan ni kom hit in.»

Oaktadt det hårda sätt, hvar på dessa ord utsades, bragte de ögonblickligen fram groparne på Annas kinder. Hon kände sin fars sätt att skämta.

Öfversten vände sig raskt om på stolen och såg på sin svärson. Hans manliga, vackra utseende bragte nästan öfversten att studsa. Såg han verkligen så ut? Ja, han hade då också förändrat sig åtskilligt till sin fördel.

»Jag skall säga er», sade öfversten och såg utmanande på honom, »jag skall säga er, att om en ung flicka sådan som Anna kommit resande till mig och tiggat och bedt mig om att få gifta sig med mig, så skulle jag inte ha ansett mig vara en gentleman, om jag sagt nej.»

Bror Lind tog med stormande häftighet öfverstens händer och kysste dem, först den ena och sedan den andra.

»Se så, se så», sade öfversten, »låt det nu vara godt; — men hvar är pysen?»

»Här!» sade en liten mild röst, och ett par små ben sparkade fram under det långa bordtacket, som hängde ned öfver det runda bordet midt på golfvet. Den ovanliga och, som gossen tyckte, något ängsliga scenen hade icke behagat honom, och han hade krupt in på en långhårig skinnmatta, som låg under divansbordet.

»Kom hit, min gosse, till din morfar!» sade öfversten.

Han tog upp honom på det ena knät och betraktade honom länge. Gossen förstod nog, att det denna gång icke var någon vrede i hans ansigte, och såg därför lika käckt upp på honom.

»Det var pocker till pojke», sade öfversten med ens och såg hastigt upp på sin måg. »Dina ögon, din kanalje!»

Han reste sig raskt och lät gossen springa. — — —

Det var underliga dagar, som följde på detta första möte. Det föreföll Anna vara så högtidligt, att hon nästan icke tordes tala högt, och hon gick med klappande hjerta omkring till alla kära, bekanta ställen och kände intet annat än den lyckan att få lof att vara hemma.

Med undran och glädje såg Anna, att det tycktes falla sig lättare för hennes far att vara vänlig mot hennes man än mot henne sjelf. Hon var ju hans dotter, alltså den, som varit honom mest skyldig och därför äfven förnärligt honom mest, och dertill kom hans gamla lust att vilja kujonera fruntimmer. Deremot var det i hans svärsons väsen något, som i ännu högre grad än förr imponerade på honom. Han kände, att han hade en man framför sig, icke en trotsig och upprorisk, utan en god och bestämd personlighet, och då han nu länge för hvar gång underhöll sig med honom, tyckte han sig uppdaga såsom något nytt, hvilket klart förstånd och hvilken ömdömesförmåga han hade att göra med. När han dessutom såg, hvilket innerligt förhållande egde rum mellan Lind och hans lilla son, huru de promenerade och talade med hvarandra som de bästa vänner, och

huru lätt och gladt gossen lydde honom, så rynkade öfversten ögonbrynen och tänkte för sig sjelf:

»Hvad han än må duga eller inte duga till, så måste han förstå sig väl på att uppfostra barn, och det är, min själ, ingen lätt sak. Hin vete, hur han bär sig åt!»

Öfversten undgick ännu att se Anna i ansigtet; sin måg talade han muntert och vänligt med, och hvad lilla Hans angick, så önskade morfadern ständigt hans sällskap. Han lät honom komma in i sitt rum och leka med böcker och taflor, medan han sjelf satt och skref, och öfversten ledde med egen hand hästen vid tygeln, när hans lilla dotterson i skridt gjorde sin första ridtur ned genom den solstrimmiga allén.

Anna hade aldrig sett ett sådant uttryck i sin fars ansigte, som när han lät sina ögon hvila på den lilla gossen, medan denne, leende och liflig som en fogel, sprang omkring i trädgården, eller då han tyst och stilla stoppade maten i sin lilla rosenröda mun och hans förtrollande ansigte fick ett uttryck af det allvar, som motsvarade förrättningens högtidlighet.

Då dessa nya gäster en veckas tid varit hos öfversten, hände det en dag, att lilla Hans under aftonen var inne hos sin morfar. Ute på verandan satt Anna och sydde, och hennes man läste för henne, men blickade då och då öfver boken på henne för att glädja sig åt det stilla, lyckliga uttryck, som nu hvilade öfver det älskade ansigtet, hvilket han så ofta sett i smärtsamt upprördt tillstånd. Öfversten kom ut för att fråga sin måg, huru han bäst skulle öfversätta en fransk mening, så eller så, och medan saken diskuterades, var gossen ensam i skrifrummet.

»Han kan väl aldrig göra någon skada der inne?» sade Anna, sedan en stund förflutit.

»Hvad skulle han kunna göra?» invände öfversten. »Gossar äro inte som små flickor, som skola fingra och nosa på allting. Men det är väl på tid, att han skall i säng.»

Anna reste sig för att hemta honom, men öfversten ville sjelf komma ut med honom. Han gick tillbaka till sitt rum, men kom strax derpå ut igen, blek i ansigtet och med sammanbitna tänder.

»Min Gud, hvad har det händt honom?» utropade Anna och reste sig.

»Inte honom, min fru, — Gud ske lof, inte honom», sade öfversten, »men i min frånvaro har den unge mannen rifvit sönder i bitar mina manuskript, som lågo framme på bordet. Han har tagit min papperssax och klippt "gubbar" af dem, så der en hundra stycken.»

Anna och hennes man vexlade ett hastigt, förfäradt ögonkast.

»Hade svärfar förbjudit honom det?» frågade Lind.

»Jag hade befalt honom att inte röra mina skrifter, men nu säger han, att han bara hade tagit "papper", som det var ritadt på. Jag må säga, att det är en stor, mycket stor förlust för mig, — många dagars ansträngdt arbete.»

»Jag skall straffa honom», sade Lind och reste sig. »Han är gammal nog att veta, hvad han gör, och jag skall lära honom komma i håg detta.»

»Min vän», sade öfversten med gnistrande ögon, »jag ber, lemna den saken åt mig. Det är mot mig,

han var olydig, och jag anser mig ha rätt att förehålla honom det.»

»Alldeles som ni vill», sade Lind.

»Åh, pappa, slå honom inte för hårdt!» hviskade Anna, i det öfversten gick.

Han vände sig om och gaf henne ett ögonkast, som hon nästan tyckte var föraktligt.

»Gå opp!» ropade öfversten till Lind. »Jag skall sedan skicka upp gossen för att gå i säng.»

»Han vill inte, att vi skola höra, hur högt han skriker», sade Anna, i det hon och hennes man gingo upp i det stora gästrummet för att der vänta, till dess gossen kom.

Anna påminde sig, huru han såg ut, den lille, när han gjort något, som han efteråt förstod var dumt, huru han med ens kunde bli krit vit i ansigtet och få ögonen fulla af tårar, medan den lilla munnen skälfdde i en förfärlig hjerteängest. Och dock hade han aldrig fått stryk, hade aldrig blifvit hårdt tilltalad: huru skulle det nu gå?

Fönstren stodo öppna ut till trädgården, men intet ljud nådde dem, som väntade uppe i gästrummet, utom det muntra fogelqvittret i syrénbuskarne och ett och annat rop från folket, som arbetade ute på åkern.

Den blida sommardagen led till sitt slut, men himmelen var så ljus och gyllene, som om natten ännu var långt borta. Anna gick fram och tog sin man om halsen.

»Tror du, Bror, tror du, att han tänker slå honom mycket?» sade hon sakta.

»Jag vet inte», svarade han, »men vi få lof att underkasta oss det. Öfversten hade rätt i att vara ond, och vi måste hålla med honom i allt, som vi kunna försvara, till och med om han . . . om han har ett annat sätt att straffa, än vi anse nödvändigt att begagna.»

Anna tryckte sig tigande till sin man och lyssnade. Det hördes små lätta steg i trappan, och låset började röra sig för en hand, som hade svårt att vrida nyckeln omkring. Fadern öppnade hastigt inifrån, och der stod den lille gossen.

Han såg helt stilla och allvarlig ut och gick bort till sin mor.

»Mamma, jag är sömnig och vill gå i säng», sade han.

Han hade tydliga spår af tårar på kinderna, men han sade ingenting. Modern började med darrande händer kläda af honom. Hon väntade att få se röda strimmor på den lilla hvita ryggen, men den var lika vit och silkesmjuk som alltid. Då hon hade tvättat honom och klädt honom i hans långa nattskjorta, lyfte hon honom upp och lade honom i den lilla säng, som en gång hade varit hennes egen, och der han låg som i en liten bur.

Så snart han kommit i säng, knäppte han i hop sina händer och började läsa sin aftonbön, medan ögonen med ett halft rörande, halft sömnigt uttryck hvilade på modern.

»Gud bevara pappa och mamma och morfar», sade han, »och alla sjuka och bedröfvade människor, och mig och morfar.»

Och så sträckte han sin lilla mun fram till ännu en kyss och kröp ned under täcket.

»Hans», sade fadern och närmade sig, »hvad gjorde morfar?»

»Han stängde igen alla dörrar», sade gossen och slöt ihop ögonen.

»Och sedan?»

»Så satte han sig ned framför mig, som när pappa hoppar kråka.»

»Och se'n?»

»Jo, så sade han . . . .»

Sömnen höll på att öfvermanna den lille, och han stannade.

»Hvad sade han?» upprepade modern. »Låt mig se, att du riktigt kommer i håg, hvad morfar sade.»

»Jo, det kommer jag i håg», sade gossen och blinkade tankfullt med de långa ögonhåren. »Rif du gerna sönder, min gosse, rif sönder allt hvad jag har!»

Anna och hennes man vaxlade en hastig blick.

»Du kan nog förstå, Hans», sade fadern, »att det menar morfar inte. Du skall alltid komma i håg . . . .»

Men den gången gjorde förmaningen icke sin verkan, ty lille Hans sof redan djupt och ljudlöst.

Nu kan man förstå, hvarför allmänheten aldrig fick tillfälle att hemta lärdomar af öfverstens »Tankar om en ny härordning». Han hade aldrig lust att försöka sig om igen, och han var dessutom alldeles för mycket upptagen af familjepligter, för att kunna sitta länge i ro vid arbetet.

Lyckligtvis har lilla Hans en förständig och bestämd far, annars skulle kan hända hans goda natur blifva bragt ur sin jämnvigt genom den gränslöst eftergifvande kärlek, hvarmed han undér alla ferier behandlas af sin morfar, som nu på sina gamla dagar genom denna lilla kerub har upptäckt, att äfven *han* har ett hjerta.

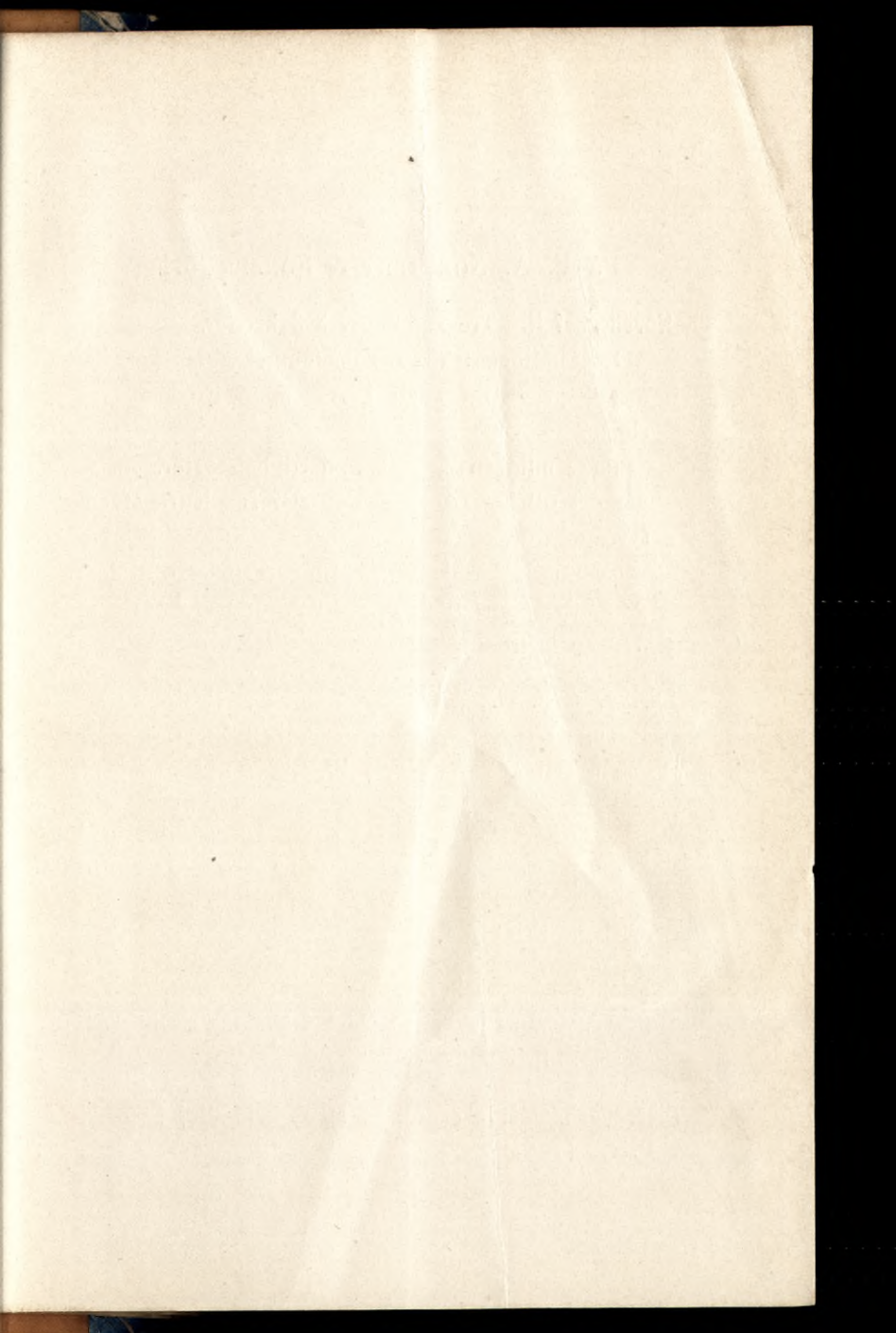

I N N E H Å L L.

Merkurius	1.
Farbror Elis.....	56.
I dyningen	129.
En Evas dotter	171.
En hård nöt att knäcka	256.

På P. A. NORSTEDT & SÖNERS förlag:

Noveller af H. Tre samlingar à 3 kronor.

1:a samlingen: Tizians madonna. — En kort bekantskap. — En idyll i staden. — Flickan med slöjan.

2:a samlingen: En barmhertighetssystem. — Så går det till. — Lamungen. — Grefve Kurts äfventyr.

3:e samlingen: Lucia. — En natt under jagttiden. — Paul Erlings lustfärd. — Efter tio år. — Minne från en badresa.

Skrifter af F. W. Scholander, utgifna af Dr JOHN BÖRTIGER, första delen, innehållande ballader, smådikter och noveller. Pris inb. 7 kr.

"Den blödande rosen", diktad, ritad och tonsatt af F. W. SCHOLANDER. Sju taflor i heliogravyr (deraf en med noter) inneslutna i en portfölj med litogr. omslag. Pris 15 kr.

Scholanders Sagobok I. Sagor, berättade och ritade af F. W. SCHOLANDER. 64 sidor i kartong med litogr. omslag. Pris 2 kr.

Dikter och smärre prosaiska stycken af Olof Eneroth.
Pris 2 kr. 25 öre.